

Jaarstukken 2020

Algemeen

Algemeen	3
Aanbiedingsbrief.....	7
Bestedingsplan en uitvoeringsprogramma 2018-2022	19
Beleidsindicatoren	30
Taakvelden	35
Beleidsindicatoren	47
Taakvelden	49
Beleidsindicatoren	56
Taakvelden	58
Beleidsindicatoren	63
Taakvelden	65
Beleidsindicatoren	71
Taakvelden	73
Beleidsindicatoren	77
Taakvelden	80
Beleidsindicatoren	91
Taakvelden	95
Beleidsindicatoren	112
Taakvelden	115
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	124
Beleidsindicatoren	124
Taakvelden	126
Paragrafen	133
Lokale heffingen	135
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	145
Kapitaalgoederen.....	157
Financiering (Treasury).....	169
Bedrijfsvoering.....	177
Verbonden partijen.....	187
Gemeenschappelijke regelingen	188
Vennootschappen en coöperaties	196
Stichtingen en verenigingen.....	200
Overige verbonden partijen	204
Grondbeleid.....	207
Subsidies.....	213
Transities	215
Jaarrekening	231
Van begroting naar jaarrekening	232
Overzicht van baten en lasten	234
Toelichting op de programmarekening.....	240
Programma Bestuur en ondersteuning.....	242
Programma Veiligheid.....	246
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat.....	247
Programma Economie.....	248
Programma Onderwijs	249
Programma Sport, cultuur en recreatie	250
Programma Sociaal domein	252
Programma Volksgezondheid en milieu	254
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	256

Balans	258
Balans	259
Waarderingsgrondslagen	262
Vaste activa	268
Financiële vaste activa	272
Vlottende activa	274
Vaste passiva	278
Vlottende passiva	289
Gewaarborgde geldleningen/garanties	291
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	291
Bezoldiging topfunctionarissen	292
Incidentele baten en lasten	295
Single information en single audit	299
Controleverklaring	302

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad

Programma('s):

Burger en bestuur, Werk en inkomen, Veiligheid, Onderwijs en jeugd, Bouwen, wonen en milieu, Openbare ruimte, Vrije tijd, Zorg en welzijn, Algemene middelen

Voorstel:

1. De jaarstukken 2020 en het daarmee verbonden resultaat vast te stellen.
2. Het resultaat te weten een bedrag van € 2.225.673 te bestemmen volgens het opgenomen bestemmingsvoorstel.
3. De volgende mutaties in de reserves toe te passen:
 - Reserve BDU CJG € 394.000 opheffen. Doel niet meer aanwezig.
 - Algemene reserve breedband € 2.969.000 opheffen
Door verkoop van de breedband van Sterk Midden-Drenthe vervalt ook het doel van deze reserve. Deze reserve bestaat uit een garantstelling van € 2.750.000 en toerekening rentevoordeel van € 219.000.
De reserves op te heffen en het saldo van € 3.363.000 als volgt te verdelen:
Toevoegen aan de Algemene bestemmingsreserve € 3.144.000 en € 219.000 conform het raadsvoorstel breedband toevoegen aan een nieuwe Bestemmingsreserve maatschappelijke initiatieven.

Samenvatting:

De gemeenteraad stelt de jaarstukken 2020 vast. Het jaar 2020 wordt met een positief resultaat van € 2.225.673 afgesloten.

De gemeenteraad bestemt het saldo zoals opgenomen onder het kopje bestemming.

Burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,
M. Hacking

de burgemeester,
M. Damsma

Inleiding

Saldo

Met deze brief bieden wij u de jaarstukken over het begrotingsjaar 2020 aan. Het uiteindelijke positieve saldo van de rekening bedraagt afgerond € 2,2 miljoen.

Corona

Het jaar 2020 was eerst en vooral het jaar van corona. De pandemie had een grote invloed op de hele samenleving. In de privésituatie, in de zorg, in bedrijven en instellingen. In het ene geval met grote en ingrijpende gevolgen, in de andere situatie met beperkte gevolgen. Maar iedereen heeft er op de een of andere manier mee van doen van gehad. Dat geldt ook voor ons als gemeente en gemeentelijke organisatie. Het heeft sommige kosten verhoogd, het heeft tegelijk tot vertraging geleid. Dat laatste gebeurde vooral bij plannen waar communicatie met de samenleving aan de orde was.

Beleidsresultaten

Tegelijk is het ons, ondanks corona, gelukt om met elkaar veel te bereiken in 2020. In de volgende paragraaf (Resultaat) gaan we daar verder op in. Resultaten die we hebben bereikt met de inzet van die zelfde samenleving, van de raad, het college en de organisatie. De financiële uitkomst over 2020 onderstreept dat: waar we als gemeente geld over hebben, is dat níet omdat we zaken niet gerealiseerd hebben. Maar omdat er andere meevallers waren.

Financieel resultaat

Het positieve financiële resultaat is vrijwel helemaal incidenteel van karakter. Het belang van deze constatering is groot: als we kijken naar de structurele financiële positie van de gemeente, is het beeld niet positief. Anders gezegd: het is dus niet zo dat we vanaf nu € 2,1 miljoen structureel extra aan ruimte in onze begroting hebben. Het is incidenteel geld, dat we alleen incidenteel kunnen en mogen inzetten. De structurele financiële positie van de gemeente staat inmiddels nog meer onder druk.

In de Perspectiefnota 2022 komen we daar uitvoeriger op terug.

We geven in deze aanbiedingsbrief hierna eerst aandacht aan de resultaten, daarna aan de financiën.

De accountant is voornemens bij de jaarrekening 2020 een goedkeurende verklaring te verstrekken.

Het is uw bevoegdheid als gemeenteraad om de jaarstukken vast te stellen.

Resultaat

Inleiding

In de programmaverantwoording staat uitgebreid te lezen wat de beleidsresultaten in 2020 zijn. Hieronder benoemen we de belangrijkste onderwerpen kort.

Resultaten

In 2020 zijn we verder gegaan met realiseren van diverse plannen, de meeste opgenomen in ons Uitvoeringsprogramma. We noemen een aantal belangrijke voorbeelden.

- Corona

Ook bij de resultaten noemen we Corona uitdrukkelijk.

We hebben u een aantal keren per brief geïnformeerd over onze maatregelen op veel terreinen. We noemen een paar voorbeelden: we hebben de regeling voor de ondersteuning van zelfstandigen uitgevoerd; we hebben zo veel mogelijk gezorgd voor ongehinderde doorgang van zorg voor kwetsbare jongeren en ouderen, we hebben maatregelen gestimuleerd om eenzaamheid tegen te gaan, we hebben in de horeca een aantal mogelijkheden geschapen, we hebben culturele instellingen ondersteund enzovoort

We hebben daarnaast onze verantwoordelijkheid genomen in het samenwerken binnen de Veiligheidsregio. Zo hebben we op verschillende manieren extra inzet gepleegd, bijvoorbeeld in de ondersteuning van de BOA's. We hebben controles uitgevoerd en voorlichting gegeven. We hebben op die manier er aan bijgedragen dat er in onze gemeente geen grote Corona-incidenten zijn geweest.

- Onderwijs

De nieuwbouw van de gezamenlijke school voor Voortgezet Onderwijs in Beilen is nu echt van start gegaan. In veel opzichten een aanwinst voor Beilen en voor onze hele gemeente.

De Harm Smeengeschool in Beilen is gerenoveerd. Daarmee kan deze school weer een groot aantal jaren vooruit in een mooi gebouw.

We hebben belangrijke stappen gezet in de voorbereidingen van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (het IHP).

We zijn gestart met een periodiek overleg tussen het onderwijs, de kinderopvang en de zorg. Daarin staat het kind centraal en zorgen we, als dat nodig en mogelijk is, voor integrale ondersteuning.

- Armoedebeloid, Re-integratiebeloid en Inburgeringsbeloid

Onze gemeente heeft een lange traditie als het gaat om een royaal en solide sociaal beleid. Voor al onze inwoners, ongeacht hun financiële positie, hun kansen op werk of hun afkomst.

Dat blijkt onder andere uit ons Armoedebeloid en Re-integratiebeloid. Om dat beleid actueel te houden, hebben we dat in 2020 geëvalueerd. Als volgende stap volgen in 2021 voorstellen voor actualisatie.

We hebben verder gewerkt aan het versterken van ons leerwerkbedrijf Stark. Vanuit het belang dat zinvol werk, al dan niet in een beschermde omgeving, voor ieder mens van waarde is. Een voorbeeld is het opzetten van nieuwe leerwerkroutes.

De nieuwe Wet inburgering die op ons af komt, legt veel verantwoordelijkheid bij ons als gemeente. We zijn daarom in 2020 al bezig geweest met de voorbereidingen.

In 2019 zijn we ook aan de slag geweest met twee pilots voor vrouwelijke nareizigers en gezinsmigranten.

- Sport en Gezondheid

We hebben verder gewerkt met en aan ons team Gezond in Midden-Drenthe (GIMD). Daarbij hebben we ook geïnvesteerd in vakleerkrachten in het primair onderwijs.

We hebben het sportakkoord mede ondertekend, samen met een groot aantal sport-partners in Midden-Drenthe. Daarmee hebben we het draagvlak onder ons gemeentelijk sportbeleid versterkt.

We hebben in Westerbork een Sporthart gerealiseerd. Ook al kon de officiële opening door corona nog niet doorgaan, inmiddels is het Sporthart al wel in gebruik.

We mochten in 2020 de gemeente zijn waar het NK wielrennen werd gehouden. Jammer genoeg nog zonder publiek, vanwege de Corona crisis. Maar we staan met de VAM-berg wél op de kaart – wat in de nabije toekomst hoop biedt op deze of vergelijkbare koersen.

Ook op een andere manier hebben we onze sporters ondersteund. We hebben bijgedragen in de verduurzaming van een groot aantal sportaccommodaties. In 2020 ging het daarbij vooral om het realiseren van duurzame verlichting.

- Jeugd

Een mooi voorbeeld van het samen met onze inwoners en instellingen maken van beleid is het nieuwe Jeugdbeleid. De extra tijd en energie die zo'n proces vraagt, verdienen we meer dan dubbel terug in effectiviteit en draagvlak.

We zijn in 2020 gestart om voor de jongeren de app 'Wim en Eva' te introduceren. Langs die weg kunnen zij ons in Corona tijd benaderen met vragen over werk, financiën en gezondheid.

- Jeugdhulp en WMO

Toen de Jeugdhulp en de WMO enkele jaren terug naar de gemeenten gingen, betekende dat allereerst een inhoudelijke opgave: hoe bieden we jongeren en ouderen die dat nodig hebben op de beste manier zo vroeg mogelijk ondersteuning? En hoe doen we dat zó, dat we onze gemeentebegroting niet te zwaar belasten?

De opgave om hulp zo vroeg mogelijk in het proces te bieden, om onnodige (dure) zorg te voorkomen en om ook grip te houden – het is een verandertraject van jaren, waarin we ook in 2020 verder gewerkt hebben. Een belangrijk voorbeeld daarvan is de inzet van de praktijkondersteuner bij de huisarts.

Tegelijk hebben we niet kunnen voorkomen dat onze uitgaven groter waren dan geraamd. Onder de financiën komen we daarop terug.

- Cultuur

Ook in 2020 waren we nog dé culturele gemeente van Drenthe. Ook hier gooide Corona regelmatig roet in het eten. We hebben het programma dat we ons voorgenomen hadden, niet in die vorm kunnen uitvoeren. Net als in de rest van ons land hebben we 75 jaar bevrijding nauwelijks kunnen herdenken en vieren.

Tegelijk hebben we binnen de beperkingen gedaan wat we konden. En bouwen we verder op wat we geleerd hebben.

Dat laatste hebben we vastgelegd in ons nieuwe cultuurbeleid. Ook dat beleid is bij uitstek Middendrents, afgestemd op onze lokale samenleving.

- Recreatie en Toerisme

We hebben in 2020 fase 1 van het wandelknooppuntennetwerk gerealiseerd. Daarmee hebben we verder gebouwd aan een belangrijke basisvoorziening voor veel Drentse toeristen.

Daarnaast hebben we alle welkomstborden vervangen, met als centrale tekst 'Midden in Drenthe'.

Tot slot hebben we ook in 2020 verder gewerkt met de provincie en met andere Drentse gemeenten aan het project Vitale Vakantieparken. Een project van groot belang voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente en provincie. Maar ook een complex project en daardoor een project met een lange doorlooptijd.

- Wonen en leefbaarheid

We hebben de openbare ruimte in het centrum van Beilen op tijd kunnen vernieuwen. Dat was, gelet op de corona maatregelen, een mooie prestatie.

Ook het dorp Westerbork is aan de slag geweest met een centrumvisie, resulterend in 'Gastvrij Westerbork'. We hebben daarin als gemeente meegedacht en waar nodig gefaciliteerd.

Wij hebben voor het project 'De Lindelaar' in Westerbork een groot deel van de bestemmingsplan procedure doorlopen en een ontwerp doelgroepenverordening opgesteld. Vanwege de beperkingen door Corona hebben we voor dit plan een digitaal spreekuur gehouden. Zowel de direct omwonenden als belangstellen hebben we gedurende het gehele traject goed op de hoogte gehouden. Er zijn geen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan ingediend. Verdere afronding gebeurt/gebeurde in 2021.

Het zelfde kan gezegd worden van het project 'An den Boerbrink'. We hebben de voorbereidingen kunnen treffen voor het realiseren van een mooi woningbouwplan. Ook dat komt in 2021 tot een afronding.

In 2020 hebben we de eerste kavels in Lievingerveld uitgegeven. We zijn er trots op dat we deze nieuwe buurtschap op een innovatieve manier kunnen laten ontstaan. Juist omdat het innovatief is, moeten we regelmatig samen met de nieuwe bewoners uitvinden wat een goede oplossing is die past bij de eerder vastgestelde uitgangspunten.

- Duurzaamheid

De gemeenteraad heeft in 2020 zijn duurzaamheidsvisie vastgesteld. Opnieuw een mooi voorbeeld van hoe we samen met inwoners, instellingen en bedrijven beleid kunnen ontwikkelen.

In Drents verband werkten we mee aan de voorbereidingen van de Regionale Energie Strategie.

Daarnaast hebben we de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) uitgevoerd. Dit is een subsidieregeling waarvoor wij als gemeente van de Rijksoverheid subsidie gekregen hebben. Het gaat om het stimuleren van kleine energie besparende maatregelen voor particuliere woningeigenaren. Zo hebben we onder andere een gezamenlijke inkoopactie geregeld en waardebonnen van € 50 voor particuliere woningeigenaren beschikbaar gesteld.

- Openbare ruimte

We hebben de Rotonde onder aan de afslag van de A28 gerealiseerd. De vertraging en extra kosten waren aanleiding voor het uitvoeren van een scan op een groot aantal civiele projecten. In 2021 zal de gemeenteraad op basis van die scan aanvullende keuzes maken.

We hebben uitvoering gegeven aan het groenplan Westerbork. Sleetse groenvakken hebben we weer opgeknapt. De rotonde in de Hoogeveense Weg hebben we aangepakt; door de nieuwe invulling met bloemen is het een fraaie entree van Westerbork geworden, die past bij het dorp. Door de aanleg van een pad naar het hertenkamp, hebben we een langgekoesterde wens van de Dorpsbelangen Westerbork en het hertenkamp Westerbork vervuld.

De gemeenteraad heeft nieuw beleid voor begraven en cremieren vastgesteld. Het nieuwe beleid houdt rekening met de actuele wensen en ontwikkelingen.

Op 23 locaties binnen en buiten de bebouwde kom hebben we bermen en gazons omgevormd tot bloemenweides. Ook op vier begraafplaatsen hebben we bloemenweides aangelegd op perken die de komende jaren nog niet nodig zijn voor begraven.

- Dienstverlening en organisatie

Gemeenteraad, college en organisatie hebben de gezamenlijke overtuiging dat de dienstverlening aan onze samenleving van een hoog niveau moet zijn. Daarvoor hebben we een professionele organisatie nodig.

Als vervolg op begin 2019 gesignaleerde problemen, hebben we in 2020 vooral gewerkt aan herstel van vertrouwen en aan het oplossen van acute knelpunten.

Verder hebben we voorbereidingen getroffen voor verbeteringen in de ondersteuning door informatisering en automatisering. Ook hebben we de eerste verbeteringen in dienstverleningsprocessen doorgevoerd.

In 2021 krijgt dat zijn vervolg met nieuw dienstverleningsbeleid en met het uitvoeren van enkele belangrijke verbeteringen in de ondersteuning met informatisering en automatisering. Ook

hebben we dan een meer afgerond beeld welke middelen er structureel voor onze organisatie nodig zijn.

Financieel

Algemeen

In het overzicht van baten en lasten staat een inhoudelijke en meer gedetailleerde toelichting. In deze aanbiedingsbrief gaan we kort in op de grootste afwijkingen (individuele posten van € 100.000 of meer). Waarbij afwijkingen van taakvelden soms zijn samengeteld.

Het resultaat bestaat, zoals eerder al gezegd, grotendeels uit incidentele zaken. Daar waar over- of onderschrijdingen een structureel karakter hebben, verwerken wij die in de voorjaarsnota 2021 en de conceptbegroting en meerjarenraming 2022. Die effecten ziet u dus in de Perspectiefnota 2022 terug.

Het totale resultaat over 2020 bedraagt € 2.225.673. Ook vorig jaar was het resultaat positief: € 1.970.787.

We hebben te maken met een beperkte structurele financiële ruimte en tegelijk een jaarlijks positief saldo van de rekening. Dat is voor ons aanleiding geweest om nog een keer met de stofkam door de begroting te gaan: waar zit financiële ruimte die we zonder inhoudelijke aanpassingen kunnen benutten.

Deze actie levert naar verwachting een beperkt bedrag op. Ook dat effect verwerken we in de Perspectiefnota en begroting 2022.

De belangrijkste oorzaken van het resultaat zijn, in afgeronde bedragen, de volgende:

Onderdeel	Voordeel	Nadeel
Saldo algemene baten en lasten	614.000	
Hogere lasten sociaal domein		1.939.000
Lagere lasten WWB levensonderhoud inclusief minimabeleid	1.248.000	
Diverse verkopen onroerend goed	826.000	
Meer opbrengst leges	817.000	
Resultaten die toegerekend worden aan de bouwgrond in exploitatie.	729.000	
Hogere salariskosten en inhuur derden		379.000
Hogere baten gemeentefonds inclusief de coronavergoedingen	737.000	

Onderdeel	Voordeel	Nadeel
Saldo van de specifieke geboekte corona bestedingen		225.000
Lagere huuropbrengsten (sport)accommodaties - deels door kwijtschelding van huur - en minder entree gelden zwembaden, inclusief de in 2020 ontvangen vergoeding van het Rijk van € 60.000 ter compensatie van gemiste huuropbrengsten in de periode 1 maart tot 1 juni. De aanvraag compensatie voor de periode 1 okt. t/m 31 december kon pas in 2021 worden ingediend en is in dit bedrag niet meegenomen.		356.000
Netto compensatie bijdrage exploitatie btw sport (Spuk bijdrage)	202.000	
Het nadeel van de kapitaallasten werd door de saldering van diverse posten veroorzaakt.		421.000
Saldo overige individuele posten kleiner dan € 100.000	748.000	375.000
	5.921.000	3.695.000
Totaal rekeningresultaat		2.226.000

Toelichting van de grote verschillen:

Algemene baten en lasten

Het voordeel op het taakveld overige baten en lasten werd voor het grootste gedeelte verklaard door het niet besteden van de nog aanwezige bestedingsruimte van € 500.000. Hiernaast was geen beroep gedaan op de post onvoorzien van € 25.000, voor inruil van vervangende materiaal werd € 71.000 ontvangen, € 4.000 aan hogere BCF verrekeningen van derden en de vrijval posten van voorgaande jaren leverde een voordeel van € 14.000 op.

Sociaal domein

Dit betreft het saldo van hoger dan begrote uitgaven aan Wmo Huishoudelijke hulp (€ 540.000), Wmo Begeleiding (€ 661.000) en Jeugdhulp (€ 1.018.000) enerzijds en anderzijds een voordeel van € 283.000 op Participatie. De oorzaken van de hogere uitgaven zijn onder andere een toename van het aantal cliënten, hogere tarieven en mogelijk de inzet van duurdere jeugdzorg. De lagere uitgaven voor Participatie worden veroorzaakt door een lager dan begrote bijdrage in het exploitatietekort van Stark. Het resultaat in het sociaal domein wordt binnenkort nog nader geanalyseerd. Meer

(beleids) informatie over staat opgenomen in de paragraaf transitie en het programma sociaal domein.

WWB levensonderhoud inclusief minimabeleid

Het voordeel wordt voor het grootste deel verklaard door lager dan begrote uitgaven voor het inkomensdeel (€ 740.000) en teruggevorderde uitkeringen (€ 220.000) en minimabeleid (€ 108.000).

Verkopen onroerend goed

Betreft onder ander de grondverkoop aan LIDL, verkoop gebouw MFA en Boerenlaan 5 Smilde

Opbrengst leges

Door het loskomen van het plan Lievingerveld en een aantal andere grote bouwprojecten waren de leges van de omgevingsvergunningen € 850.000 hoger. Ook de leges voor kabels en leidingen waren € 52.000 hoger. Hiertegenover stonden lagere leges begraafrechten van € 37.000 en lagere leges dienstverlening (paspoorten en rijbewijzen) van € 41.000. De overige leges waren € 7.000 lager.

Resultaten die toegerekend worden aan de bouwgrond in exploitatie.

Het betreft een saldering van de verplichte winstneming: € 287.000, bijdrage van het plan bedrijventerrein Ossebroeken: € 175.000, bijdrage voor elke verkochte kavel in het plan Nagtegael: € 266.000 en de mutatie in de voorziening bouwgrond: € 1.000.

Salariskosten en inhuur derden

De overschrijding van de salariskosten wordt vooral verklaard door hogere kosten voor het verwerken van vergunningen. Daar staan ook fors hogere legesvergoedingen tegenover. Daarnaast zijn een aantal vacatures tijdelijk ingevuld d.m.v. externe inhuur omdat deze moeilijk konden worden ingevuld of voor ziektevervangings. Door corona is extra inzet gevraagd van o.a. communicatie- en ict-medewerkers en handhaving.

Gemeentefonds inclusief de corona vergoedingen

Het betrof de effecten van de september- en decembercirculaire inclusief de coronacompensatie en verrekeningen van voorgaande jaren. In de september- en decembercirculaire was € 618.000 incidenteel beschikbaar gesteld als coronacompensatie.

Specifieke geboekte corona bestedingen

Ten gevolge van de corona waren bestedingen gepleegd. Een aantal was specifiek bijgehouden. Dit was voor een bedrag van € 255.000. Hiernaast waren ook corona bestedingen ten laste van bestaande budgetten gekomen.

Huuropbrengsten (sport)accommodaties en minder entreegelden zwembaden

Door de corona perikelen kon weinig gebruik gemaakt worden van onze sportaccommodaties en zwembaden. Ondanks de ontvangen coronavergoeding van € 60.000 was er een forse teruggang in de baten.

Netto compensatie bijdrage exploitatie btw sport

Het voordeel op de Spuk bijdrage exploitatie wordt vooral veroorzaakt door een directe hogere specifieke uitkering. Tot 2019 konden gemeenten op grond van het Sportbesluit de btw op uitgaven voor sportvoorzieningen in vooraftrek brengen. Ter compensatie van het vervallen van dit besluit,

kunnen gemeenten nu een beroep doen op de Specifieke uitkering sport (SPUK). Op grond van de SPUK ontvangt onze gemeente over 2020 een bedrag van afgerond € 202.000.

Kapitaallasten

Dit betreft het saldo van diverse voor- en nadelen in de rentelasten en de afschrijvingslasten ten opzichte van de begroting. Bijvoorbeeld doordat de werkelijke rente afwijkt van de begrote rente. Voor de diverse oorzaken verwijzen wij naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Overzicht over 2020

In 2020 was er sprake van het volgende verloop.

Voorjaarsnota

De voorjaarsnota sloot met een positief saldo van €2.462.000. U heeft besloten om het saldo toe te voegen aan de Algemene bestemmingsreserve.

Najaarsnota

De najaarsnota sloot per saldo met een positief saldo van €26.000. U heeft besloten om het saldo toe te voegen aan de Algemene bestemmingsreserve.

Overheveling eind 2020

In de raadsvergadering van 10 december 2020 heeft u besloten om circa € 6.887.000 over te hevelen van 2020 naar 2021. De werkelijke overheveling op basis van de definitieve jaarcijfers 2020 bedraagt € 7.479.589. Het grootste deel daarvan heeft betrekking op ons Uitvoeringsprogramma.

Bestemming

Wij stellen u voor om het beschikbare bedrag van € 2.225.673 als volgt te bestemmen:

Omschrijving	Bedrag	Toelichting
Cultuur	73.875	In 2020 heeft het college besloten extra middelen ter hoogte van maximaal € 100.000 in te zetten in verband met corona, waarvan € 50.000 in 2020 en € 50.000 in 2021. Deze bedragen zijn niet meegenomen in de overheveling van budgetten.
Uitvoeringsprogramma	20.878	Vergeten in de overheveling.
pilot veranderopgave inburgering	28.000	Beschikbaar gesteld via septembercirculaire.
Inrichting, afwerking van Jade B, gebied Lidl	100.000	Een gedeelte van de netto opbrengst grondverkoop LIDL is in 2021 nodig op de inrichting en afwerking van het gebied af te ronden.

Omschrijving	Bedrag	Toelichting
Coronagelden	393.000	Overhevelen restant Coronagelden tranche 2 en 3, zie collegebesluit van 27 oktober 2020
Opbrengst inruil gemeentelijke apparatuur	71.107	Op grond van de financiële regels (BBV) moet dit bedrag via resultaatbestemming worden bestemd.
Toevoeging aan het weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	288.461	Winstneming van de in exploitatie genomen gronden (de Bie gronden)
Toevoeging aan het weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	440.709	Aanvullende toevoeging opbrengsten VOF Ossebroeken: € 175.000 en bijdragen vanuit het plan Nagtegaal: € 265.709.
Meerkosten RUD in 2020	88.450	Door een hogere afname van specifieke diensten bijv. stankoverlast Noblesse worden meer uren in rekening gebracht, meerkosten € 82.300. Daarnaast heeft de RUD een tekort en het aandeel van onze gemeente hierin is € 6.150.
Toevoeging algemene bestemmingsreserve	721.193	
Totaal	2.225.673	

Bestedingsplan en uitvoeringsprogramma 2018-2022

Visieplan Hooghalen.

Project	Visieplan Hooghalen
Programma	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld	Ruimtelijke ordening
Dekking	Algemene bestemmingsreserves
Toelichting	Het college heeft in de gemeenteraadsvergadering van april 2019 een motie overgenomen van de gemeenteraad over het dorp Hooghalen. In die motie staat de wens om binnen een aantal jaren tot een actuele visie voor het dorp Hooghalen te komen. We gaan daarom, schouder aan schouder met het dorp zelf, aan de slag om een visie op Hooghalen op te stellen. Hierin zullen thema's zoals ruimte voor woningbouw, duurzaamheid, voorzieningen (waaronder onderwijs, dorpshuis en sport), bestemming AZC-terrein en recreatie & toerisme aan de orde komen. We verwachten voor het bedrag de procesbegeleiding te kunnen financieren waarmee de actuele visie tot stand komt.
Bedrag	€ 40.000
Besteed	€ 7.360
Voortgang:	In 2020 heeft dorpsbelangen Hooghalen samen met de gemeente en Welzijnswerk Midden-Drenthe opdracht gegeven aan Antea om een dorpsvisie op te stellen voor Hooghalen. Er is een startnotitie opgesteld en vervolgens is een enquête uitgezet in het dorp. De resultaten hiervan zijn aangevuld voor dorpsbelangen Hooghalen en vervolgens aan de klankbordgroep (brede vertegenwoordiging van inwoners van Hooghalen) voorgelegd. De input vanuit de klankbordgroep wordt nu gebruikt om een concept dorpsvisie op te stellen.

Mooi op eigen kracht

Project	Mooi op eigen kracht -Duurzaam op eigen kracht- Up2you
Programma	Sociaal domein
Taakveld	Samenkracht en burgerparticipatie
Dekking	Structurele bestedingsruimte
Toelichting	We hebben een aantal jaren bijzonder positieve ervaringen opgedaan met het project 'Mooi op eigen kracht'. Het zorgt voor betrokkenheid van inwoners bij de eigen leef- en woonomgeving. De aanpak sluit naadloos aan bij de algemene doelstelling van ons beleid om inwoners te stimuleren met elkaar initiatieven te ontplooiën. Daarnaast zijn we gestart met een vergelijkbare aanpak voor duurzaamheid; Duurzaam op eigen kracht. Daarom stellen we u voor om voor deze projecten structureel middelen beschikbaar te stellen. Dan kunnen we Moek en Doek afwisselend elk jaar uitvoeren.
Exploitatie	€ 30.000
Besteed	€ 3.000
Voortgang:	Moek: Voor het voorjaar van 2020 stond wederom een editie van Moek gepland. Door de bekende oorzaak is dit uitgesteld tot in eerste instantie het najaar van 2020. Uiteindelijk is gekozen voor een digitale versie van de presentatie en uitreiking van de Moek-prijzen op 17 april a.s.. Ook deze keer is er sprake van een grote diversiteit van projecten, zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van wandelroutes, opzetten voedselbos, plaatsen bewegingstoestellen, aanschaf van een AED, het organiseren van activiteiten voor de sociale samenhang of de aanschaf van multifunctionele tafels. De verdeling van het beschikbare prijzengeld van € 30.000,00 zal op 17 april door de jury van Moek bekend worden gemaakt. Daarna worden alle deelnemers van Moek verder begeleid door de dorpscontactambtenaren bij de mogelijke realisatie van hun plannen. Doek: In september 2021 starten we de oproepcampagne om mee te doen met Doek. Rond december zal de deadline voor het indienen van plannen zijn. In januari 2022 volgende de presentatie en prijsuitreiking. Up2You: Na de zomer starten we ook weer met een editie van Up2You. Jongeren worden uitgedaagd met plannen te komen. De promotiecampagne zal grotendeels digitaal zijn via filmpjes op social media en een eigen website. De prijzen zullen in november 2021 worden uitgedeeld. Zoals de planning nu is.

A.M. Sorgstraat te Smilde

Project	A.M. Sorgstraat te Smilde
Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Overhead
Dekking	Algemene bestedingsreserve
Toelichting	In 2016 heeft het toenmalige college met een plaatselijke werkgroep afgesproken dat we een groot deel van de bomen in de A.M. Sorghstraat in Smilde zouden kappen. Deel van de afspraak was ook dat we de bomen weer zouden vervangen door nieuw groen. Vanwege de vele kabels en leidingen in de stoep blijkt dat we verhoogde bakken moeten maken. We stellen u voor om de verdere inrichting van het groen samen met de bewoners op te pakken en af te ronden.
Exploitatie	€ 7.000
Besteed	€ 5.519
Voortgang:	De bakken zijn geplaatst en de beplanting aangelegd.

Evenemententerrein Smilde

Project	Evenemententerrein Smilde
Programma	Economie
Taakveld	Economische promotie
Dekking	Reserve Woon- en leefomgeving
Toelichting	We zijn al een aantal jaren bezig om te zoeken naar een goede invulling van het terrein rondom het evenemententerrein in Smilde. We stellen u voor om daar een Bootcamp te realiseren en de omgeving van het evenemententerrein in Smilde daarvoor aan te passen. Dit doen we samen met de inwoners.
Exploitatie	€ 35.000
Besteed	€ 37.153
Voortgang:	De vijver is opgeschoond en rondom de beplanting aangepakt. In week 18 zijn de laatste werkzaamheden verricht. Er is een pad aangelegd, een speeltoestel verplaatst en 2 toestellen extra geplaatst: een callanetics toestel en een fietsdraaimolentje. Het project is in week 20 afgerond.

Visie plan Smilde

Project	Visieplan Smilde
Programma	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld	Ruimtelijke ordening
Dekking	Reserve Woon- en leefomgeving
Toelichting	De gemeenteraad heeft op 28 mei 2019 unaniem een motie aangenomen voor het opstellen van een visieplan voor Smilde. Uitgangspunt is om samen met het dorp aan de slag gaan om deze visie op te stellen. Hierin zullen thema's zoals wonen, onderwijs, sport en recreatie en verkeer een plek krijgen. We zullen daarbij aansluiting zoeken bij ons verder te ontwikkelen gebouwenbeleid (Integraal accommodatiebeleid). Ook zullen we aansluiting zoeken bij het op te stellen IHP (het huisvestingsplan voor het onderwijs) en de voorbereidingen om een nieuwe samenwerkingsschool in een MFA in Smilde te realiseren.
Exploitatie	€ 100.000
Besteed	€ 0
Voortgang:	In het laatste kwartaal van 2020 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het opstellen van een Visie op Smilde. Er is opdracht verleend aan een stedenbouwkundig bureau die zowel het proces begeleidt alsmede de visie gaat opstellen. De inbreng van de bewoners van Smilde is hierbij van groot belang. Het bewonersplatform Smilde heeft een adviserende rol in dit gehele traject en fungeert tevens als (communicatieve) schakel tussen de gemeente en de bewoners van Smilde. Inmiddels hebben ook de startgesprekken voor het opstellen van de visie plaatsgevonden. Uitgangspunt is dat de vaststelling van de Visie op Smilde eind 2021 plaatsvindt.

Aangepaste trappen zwembaden Beilen en Smilde

Project	Aangepaste trappen zwembaden Beilen en Smilde
Programma	Sport, recreatie en toerisme
Taakveld	Sportaccommodaties
Dekking	Structurele bestedingsruimte
Toelichting	We ontvangen zeer veel oudere bezoekers in onze baden. Deze ouderen kunnen (bijna) niet uit het zwembad komen via de standaard (verticale) trapjes. Dat leidt uiteindelijk tot het wegblijven van deze bezoekers. Daarmee neemt bij hen de kans op fysieke klachten toe. Aangepaste trappen kunnen dit probleem oplossen. Ze helpen meteen ook om de fysieke belasting van het personeel te verminderen.
Krediet	€ 42.350
Besteed	€ 42.357
Voortgang:	In juni 2020 zijn de trappen geplaatst in zwembad De Smelte en in De Peppel. De trappen worden gebruikt door mensen die moeilijk of niet het water uit kunnen komen bij de reguliere verticale trappen.

Boomhut Battle

Project	Boomhut Battle
Programma	Economie
Taakveld	Economische promotie
Dekking	Reserve Woon- en leefomgeving
Toelichting	Samen met de provincie Drenthe, een aantal Drentse gemeenten en een aantal recreatie-ondernemers wille we een vervolg geven aan de televisieseries Boomhut XXL (2017/2018) en Boomhut Battle (2018/2019). Aan de eerste serie (Boomhut XXL) hebben we ook deelgenomen en is camping de Reeënwissel uit Hoogersmilde winnaar geworden.
Exploitatie	€ 25.000
Besteed	€ 0
Voortgang:	De Provincie Drenthe heeft dit project stopgezet. Hiermee kwam het project Boomhut Battle te vervallen. Bij de najaarsnota 2020 is de geraamde bijdrage vrijgevallen.

Pilot inzet sociale media

Project	Pilot inzet sociale media
Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Overhead
Dekking	Reserve Woon- en leefomgeving
Toelichting	We leggen veel nadruk op nieuwe vormen van participatie. Of het nu om democracy gaat of om het ontwikkelen van een omgevingsvisie. Die nieuwe vormen vragen ook om nieuwe inzet van social media met bijvoorbeeld korte animatiefilms en een beeldbank. We verwachten dat deze extra kosten zich structureel zullen gaan voordoen. Maar we willen eerst door middel van een pilot hiermee ervaring opdoen.
Exploitatie	€ 20.000
Besteed	€ 3.975
Voortgang:	Mede ingegeven door corona hebben we het afgelopen jaar veel geëxperimenteerd met nieuwe online vormen van participatie. Publiciteit daarvoor hebben we onder meer gegenereerd met de inzet van sociale. Het monitoren van sociale en andere online media wordt steeds belangrijker voor het bepalen van onze communicatiestrategie. Daarom hebben we een overeenkomst gesloten met OB14Wan. Met deze tool kunnen we de (online) media monitoren en analyseren. De kosten hiervoor betalen we uit dit budget.

Uitvoeringsprogramma

Uitvoeringsprogramma				
	Beschikbaar in 2020	Besteed in 2020	Restant	Toelichting
Met elkaar				
Alleen regels die nodig zijn 0,4 fte (5.1.3)	32.000 (I)	0	32.000	In 2020 is gewerkt aan het regelarm maken van enkele verordeningen voor de fysieke leefomgeving. Dit heeft geresulteerd in de verordening leefomgeving. Voor deze opdracht is geen gebruik gemaakt van de beschikbaar gestelde gelden.
Gebiedsvisie De Haven Beilen (5.1.4)	340.000(I)	0	340.000	In 2020 is er een start gemaakt met de uitvoering van het plan van aanpak van de

Gebiedsvisie De haven Beilen openbare ruimte (5.1.4)	759.000 (krediet)	0	759.000	gebiedsvisie De Haven. De bouw van de nieuwe VO school en de voorbereidingen van de bouw van de gymzaal zijn in volle gang. Hiervoor hoefde nog geen beroep gedaan worden op de begrote middelen. Na realisatie van de gymzaal en het plaatsen van de brug zal de herinrichting van de Verlengde Havenstraat, als onderdeel van het uitvoeringsprogramma van de visie, in Beilen worden opgepakt. Er is een provinciale subsidie aangevraagd en verkregen voor een beperkte inrichting van de Verlengde Havenstraat in Beilen
Wijkverbetering 2020 (5.1.5)	300.000 (krediet)	3.690	296.310	We zijn gestart met de voorbereidingen voor de wijkverbetering van de Zes Lanenbuurt in Westerbork. Eind 2020 en begin 2021 wordt er samen met bewoners gewerkt aan de planvorming voor de herinrichting van Beukenlaan en een deel van de Lindelaan. Halverwege 2021 zal er meer helderheid zijn over de kosten en uitgaven.
Baggerplan vijvers - Pinksterbloem (5.1.18)	600.000 (krediet)	12.978	587.022	De voorbereidende werkzaamheden voor het baggeren in de vijver Pinksterbloem zijn afgerond. De komende maanden vindt er buurtparticipatie plaats en wordt het bestek gemaakt. De uitvoering van het project staat gepland in het najaar van 2021.
Sociaal in alles				
MFA Smilde (5.2.3)	25.000 (I)	7.500	17.500	Er is een pilot gestart in het gebouw Elzenlaan 10 te Smilde.
Dorpenbeleid (5.2.5)	20.000(I)	3.420	16.580	In december 2020 is het Dorpenbeleid Midden-Drenthe "samenwerken vanuit vertrouwen" vastgesteld. In 2021 zal het Uitvoeringsprogramma worden opgesteld.
Herinrichting Esweg-Noord-Zuid Beilen (5.2.6)	70.000(I)	0	70.000	Eén van de onderdelen uit het uitvoeringsprogramma is de Noord-Zuidroute door Beilen. Om de randvoorwaarden en de bandbreedte te bepalen is er begin 2020 een bijeenkomst met raadsleden gehouden. Om een beeld te krijgen wat inwoners en

				verkeersdeelnemers belangrijk vinden is er in het najaar van 2020 een enquête uitgezet. Met de resultaten gaan we in 2021 de plannen uitwerken. Hiervoor hoefde nog geen beroep gedaan worden op de begrote middelen.
Gezondheid en bewegen (5.2.10)	240.000(l)	30.432	209.568	Gekoppeld aan de beleidsnota Bewegen en Leefstijl 2019-2023, "Met elkaar bewegen naar een gezonde toekomst" is er uitvoeringsbudget van € 240.000 beschikbaar gesteld. Voor het project Versterken bewegingsonderwijs Midden-Drenthe is inmiddels € 216.635 beschikbaar gesteld. Dit project start in het schooljaar 2020/2021 en duurt drie (school)jaren. Om het project Versterken bewegingsonderwijs Midden-Drenthe zo goed mogelijk te laten slagen, voornamelijk op het gebied van een buitenschools aanbod, is het belangrijk dat de verbinding met het team GIMD optimaal is. Van het restant budget is hiertoe een coördinator GIMD aangesteld. Hiermee zijn voor het volledige bedrag verplichtingen aangegaan.
WMO + Jeugd en onderwijs (5.2.15)	1.874.634(l)	373.060	1.501.574	Het programma Sociaal Domein omvat meerdere onderdelen. Meer informatie staat opgenomen in de paragraaf Transitie.
Geestelijke gezondheidszorg (5.2.18)	358.788(l)	65.503	293.285	Het programma GGZ omvat meerdere onderdelen. Meer informatie staat opgenomen in het programma sociaal domein
Beleid VTH (5.2.20)	25.000(l)	25.000	0	Afgerond. De raad heeft op 24 april 2020 een besluit genomen over de uitvoering van het VTH-beleid.
Harm Smeengeschool (5.2.2)	1.200.000 (krediet)	1.200.000	0	De werkzaamheden zijn inmiddels afgerond en op 2 juli j.l. is de gerenoveerde Harm Smeengeschool geopend. Extern onderzoek wijst uit dat de gemeente gehouden is ook de BTW te vergoeden. De gemeenteraad is hierover

				per raadsbrief geïnformeerd.
Sport in Westerbork survivalbaan/kunstgras (5.2.11)	540.000	522.521	17.479	De aanleg van het kunstgras voetbalveld op sportpark Perkenslag te Westerbork is 8 juni 2020 begonnen. Oplevering van het kunstgras voetbalveld is in februari 2021 uitgevoerd.
Sport in Westerbork survivalbaan (5.2.11)	15.000(I)	0	15.000	Bedrag bestemd voor voorbereidende kosten voor de aanleg van de survivalbaan. Denk hierbij aan kosten voor vergunningen, leges, bestek en kosten voor verplichte kwaliteit en inrichtingseisen. Voorbereidingen voor de aanleg van de survivalbaan lopen en de officiële start voor de aanleg van de survivalbaan is gepland op 21 september 2020. Verwachte oplevering van de survivalbaan is in september 2021 gepland.
Duurzaamheid, energie en klimaat				
IHP (school) gebouwen (5.3.3)	15.111(I)	14.889	222	Voor de komende 20 jaren is het IHP opgesteld. Het IHP is in april 2021 vastgesteld.
Duurzame buitensport-accommodaties (1 fte tijdelijk) (5.3.4)	80.000(I)	41.815	38.185	Beschikbare bedrag is bestemd voor de inhuur van externe technisch adviseurs. Deze adviseurs zijn gedurende het duurzaamheidstraject aangesteld voor verenigingsondersteuning om een keuze te maken in duurzaamheidsmaatregelen, opmaken van bestekken, beoordelen van offerte, advies/begeleiding, opstellen opleveringsrapport, subsidie aanvragen en investeringsadvies.
Duurzame buitensport-accommodaties voor zelfbeheerders (5.3.4)	274.000(I)	68.859	205.141	Uitvoering van de duurzaamheidsmaatregelen zijn gesplitst in het onderdeel LED verlichting(armaturen voor trainingsvelden en tennisbanen) en maatregelen voor het gebouw en techniek. Onderdeel LED verlichting met deelname van alle accommodaties is in volle gang en op 2 september 2020 is op sportpark Hooghalen begonnen met de installatie

				van LED armaturen. Voor het onderdeel gebouw en techniek zitten we in de bestekfase. Beoordeling van de offertes en aansluitend de gunning voor uitvoering van de werkzaamheden is in de periode oktober 2020 tot maart 2021 uitgevoerd Uitvoering van de maatregelen vindt plaats in de periode november 2020 tot augustus 2021. Dit sterk afhankelijk van de gestelde Coronamaatregelen.
Beleid voor duurzaamheid, energie en klimaat (5.3.1)	150.000(l)	49.508	100.492	Voor de projecten paraplu-bestemmingsplan zon en wind, inventarisatie zon op dak, circulaire economie en voedsel is de verwachting dat we het resterende budget in 2021 besteden.
Beleid klimaatadaptatie (5.3.2)	80.000(l)	0	80.000	De resultaten van de stresstest zijn inzichtelijk gemaakt voor de gemeente Midden-Drenthe en de overige partners. Wij werken hier in Fluvius-verband om klimaatadaptatie vorm te geven. Voor 2020 en 2021 staan risicodialogen gepland met stakeholders: intern en extern. In het najaar 2021 is de adaptatiestrategie gereed, met een bijbehorend uitvoeringsprogramma. De kosten voor 2020 zijn betaald uit de nog aanwezige rijksmiddelen bij de centrumgemeente Meppel.
(School)gebouwen (5.3.3)	160.000(l)	90.745	69.255	Van ons maatschappelijk vastgoed is een (technische) quick-scan uitgevoerd. Deze quick-scan geeft een beeld van onze panden met het oog op de duurzaamheidsopgave energieneutraal in 2040. Rekening houdend met de huidige kwaliteit en potenties van onze gebouwen, willen we verantwoorde keuzes (kunnen) maken. Momenteel werken we daarom aan de prioritering als onderdeel van het routeboek verduurzaming maatschappelijk vastgoed. Ondertussen is ook gestart met het laatste onderdeel van het accommodatiebeleid: het actualiseren van

				de kaders van ons gebouwenbeleid.
Recreatie, toerisme en cultuur				
Culturele gemeente en cultuurbeleid (5.4.1)	12.250(I)	12.250	0	De bijdragen zijn verstrekt. Door de corona zal de uitvoering pas in 2e helft 2020 of begin 2021 plaatsvinden
Vrijetijdseconomie (5.4.6)	50.000(I)	5.471	44.529	In samenwerking met stichting marketing en promotie ondernemers zijn gesprekken gevoerd en ideeën aangeleverd. Een deel van deze ideeën is inmiddels omgezet in plannen die zijn gerealiseerd (o.a. nieuw promotiemateriaal en welkomstborden). Een ander deel van de ideeën wordt momenteel met de betrokken partijen verder uitgewerkt.
Herinneringscentrum Kamp Westerbork (5.4.2)	40.000(S)	40.000	0	De verhoogde subsidie is verstrekt.
Masterplan Orvelte (5.4.5)	50.000(I)	37.469	12.531	De partijen uit het dorp zijn gestart met de voorbereidingen voor het oprichten van een dorpscoöperatie. Een goed ondernemersplan is hier de basis voor. Daarnaast is door diverse werkgroepen gewerkt aan een aantal acties uit het masterplan . Begin 2021 kan met het herstraten van de Schoolstraat worden begonnen. De regie en het initiatief van de meeste acties ligt bij het dorp.
Masterplan Orvelte exploitatiebijdrage (5.4.5)	10.000(S)	0	10.000	
Masterplan Orvelte (5.4.5)	265.000 (krediet)	33.468	231.532	
Organisatie				
Dienstverlening en organisatie (5.5.1)	2.390.961(I)	671.646	1.719.315	Deze beide bedragen (incidenteel en structureel) zijn beschikbaar gesteld voor deze hele bestuursperiode 2018-2022. Het doel is het versterken van de ambtelijke organisatie, met speciale aandacht voor de dienstverlening en de (digitale) informatievoorziening. Dit geldt zetten we onder andere in voor het opvangen van frictiekosten (ziekte, tijdelijke vacatures).
Dienstverlening en organisatie (5.5.1)	283.320(S)	60.000	223.320	
Subsidies en samenwerking 0,5 fte (5.5.2)	40.000(I)	0	40.000	Het college heeft opdracht gegeven een plan uit te werken om meer subsidies binnen te halen.

Programma	Bestuur en ondersteuning
Taakveld	Bestuur Ondersteuning organisatie Burgerzaken Treasury Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds Overige baten en lasten Mutaties reserves Resultaat van de rekening van baten en lasten OZB woningen OZB niet-woningen Beheer overige gebouwen en gronden

Programmadoelstelling

- Het goed besturen van de gemeente. Dit willen wij bereiken door inwoners te vertellen wat wij als bestuur doen en waar wij het gemeenschapsgeld voor gebruiken.
- Raad en college betrekken onze inwoners en organisaties tijdig bij het maken van plannen en beleid zodat zij invloed hebben op de eigen leefomgeving.
- Onze dienstverlening is eigentijds waarbij wij rekening houden met de verschillende groepen inwoners in onze gemeente.
- Wij kiezen voor persoonlijk contact en zijn goed bereikbaar. Door korte lijnen leveren wij oplossingen op maat. Inwoners waarderen dat.
- Doorlopend werken we aan het verbeteren van de dienstverlening. We leren ervan wanneer inwoners niet tevreden zijn. Klachten nemen we serieus.
- Wij voeren een behoedzaam financieel beleid en een doelmatige bedrijfsvoering.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de jaarstukken opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000-50.000.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Woonlasten één-persoonshuishouden	2020	€ 679,00	€ 715,00	€ 697,00	Het bedrag dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.
	2019	€ 665,00	€ 678,00	€ 663,00	
Woonlasten meer-persoonshuishouden	2020	€ 724,00	€ 793,00	€ 748,00	Het bedrag dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan gemeentelijke woonlasten.
	2019	€ 710,00	€ 753,00	€ 714,00	
Demografische druk	2020	80,30	78,20	80,60	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
	2019	80,20	77,80	80,30	
Gemiddelde WOZ waarde	2020	€ 225.000	€ 280.000	€ 214.000	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
	2019	€ 212.000	€ 260.000	€ 201.000	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 8-04-2021)

Dienstverlening

We willen als gemeente goede dienstverlening leveren aan onze inwoners.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Directe dienstverlening	2017	6,73	6,7	6,8	Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente.

Het streven is dat onze inwoners de dienstverlening bovengemiddeld waarderen. Elke twee jaar meten we dit met de [burgerpeiling](#) van 'Waar staat je gemeente'.

Onderstaande verplichte indicatoren komen niet van de website Waar staat je gemeente. Deze worden intern samengesteld.

Indicator	Eenheid	2019	2020
Formatie	Aantal fte's werkelijk bezet (exclusief personeel griffie en externe inhuur)	229	233

Formatie	Aantal fte's per 1.000 inwoners (exclusief personeel griffie en externe inhuur)	6,8	7,0
Overhead	% van de totale kosten	10,59%	11,3%
Externe inhuur	Totale kosten inhuur	€ 2.592.000	€ 2.030.000
Externe inhuur	% van de totale loonsom	16,30%	11,6%

Klantcontact

Inwoners kiezen zelf op welke manier ze contact hebben met de gemeente. Streven is om op die manier voor alle doelgroepen beschikbaar en bereikbaar te zijn.

Indicatoren klantcontacten	Doel	2016	2017	2018	2019	2020
	Werkelijk					
Aantal opgenomen telefoontjes binnen 20 seconden	80%	71%	71%	-	-	-
Beantwoording van brieven binnen 10 dagen	80%	82%	92%	86%	87%	88%
Aantal klanten dat minder dan 10 minuten wacht	80%	83%	81%	86%	95%	99%

Aantal opgenomen telefoontjes binnen 20 seconden

We willen als gemeente graag dichtbij onze klant staan en geven de voorkeur aan persoonlijk contact met onze inwoners. Goede telefonische bereikbaarheid is daarom belangrijk. Ons telefonieplatform heeft de functie om het dagelijkse telefoonverkeer op een goede en efficiënte wijze te verwerken. Een goed werkend platform is van essentieel belang om optimale dienstverlening te kunnen leveren. Op dit moment voldoet het huidige telefonieplatform nog niet aan de eisen die wij als gemeente stellen aan een goed werkend telefonieplatform.

Aantal klanten dat minder dan 10 minuten wacht

In verband met het uitbreken van corona wordt er sinds maart 2020, alleen gewerkt op afspraak. Iedereen kan via de website zelf een afspraak inplannen, of er wordt, nadat er met de gemeente is gebeld, een afspraak ingepland.

Afhandeling klantvragen

Doel is alle vragen van inwoners binnen de gewenste termijn te beantwoorden. Met onderstaande indicatoren wordt dit in beeld gebracht.

Indicatoren afhandeling klantvragen	Doel	2016	2017	2018	2019	2020
	Werkelijk					
Afhandeling vergunningen binnen de wettelijke termijn	100%	92%	93%	91%	91%	93%
Afhandeling bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn	100%	100%	82%	88%	88%	91%
Afhandeling meldingen binnen 5 dagen	80%	81%	81%	83%	83%	80%

Het totale beeld is dat de indicatoren van de afhandeling van vergunningen en bezwaarschriften, binnen de wettelijke termijn, beide dalende zijn. De percentages geven echter een vertekend beeld. Dit heeft te maken met de soorten en het aantal vergunningen. Per soort vergunning zijn er namelijk grote verschillen.

Klachten

De behandeling van klachten is een wezenlijk onderdeel van de dienstverlening. Het gaat daarbij om klachten zoals bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht: klachten gericht tegen met name het handelen en gedrag van medewerkers en (leden van) het college.

Belangrijk is wat er met klachten gebeurt, zowel in de fase van minnelijk overleg als in de fase van de formele afhandeling. Door klachten snel in behandeling te nemen en persoonlijk contact te leggen benadrukken we dat we klachten serieus nemen. Dat draagt bij aan het vinden van een oplossing in de informele fase. Voor de afhandelsnelheid geldt daarom dat er binnen 5 werkdagen persoonlijk contact is geweest met de klager. Verder geldt natuurlijk als doel om alle klachten binnen de wettelijke termijn af te handelen.

Indicatoren afhandeling klachten	Doel	2017	2018	2019	2020
		Gerealiseerd			
Aantal klachten		29	54	30	30
1e contact binnen vijf werkdagen	80%	93%	70%	45%	70%
Afhandeling binnen de wettelijke termijn van 42 dagen	100%	86%	89%	55%	70%
(Gedeeltelijke) gegrond		23	39	21	14
Ongegrond		5	7	6	13
Overige: ingetrokken, geen uitspraak te doen e.d.		1	8	2	3
Nog in behandeling		0	0	1	0

Het aantal klachten ligt in 2020 op het gebruikelijke niveau. Op vele duizenden klantcontacten per jaar, is een aantal van 30 klachten op jaarbasis een aanvaardbaar getal.

Het eerste contact vindt weer veel vaker binnen 5 werkdagen plaats dan in 2019. Toch halen we nog steeds niet onze eigen norm van 80%. Ook de afhandeling binnen de wettelijke termijn is sterk verbeterd. Overigens vindt soms de lange afhandelingsduur plaats in goed overleg met de klager.

Wat opvalt is het aantal klachten dat ongegrond is: tweemaal zo veel als in de afgelopen jaren. Een duidelijke verklaring daarvoor hebben we niet.

In 2020 is er eenmaal beroep gedaan op de Nationale Ombudsman. We hebben de Ombudsman meegedeeld dat we de klachten zelf nog een keer zouden behandelen, wat naar tevredenheid is gebeurd. De Ombudsman heeft daarom zelf geen uitspraak hoeven doen.

Inhoudelijk zijn de klachten gevarieerd: ze gaan over onvoldoende communicatie, niet genoeg geholpen, niet snel genoeg geholpen e.d. Zoals uit de cijfers blijkt is dat ongeveer even vaak terecht geweest als onterecht.

Afspraken uit coalitieakkoord

- Plannen maken we met elkaar en bij voorkeur niet in het gemeentehuis. Dat doen we het liefst andersom: plannen komen vooral uit de samenleving. Inwoners en ondernemers nemen zelf verantwoordelijkheid. Als gemeente denken we mee. En als we zelf plannen maken, betrekken we de samenleving vanaf het begin.
- We letten bij alle plannen op de regels die gelden. Niet alles kan en mag. Dat vertellen we duidelijk en op tijd. Maar de nadruk ligt op hoe het wél kan. Het verminderen van regels hoort daarbij.
- We houden rekening met iedereen in onze gemeente. Inwoners en ondernemers kunnen gemakkelijk bij ons terecht. We zoeken actief contact met de jongeren. We dagen ze uit en geven ze ruimte om mee te doen.
- Bij onze dienstverlening staan de mensen centraal. We brengen dienstverlening op een hoog niveau. Dat betekent dat inwoners en ondernemers ook digitaal makkelijk, veilig en snel bij ons terecht kunnen.
- We blijven in onze gemeente verstandig met geld omgaan. Verstandig betekent: niet te snel en niet te veel geld uitgeven. En tegelijk: niet meer sparen dan nodig is.
- Inkomsten en leges moeten in verhouding staan tot de kosten. We houden de kosten zo laag mogelijk. We verhogen de OZB niet, behalve met de correctie voor inflatie.
- We gaan hard ons best doen om voor de plannen die we maken subsidies te krijgen. Subsidies zorgen voor extra geld, kennis en samenwerking.
- We zorgen ervoor dat inwoners onze begroting kunnen lezen en begrijpen. We gaan door met het nog beter leesbaar maken van de begroting. We gebruiken daarbij de digitale mogelijkheden die er zijn.

Verbonden partijen

[Vereniging Nederlandse Gemeenten \(VNG\)](#)

[Vereniging Drentse Gemeenten](#)

[Bank Nederlandse Gemeente \(BNG Bank\)](#)

[Enexis](#)

[Waterleidingmaatschappij Drenthe](#)

[P10](#)

Beleidskaders

[Vernieuwing BBV op het gebied van onder ander vennootschapsbelasting, overhead, grondexploitaties, opbouw begroting en materiële vaste activa](#)

[Financiële verordening Midden-Drenthe](#) (2016)

[Controleverordening gemeente Midden-Drenthe](#) (2012)

[Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Midden-Drenthe](#) (2004)

[Coalitieakkoord 2018-2022 “Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe”](#) (2018)

[Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement](#) (2015)

Nota Reserves en Voorzieningen (2019)

[Bouwplan: Dichtbij, Duidelijk en Daadkrachtig](#) (2016)

Notitie Beschikbaar en Bereikbaar (2016)

Taakvelden

Taakveld

Bestuur

Ontwikkelingen

- Op basis van een door de raad in 2020 vastgesteld plan van aanpak is gewerkt aan de totstandkoming van de bestuurlijke visie. Een kerngroep bestaande uit raadsleden, collegeleden en vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie heeft hierbij het voortouw genomen. De visie is in maart 2021 door de raad vastgesteld.
- Als gevolg van de maatregelen om het Coronavirus te beteugelen, is er per april 2020 digitaal vergaderd door de raad. De strikt noodzakelijke advisering en besluitvorming kon zo gecontinueerd worden. Veel andere werkzaamheden (voorbeelden zijn integriteit, vervolg overleg samenwerking raad, debat training en raadsexkursie) zijn uitgesteld of geannuleerd.
- De opmerking van de accountant om aandacht te schenken aan integriteit, is voor de raad zelf voorbereid vanuit de Werkgroep financieel overleg. De bijeenkomst daarover heeft in januari 2020 plaatsgevonden. Het vervolg is uitgesteld tot 2021.

Wat hebben we bereikt?

- Het uitvoeringsprogramma voor de raadsperiode 2018-2022 dat in 2019 is vastgesteld, is de basis voor de beleidsontwikkeling.
- In maart 2020 heeft de rekenkamercommissie het onderzoek naar Afvalbeleid en de rol van de raad aangeboden aan de raad. In 2020 heeft de rekenkamer het onderzoek over overlast voorbereid, dat is in april 2021 aan de raad aangeboden en besproken in commissie en raad.
- De raad heeft in september een voorstel aangenomen op basis waarvan er gestart is met het project om te komen tot de aanbesteding voor een nieuw raadsinformatiesysteem en bestuursinformatiesysteem.
- De werkgroep Democracy heeft de stand van zaken rond de pilot over de verkeersveilige schoolomgeving gepresenteerd aan de raad en is met de uitvoering hiervan begonnen. Er hebben drie scholen gereageerd. Daaruit wordt één school geselecteerd voor deelname aan de pilot.
- Raadsleden worden zo veel mogelijk (gezien de Coronamaatregelen meest digitaal) aan de voorkant van het beleidsproces betrokken, samen met inwoners en organisaties. Daarbij wordt op een interactieve manier gebruik gemaakt van verschillende werkwijzen (werkgroep, stuurgroep, werkbezoek, informatiebijeenkomst etc.).
- Een is door de accountant goedgekeurde jaarrekening.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- De raadsleden en commissieleden zijn gefaciliteerd en begeleid bij het digitaal vergaderen. Daarvoor zijn aan sommigen laptops in bruikleen beschikbaar gesteld en is geïnvesteerd in het anders inrichten van de raadszaal om op 1,5 meter afstand daar te kunnen vergaderen. In de maanden juni tot en met september 2020 kon er korte tijd op die manier weer fysiek vergaderd worden.

- De rekenkamercommissie heeft digitaal gesprekken gevoerd met alle fracties om en groslijst te maken van te onderzoeken onderwerpen.
- De vacature binnen de rekenkamercommissie is ingevuld. Raadsleden zijn betrokken geweest bij deze procedure. De heer Kos is door de raad benoemd per 1 januari 2021. De rekenkamer bestaat per 1 januari 2021 uit drie personen (een voorzitter en twee leden).
- Er is een projectgroep ingericht om een nieuw raadsinformatiesysteem aan te schaffen. Een externe projectleider is hiervoor in december 2020 aangetrokken. Dit project moet in september 2021 zijn afgerond. Het project wordt begeleid door een klankbordgroep waarin de opdrachtgevers (raad en college) zijn vertegenwoordigd.
- In het kader van de totstandkoming van de visie is een fotowedstrijd gehouden om de visie in beelden te vatten. De winnende foto is in maart 2021 bekend gemaakt bij de vaststelling van de visie.
- In dit jaar heeft de raad in totaal 11 keer vergaderd en er waren 22 voorbereidende commissievergaderingen. Ten aanzien van de inzet van raadsinstrumenten hebben zeven van de acht fracties in 2020 totaal 22 schriftelijke artikel 33 vragen gesteld richting het college (in 2019 waren dat in totaal 21 en in 2018 zijn er 39 formele schriftelijke vragen gesteld). Tijdens de raadsvergaderingen zijn in totaal 25 moties ingediend.
- De werkgeverscommissie is in 2020 niet formeel bij elkaar geweest ten aanzien van griffieaangelegenheden. Een delegatie van de werkgeverscommissie heeft zich bezig gehouden met het vaststellen van de functiebeschrijving van de griffier. Maandelijks ontvangen de fractievoorzitters een update van de werkzaamheden zoals genoemd in het vastgestelde griffiejaarplan voor 2019/2020.
- Er is in 2020 met betrokkenheid van de leden van werkgroep Financieel Overleg gestart met een Europese aanbestedingsprocedure om te komen tot een nieuwe accountant. Het voorstel is in maart 2021 aan de raad aangeboden.

Wat heeft het gekost?

Bestuur				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.641	1.819	1.743	76
baten	0	0	0	0
resultaat	1.641	1.819	1.743	76

Taakveld Burgerzaken

Ontwikkelingen

- De samenleving verlangt van de (gemeentelijke) overheid dat zij al hun diensten digitaal aanbieden en dat de nodige maatregelen worden getroffen ten aanzien van identiteits- & documentfraude en adresfraude.

Wat hebben we bereikt?

- We hebben belangrijke stappen gezet om in 2020 onze inwoners een meer complete digitale dienstverlening aan te bieden.
- Het invoeren van een reële tariefstelling voor trouwen op locatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Met de leverancier concrete afspraken gemaakt over implementatie dienstverleningsprogrammatuur per juli 2020. Hierdoor wordt het voor de burger mogelijk digitaal een aanvraag in te dienen voor een reisdocument, een rijbewijs, uittreksels Basisregistratie personen (Brp) en het online doen van aangifte geboorte, melding van een voorgenomen huwelijk of partnerschapsregistratie, overlijden en verhuizingen.
- Om identiteits- & documentfraude nog sneller te onderkennen en de kwaliteit van de Brp te kunnen blijven waarborgen zullen de front-officemedewerkers de driedaagse training Identiteit & Identiteitsdocumenten I van de NVVB-PublieksAcademie volgen. Training zal in het tweede kwartaal van 2020 in huis verzorgd worden.
- In het verlengde van een reële tariefstelling is het tarief voor trouwen / partnerschapsregistratie op locatie naar eigen keuze aangepast.

Wat heeft het gekost?

Burgerzaken				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	920	925	867	58
baten	354	354	332	22
resultaat	565	571	535	36

Ontwikkelingen

- Voor 1 januari 2020 moesten we een aantal oude niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) in exploitatie hebben genomen of de boekwaarden van de gronden waren niet hoger dan de marktwaarde. Voor de gronden ten behoeve van woningbouwlocaties heeft de commissie Besluit Begroting en Verantwoording een uitzondering gemaakt. In de paragraaf Grondbeleid wordt hier kort op ingegaan.
- In 2021 nemen we de complexen De Lindelaar en An de Boerbrink in Westerbork in exploitatie.

Wat hebben we bereikt?

- Dat de gronden die de gemeente in haar bezit heeft voldoen aan de regelgeving en dat een aantal toekomstige plannen verder in ontwikkeling zijn genomen.
- Het project "snippergroen"(ongeregistreerde gemeentelijk grondgebruik) is gestopt. In 2021 wordt advisering voorbereid voor snippergroenbeleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Getoetst of de m2 prijzen van de gemeentelijke gronden niet hoger zijn dan de marktprijzen.
- De complexen De Lindelaar en An de Boerbrink in Westerbork in 2020 klaar gemaakt voor ontwikkeling. Dit krijgt in 2021 zijn beslag.
- Het project Snippergroen is in 2020 afgerond en geëvalueerd.

Wat heeft het gekost?

Beheer overige gebouwen en gronden				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	175	175	343	-167
baten	95	95	620	-525
resultaat	80	80	-277	357

Taakveld Ondersteuning organisatie

Ontwikkelingen

- Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Wat hebben we bereikt?

- De raad heeft inzicht in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Wij hebben alle activiteiten in beeld gebracht die onder de overhead vallen. Grofweg zijn dit de ondersteunende afdelingen (zoals activiteiten van personeelszaken, facilitaire zaken, financiën) en ondersteunende personen op de taakvelden (zoals activiteiten van leidinggevenden, secretariaat). Onder overhead vallen daarom alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de uitvoerende diensten.

Wat heeft het gekost?

Ondersteuning organisatie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	8.755	9.920	10.598	-677
baten	98	137	285	-148
resultaat	8.658	9.783	10.313	-530

Ontwikkelingen

- Op 31-12-2020 hadden we geen kasgeldleningen lopen. Onze kasgeldlimiet bedraagt € 6,8 miljoen. De kasgeldlimiet geeft het maximum bedrag aan waarvoor wij ons financieringstekort met kort geld mogen financieren. We maken op dit moment dus geen gebruik van deze kasgeldlimiet. Dit is namelijk niet nodig, omdat we in april langlopende geldleningen hebben afgesloten. Voor de eerst komende jaren gaan we er vanuit dat we binnen de kasgeldlimiet kunnen blijven.

Wat hebben we bereikt?

- Dat we in 2020 hebben voldaan aan de Treasury bepalingen in externe wetgeving en de Financiële verordening.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In april is een langlopende geldlening afgesloten van € 7 miljoen voor 10 jaar om aan onze lopende verplichtingen te kunnen voldoen.
- We hebben voor de bouw van een school voor het voortgezet onderwijs € 18 miljoen aangetrokken met een aflossingstermijn van 40 jaar. Dit is overeenkomstig de afschrijvingstermijn van de school.
- Voor de bouw van een zonnepanelenpark aan de Leemdijk in Smilde is een geldlening voor 16 jaar aangetrokken van € 5,5 miljoen. Deze geldlening is verstrekt aan het Zonnepark overeenkomstig dezelfde voorwaarden.

Wat heeft het gekost?

Treasury				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	-197	-197	377	-574
baten	1.230	1.135	1.433	-298
resultaat	-1.428	-1.333	-1.056	-277

Taakveld	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
-----------------	--

Ontwikkelingen

- De herijking van de verdeling van het gemeentefonds inclusief het nieuwe verdeelmodel sociaal domein is uitgesteld tot 2023. Per 1 januari 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel Jeugdwet van kracht. Het woonplaatsbeginsel regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp.
- De ontvangen coronacompensatie wordt verantwoord in het jaar dat ook de werkelijke betaling plaatsvindt. Aanvullende middelen, waarvan de verdeling nog niet in 2020 had plaatsgevonden, worden in 2021 verantwoord.

Wat hebben we bereikt?

- Een geactualiseerde inzicht in de grootste inkomstenbron van de gemeente kort nadat een circulaire gemeentefonds van het ministerie werd ontvangen. Voor 2020 ging het om de meicirculaire, brief compensatiepakket coronacrisis eind juni, de september- en de decembercirculaire.
- Hierbij zijn specifiek ontvangen middelen afzonderlijk in beeld gebracht. Nieuw waren de corona compensatiemiddelen. De 1e tranche is ingebracht als algemene middelen. De niet bestede middelen van het 2e en 3e tranche worden meegenomen naar 2021.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Met behulp van Pauw software per circulaire een geactualiseerde berekening en analyse gemaakt.
- Per circulaire de raad door middel van een brief geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen.
- De financiële effecten van de circulaire verwerken in de voor- en najaarsnota 2020 en de jaarrekening 2020 en in de begroting 2021.

Wat heeft het gekost?

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	0	0	0	0
batens	49.642	53.032	53.769	-737
resultaat	-49.642	-53.032	-53.769	737

Taakveld Overige baten en lasten

Ontwikkelingen

- Er zijn geen directe ontwikkelingen.

Wat hebben we bereikt?

- Dat we op dit taakveld de baten en lasten hebben begroot en eventueel verantwoord die we (nog) niet aan een specifiek taakveld konden toerekenen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- We hebben de baten en lasten verantwoord die we niet konden toerekenen aan een ander taakveld.

Het ging onder andere om de posten als onvoorzien, nog niet aangewend gedeelte van de structurele bestedingsruimte, verrekening Btw Compensatiefonds (BCF), opbrengst inruil, afwikkeling faillissement Jadezorggroep, vrijval van de restanten van in 2019 opgenomen transitieposten, bijdrage vanuit verkopen plan Nagtegaal en coronakosten.

Wat heeft het gekost?

Overige baten en lasten				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	-754	-500	4	-505
baten	15	15	427	-412
resultaat	-769	-515	-422	-93

Taakveld Vennootschapsbelasting

Ontwikkelingen

- Direct geen nieuwe ontwikkelingen

Wat hebben we bereikt?

- Dat we voldoen aan de regelgeving op het gebied van de VPB.
- Dat we tot en met 2019 een definitieve aanslag hebben ontvangen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- We moeten voor 1 juni 2021 de aangifte Vennootschapsbelasting (Vpb) indienen. We kunnen uitstel vragen tot 1 november 2021.
- Het opstellen van de aangifte voor 2020 vindt met externe ondersteuning halverwege 2021 plaats. Dan kunnen we zien of we net als voorgaande jaren geen vennootschapsbelasting hoeven te betalen. Een eventuele betaling wordt ten laste de reserve bouwgrond gebracht.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten				
baten				
resultaat				

Taakveld Mutaties reserves

Ontwikkelingen

- Voor de bestuursperiode is de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd.

Wat hebben we bereikt?

- Dat het gebruik van reserves en voorzieningen conform de kaders hebben plaatsgevonden, zoals deze door de raad in de nota Reserves en voorzieningen 2019 zijn vastgelegd.
- Dat wij inzicht hebben in de hoogte en bestemming van de gemeentelijke reserves en voorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Op basis van genomen raadsbesluiten worden de toevoegingen en onttrekkingen geboekt
- Per mutatie is zichtbaar ten laste of ten gunste van welke reserve de onttrekking of toevoeging plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost?

Mutaties reserves				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	2.106	13.473	14.537	-1.064
baten	2.046	12.924	12.867	57
resultaat	60	549	1.669	-1.120

Taakveld OZB woningen

Ontwikkelingen

- Coalitieakkoord: geen tariefsverhoging, behalve correctie voor inflatie.
- Rapport Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, werkgroep Herziening gemeentelijk belastinggebied: Bouwstenen (verruimen, verbreden en moderniseren) voor een beter belastingstelsel d.d. 1 mei 2020 op 18 mei 2020 aangeboden aan de Tweede Kamer.
- Jurisprudentie: verschuiving OZB niet-woning naar OZB woning.

Wat hebben we bereikt?

- Een hogere opbrengst OZB als gevolg van jurisprudentie door verschuiving OZB niet-woning naar OZB woning; de totale opbrengst OZB is € 28.000 (0,45%) lager dan geraamd.
- Alle bezwaren zijn binnen de wettelijk geldende termijn afgehandeld.
- Het voldoen aan wettelijke WOZ-toetsingscriteria: toezicht Waarderingskamer waardoor aanslagen en WOZ-beschikkingen tijdig zijn opgelegd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Vaststellen van de verordening voor heffen en innen van deze belasting.
- De jaarlijkse waardeontwikkeling corrigeren in de tarieven.
- Het actueel houden van de BAG/WOZ-gegevens: objecten, kadastrale percelen en eigenaren (koppeling Kadaster).
- Het actueel houden van de belastingsoorten en tarieven per object.
- Het opleggen van aanslagen en WOZ-beschikkingen: bulk eind februari.
- De aanslagen worden voor zover van toepassing gecombineerd opgelegd met de aanslagen afvalstoffen- en rioolheffing, de BIZ-bijdrage en de forensenbelasting.
- Het behandelen van bezwaar- en beroepschriften, met de mogelijkheid van telefonische afstemming voorafgaande aan een formeel bezwaartraject.
- Mogelijkheid te betalen via automatische incasso in maximaal 8 maandelijkse termijnen.
- Incasso met aanmaningen en dwangbevelen bij te late betaling.
- Betalingsregelingen op verzoek.
- Oninbare vorderingen alleen als oninbaar afboeken op advies deurwaarder of bij faillissement.

Wat heeft het gekost?

OZB woningen				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	410	410	391	18
baten	3.563	3.563	3.634	-71
resultaat	-3.153	-3.153	-3.243	89

Taakveld OZB niet-woningen

Ontwikkelingen

- Coalitieakkoord: geen tariefsverhoging, behalve correctie voor inflatie.
- Rapport Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, werkgroep Herziening gemeentelijk belastinggebied: Bouwstenen (verruimen, verbreden en moderniseren) voor een beter belastingstelsel d.d. 1 mei 2020 op 18 mei 2020 aangeboden aan de Tweede Kamer.
- Jurisprudentie: per saldo lagere opbrengst OZB door verschuiving OZB niet-woning naar OZB woning.

Wat hebben we bereikt?

- Een lagere opbrengst OZB als gevolg van jurisprudentie door verschuiving OZB niet-woning naar OZB woning; de totale opbrengst OZB is € 28.000 (0,45%) lager dan geraamd.
- Alle bezwaren zijn binnen de wettelijk geldende termijn afgehandeld.
- Het voldoen aan wettelijke WOZ-toetsingscriteria: toezicht Waarderingskamer waardoor aanslagen en WOZ-beschikkingen tijden zijn opgelegd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Vaststellen van de verordening voor heffen en innen van deze belasting.
- De jaarlijkse waardeontwikkeling corrigeren in de tarieven.
- Het actueel houden van de BAG/WOZ-gegevens: objecten, kadastrale percelen en eigenaren (koppeling Kadaster).
- Het actueel houden van de belastingsoorten en tarieven per object.
- Het opleggen van aanslagen en WOZ-beschikkingen: bulk eind februari.
- De aanslagen worden voor zover van toepassing gecombineerd opgelegd met de aanslagen afvalstoffen- en rioolheffing, de BIZ-bijdrage en de forensenbelasting.
- Het behandelen van bezwaar- en beroepschriften, met de mogelijkheid van telefonische afstemming voorafgaande aan een formeel bezwaartraject.
- Mogelijkheid te betalen via automatische incasso in maximaal 8 maandelijkse termijnen.
- Incasso met aanmaningen en dwangbevelen bij te late betaling.
- Betalingsregelingen op verzoek.
- Oninbare vorderingen alleen als oninbaar afboeken op advies deurwaarder of bij faillissement.

Wat heeft het gekost?

OZB niet-woningen				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	172	172	168	3
baten	2.765	2.731	2.617	114
resultaat	-2.594	-2.559	-2.448	-111

Programma

Veiligheid

Taakveld

Crisisbeheersing en Brandweer
Openbare orde en Veiligheid

Programmadoelstelling

- Wij zorgen voor een veilige en prettig leefbare samenleving in Midden-Drenthe.
- Wij zorgen in samenwerking met de Veiligheidsregio Drenthe voor een adequate crisismanagementorganisatie.
- Wij waarborgen de veiligheid van de mensen die in Midden-Drenthe wonen, werken, recreëren of anderszins verblijven.
- Wij handhaven de regelgeving en de openbare orde. Daarmee beschermen we inwoners en bedrijven zo goed mogelijk tegen aantasting van hun leefomgeving en hun persoonlijke veiligheid.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de jaarstukken opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Vernieling en beschadiging	2020	4,7	4,9	5,9	Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte, per 1.000 inwoners.
	2019	3,6	4,6	5,2	
Winkeldiefstal	2020	6,93	10,53	12,62	Het aantal winkeldiefstallen per 10.000 inwoners.
	2019	3,92	10,59	13,94	
Melding overlast jeugd	2020	43,1	70,73	89,33	Aantal meldingen overlast jeugd, per 10.000 inwoners.
	2019	27,43	39,34	48,46	
Verwijzingen HALT	2020				Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar
	2019	131	122	100	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 21-04-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We willen dat onze inwoners zich veilig voelen. Op straat, in hun wijk, overdag, 's avonds. Als het moet en kan, zorgen we dat het gevoel van veiligheid groter wordt.
- We zorgen als gemeente voor de veiligheid van onze inwoners. Inwoners hebben daarbij zelf een rol. Als overheid hebben we ook een eigen verantwoordelijkheid. Die maken we ook waar.
- Het is belangrijk dat we de politie en de buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) zien op straat. Als we de boa's taken geven, zorgen we dat daarvoor voldoende boa's beschikbaar zijn. En dat ze hun werk goed kunnen doen.
- We willen het politiebureau in Beilen openhouden. We beslissen daar als gemeente uiteindelijk niet over. Maar we gaan in gesprek met wie er wel over beslist.
- We kennen mooie voorbeelden van buurtpreventie. Dat gaan we verder uitbouwen.
- We hebben in Beilen al heel lang een instelling voor mensen die psychische problemen hebben. We blijven goed samenwerken met deze instelling. Tegelijk is er overlast door sommige bewoners. Die overlast moet minder worden. We spreken GGZ hierop aan.
- We hebben veel informatie over onze inwoners, ondernemers en organisaties. Die informatie is bij ons veilig. We zorgen ervoor dat de privacy in orde is.

Verbonden partijen

[Veiligheidsregio Drenthe \(VRD\)](#)

Beleidskaders

Regionaal Beleidsplan Noord Nederland 2020-2023

[Regionaal Crisisplan VRD](#)

Hennepconvenant Noord Nederland (waaronder handhavingsbeleid hard- en softdrugs gemeente Midden-Drenthe 2014

Algemene plaatselijke verordening Midden-Drenthe 2020

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

Taakvelden

Taakveld Crisisbeheersing en Brandweer

Ontwikkelingen

- **Brandweezorg**

De brandweerposten hebben nog voldoende vrijwilligers om goede hulp te verlenen, maar de VRD constateert dat het huidige organisatiemodel met de inzet van vrijwilligers op de langere termijn tegen de grenzen van het eigen stelsel aanloopt. Dit betekent dat het huidige model van brandweezorg steeds meer onder druk komt te staan. Naast deze maatschappelijke ontwikkelingen nemen de technologische ontwikkelingen steeds sneller toe en staat het behoud van de rechtspositie van brandweervrijwilligers onder druk. Al deze ontwikkelingen geven voor de VRD aanleiding om continu te kijken of en waar verbetering nodig is, met als uiteindelijk doel de burger zo goed en efficiënt mogelijk te helpen. Met als uitgangspunt het behoud van vrijwilligheid bij de Drentse brandweerkorpsen, vanuit het belang van de maatschappelijke verankering van de brandweezorg.

- **Rampenbestrijding & crisisbeheersing**

De VRD blijft zich samen met de ketenpartners inzetten om de functionarissen die een rol hebben in de rampbestrijding- en crisisbeheersing op te leiden, te trainen en te oefenen. Dit gebeurt op een wijze die aansluit op de behoeften van de functionarissen en de ontwikkelingen in de maatschappij (bijvoorbeeld terrorismebestrijding). Het blijkt moeilijk te zijn om tot gezamenlijke oefeningen te komen en voorbereidingen op planvorming staan onder druk. De VRD wil zich de komende jaren inzetten om de voorbereiding op rampen en crises met alle netwerkpartners weer een nieuwe impuls te geven. Temeer omdat crises zich (ook) steeds ontwikkelen; van een klassiek fysiek incident gaan we steeds vaker naar een complex probleem dat het maatschappelijk leven in zijn geheel aantast.

- **Omgevingswet**

De komst van de Omgevingswet in 2022 heeft gevolgen voor bijvoorbeeld de advisering rond (ver)bouw van objecten door de brandweer en bij evenementen door brandweer en GHOR. Tot de inwerkingtreding van deze nieuwe wet geeft de VRD invulling aan haar advies- en toezichtstaak. Samen met gemeenten en ketenpartners bereidt de VRD zich voor op de invoering van deze nieuwe wet. Daarnaast moet in brede zin de eigen organisatie klaar zijn met de voorbereidingen om goed om te gaan met de nieuwe aanpak van “Ja, mits” in plaats van “Nee, tenzij”.

Wat hebben we bereikt?

- **2020: en toen liep alles anders.**

De voornemens voor beleidsontwikkeling in 2020, liepen door COVID-19 allemaal anders. De organisatie VRD heeft in haar bestaan nog nooit een regio brede opschaling tot GRIP 4 meegemaakt die zolang geduurd heeft en die zoveel maatschappelijke impact heeft. Ook medewerkers zagen “hun VRD” veranderen. 2020 zou het eerste jaar zijn van de uitvoering van de beleidsvisie van de VRD.

Die beleidsuitvoering heeft in 2020 stilgelegen. Maar de COVID-19 crisis heeft wel veel lessen opgeleverd en effecten die waardevol zijn. Het beleidsproces start weer op begin 2021 en zal verrijkt worden met de leereffecten van deze COVID-crisis.

- **Bestrijding COVID-19**

Vanaf het begin van 2020 is vanuit de VRD veel energie en mankracht ingezet voor de COVID-19 crisis. Dit zorgde voor werk buiten de gebaande paden, ook in avonden en weekenden. Er is een crisisorganisatie gevormd met medewerkers van de VRD, GHOR en gemeenten die onder leiding stond van twee operationeel leiders die zijn vrijgemaakt uit de reguliere organisatie.

De landelijke maatregelen en de vertaling naar de Drentse situatie legden een groot beslag op de organisatie. De maatregelen werden vertaald in een model noodverordening, die regionaal weer werd aangepast en vastgesteld. Elke twee weken werd een vergadering van het Regionaal Beleidsteam van de Drentse burgemeesters, voorbereid, georganiseerd en afgewikkeld. Er is extra expertise aangetrokken op bijvoorbeeld juridisch vlak om in te kunnen spelen op de vraagstukken die op de veiligheidsregio afkwamen.

- **Brandweezorg**

Na de uitbraak van COVID-19 is de werkwijze van de brandweer aangepast. Dit is gedaan om het besmettingsgevaar voor hulpverleners en getroffen en zo klein mogelijk te maken. Een ingrijpende verandering, want de werkwijze en fysieke inrichting van de brandweer zijn gebaseerd op intensieve samenwerking in elkaars directe nabijheid.

1. Er is een paraatheidsysteem opgezet. Dit systeem draagt bij aan het borgen van parate brandweezorg bij uitval door ziekte van brandweervrijwilligers. De paraatheid was tijdens de eerste golf niet in gevaar, omdat veel vrijwilligers thuis werkten en dus snel inzetbaar waren. Er waren toen relatief weinig COVID-19 besmettingen in Drenthe.
2. Er zijn nieuwe procedures ingevoerd. De kern daarvan is dat brandweerlieden voldoende afstand houden tot elkaar en hun omgeving om besmettingsgevaar te reduceren. Dit is een ingrijpende cultuurverandering en implementatie daarvan kostte veel tijd en energie.
3. Kazernes, voertuigen en materieel zijn “coronaproof” gemaakt.
4. Er stond een veelheid aan oefeningen, trainingen en bijscholing gepland. Veel hiervan zijn geannuleerd. Er zijn wel nieuwe vormen van trainingen ingezet, zoals webinars en online trainingen.
5. De VRD gaat verder met haar proces om de brandweezorg op een andere wijze in te richten waarbij voorop staat de hulpverlening aan de inwoners goed en financieel verantwoord te blijven organiseren. Behoud van vrijwilligheid is daarbij een belangrijke pijler.
- 6.

- **Repressie**

De coronamaatregelen hadden impact op de repressieve brandweezorg. Zo zijn medewerkers, die normaal de repressieve brandweezorg ondersteunen, ingezet voor crisistaken. Ook werd het een uitdaging om het primaire proces van incidentbestrijding en opleiden & oefenen op een verantwoorde wijze te laten functioneren. Voor incidentbestrijding is voortdurend gemonitord hoe het met de paraatheid stond. Deze paraatheid is in 2020 goed geweest, omdat brandweervrijwilligers

meer thuiswerkten en snel inzetbaar waren. De uitruk is op allerlei fronten (zoals beschermingsmiddelen en samenstelling brandweervoertuigen) aangepast om de kans op besmetting zo klein mogelijk te maken.

- **Rampenbestrijding & crisisbeheersing**

De crisisorganisatie VRD, met al haar samenwerkende partners, heeft in 2020 laten zien dat zij ook een maatschappelijke crisis aan kan met zowel personeel van de VRD-organisatie als van de 12 gemeenten en andere partners. De crisisbeheersingsorganisatie moet doorgroeien in die rol. De VRD zet daarom de komende jaren in op het voorbereiden op ongekende crises vanuit multidimensionale crisisbeheersing en het belang van het uitbreiden en onderhouden van het crisisnetwerk.

Leereffecten

De VRD geeft aan dat dat belangrijke leerpunten uit de huidige COVID-19 crisis zijn:

7. Een opgeschaalde crisis waar alle twaalf gemeenten onderdeel van uit maken (in een GRIP 4) is anders dan een crisis op lokale schaal. Het is van belang om beter voorbereid te zijn en te doorleven waarin zo'n bovengemeentelijke crisis anders is dan gebruikelijk.
8. Cruciale crisisfunctionarissen komen uit allerlei organisaties, VRD, gemeenten en andere ketenpartners. Het is van belang om hier regie en gezag over te hebben als bestuur van de VRD. Op die manier kan de kwaliteit en capaciteit worden geborgd.
9. De GHOR is een belangrijke speler in een crisis, maar heeft een ingewikkelde positie. Er wordt gewerkt aan de verbetering van die positie.
10. Het is van waarde om voorbereid te zijn op te verwachten crises en onverwachte crises. Dit vraagt om een flexibele en wendbare crisisorganisatie.

- **Omgevingswet**

Binnen het omgevingsplatform Drenthe werken gemeenten, VRD, RUD, GGD en waterschappen nauw samen aan de implementatie van de Omgevingswet. Deze werkzaamheden zijn ook in 2020 digitaal doorgegaan. Subgroepen leverden diverse deelproducten op, zoals de processchema's rond vooroverleg en vergunningverlening. Met deze schema's kan een vergunning niet meer in 26 weken, maar in 8 weken worden afgegeven. Ook is er gewerkt aan zogenaamde omgevingstafels. Dit is een samenwerkingsvorm die een integrale afweging mogelijk maakt met als uitgangspunt: "hoe kunnen we een initiatief mogelijk maken?"

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Naast de hierboven genoemde zaken heeft de VRD onder andere het volgende gedaan.

- **Digitaal oefencentrum**

Omdat het fysiek oefenen werd stilgelegd, is de VRD gestart met online webinars. In zeer korte tijd is een studio ingericht in Klazienaveen van waaruit is begonnen met uitzenden. De webinars werden goed ontvangen en kwam deze vorm van oefenen en verbinding leggen snel op gang. Ook andere teams binnen de VRD pakten dit op en werd dit proces gezamenlijk verder geprofessionaliseerd. Deze vorm van verbinden is gemeengoed geworden.

Digitaal oefenen is niet nieuw bij de brandweer. Oefenen in virtuele scenario's bestaat al vrij lang en het realistisch gehalte van dit soort oefeningen neemt snel toe. De crisis heeft digitaal oefenen een duw gegeven, die we ook na de crisis willen vasthouden. Voorheen werd bijscholing aangeboden door

fysiek aanwezig te zijn op posten en het oefencentrum, dit wordt in de toekomst vaker digitaal aangeboden. De komende jaren worden gebruikt om een goede balans te vinden tussen fysiek en digitaal oefenen. Ook de medewerkers van vakbekwaamheid gaan hierin mee en moeten daarin bijgeschoold worden. De eerste stappen hierin zijn in 2020 gezet.

- **Controle en toezicht op brandveilig gebruik**

De controles brandveilig gebruik zijn vanaf 1 juni, na de eerste lockdown, voorzichtig weer opgestart tot ongeveer eind september. Vanaf begin oktober is weer gestopt vanwege de strengere coronamaatregelen.

Bij toezicht brandveilig bouwen zijn alleen de urgente zaken doorgegaan, dat gaat bij nieuwbouw om de noodzakelijke bouwcontroles en bij de bestaande bouw alleen de controles op verzoek van een gemeente. Daarnaast zijn diverse medewerkers anders ingezet vanwege de crisis, bijvoorbeeld in de ondersteuning van de GGD of ondersteuning van de bedrijfsvoering.

Wat heeft het gekost?

Crisisbeheersing en Brandweer				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.886	1.886	1.860	26
baten	0	0	10	-10
resultaat	1.886	1.886	1.850	36

Ontwikkelingen

Wat waren de doelen voor 2020?

Voor 2020 waren een aantal doelen vastgesteld. Het vaststellen van het Integraal veiligheidsplan is daar één van. Dit Integraal veiligheidsplan is een samenwerking tussen de gemeenten Meppel, Westerveld en Midden-Drenthe en het doel was om deze in het eerste kwartaal van 2020 door de raad te laten vaststellen. Naast het vaststellen van het integraal veiligheidsplan was een andere belangrijke doelstelling het verder uitwerken van het thema ondermijning. In 2019 is hiervoor een ondermijningsbeeld opgesteld.

Wat hebben we bereikt?

En toen kwam corona.

- In maart 2020 werden wij allen geconfronteerd met de mondiale verspreiding van het COVID-19 virus die inmiddels ook Nederland had bereikt. Vanaf dat moment werd alles anders. De crisisorganisatie kwam in beeld en al snel was een GRIP 4 situatie afgekondigd. De voorzitter van de Veiligheidsregio had het voor het zeggen en stelde tot december 2020 een aantal noodverordeningen vast. Deze verordeningen vormden de basis voor toezicht en handhaving. Om de regionale crisisorganisatie goed neer te kunnen zetten is er een beroep gedaan op capaciteit vanuit verschillende gemeenten, ook de gemeente Midden-Drenthe heeft capaciteit geleverd. Er werd deelgenomen aan verschillende stafsectie binnen de VRD en vanuit de gemeente Midden-Drenthe hebben is er een regionale coördinator handhaving geleverd.
- Naast dat er regionaal een crisisstructuur opgezet moest worden, moest ook onze lokale crisisorganisatie in actie komen. Onze lokale crisisorganisatie had een grote taak, de regionale en landelijke lijnen moesten lokaal worden uitgevoerd en vertaald naar onze inwoners. Daarnaast werd er invulling gegeven aan de handhaving van de regels en is er gekeken wat voor effecten de COVID-19 crisis op onze eigen organisatie heeft/had. Onze inwoners hebben behoefte aan duidelijkheid met betrekking tot de maatregelen. Het goed kunnen uitleggen van de maatregelen heeft daarom altijd de prioriteit gekend. De adviseurs veiligheidszaken hebben een prominente plek binnen zowel de lokale als de regionale crisisorganisatie.
- Al met al heeft de COVID-19 crisis ons tot op heden veel tijd en capaciteit gekost. Vooral in het begin, toen alles nog nieuw was, is er veel tijd en capaciteit naar de lokale en regionale crisisorganisatie gegaan. Ook nu gaat er nog een gedeelte van onze tijd en capaciteit naar het bestrijden van de crisis en de regionale en lokale crisisorganisatie. Dit heeft geresulteerd in het feit dat een aantal grote onderwerpen zijn uitgesteld, zo ook het vaststellen en het verder opstellen van het IVP. Dit hebben wij in overleg met de andere gemeenten (Meppel en Westerveld) besloten. Het besluit is genomen om verschillende redenen; Er was geen tijd en capaciteit om het IVP verder vorm te geven, het was niet de tijd om prioriteiten te stellen omdat de prioriteiten door de crisis elders lagen en als laatste zou er in 2021 een nieuwe Veiligheidsmonitor plaatsvinden. Deze Veiligheidsmonitor vormt de basis voor het Integraal

Veiligheidsplan. Naast het integraal veiligheidsplan, zijn er geen verdere acties of stappen gezet met betrekking tot ondermijning (los van het aanpakken van de urgente casuïstiek). De grootte van het onderwerp/thema en de tijd en capaciteit die hiervoor nodig is om het efficiënt te kunnen aanpakken, maakt dat het opzetten van een aanpak is uitgesteld.

- Het bemensen van de lokale en regionale crisisorganisatie heeft ons tijd en capaciteit gekost, maar heeft ons ook veel opgeleverd. De Drentse samenwerking op het gebied van de bestrijding van COVID-19 is één die landelijk gezien veel aandacht krijgt. We weten elkaar ten tijde van crisis goed te vinden en vast te houden. We krijgen het voor elkaar om met relatief beperkte capaciteit een bestendige regionale en lokale crisisorganisatie op te zetten. Als Midden-Drenthe hebben wij ons in deze samenwerking goed neergezet. We hebben ons van onze beste kant laten zien en hebben, als relatief één van de kleinere gemeentelijke organisaties, een grote bijdrage kunnen leveren. Er is veel dank en waardering uitgesproken door andere gemeente over de bijdrage van de gemeente Midden-Drenthe. Er zijn nieuwe samenwerkingen aangegaan die hebben geleid tot zichtbaarheid en erkenning.
- Onze eigen organisatie heeft daarnaast laten zien bestendig te zijn voor een dergelijke crisis. Met de beperkte capaciteit die er is, zijn er veel zaken gerealiseerd en opgezet. Er zijn samenwerkingen aangegaan die niet vanzelfsprekend zijn. Meerdere uitdagingen zijn de revue gepasseerd maar, ondanks dat we het allemaal voor het eerst hebben gedaan, hebben we de crisis toch goed het hoofd geboden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Naast dat we in 2020 veel tijd en capaciteit hebben besteed aan de bestrijding van de COVID-19 crisis, zijn er ook andere zaken gerealiseerd. Er is veel tijd en aandacht besteed aan de jaarwisseling. Er zijn verschillende gesprekken gevoerd met belanghebbenden uit de verschillende dorpen en er is een meldpunt voor het carbidschieten opgezet. Het meldpunt heeft geresulteerd in meer dan honderd meldingen, waarvan de melders allemaal l zijn gebeld om de regels en veiligheidsvoorschriften uit te leggen. Er is daarnaast veel aandacht besteed aan het opstellen van een draaiboek met de verschillende ketenpartners.
- De aanpak van de jeugdgroep Beilen is verder uitgewerkt en. Het plan van aanpak is vastgesteld in de gemeentelijke driehoek en een eerste evaluatie heeft plaatsgevonden. Met de ketenpartners wordt er hard gewerkt, ondanks COVID-19, om zicht te houden op de groep en daar waar nodig in te springen.
- De samenwerkingsovereenkomst met GGZ Drenthe Duurzaam Verblijf, de Politie en de gemeente Midden-Drenthe is vastgesteld en ondertekend door de betrokken partijen. De betrokken partners geven aan elkaar beter te kunnen vinden.
- Veel ad-hoc zaken zijn het afgelopen jaar de revue gepasseerd. Zo hebben we te maken gehad met een aantal boerendemonstraties die veel tijd en capaciteit van ons hebben gevraagd.
- Al met al is het een jaar geweest waarin de COVID-19 crisis en de waan van de dag, op het gebied van veiligheid, leidend is geweest.

Wat heeft het gekost?

Openbare orde en Veiligheid				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	345	350	347	3
baten	13	13	10	3
resultaat	332	337	337	0

Programma

Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakveld

Verkeer, wegen en water

Programmadoelstelling

- Wij willen de openbare ruimte op zo'n manier inrichten en beheren dat sprake is van een aantrekkelijk en leefbaar woonklimaat.
- Wij willen een optimaal bereikbare gemeente zijn.
- Wij willen vanuit de nota "Midden-Drenthe op de goede weg!" de aankomende jaren zorgen voor het gewenste kwaliteitsniveau van onze wegen en bruggen.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de Drentse gemeenten.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Verkeersongevallen per	2019	8,4	6,7	6,2	Het aantal verkeersongevallen per 1.000 inwoners.
	2014	6,6	5,2	5,1	
Verkeersdoden per 100.000 inwoners (5-jaars cumulatief)	2019	48,22	19,56	25,19	Het aantal verkeersongevallen met dodelijke afloop
	2014	54,25	18,45	27,44	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 8-04-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We hebben als gemeente kort geleden beleid vastgesteld voor wegen en bruggen. Dat beleid gaan we zorgvuldig uitvoeren. We letten goed op of we daarin tegen praktische knelpunten aanlopen. Die gaan we oplossen.
- We zijn een belangrijke fietsgemeente. Op dit moment wordt er gewerkt aan een fietsroute op de VAM-berg. We gaan kijken hoe we die route aan kunnen laten sluiten op andere fietspaden in de buurt.
- We zorgen voor veilige verkeersroutes naar de scholen. Dat zelfde doen we voor routes naar sportvelden en andere gebouwen waar activiteiten zijn.

Verbonden partijen

Geen

Beleidskaders

Beleid Onderhoud wegen en bruggen Midden-Drenthe op de goede weg! 2018-2028

Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan (GVVP 2012)

[Verduurzaming openbare verlichting 2014-2023](#)

[Coalitieakkoord 2018-2022 “Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe”](#)

Taakvelden

Taakveld Verkeer, wegen en water

Ontwikkelingen

- **Samen richting nul verkeersslachtoffers**

In Nederland vallen elke dag twee doden in het verkeer. In Drenthe komt er gemiddeld elke veertien dagen iemand om in het verkeer. Jaarlijks raken honderden mensen ernstig gewond. Harde cijfers, maar het zijn niet alleen cijfers. Het zijn familieleden, vrienden of collega's van ons die soms levenslang de gevolgen van een verkeersongeluk met zich meedragen. Uit cijfers van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) blijkt dat de laatste jaren het aantal ernstige verkeersslachtoffers toeneemt, dat geldt ook voor Drenthe en ook voor onze gemeente Midden-Drenthe. Om dit tijt te keren is de Mobiliteitsraad Drenthe (voorheen Verkeers- en Vervoersberaad Drenthe) de campagne 'Samen richting Nul verkeersslachtoffers!' gestart. De Mobiliteitsraad Drenthe is een overlegorgaan waar de wethouders van de Drentse gemeenten, de gedeputeerde van de provincie en de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat Noord in vertegenwoordigd zijn.

- **Duurzame mobiliteit**

In Nederland hebben we afgesproken dat we de uitstoot van CO₂ in 2030 willen beperken met 49% ten opzichte van de uitstoot in 1990. De EU-doelstellingen voor 2030 zijn een vermindering van de CO₂-uitstoot met ten minste 40%.

Om deze doelstellingen te halen moeten we ook op gemeentelijk niveau ons steentje bijdragen om zo onze mobiliteit ook in de toekomst mogelijk te maken. Op elk schaalniveau moeten we daarvoor het bestaande mobiliteitssysteem fundamenteel veranderen. We moeten op zoek naar een duurzame mobiliteit die veilig, comfortabel en minder belastend is voor het milieu.

Wij zetten daarom stevig in op stimuleringsmaatregelen voor de fiets, elektrificering, het gebruik van duurzame brandstoffen en de aanleg van een duurzame infrastructuur. Een duurzaam bereikbaar Midden-Drenthe, Drenthe en Nederland, daar gaan we voor.

- **Klimaatadaptatie**

Het klimaat verandert. De afgelopen jaren waren de zomers droog en heet, terwijl de zware zomerse buien tot wateroverlast leiden. Deze effecten hebben invloed op onze leefomgeving, waardoor we ons zullen moeten aanpassen aan de veranderingen die nu al merkbaar zijn. Het aanpassen aan het klimaat (klimaatadaptatie) zal een steeds grotere rol hebben op onze leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

- **Verkeersslachtoffers**

Verkeer en de cijfers over verkeer zijn van veel factoren afhankelijk. In een jaar met veel gladheid en laagstaande zon kunnen er meer ongevallen zijn dan anders. Daarom is het van belang om dit soort cijfers over een langere periode te bekijken. In 1970 waren er in Nederland 3.500 verkeersdoden. In 1998 nog 1.149. Met veel maatregelen, op landelijk en lokaal niveau hebben we dit weten terug te

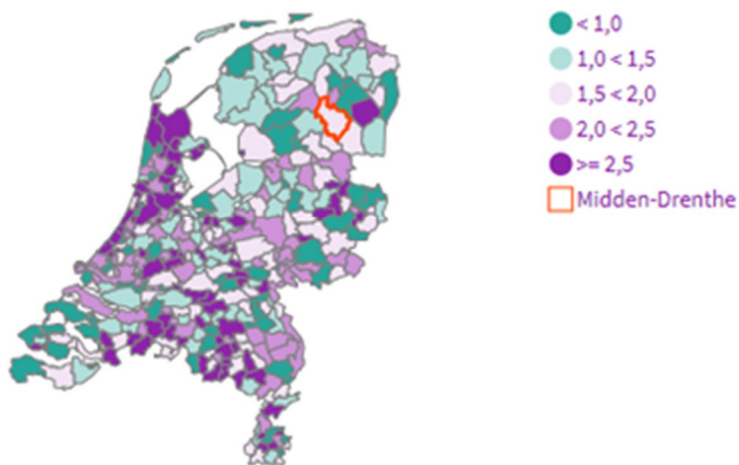
dringen naar 661 in 2019 (De cijfers van 2020 zijn op dit moment nog niet beschikbaar). Dat zijn er 17 minder dan in 2018.

De cijfers voor de gemeentelijke wegen zijn erg laag. Daarom kijken we ook naar provinciale en landelijke cijfers. Van de dodelijke slachtoffers is landelijk gezien één derde in de auto en één derde op de fiets. Hoewel we in de gemeente kleine aantallen hebben lijkt het dat wij deze trend ook volgen.

Wanneer we onze gemeente vergelijken met Nederland, Drenthe en gemeenten met 25.000-50.000 inwoners valt op dat wij meer verkeersongevallen en fors meer verkeersdoden hebben.

Verkeersdoden (5-jaars cumulatief)

Gemeenten in Nederland, per 100 km weglengte

BRON | 2019

Wanneer wij het aantal verkeersdoden bekijken per 100 km weglengte zien we het beeld verschuiven. Wij hebben 1,8 verkeersdoden per 100 km weglengte en vallen daarmee, op basis van de onderverdeling, in de middenmoot.

- **Klimaatatlas**

Om invulling te geven aan klimaatadaptatie werkt de gemeente Midden-Drenthe nauw samen met andere gemeenten, provincies en waterschap. Concreet is in 2020 de klimaatatlas opgeleverd voor de gemeente Midden-Drenthe. Hierin zijn effecten van de klimaat thema's droogte, hittestress, overstromingen en wateroverlast weergegeven voor onze gemeente. Deze klimaatatlas vormt de leidraad om met belanghebbenden in gesprek te gaan. Hier zal in 2021 invulling aan worden gegeven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- **Infrastructuur**

Om de verkeersveiligheid en de duurzame bereikbaarheid te verbeteren hebben we verschillende maatregelen uitgevoerd, van klein tot groot. Hieronder beschrijven we een aantal projecten en werkzaamheden.

- **Aanleg Rotonde A28, afrit 30**

Afrit 30 van de A28 is de hoofdtoegang van het snelwegnetwerk voor Midden-Drenthe. Het ontsluit Beilen, met de bedrijventerreinen Ossebroeken, Dambroeken en de Zuidmaten. Het distributiecentrum van de Jumbo ligt onder aan de afrit. Ook is dit een belangrijke toegang voor de dorpen en een groot deel van het buitengebied rond Beilen. Onder aan de westelijke afrit was al een rotonde. In 2020 hebben we een rotonde aangelegd op de oostelijke afrit 30 van de A28. Hiermee is de doorstroming en de verkeersveiligheid enorm verbeterd.

In 2021 ronden we de laatste werkzaamheden van het project af, waaronder de plaatsing van het Boertje nabij de rotonde. Het boertje moet grondig gerestaureerd worden. Samen met de Historische Vereniging Beilen en de C&W de Boer Stichting zoeken we naar een duurzame oplossing voor deze restauratie.

- **Herinrichting Westeinde-Hoofdstraat-Oosteinde Westerbork**

Als laatste project van het totaalverbetering van de infrastructuur in en rond Westerbork zijn we in 2020 gestart met de herinrichting van het Westeinde-Hoofdstraat-Oosteinde. Bij deze herinrichting zetten we stevig in op de fiets, waarbij we in het profiel ook rekening hebben gehouden met de passeerbaarheid van landbouwvoertuigen en openbaar vervoer. De werkzaamheden van het Westeinde en het Oosteinde zijn afgerond. In 2021 gaan we verder met de werkzaamheden van de Hoofdstraat. We verwachten dat de werkzaamheden klaar zijn voor de bouwvak van 2021.

- **Geluidsscherm Spier**

In 2020 hebben we de voorbereidingen getroffen om het huidige ingestorte geluidsscherm te verwijderen en een nieuw geluidsscherm langs de A28 bij Spier te bouwen. Samen met inwoners hebben we verschillende varianten onderzocht voor het nieuw te bouwen scherm. De keuze is daarbij gevallen op een Greenwall. In december 2020 heeft de raad besloten om het krediet beschikbaar te stellen om het project te realiseren.

- **Eekhoutswijk**

Tijdens inloopbijeenkomsten voor het realiseren van passeerhavens hebben meerdere aanwonenden van de Eekhoutswijk aandacht gevraagd voor de snelheid van het verkeer op de Eekhoutswijk. Als proef hebben we twee drempels aangelegd waar personenauto's voor moeten afremmen, maar landbouwverkeer gewoon overheen kan rijden. Begin 2021 evalueren we de maatregelen.

- **Spoorwegovergangen Hooghalen**

Op 22 mei 2020 is er helaas een ongeval geweest op een onbewaakte spoorwegovergang tussen Hooghalen en Beilen waarbij de machinist is omgekomen. Na het ongeval is er een intensieve samenwerking ontstaan tussen de grondeigenaar, NS, ProRail en de gemeente om het probleem op te lossen. Na de zomer is er een noodweg aangelegd, waardoor de twee onbewaakte spoorwegovergangen tussen Hooghalen en Beilen gesloten konden worden. In 2021 wordt de definitieve weg aangelegd.

- **Noord-zuidroute Beilen**

Één van de onderdelen uit het uitvoeringsprogramma is de Noord-Zuidroute door Beilen. Om de randvoorwaarden en de bandbreedte te bepalen is er begin 2020 een bijeenkomst met raadsleden

gehouden. Om een beeld te krijgen wat inwoners en verkeersdeelnemers belangrijk vinden is er in het najaar van 2020 een enquête uitgezet. Met de resultaten gaan we in 2021 de plannen uitwerken.

- **Fietsplan**

In het voorjaar van 2020 heeft de commissie opiniërend gesproken over de uitgangspunten van het fietsplan. Door de coronacrisis konden we de participatie helaas niet oppakken op de manier zoals wij gedacht hadden. Daarom hebben we eind 2020 een enquête gemaakt. Deze zetten we begin 2021 online. Met de input van de enquête kunnen we het fietsplan verder uitwerken.

- **Laadpalen**

In 2018 is een concessie voor het plaatsen van 1000 laadpalen in de provincie Drenthe en Groningen gestart. Veel gemeenten in Groningen en Drenthe doen mee met deze concessie, zo ook wij. Voor een periode van 3 jaar worden de laadpalen geplaatst door de concessiehouder. We zien de laatste tijd dat de aanvragen van particulieren stijgen. Ook zijn we van plan om als gemeente binnen deze concessie in 2021 te starten om circa 15 laadpalen te plaatsen op strategische plekken.

- **Scan Civiele Projecten**

Als gevolg van de overschrijding bij de Rotonde A28 heeft de gemeenteraad gevraagd om meer inzicht te krijgen in de civiele projecten. In de zomer en het najaar hebben we een scan uitgevoerd op de civiele projecten. Deze scan is opiniërend in de commissie Ruimte en Groen behandeld. Als vervolg op de Scan Civiele Projecten verwachten we medio 2021 uitgewerkte scenario's ter besluitvorming voor te kunnen leggen.

- **Gedragbeïnvloeding**

Een duurzame veilige bereikbaarheid realiseer je niet alleen door in infrastructuur te investeren. Daarom heeft Mobiliteitsraad Drenthe afgesproken om naast de investeringen in infrastructurele maatregelen ook te investeren in gedragsbeïnvloeding. De gemeentes investeren 1 euro per inwoner en de provincie doet hier een euro bij. De gedragsbeïnvloedingsprojecten voeren wij in regioverband uit. In totaal hebben wij in de regio Zuid-west Drenthe een budget van ruim € 300.000. Enkele projecten die we in onze regio Zuid-west Drenthe vaak jaarlijks uitvoeren: Fietsverlichtingscampagne, Fietscontrole, Veilig door 't dorp, Mobiel in de hand, fiets aan de kant, Streetwise, Verkeersouders, Alcohol en drugs in het verkeer, Oppoetsen en bijtanken, Training veilig landbouwverkeer, Scootmobielcursus, Seniorenbeurs mobiliteit en veiligheid.

Door de coronacrisis hebben we een aantal onderdelen niet uit kunnen voeren, met name op scholen. We hebben daarom samen, en in overleg, met de regio en de provincie meer ingezet op algemenere campagnes en gedragsbeïnvloeding via online tools.

- **Grootschalig onderhoud vijver Pinksterbloem Beilen**

De vijver Pinksterbloem is eind van de vorige eeuw aangelegd bij de ontwikkeling van de woonwijk rondom de Pinksterbloem, Boterbloem, Speenkruid en Kalmoes. Met het aanpakken van grootschalig onderhoud aan de waterpartij Pinksterbloem dragen wij bij aan een prettige leefomgeving. Door een natuurlijk proces vindt er slibvorming plaats op de bodem van de vijver. In 2020 zijn de voorbereidingen gestart voor het baggeren van dit slib. Deze onderhoudswerkzaamheden zullen uiteindelijk een positieve bijdrage leveren aan een betere diversiteit, een betere doorstroming van

het oppervlaktewater en een versterkend effect hebben op de huidige flora en fauna. In het najaar van 2021 wordt gestart met de uitvoering.

Wat heeft het gekost?

Verkeer, wegen en water				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	5.353	5.638	5.290	348
baten	128	128	405	-277
resultaat	5.225	5.510	4.884	625

Programma	Economie
Taakveld	Fysieke bedrijfsinfrastructuur Bedrijfsloket en -regelingen Economische promotie

Programmadoelstelling

- Wij willen de werkgelegenheid bevorderen en behouden en wij willen de arbeidsdeelname bevorderen, zodat inwoners (jong en oud) in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.
- Wij willen de bestaande bedrijfsgellegenheid behouden en zo mogelijk uitbreiden zodat lokaal zoveel mogelijk arbeidsplaatsen beschikbaar zijn.
- Wij willen het vestigingsklimaat op orde is. Goede bereikbaarheid en infrastructuur zijn hierbij belangrijke faciliteiten.
- Wij willen zodanig faciliteren van ondernemers bij uitbreiding, vernieuwing of nieuwbouw binnen de bestaande regelgeving dat van ondernemerszijde weinig drempels worden ervaren.
- Wij bieden faciliteiten aan en creëren voorwaarden voor een zinvolle invulling van de vrije tijd van inwoners en bezoekers van de gemeente.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de jaarstukken opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Banen	2019	557,5	586,3	602,0	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.
	2018	544,3	575,5	589,8	
Vestigingen	2019	124,5	123,0	115,9	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.
	2018	119,4	118,9	112,0	

Functiemenging	2019	49,5%	49,9%	49,9%	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
	2018	48,9%	49,6%	49,6%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 21-04-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- Ondernemers die plannen hebben ondersteunen we graag. We doen ons best om meer bedrijven in Midden-Drenthe te krijgen. We zetten ons ervoor in dat er meer werk in onze gemeente komt.
 - En als we inkopen, geven we een kans aan ondernemers uit onze eigen gemeente. Bij al deze acties houden we ons aan de regels: we mogen bedrijven niet zomaar voortrekken.
 - Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe. Dat bouwen we met elkaar. Het blijft goed wonen, werken en ontspannen in Midden-Drenthe!
 - De tarieven van de Toeristenbelasting blijven vier jaar lang gelijk. We rekenen de inflatie niet door in deze belasting. We gaan met de ondernemers in gesprek.
 - Hoe gaan we als gemeente om met onze vakantieparken? Hoe gaan we om met mensen die daar zonder toestemming wonen? Bij deze vragen gaat het erom: hoe zijn we als gemeente een betrouwbare overheid?
We willen parken die het goed doen bij toeristen graag in stand houden. We gaan uitzoeken wat we als gemeente kunnen doen om daarbij te helpen.
1. We gaan een proef (een pilot) doen met een park waar veel mensen gewoon wonen.
 2. We gaan daarvoor in gesprek met de Vereniging van Eigenaren (VVE). We gaan ook in gesprek met de mensen die niet bij een VVE horen.

Maar voor elk park zoeken we oplossing die het beste bij dát park past. Maatwerk dus. De oplossing moet helpen bij alle problemen op een park: veiligheid, openbare orde en wonen.

Verbonden partijen

[Bedrijvencentrum Ossenbroeken VOF](#)
[Recreatieschap Drenthe](#)

Beleidskaders

[Nota grondbeleid 2016-2020](#)
Landbouwonwikkelingsvisie
[Masterplan Beilen Centrum](#)
Koersnota vrijetijdseconomie 2018-2022
Nota Natuurlijke Kracht (economisch beleid)
[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

Taakvelden

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Ontwikkelingen

- De economie in Nederland heeft zich grotendeels hersteld. Deze trend lijkt zich voort te gaan zetten. In Midden-Drenthe merken we dit vooral door de toename van de ruimtevrage op bedrijventerreinen in Beilen.
- We zien dat ondernemers de startende ondernemers willen helpen door voor die doelgroep passende bedrijfsgebouwen te realiseren.
- Het is nog onvoldoende duidelijk welke effecten de coronacrisis, maar ook de CO2-uitstoot en de stikstofaanpak hebben op ons bedrijfsleven.

Wat hebben we bereikt?

- De bedrijventerreinen in de gemeente, en met name in Beilen en Smilde, raken vol. Daarom zijn we bezig met de voorbereidingen om Ossebroeken II in Beilen te ontwikkelen.
- Een belangrijk aspect bij de ontwikkeling van Ossebroeken II is de relatie met het buitengebied en de zichtbaarheid vanaf de A28. Lage gebouwen aan de kant van de Brunsting naar het hogere panden aan de A28, is hier een logische keuze.
- Op één stuk grasland en een boerderij na, zijn alle gronden in het te ontwikkelen gebied van de gemeente. Wij willen het gebied op een kwalitatief goede manier ontwikkelen. Daarbij vinden wij het niet passend om de boerderij (Ossebroeken 17) te laten staan. We willen deze gronden betrekken bij het bedrijventerrein en opnemen in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan Ossebroeken II wordt geen reclamemast opgenomen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Kavels verkocht.
- Het bestemmingsplan Ossebroeken fase II gestart.

Wat heeft het gekost?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	128	128	48	80
batens	128	128	227	-99
resultaat	0	0	-179	179

Ontwikkelingen

- **Coronamaatregelen**

In samenspraak met de andere Drentse gemeenten is in maart 2020 een pakket van tien maatregelen samengesteld om ondernemers te ondersteunen die in de problemen kwamen door Corona. Deze steunmaatregelen waren aanvullend op de maatregelen van het Rijk en de lokale inkomensondersteuning. Het ging om: uitstel belastingen en heffingen, tijdelijke verruiming winkeltijden, opschorting van venstertijden bevoorrading, versnelde betaling facturen, opschorting inning huur, pacht, vorderingen, beheersvergoeding, snellere uitbetaling subsidies voor ondernemers, verruiming indieningstermijnen subsidieregelingen, stimulering lokale inkoop en vergunningen die van belang zijn voor het behoud van werk en banen kregen een hogere prioriteit. Via de gemeentelijke informatiepagina's werd aan ondernemers bekend gemaakt welke regelingen er zijn op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau en waar je deze kunt aanvragen. Daarnaast gaf het ondernemersloket "Ik ben Drents ondernemer" advies aan hen die wat extra hulp konden gebruiken. Het loket verzorgde overzichten met handige tools die ondernemers door de Coronacrisis konden helpen.

- **Dienstverlening**

Voor ondernemers in Midden-Drenthe is er één herkenbaar ondernemersloket: "Ik ben Drents ondernemer" (IBDO). Dit loket kreeg in 2020 een nieuwe impuls. IBDO kent nu een breed scala aan dienstverlening. Bij IBDO kunnen ondernemers met hun individuele vraag terecht bij de adviseurs, er zijn (digitale) netwerkbijeenkomsten en speciale programma's waar ondernemers samen met studenten onderzoeken waar kansen liggen voor bijvoorbeeld het exporteren van hun product of dienst. Naast individuele trajecten op maat, kunnen ondernemers hier van elkaar leren. En zeker ook van het onderwijs, waar hedendaagse kennis en jonge potentiële arbeidskrachten het bedrijfsleven verder kunnen brengen om nog meer klaar te zijn voor de toekomst. De OndernemersFabriek Drenthe en Kennispoort Drenthe zijn geïntegreerd in IBDO. De plannen voor het vervolg van IBDO zijn samen met de andere Drentse gemeenten, vertegenwoordigers van het Drentse bedrijfsleven, onderwijsinstellingen NHL Stenden Hogeschool, Drenthe College, Alfa-college en de Hanzehogeschool uitgewerkt. Het doel van deze samenwerking is een sterker, slimmer en groener MKB met impact.

Wat hebben we bereikt?

- **Koers en uitvoeringsagenda economie Midden-Drenthe 2020-2024**

2019 stond in het teken van het opstellen van een koers en uitvoeringsagenda. Het stuk is mede tot stand gekomen door consultatie van ondernemers en het is daarmee een stuk voor en door ondernemers. Dit betekent dat het kort en bondig is geschreven. Eind 2019 is het stuk opgeleverd. Het stuk vormt een leidraad voor de komende jaren op het gebied van economie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- **Koers en uitvoeringsagenda economie Midden-Drenthe 2020-2024**

De koers en uitvoeringsagenda zijn tot stand gekomen op basis van een participatietraject. In grote lijnen bestond het traject uit de volgende drie onderdelen:

- Besprekingen met ondernemersverenigingen.
- Bijeenkomst omgevingsvisie.
- Inspraak.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsloket en -regelingen				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	191	196	145	51
batens	62	62	59	4
resultaat	129	134	87	47

Ontwikkelingen

- **Ontwikkelingen**

Ons platteland leeft! Het belang van de vrijetijdssector in Midden-Drenthe als bron van inkomsten, werkgelegenheid, het in stand houden van voorzieningen in de dorpen en daarmee een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor onze inwoners is groot en kan nog veel groter worden. Daarom is het belangrijk dat zowel de provincie, gemeente, het toeristische platform (VTRB) en de ondernemers blijven investeren in de kwaliteit van het toeristisch-recreatieve product. De uitdaging voor de komende jaren is om – met de veranderende wensen van de bezoekers en bewoners – onze mooie plattelandsgemeente nog aantrekkelijker te maken en te houden.

In de Koersnota Vrijetijdseconomie 2018-2022 en het coalitieakkoord 2018-2022 van het college worden stevige ambities geformuleerd voor de economie van de vrije tijd: meer banen, meer bestedingen en meer overnachtingen.

Een belangrijke ontwikkeling waar we allen, en dus ook de toeristische sector, mee te maken hebben is de komst van COVID-19 in 2020. Dit heeft er voor gezorgd dat we op allerlei vlakken hebben moeten schakelen. Voor sommige ondernemers heeft de pandemie hen geen windeieren gelegd; veel Nederlanders gingen in 2020 in Nederland op vakantie en wisten met regelmaat onze provincie te vinden. Dit zorgde voor volle campings, restaurants en vakantieparken. Echter, er zijn ook sectoren die hard(er) getroffen zijn, zoals bijvoorbeeld de groepsaccommodaties.

Wat hebben we bereikt?

- **Koersnota vrijetijdseconomie 2018-2022:**

1. In de raadsvergadering van 1 februari 2018 is de Koersnota vrijetijdseconomie 2018-2022 (unaniem) vastgesteld.
2. De nota Vrijetijdseconomie is een gezamenlijk initiatief van de gemeente, het toeristisch platform en andere betrokkenen uit het werkveld. Doel: meer bezoekers, die langer blijven, meer besteden en vaker terugkomen!

- **Stichting Marketing en Promotie Midden-Drenthe:**

1. Stichting Tourist Info Midden-Drenthe is sinds 1 juli 2018 omgezet naar Stichting Marketing en Promotie Midden-Drenthe en richt zowel op (toeristische) informatievoorziening als regiopromotie.
2. 2020 was het eerste volle jaar dat de toeristisch regisseur werkzaam is. Inmiddels heeft de toeristisch regisseur een groot netwerk zowel in onze gemeente als daarbuiten opgebouwd.
3. Samenwerkingen zijn verder opgebouwd/verstevigd en er is veel aan productontwikkeling gedaan, geheel in Drenthe-stijl (met ons eigen Midden in Drenthe sausje).
4. De toeristisch regisseur en TIP-coördinator hebben de beleidsmedewerker ondersteund bij het communiceren tijdens het begin van de Corona-crisis. Met

name in het begin van de crisis waren er veel vragen bij zowel ondernemers als toeristen; we hebben dit gezamenlijk opgepakt zodat iedereen bereikt en bediend werd.

- **Wandelknooppuntennetwerk Midden-Drenthe:**

1. Gemeenteraad heeft €100.000 beschikbaar gesteld door fase 1 van het wandelknooppuntennetwerk. Provincie zorgt voor cofinanciering van € 30.000.
2. Eind 2019 is het Recreatieschap Drenthe bezig gegaan met de daadwerkelijke aanleg van het wandelknooppuntennetwerk fase 1. Deze fase was in het voorjaar van 2020 klaar en dit is feestelijk geopend.
3. In 2020 is veelvuldig gebruik gemaakt van het wandelnetwerk fase 1 in onze gemeente. Dit kwam mede door de pandemie waar we in leven. Er was ontzettend veel vraag naar de wandelknooppuntenkaarten. Een evaluatie van fase 1 volgt.
4. De wens is om in 2021/2022 fase 2 op te pakken, zodat we een gemeente-dekkend (en uiteindelijk provincie-dekkend) netwerk krijgen. Voordat we met fase 2 kunnen starten komt er eerst nog een raadsvoorstel om het plan financieel dekkend te krijgen.

- **Toeristenbelasting**

Als gevolg van corona waren in het begin van het seizoen de accommodaties gesloten; we hebben daarom alle belastingplichtigen in augustus benaderd met de vraag een inschatting te maken van het aantal overnachtingen. Uit deze inventarisatie bleek een verwacht lagere bezetting van zo'n 10 à 15%. Uit de definitieve aangiftes bleek uiteindelijk dat het werkelijk aantal overnachtingen iets hoger is dan geraamd.

Wel is er sprake van verschillen: bungalowparken, campings, hotels en B&B's hadden een hogere bezetting. Groepsaccommodaties kregen te maken met een lagere bezetting. Bungalowparken gaven aan dat de verhuur van het aantal accommodaties hoger is maar met gemiddeld een lagere bezetting.

- **Vitale Vakantieparken**

Midden-Drenthe heeft veel vakantieparken. Die zijn van groot belang voor de lokale economie en werkgelegenheid. Er zijn parken bij met voldoende toekomstperspectief, maar er zijn ook verouderde parken die hun oorspronkelijke functie verloren hebben. De vitalisering van de vakantieparken is een Drenthe-breed project: Vitale Vakantieparken. De gemeenten, provincie en de sector werken samen aan zowel het versterken van vakantieparken met voldoende toekomstperspectief, als aan het transformeren van niet-vitale parken. Ze worden ondersteund door de Taskforce Vitale Vakantieparken. Die is vanaf 2019 operationeel en blijft dat in elk geval tot 2023. De middelen zijn daarvoor beschikbaar gesteld. Als gevolg van de Corona-crisis is in 2020 de voortgang van de beide pilots Hart van Drenthe en De Hullen gestagneerd. Wel hebben we samen met alle partners bruikbare tools voor het transformatieproces ontwikkeld, denk aan een routekaart en kwaliteitskaarten. Daarmee kunnen we in 2021 het proces met de niet-vitale parken weer oppakken. Startpunt hiervoor zal zijn de Koersnotitie Vitale Vakantieparken, die ook in 2021 aan de raad aangeboden zal worden. Bij het transformatieproces zijn veel belangen betrokken, die we zorgvuldig moeten afwegen. Dit proces vraagt om kwaliteit, wat automatisch betekent dat het ook tijd zal vragen.

In 2020 heeft De Reeënwissel zich aangemeld voor het Recreatie Excellentieprogramma. Met ondersteuning van de Taksforce werken de eigenaren aan een parkprojectplan, om het park naar de Europese top te brengen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- **Koersnota vrijetijdseconomie 2018-2022:**
 1. In 2020 hebben we onder andere dorpsommetjes omgezet, plattegronden gemaakt, welkomstborden vernieuwd en gewerkt aan onze digitale vindbaarheid. Ook werken we vanuit recreatie en toerisme mee aan onze gemeentelijke fietsnota.
 2. We hebben een positieve grondhouding en staan open voor nieuwe initiatieven in de sector.
- **Stichting Marketing en Promotie Midden-Drenthe:**
 1. Door COVID-19 konden een aantal plannen niet doorgaan (zoals de gebiedssafari met de gemeenteraad, bustour TIP-vrijwilligers en de ondernemerscafees) en hebben we op een aantal punten moeten schakelen. Wel hebben we gezamenlijk volop kunnen werken aan productontwikkeling.
 2. Eind 2020 heeft de stichting een jaarverslag en jaarplan (in overleg met de sector en gemeente) gemaakt.
- **Wandelknooppuntennetwerk Midden-Drenthe:**
 1. Door veelvuldig overleg met de werkgroep wandelknooppuntennetwerk Midden-Drenthe goed contact met de grondeigenaren te hebben, zijn we tot een netwerk gekomen waar iedereen zich in kan vinden.
 2. Gezamenlijk met het Recreatieschap Drenthe en Stichting Marketing en Promotie Midden-Drenthe hebben we een wandelknooppuntenkaart ontwikkeld.

Wat heeft het gekost?

Economische promotie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	686	586	628	-42
baten	1.172	1.172	1.198	-26
resultaat	-486	-586	-569	-16

Programma	Onderwijs
Taakveld	Onderwijshuisvesting Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Programmadoelstelling

- Wij stimuleren een optimaal opleidings- en ontwikkelingsniveau voor jongeren en volwassenen.
- Wij zorgen voor goede onderwijshuisvesting.
- Wij zorgen voor een sluitend vangnet voor uitvallers binnen het onderwijs.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	School-jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO+MBO)	2019	1,5%	1,7%	1,8%	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
	2018	1,5%	1,6%	1,6%	
Absoluut verzuim	2019	-	1,8	0,7	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen (5-18 jaar).
	2018	-	1,3	0,6	
Relatief verzuim	2019	20	22	21	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen (5-18 jaar).
	2018	18	21	19	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 21-04-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We onderzoeken wat we kunnen doen voor gebouwen. In dat plan staat duurzaamheid voorop. Daarbij letten we op hun doelstelling, hun eigen geld en het geld dat we als gemeente hebben. Daarbij geven we in elk geval aandacht aan de schoolgebouwen. Onze doelstelling is dat we onze gebouwen energieneutraal kunnen realiseren.

Verbonden partijen

Het onderwijs werkt samen met de voorscholen in een doorgaande leer- en ontwikkellijn van 0-12 (13) jaar. Op scholen is zorg aanwezig. Voor een goede overgang van voor - naar vroegschool en van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs worden afspraken gemaakt. St. Biblionet verzorgt samen met het basisonderwijs een bibliotheek op school om de taalvaardigheden te verhogen door het aanreiken van een gevarieerd leesaanbod.

Sinds juni 2020 ligt er een regionale aanpak laaggeletterdheid. Basisvaardigheden als lezen en schrijven, maar ook de digitale vaardigheden zijn onmisbaar in ons leven. Dit is het laatste jaar tijdens de corona pandemie nog maar eens extra gebleken.

In onze Arbeidsmarkt Regio Drenthe (gemeenten Emmen, Hoogeveen, Coevorden, Borger-Odoorn, Midden-Drenthe en De Wolden) werken we samen om mensen te helpen die moeite hebben met lezen en schrijven of digitale vaardigheden.

Beleidskaders

- Jeugdnota: 'Zorgeloos (op)groeien in Midden-Drenthe'
- Notitie in- en externe zorgstructuren: 'Waar kinderopvang, onderwijs en zorg elkaar vinden'
- Plan van aanpak: 'Kansrijke Start'
- Ontwikkelnota Onderwijskansen: 'Ieder kind een goede start en een eerlijke kans' op basis van
- 'Nota peuterspeelwerk en voorschoolse educatie' en Nota lokaal onderwijsbeleid 'Een leven lang leren'
- Regionaal Ontwikkelagenda Passend Onderwijs: 'Zorg voor Jeugd'
- Coalitieakkoord 2018-2022 'Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe'
- Uitvoeringsprogramma St. Welzijnswerk en St. Biblionet: 'Naar een geletterd en Digisterk Midden-Drenthe'

Taakvelden

Taakveld	Onderwijshuisvesting
----------	----------------------

Ontwikkelingen

- In 2020 zijn constructieve gesprekken gevoerd over het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het basisonderwijs. Voor de komende 20 jaren is het IHP opgesteld. Het IHP wordt in april 2021 vastgesteld. Vervolgens gaan we aan de slag met de uitvoering van dit plan.
- De vernieuwbouw van de scholen G.A. de Ridderschool en de Prinses Beatrixschool staat als eerste op de planning.
- Er wordt gezamenlijke nieuwbouw voor het voortgezet onderwijs gerealiseerd op locatie De Omloop in Beilen. De bouw is gestart in april 2020. De school zal in oktober 2021/2022 in gebruik worden genomen.
- Het IKC Harm Smeenge is gerenoveerd.

Wat hebben we bereikt?

- De voorbereidingen voor de nieuwbouw van het voortgezet onderwijs zijn in volle gang. Het huidige onderwijsaanbod wordt aangevuld met techniekonderwijs. De schoolbesturen hebben hiervoor subsidie ontvangen. De schoolbesturen werken samen. In het schooljaar 2020/2021 is gestart met een gezamenlijke brugklas op een externe locatie. Het project loopt op planning. De bouw is gestart in april 2020. Het schoolgebouw is oktober 2021 gereed.
- De renovatie van IKC Harm Smeenge is conform planning gerenoveerd. De school heeft nu een goed binnenklimaat en een toekomstbestendige onderwijskundige indeling. Daarnaast heeft de school aan de buitenkant een betere uitstraling en herkenbaarheid gekregen.
- In 2020 hebben we samen met de schoolbesturen van Kits Primair en CKC Drenthe gewerkt aan de uitgangspunten en oplossingsrichtingen als ingrediënten voor het Integraal Huisvestingsplan Basisonderwijs 2021-2040 (IHP). Op 6 oktober 2020 is de gemeenteraad bijgepraat over de stand van zaken en het vervolgproces. Begin maart 2021 is het IHP gereed. Aansluitend volgt het besluitvormingsproces.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Met alle betrokken partijen voor het voortgezet onderwijs is veelvuldig overlegd om te komen tot een goed programma van eisen waarmee een schoolgebouw gebouwd kan worden dat voldoet aan alle wensen en eisen.
- Het IHP is samen met de schoolbesturen tot stand gekomen. Het resultaat is een IHP waar het denken vanuit het Integraal Kindcentrum centraal staat en waarop alle drie betrokken partijen trots kunnen zijn.

Wat heeft het gekost?

Onderwijshuisvesting				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	2.149	2.094	1.566	528
baten	49	49	28	20
resultaat	2.100	2.046	1.538	508

Ontwikkelingen

- Vooruitlopend op de gezamenlijke nieuwbouw in het voortgezet onderwijs in Beilen is in het nieuwe schooljaar 2020/2021 gestart met een gezamenlijke brugklas;
- In de buurtacademies worden cursussen voor volwassenen verzorgt, zoals het verhogen van taal- en digitale vaardigheden. Door de corona pandemie ligt dit al lange tijd stil.
- We gaan de samenwerking met kinderopvang, onderwijs en zorg verstevigen;
- Hiervoor is extra aandacht in de Lokale Educatieve Agenda overleggen;
- We gaan de organisatie en de aanpak van de LEA opnieuw vormgeven;
- In het najaar van 2020 wordt op een groot deel van de voorscholen binnen de IKC 16 uur voorschoolse educatie aangeboden aan doelgroepkinderen met een JGZ indicatie;
- Het komende jaar zal er een regionaal uitvoeringsprogramma voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare posities beschreven worden;
- 2020 stond in het teken van de corona crisis. De komende jaren zullen we aandacht moeten besteden aan de effecten daarvan op het gebied van onderwijs, studiekeuzes, schooluitval enzovoort.

Wat hebben we bereikt?

- We zijn gestart met het afstemmingsoverleg kinderopvang, onderwijs en zorg. Hierin worden onder andere zorgroutes en de samenwerking voor uitvoering besproken en bijgesteld, zoals:
- in 2020 is het regionaal programma voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare posities vastgesteld;
- er is een lokale uitwerking beschreven van het regionaal programma voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare posities;
- er is een routekaart dagbesteding en arbeid ontwikkelt;
- er is een Ontwikkelnota voor o.a. het voorschools aanbod geschreven voor peuters tussen 2,5 en 4 jaar;
- Ouders van kinderen in de kinderopvang, voor- en vroegscholen en (speciaal)basisonderwijs hebben gebruik kunnen maken van de noodopvang gedurende de corona pandemie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Met verschillende gemeentelijke afdelingen (leerplicht, Wmo, jeugd en beleid en samenleving), de IKC's en het voortgezet onderwijs zijn we structureel overleg gaan voeren over processen, taken, verantwoordelijkheden en verbindingen. Hiermee beogen we sneller de juiste hulp in te kunnen zetten en aanvullend op elkaar te werken;
- In het regionaal programma voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare positie is een aanpak beschreven die ertoe bijdraagt de positie van kwetsbare jongeren te verbeteren en voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Dit regionaal programma is opgesteld in samenwerking met de Noord Midden-Drentse gemeenten (Aa en Hunze, Assen, Tynaarlo, Noordenveld en Midden-Drenthe), het samenwerkingsverband passend onderwijs en het Drenthe College als contactschool;
- In verband met de verschillende regio-indelingen (arbeidsmarktregio, regio-indeling passend onderwijs en het Noord Midden-Drents samenwerkingsverband) is er een lokale uitwerking beschreven van het regionaal programma voortijdig schoolverlaten en jongeren in kwetsbare posities. Daardoor is een totaaloverzicht ontstaan van mogelijkheden voor jongeren uit Midden-Drenthe;

- De routekaart dagbesteding en arbeid is ontwikkeld in samenwerking met een aantal Pro/VSO scholen waar leerlingen uit Midden-Drenthe onderwijs volgen. Deze routekaart is een beschrijving van het proces voor een sluitende aanpak voor jongeren die vanuit Pro/VSO doorstromen naar dagbesteding of arbeid;
- De voorscholen hebben het educatieve aanbod uitgebreid naar 16 uur per week voor doelgroepkinderen met een (risico op) taal- en/of ontwikkelachterstand. Ook het aanbod voor reguliere peuters is verhoogd naar 8 uur per week.
- Het aanbod voor volwasseneneducatie, de activiteiten voor het project Naar een geletterd en Digisterk Midden-Drenthe en de cursussen op de buurtacademies zijn zover als mogelijk was uitgevoerd binnen de maatregelen van de corona pandemie.

Wat heeft het gekost?

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.336	1.340	1.609	-269
baten	94	94	343	-249
resultaat	1.242	1.246	1.266	-20

Programma	Sport, cultuur en recreatie
Taakveld	Sportbeleid en activering Sportaccommodaties Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Musea Media Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programmadoelstelling

- Wij faciliteren voor goede sportaccommodaties in de gemeente zodat elke inwoner tegen acceptabele tarieven en zoveel mogelijk binnen zijn eigen woonomgeving kan sporten.
- Wij stimuleren sportbeoefening door de inwoners op allerlei niveau 's.
- Wij ondersteunen een divers cultuuraanbod door middel van subsidiëring van activiteiten.
- Wij stimuleren dat cultuur beschikbaar is voor iedereen in onze gemeente.
- Wij stimuleren dat cultuur een positieve bijdrage levert aan de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van onze dorpen
- Wij stimuleren het verder versterken van de culturele infrastructuur.
- Wij hebben het doel om meer inwoners te laten genieten van het mooie dat cultuur ons biedt.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de jaarstukken opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	Jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Sport, cultuur en recreatie	2020	229	227	274	Het netto bedrag dat per inwoner aan sport, cultuur en recreatie wordt besteed.
	2019	213	219	260	
	2018	219	207	255	

Inwoners aangesloten bij sportvereniging	2018	31,6%	28,1%	28,3%	Het percentage inwoners dat een lidmaatschap heeft bij één of meerdere bonden.
	2017	32,4%	28,7%	28,7%	
Mannen aangesloten bij sportvereniging	2018	20,4%	18,1%	18,6%	Het percentage mannen dat een lidmaatschap heeft bij één of meerdere bonden.
	2017	20,8%	18,4%	18,8%	
Vrouwen aangesloten bij sportvereniging	2018	11,2%	10,0%	9,7%	Het percentage vrouwen dat een lidmaatschap heeft bij één of meerdere bonden.
	2017	11,6%	10,2%	9,8%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 21-04-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- Het is belangrijk dat inwoners in hun eigen dorp kunnen sporten. Daar helpen we bij. We kijken wel of er voldoende sporters zijn om mee te doen. Een voorziening moet voldoende levensvatbaar zijn.
- De sporttarieven blijven gelijk, we passen alleen een correctie voor de inflatie toe. Omgekeerd stijgen de sportsubsidies met de inflatie mee.
- Meedoen gaat niet alleen over zorg. Meedoen gaat eigenlijk over al ons beleid. Kinderen doen mee in de sportclub. Ze doen mee aan cultuur. Als gemeente moedigen we meedoen en bewegen aan. Daarom gaan we verder met de plannen om daarvoor beleid te maken. Beleid dat aanmoedigt. Beleid dat voorkomt dat mensen een beroep op zorg moeten doen.
- We zijn als gemeente eigenaar van gebouwen. Het gemeentehuis, maar bijvoorbeeld ook sporthallen en gymzalen. We gaan een plan maken voor het groot onderhoud van al onze eigen gebouwen. In dat plan staat duurzaamheid voorop. In dat plan zeggen we ook welke gebouwen we willen houden en welke we willen verkopen.
- We zorgen ervoor dat de sportaccommodaties van onze basissporten bij de tijd zijn.
- Onze doelstelling is: al onze gebouwen energie-neutraal. We maken een plan hoe we dat kunnen realiseren.
- Soms gebruiken anderen onze gebouwen. In dat geval gaan we de opbrengsten delen. Als gemeente willen we onze investering terugverdienen. Als gebruiker betaal je minder voor energie.
- We gaan ook uitzoeken wat we kunnen doen voor organisaties en verenigingen die zelf gebouwen hebben. Daarbij letten we op hun doelstelling, hun eigen geld en het geld dat we als gemeente hebben.
- We maken goed sociaal beleid. Iedereen die zorg nodig heeft, krijgt die zorg ook. We werken samen met dorpen, buurtschappen en wijken. En we zijn zuinig op onze vrijwilligers – we kunnen niet zonder hen.
- We willen ons verder ontwikkelen in het maken van een verbinding tussen sport en cultuur.

Verbonden partijen

Geen

Beleidskaders

[Beleidsplan Buitensportaccommodaties 2013](#)

[Accommodaties buitensport - Beleid in uitvoering](#)

[Bomenverordening](#)

[Landschapsbeleidsplan 2012](#)

[Groenbeleidsplan 2016-2025](#)

[Beleidsplan Spelen 2011-2020](#)

[Cultuurbeleid 2021-2025](#)

[Coalitieakkoord 2018-2022 “Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe”](#)

[Nota kunstgrasvelden](#)

[Algemene subsidieverordening gemeente Midden-Drenthe](#)

[Koersnota vrijetijdseconomie Midden-Drenthe 2018-2022](#)

[Beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023](#)

Taakvelden

Taakveld Sportbeleid en activering

Ontwikkelingen

- Uitvoering beleidsnota "Bewegen en Leefstijl"
- Realisatie "Sporthart Westerbork".
- Duurzaamheidsmaatregelen buitensportaccommodaties
- Realisatie "Sportakkoord" gemeente Midden-Drenthe.
- Ondersteuning van sportverenigingen en sportaanbieders in Coronatijd
- Sportpodium
- NK Wielrennen

Wat hebben we bereikt?

Uitvoering beleidsnota "Bewegen en Leefstijl"

Het team Gezond in Midden-Drenthe geeft uitvoering aan de beleidsnota. Inzet heeft plaats gevonden op veel doelstellingen en in een breed scala. Dit zijn onder andere:

- Vakleerkrachten bewegingsonderwijs zijn actief op alle basisscholen in Midden-Drenthe. Dit zorgt voor gevarieerd sportaanbod. Verwachting is dat dit een positief effect heeft in het sportplezier en uiteindelijk voor de sportdeelname.
- Meerdere contacten gelegd met woonzorgcentra en thuiswonende ouderen om bewegen en sport te stimuleren en deze in te zetten tegen eenzaamheid.
- Peuters in beweging brengen door onder andere de loopfiets project.
- De meerwaarde van gezond eten is onder de aandacht gebracht bij kinderen door onder andere het kindermenu.
- Op basisscholen is een MQ-scan afgenomen om de motorische ontwikkelingen te meten en deze te kunnen verbeteren.
- Vraaggericht ondersteunen van scholen via de menukaart (school-moestuinen, boerderijeducatie, sportdag, pleinspelen, etc.)
- Samenwerkingen tot stand gebracht met organisaties die bijdragen aan de Rookvrije Generatie en het rookvrij maken van de eigen omgeving en het ontmoedigen van middelgebruik met de campagnes Stoptober en IkPas.

Realisatie 'Sporthart' Westerbork

Het Sporthart in Westerbork is nagenoeg gerealiseerd. Buitensporten (voetbal, tennis, survival), binnensporten (in MFA de Groeneborg), het onderwijs en de natuur ontmoeten elkaar in het hart van Westerbork. Begin 2021 zal de afronding plaats vinden.

Duurzaamheidsmaatregelen buitensportaccommodaties

Veel sportverenigingen hebben geïnvesteerd in duurzaamheidsmaatregelen. Door een goede samenwerking met meerdere partijen zijn deze voor een groot deel gerealiseerd.

Realisatie Lokaal sportakkoord

Eind 2020 is het lokale sportakkoord: Samen werken aan een vitaal en verenigd Midden-Drenthe samen met meer dan 40 lokale en regionale partners (ambassadeurs) ontwikkeld.

Alle ambassadeurs staan achter de vier ambities uit het sportakkoord en gaan samen aan de hand van een uitvoeringsprogramma de ambities kracht bijzetten.

Ondersteuning sportverenigingen en sportaanbieders in Coronatijd

De sportverenigingen en sportaanbieders hebben ondanks de crisis nog steeds de energie om het sporten en bewegen mogelijk te maken.

NK Wielrennen

De VAM-berg ontwikkelt zich steeds verder als sport en recreatie locatie voor fiets- en wandelactiviteiten. Een locatie waar sport en natuur hand in hand gaan. Om dit nog breder onder de aandacht te brengen is op en rond de VAM-berg het NK Wielrennen georganiseerd in samenwerking met de provincie. De bedoeling was om aan de hand van een topsportevenement het Midden-Drentse sport en recreatie aanbod verder te ontplooiën.

Sportpodium

Jaarlijks organiseert Midden-Drenthe het sportpodium (voorheen sportgala). Dit is het moment terug te kijken op het afgelopen sportseizoen en de diverse prestaties van Midden-Drentse sporters te waarderen. In 2020 is gekozen voor een aangepaste vorm. Het sportpodium biedt niet alleen een podium voor de prestaties van sporters maar zeker ook voor prestaties van (sport)verenigingen op maatschappelijk vlak. Het gaat hierbij om de sport in te zetten op bredere maatschappelijke onderwerpen zoals gezondheid, het tegengaan van eenzaamheid, of het bereiken van niet alleen de sportieve inwoners van onze gemeente. Hiervoor is de prijs "Sportvereniging met een ster" uitgereikt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoering beleidsnota

1. Team gezond Midden-Drenthe verzorgt promotie- en stimuleringsactiviteiten om inwoners te motiveren tot meer bewegen en te streven naar een gezonde(re) leefstijl.
2. In samenwerking met verenigingen wordt het lokale sport- en beweegaanbod verder ontwikkelt en het accommodaties gebruik gestimuleerd.
3. We blijven investeren in samenwerkingsverbanden tussen sportverenigingen en scholen met als doel om sportsoorten op de scholen onder de aandacht te brengen en te beoefenen.
4. Scholen, welzijnswerk en sportverenigingen ontvangen eens per kwartaal een nieuwsbrief en worden hiermee op de hoogte gebracht van de plannen, activiteiten en werkzaamheden van de buurtsportcoaches.
5. Scholen en verenigingen ontvangen een sportagenda met daarin een overzicht van het totale sport- en beweegaanbod aanbod in de gemeente Midden-Drenthe.

Realisatie "Sporthart" Westerbork

Door intensieve samenwerking met betrokken sportverenigingen is het gelukt om "Sporthart" Westerbork te realiseren. Door centralisering van het sportaanbod en de samenwerking tussen (sport)verenigingen en onderwijs wordt het gebruik van de voorzieningen gestimuleerd en kunnen kosten worden bespaard

Duurzaamheidsmaatregelen buitensportaccommodaties.

Samen met bestuurders van betrokken sportverenigingen, technisch adviseurs en gemeente is een pakket duurzaamheidsmaatregelen samengesteld. De maatregelen leveren naar verwachting voor de betrokken sportverenigingen een aanzienlijke energiebesparing op. Uitvoering ervan verwacht in 2020

Sportakkoord

De sportformateur heeft meerdere sessies gehouden met sportverenigingen, commerciële partijen en andere organisaties om gezamenlijke ambities vast te stellen die bijdragen aan een vitaal en verenigd Midden-Drenthe. Bij de oplevering van het akkoord waren ruim 40 partijen aangesloten. Dit aantal neemt nog steeds toe. Samen met het Team Gezond in Midden- Drenthe wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld om concrete acties te verbinden aan de ambities.

Ondersteuning sportverenigingen en sportaanbieders in Coronatijd

In het begin van de coronacrisis zijn meerdere digitale sessies met de sportverenigingen georganiseerd. In deze sessies is opgehaald waar de verenigingen ondersteuning nodig hadden. Deze is geboden op financieel vlak door kwijtschelding van de huur maar vooral op het geven van informatie en duidelijkheid.

Continu op zoek naar mogelijkheden binnen de geldende maatregelen.

NK Wielrennen

Samen met de provincie heeft Midden-Drenthe subsidie verleent om een Nederlands Kampioenschap wielrennen mogelijk te maken op de VAM-berg. Daarnaast is met de organisatie afgesproken om zoveel mogelijk Midden-Drentse ondernemers, inwoners en organisaties te betrekken bij dit kampioenschap. Door de corona kon niet het volledige programma met side-events

worden uitgerold. Binnen de maatregelen zijn de mogelijkheden van zeer beperkt publiek aangegrepen. Hierdoor konden de inwoners van Drijber en Wijster toch een bezoek brengen aan het evenement.

Sportpodium

Eind januari is het sportpodium georganiseerd in dorpshuis "'t Hoalerhuus" te Hooghalen. Naast het uitreiken van de diverse prijzen is er ook aandacht besteed aan bijzondere Midden-Drentse initiatieven en verhalen.

Wat heeft het gekost?

Sportbeleid en activering				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	366	545	519	26
baten	0	0	23	-23
resultaat	366	545	496	49

Taakveld Sportaccommodaties

Ontwikkelingen

- Verwachting is dat de uitrol en promotie van de nota Bewegen/Leefstijl en het sportakkoord een positieve uitwerking heeft op het gebruik van de binnen- en buitensportaccommodaties.
- We moeten inspelen op maatschappelijke veranderingen in sportdeelname en deze veranderingen in relatie brengen met onze bestaande aanbod aan sportaccommodaties.
- De inrichting van bestaande binnensportaccommodaties toekomst bestendig maken en afstemmen op het huidige bewegingsonderwijs en verenigingsgebruik.
- In 2020 gaan we verder met het actualiseren van ons binnensport gebouwenbeleid.
- Aanleg "Sporthart Westerbork"
- Uitvoering duurzaamheidsmaatregelen bij de buitensportaccommodaties

Wat hebben we bereikt?

- Door Corona zijn de sportaccommodaties maar beperkt open geweest. Met name zijn de binnensportaccommodaties voor langere tijd gesloten. Door de sluiting is het gebruik en de verhuur stil komen te staan. Huur wordt niet in rekening gebracht waardoor de verwachte inkomsten niet worden gehaald. Om dit enigszins te compenseren is een aanvraag bij het Rijk ingediend en verkregen over het 2e kwartaal.
- Met de aanleg van een "Sporthart" in Westerbork centraliseren we het sportaanbod op één locatie. Dit geeft volop mogelijkheden om het gemeenschappelijk accommodatiegebruik te

stimuleren en de samenwerking tussen (sport)verenigingen en onderwijs te bevorderen. Door gezamenlijk gebruik te maken van voorzieningen kunnen kosten bespaard worden. De realisatie van het sporthart is nagenoeg een feit. Afronding zal begin 2021 plaats vinden.

- Met de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen bij de buitensportaccommodaties die ingericht zijn voor basissporten verminderen we de energielasten voor de verenigingen aanzienlijk. Naast de besparing op energie werken we mee aan een gezonde leefomgeving, verminderen afval/vervuiling en dringen we de CO2 uitstoot terug. Ondanks het feit dat de sportverenigingen in een onzekere financiële situatie verkeerden wordt er door de meesten geïnvesteerd in de maatregelen. De uitvoering vindt plaats en zal afgerond worden in het eerste of tweede kwartaal van 2021.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Om de gemiste huurinkomsten te compenseren is een tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties (TVS) ingediend en verkregen over de maanden maart t/m mei. Over de periode oktober t/m december wordt bij de heropening van de regeling medio 2021 een aanvraag ingediend.
- Door een goede samenwerking tussen de sportaanbieders, onderwijs en de gemeente is het gelukt om het sporthart Westerbork te realiseren.
- We hebben in samenwerking met betrokken buitensportverenigingen duurzaamheidsmaatregelen samengesteld en gaan deze in 2020 uitzetten en combineren met het regulier gebouwonderhoud.

Wat heeft het gekost?

Sportaccommodaties				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	2.990	3.071	3.042	29
baten	708	708	568	141
resultaat	2.282	2.363	2.474	-112

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Ontwikkelingen

- Midden Drenthe is culturele gemeente van Drenthe 2019-2020. Door de coronapandemie zijn een aantal culturele activiteiten uitgesteld naar 2021.
- Het thema 75 jaar bevrijding is een groot thema met daarbij een twintig tal activiteiten die in 2019 zijn voorbereid en in 2020 uitgevoerd zouden gaan worden. Door de coronapandemie zijn deze activiteiten uitgesteld naar 2021.

- Er is een beleidsmedewerker cultuur aangesteld per september 2019.
- Eind 2020 is de adviescommissie cultuur weer voltallig (5 personen)

Wat hebben we bereikt?

- Het zijn van culturele gemeente heeft gezorgd voor een heel groot aantal mooie projecten binnen Midden-Drenthe. Dit heeft er voor gezorgd dat:
 1. Verenigingen, clubs, kunstenaars, ateliers en overige organisaties en instellingen elkaar beter weten te vinden en meer verbindingen weten te leggen.
 2. Binnen de verschillende dorpen cultuur is gaan leven, er zijn steeds meer samenwerkingen ontstaan waardoor nieuwe initiatieven zijn ontwikkeld.
 3. Culturele activiteiten zijn laagdrempeliger aangeboden waardoor meer mensen ervan konden genieten. Een voorbeeld hiervan is de culturele fakkel estafette.
 4. Cultuureducatie met Kwaliteit biedt scholen de mogelijkheid structureel en laagdrempelig aandacht te besteden aan de kunstdisciplines: audiovisueel, beeldend, dans, drama, literatuur en muziek. Alle basisscholen in de gemeente Midden-Drenthe doen mee.
- Ten gevolge van de coronapandemie in 2020 heeft de gemeente verschillende culturele organisaties en musea die in financiële moeilijkheden verkeerden, financieel ondersteund.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Gemeentelijke projectleider heeft zorg gedragen voor het project culturele gemeente.
- Er is creatief gezocht naar geldbronnen en samenwerkingen en verbindingen met elkaar.
- De advies commissie cultuur heeft alle subsidie aanvragen bekeken en beoordeeld.
- Scholen hebben een cultuur budget vanuit de gemeente ontvangen om samen met het budget vanuit cultuur educatie met kwaliteit vorm te geven aan kwalitatief goed cultuur onderwijs.

Wat heeft het gekost?

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	205	205	276	-72
baten	0	0	104	-104
resultaat	205	205	173	32

Ontwikkelingen

- Het Herinneringscentrum Kamp Westerbork ontvangt jaarlijks een subsidie voor de inzet van educatieve activiteiten, specifiek voor scholen in de Gemeente Midden-Drenthe. Hieronder vallen alle activiteiten die gericht zijn op het informeren, voorlichten en onderwijzen van bezoekers, zowel volwassenen als scholieren, over de gebeurtenissen die zich in Kamp Westerbork hebben voorgedaan, en hoe die gebeurtenissen historisch zijn te duiden. Vanaf 2020 zijn hiervoor extra gelden in de begroting opgenomen. Deze activiteiten hebben in 2020 vertraging opgelopen of konden gedeeltelijk worden uitgevoerd. In 2020 heeft het HcKW door de gevolgen van de Coronacrisis minder inkomsten gegenereerd. Ook heeft het de noodzakelijke investeringen voor toekomstgerichte kwaliteitsslag gemaakt om het HcKW aanwezig en zichtbaar te houden in de toekomst.
- Er zijn op dit moment drie kleine musea in Midden Drenthe: het Museum van Papierknipkunst, het Apple museum en het Jan Kruis museum. Ook deze musea hebben door de gevolgen van de Coronacrisis minder inkomsten gegenereerd.
- Een aantal musea hebben een beroep gedaan op het budget Noodhulp Corona en hebben hieruit een bijdrage ontvangen.
- De gezamenlijke overheden in de provincie Drenthe hebben een ambitiedocument 'Door en voor Drenthe' opgesteld. Hiermee kunnen gemeenten middels cofinanciering gezamenlijke initiatieven op cultureel vlak ontplooiën. Voor onze gemeente heeft de provincie een bedrag van € 18.505 per jaar gereserveerd op basis van cofinanciering.

Wat hebben we bereikt?

- Bewustwording van ons cultureel erfgoed is gestimuleerd.
- Kunst en cultuur is meer zichtbaar, meer beleefbaar en voor een groot publiek toegankelijk gemaakt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Een waarderingssubsidie beschikbaar gesteld aan een aantal in de gemeente gevestigde musea.
- In samenspraak met musea is gekeken naar betere benutting van erfgoed en kunst.
- We zijn aangesloten bij Culturele alliantie voor versterking kleine musea en daardoor wordt er samenwerking gezocht met andere gemeenten.

Wat heeft het gekost?

Musea				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	128	138	138	0
baten	0	8	-11	19
resultaat	128	130	148	-18

Ontwikkelingen

- De oude Stichting Openbare Bibliotheken Midden-Drenthe is geliquideerd en de gebouwen zijn in januari 2021 overgeheveld naar de gemeente. St. Biblionet voert het bibliotheekwerk voor onze gemeente uit. In de uitvoeringsovereenkomst 2020-2022 tussen St. Biblionet Drenthe en de gemeente zijn afspraken gemaakt over de prestaties, kwaliteit en financiën. Deze afspraken sluiten aan en zijn in overeenstemming met het door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader 'Visie toekomst bibliotheken gemeente Midden-Drenthe 'Van vestiging naar functie'
- De bibliotheek van Midden-Drenthe is er voor iedereen! Het bibliotheekwerk is voor iedereen laagdrempelig, toegankelijk en biedt literatuur, informatie, inspiratie en interactie. De nadruk ligt op jeugd en het verhogen van taalvaardigheden.

Wat hebben we bereikt?

- De bibliotheken in de gemeente Midden-Drenthe werken aan leesbevordering en het verhogen van taalvaardigheden. Naast uitleen is er ook toegang tot digitale media. De bibliotheek is een plek voor voorziening voor lezen, leren en informatie, een lokaal kenniscentrum van leesbevordering, taalvaardigheden en een plek om elkaar te ontmoeten, te spreken en van cultuur te genieten.
- De bibliotheek is ook op locatie aanwezig. In alle IKC's is voor het basisonderwijs is er een Bibliotheek op school.
- Er wordt actief ingezet op het terugdringen van laagtaalvaardige inwoners en met de uitvoering van het Plan: Naar een geletterd en Digisterk Midden-Drenthe wordt ook ingezet op het verhogen van mediavaardigheden.
- De bibliotheek werkt samen met St. Welzijnswerk. Hieruit zijn de Taalhuizen binnen de Bibliotheek ontwikkeld, een Avondschool in Beilen ontstaan en worden digitale cursussen in de bibliotheken en/of op locaties in dorpen gegeven.
- In de bibliotheken Beilen, Smilde en Westerbork zijn maandelijkse BoekStart uurtjes. Hierin wordt door (groot)ouders voorgelezen aan jonge kinderen.
- In de dorpen Wijster, Hooghalen en Nieuw-Balinge worden voorleesactiviteiten georganiseerd voor kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar.
- 140 ouders hebben voor dat de Coronapandemie uitbrak een informatiebijeenkomst bijgewoond over het belang van voorlezen.
- De bibliotheek reikt voorleesmateriaal uit aan de voorscholen.
- We zorgen dat kinderen plezier beleven aan lezen.
- We zorgen dat ouderen kunnen omgaan met digitalisering.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- We brengen leesstimulering nadrukkelijk in verband met armoedebestrijding en participatie. Het is voor laaggeletterden moeilijk om mee te doen in de samenleving. We zien dat laaggeletterden een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Door laaggeletterdheid te signaleren en aan te pakken, helpen we deze inwoners meer mee te doen in de samenleving. Als gemeente werken

we meer samen met maatschappelijke partners bij de signalering en bestrijding van laaggeletterdheid.

- We geven ouderen cursussen om te kunnen omgaan met digitalisering.
- In alle Integrale Kindcentra is een bibliotheek aanwezig.
- We zijn doorgegaan met BoekStart voor baby's, dreumesen en peuters en per locatie is een pedagogisch medewerker geschoold tot voorleescoördinator.

Wat heeft het gekost?

Media				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	597	597	582	14
batens	2	2	3	-1
resultaat	595	595	579	16

Ontwikkelingen

- De eikenprocessierupsen nemen steeds meer toe. Het gemeentelijke bomenbestand in Midden-Drenthe bestaat voor ruim 70% uit eiken. Het is erg aannemelijk dat de overlast de komende jaren nog toe zal nemen. Het is praktisch onmogelijk om alle rupsen te bestrijden. Voor de toekomst moet bepaald worden hoe hoog de ambitie wordt voor het beheersen van de overlast.
- Voor 2021 is incidenteel geld ter beschikking gesteld voor het inzaaien van bloemweides. Natuurlijke vijanden van eikenprocessierupsen zoals sluipwespen en gaasvliegen hebben deze bloemen nodig om zich voort te kunnen planten. Daarnaast profiteren insecten, bijen en vlinders ook van deze aangelegde stroken
- Vanaf 2020 mogen geen chemische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt op sportvelden. Daarom bestrijden wij op sportvelden de ongewenste kruiden mechanisch. Het beeld van sportvelden gaat hierdoor veranderen. We lichten de verenigingsconsuls in en gaan in overleg of zij extra mogelijkheden zien met vrijwilligers. Insecten zoals engerlingen en emelten werden al biologisch bestreden, hiervoor verandert er niets.

Wat hebben we bereikt?

- Het groenplan Westerbork is afgerond.
- Binnen de bebouwde kom was geen tot weinig overlast van de nesten van de eikenprocessierupsen.
- De plantsoenen, gras- en sportvelden en begraafplaatsen zijn door Werkvoorziening Stark onderhouden conform gewenste niveau en afspraken.
- De beheersing van onkruid op verharding is op gewenst niveau uitgevoerd. Hierdoor wordt voorkomen dat de wegen en paden glad worden en dat water goed afgevoerd wordt.
- Op gebied van zwerfafval scoort de gemeente gemiddeld boven het vastgestelde onderhoudsniveau.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In Westerbork is een groenplan uitgevoerd. In overleg met dorpsbelangen en het klantenpanel zijn daar groenvakken uitgezocht die nodig gerenoveerd moesten worden. In deze straten zijn de bewoners op de hoogte gesteld door middel van brieven en tekeningen.
- Ten behoeve van de bijen, maar ook voor de natuurlijke bestrijders van de eikenprocessierupsen, zijn diverse bermen en gazons omgevormd na bloemweides. Hiervoor worden bloemenmengsels gebruikt die bestaan uit inheemse en meerjarige kruiden.
- In 2020 zijn er 3652 nesten van de eikenprocessierups bestreden. Dit is een stijging van 35% ten opzichte van 2019. Hierbij hebben locaties binnen de bebouwde kom en plaatsen waar veel mensen bijeenkomen voorrang gehad.
- Om de overlast te beperken hebben we meer eikenbomen preventief behandeld.
- Bestrijden van engerlingen op 5 sportvelden. Door actief te monitoren is de schade beperkt gebleven.
- Uitvoering gegeven aan het beheerplan landschappelijke beplantingen, bermen en sloten.

- Uitvoering gegeven aan de bestekken voor het groenonderhoud op basis van gewenste kwaliteit per m2 in alle bebouwde kommen.
- Uitvoering gegeven aan het Groenbeleidsplan.

Wat heeft het gekost?

Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	3.321	3.365	3.344	21
baten	3	3	396	-393
resultaat	3.317	3.362	2.948	414

Programma	Sociaal domein
Taakveld	Samenkracht en burgerparticipatie Wijkteams Inkomensregelingen Begeleide participatie Arbeidsparticipatie Maatwerkvoorzieningen (WMO) Maatwerkdienstverlening 18+ Maatwerkdienstverlening 18- Geëscaleerde zorg 18-

Programmadoelstelling

- Wij willen inwoners (financieel) ondersteunen die anders te weinig mogelijkheden/middelen hebben om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer.
- Wij willen alle inwoners met een beperking faciliteren om ondanks deze beperking zoveel mogelijk deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer. Daarbij wordt uitgegaan van in eerste instantie eigen kracht, daarna gemeenschapskracht, dan collectieve voorziening en als sluitstuk de individuele voorziening.
- Inwoners kunnen binnen een netwerk alle relevante informatie op het gebied van maatschappelijke ondersteuning krijgen. De ontvanger van de vraag zorgt ervoor dat de inwoner antwoord krijgt op de vraag of bij de juiste persoon terecht komt.
- In samenspraak met dorpen en wijken willen wij de leefbaarheid in de gemeente bevorderen. Bij leefbaarheid doelen we op de fysieke leefomgeving en op de sociale leefomgeving. In Midden-Drenthe maken we daarin geen onderscheid.
- Wij faciliteren de ontwikkelingen in de samenleving door een adequaat dorpenbeleid.
- Wij willen een goede zorgstructuur voor jongeren realiseren waarbij de nadruk ligt op een goede invulling van de preventieve zorg zodat zwaardere zorg zoveel mogelijk wordt voorkomen.
- Wij zorgen ervoor dat, als het noodzakelijk is, de juiste zwaardere zorg beschikbaar is voor jongeren.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe. Een ? betekent dat de informatie (nog) niet beschikbaar is.

De specifieke - door de gemeenteraad met het re-integratiebeleid -vastgestelde indicatoren staan opgenomen in het taakveld Arbeidsparticipatie.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Netto arbeids-participatie	2019	69,0%	69,3%	66,8%	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
	2018	67,7%	68,3%	65,7%	
Personen met bijstandsuitkeringen	2019	23,0	25,1	35,2	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder.
	2018	24,6	26,5	36,8	
Kinderen in een uitkeringsgezin	2019	4%	4%	6%	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
	2018	4%	5%	6%	
Re-integratie-voorzieningen	2019	11,7	16,7	20,6	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
	2018	29,0	?	37,7	
Werkloze jongeren	2019	2%	1%	2%	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar) dat als werkzoekende staan ingeschreven.
	2018	2%	2%	2%	
Jongeren met jeugdhulp met verblijf	2019	2,3%	1,3%	1,7%	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp met verblijf t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar.
	2018	2,3%	1,2%	1,7%	
Jongeren met jeugdhulp zonder verblijf	2019	14,8%	11,7%	13,9%	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp zonder verblijf t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar.
	2018	15,0%	11,1%	13,6%	

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	2019	53	64	78	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep.
	2018		59	73	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 21-04-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We hebben goede ervaringen met de dorpscontactambtenaren. Daarom gaan we daarmee verder. We zorgen dat er voldoende menskracht is om dat werk goed te doen.
- Het sociaal beleid is een belangrijke pijler onder deze coalitie. Iedereen moet kunnen meedoen! Ook moet iedereen de zorg kunnen krijgen die hij nodig heeft. En onze inwoners moeten die zorg kunnen betalen.
- We hebben als gemeente goed sociaal beleid. Dat houden we. Soms bouwen we daarop verder, dat noemen we dan hieronder. Verder houden we het sociaal beleid zoals het nu is.
- Sinds een paar jaren hebben we als gemeente nieuwe taken. Het gaat om de Jeugdzorg, de uitgebreide WMO en de Participatiewet. Bij deze nieuwe taken past een andere manier van werken. Daar hebben we de afgelopen jaren een begin mee gemaakt. Tegelijk willen we daar met veel enthousiasme verder in ontwikkelen. Zo gaan we een verbinding maken met andere onderwerpen. Zoals bijvoorbeeld met sport en cultuur. We stemmen de verschillende onderdelen van beleid op elkaar af. We letten op het geheel, zodat het voor onze inwoners overzichtelijker wordt.
- We krijgen van het Rijk geld voor de Jeugdzorg, WMO en de Participatiewet. Binnen het totale budget kunnen we schuiven. Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat we bij de WMO overhouden en bij de Jeugdzorg tekort komen. Dan gebruiken we het WMO-geld voor de Jeugdzorg.
- We gaan door met de ontwikkeling van de WMO. We houden daarbij rekening met meer oude mensen (vergrijzing). We kunnen de WMO zoals het nu lijkt uitvoeren met het geld dat we krijgen.
- De jongere staat centraal. Als hij hulp nodig heeft, krijgt hij die ook. We geven tegelijk extra aandacht aan de kosten van de Jeugdzorg. We gaan door met het beleid dat er is. Dat doen we samen met onze partners in de Jeugdzorg. Het voorkómen van problemen wordt daarbij steeds belangrijker.
- Soms heeft de ene gemeente meer kosten dan de andere gemeente. Bijvoorbeeld omdat er meer instellingen voor jongeren in die gemeente zijn. We gaan in de provincie met anderen overleggen hoe we daar goed mee om kunnen gaan.
- We gaan goed letten op wat we uitgeven. Als dat kan, nemen we maatregelen om minder uit te geven. Bijvoorbeeld als we contracten sluiten. Zorgaanbieders krijgen van ons een eerlijke prijs voor hun werk. Zodat de mensen die werken in de zorg volgens de regels salaris krijgen. Van onze kant verwachten we dat de zorgaanbieders zich aan onze eisen voor kwaliteit houden.
- We werken veel samen met de Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe. Dat blijven we doen. Daarbij heeft de gemeente de rol van opdrachtgever. We zorgen ervoor dat de samenwerking past bij de gemeente die we willen zijn. Dat betekent dat Welzijnswerk zich aanpast aan de veranderende samenleving.

- We participeren samen met de gemeente Hoogeveen en de Wolden in het werkvoorzieningsschap Stark.

Verbonden partijen

[Werkvoorzieningsschap Stark](#)

[Werkvoorzieningsschap Alescon](#)

Beleidskaders

[Nota integrale schuldhulpverlening 2013-2017](#)

[Nota Chronisch zieken en gehandicapten 2015-2019 gemeente Midden-Drenthe](#)

Keuzenota Wet maatschappelijke ondersteuning in Midden-Drenthe

Nota persoonsgebonden budget en eigen bijdrage bij de Wmo

Nota + Plan van aanpak vrijwilligersbeleid 'Meedoen in Midden-Drenthe'

Nota 'Als Jeugd en toekomst tellen' (visie op de Jeugdzorg)

[Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Midden-Drenthe](#)

[Nota Re-integratiebeleid 2016-2020](#)

[Mantelzorgbeleid en vrijwillige ondersteuning](#)

[Transformatie Nota WMO 2016](#)

[Coalitieakkoord 2018-2022 “Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe”](#)

[Armoedebelief Uw goed recht 2008-2012](#)

[Nota fraude- en handhavingsbeleid 2014 - 2018](#)

[Zorgkostenregeling 2018](#)

Notitie Kindpakket 2018 – gemeente Midden-Drenthe

[Verordening Minimaregelingen 2019](#)

Beleid Bijzondere bijstand voor kosten van woninginrichting voor statushouders. (2016)

[Terugvorderingsbeleid](#)

Taakvelden

Taakveld	Samenkracht en burgerparticipatie
----------	-----------------------------------

Ontwikkelingen

- **Dorpenbeleid**

1. Onze gemeente bruist van initiatieven in de dorpen. In december 2020 is het “Dorpenbeleid Midden-Drenthe, Samenwerken vanuit vertrouwen” vastgesteld. Het doel van dit beleid is om de participatie door de dorpen, samen met de dorpen actief te houden en verder te bevorderen. Deze participatie betreft alle thema’s die met de leefbaarheid van onze dorpen te maken hebben. Het dorpenbeleid gaat niet alleen over kleine dorpen, maar betreft ook de grotere dorpen (Beilen, Smilde, Westerbork en Bovensmilde).
2. Het doel van dit beleid is om de participatie door de dorpen, samen met de dorpen actief te houden en verder te bevorderen. Deze participatie betreft alle thema’s die met de leefbaarheid van onze dorpen te maken hebben. Het dorpenbeleid gaat niet alleen over kleine dorpen, maar zal ook over de grotere dorpen (Beilen, Smilde, Westerbork en Bovensmilde) betreffen.

- **Pilot Witteveen Noaberkracht**

In 2020 heeft het dorp Witteveen de pilot verder uitgewerkt. In een samenwerking tussen de kopgroep Noaberkracht 1.0, het bestuur van Dorpshuis de Tille en Dorpsbelang Witteveen is het plan verder concreet gemaakt. Er wordt een pilot gestart waarin informele en formele zorg elkaar versterken en met elkaar samenwerken. Als centraal punt wordt gedacht aan een inloopvoorziening met een bovenlokaal bereik. De gemeente wil in de pilot onderzoeken wat daarvan de effecten zijn, en in hoeverre het geleerde toegepast kan worden in andere dorpen. Bovendien is het een onderzoeksvraag in hoeverre de preventie in een dorp versterkt wordt als er een meerjarig budget beschikbaar wordt gesteld. Vanuit het programma Sociaal Domein krijgt Witteveen drie jaar de beschikking over € 30.000 per jaar. De afspraken worden vastgelegd in een convenant en een aantal onderzoeksvragen wordt verder uitgewerkt.

- **MOEK**

1. We hebben al een 5-tal keren positieve ervaringen opgedaan met het project ‘Mooi op eigen kracht’. Het zorgt voor betrokkenheid van inwoners bij de eigen leef- en woonomgeving. Met de vaststelling van de Perspectiefnota 2020 is besloten om afwisselend elk jaar een MOEK (Mooi op eigen kracht) en een DOEK (Duurzaam op eigen kracht) te organiseren. Daaraan is toegevoegd het project Up2You, specifiek voor onze jongeren. Corona heeft voor een hik-up gezorgd voor 2020 en uiteindelijk heeft MOEK zijn beslag gekregen in april 2021, terwijl het wel al in 2020 op de rol was gezet.
2. Moek start opnieuw in het najaar van 2022. Up2You zal zo het nu lijkt ook het najaar van 2022 opnieuw worden vormgegeven, ook hier is door Corona een hobbeltje geweest in de tijd (normaal ook 2020 Up2You, deze is inmiddels (ook) verschoven naar 2021).

- **Vitaal Platteland (subsidieregeling Dorpsinitiatieven)**

De gemeente heeft tot en met 2020 jaarlijks € 50.000 van de provincie gekregen om leefbaarheidsinitiatieven van inwoners te ondersteunen. Het gaat hierbij om brede initiatieven op het gebied van wonen en leefomgeving, mobiliteit, voorzieningen, werk en economie, of sociale structuur. De initiatieven leveren een aantoonbare bijdrage aan de leefbaarheid en komen ten goede aan het hele dorp. Er geldt een verplichte gemeentelijke cofinanciering. Daarvoor worden diverse budgetten aangesproken.

Het budget van 2020 is niet helemaal opgemaakt, mede door de coronacrisis. De provincie heeft besloten om de termijn om projecten te financieren te verlengen van 31 december 2020 naar 31 december 2021. Op die manier is er meer tijd om initiatieven te starten en het budget te besteden. De einddatum van afronding van projecten blijft onveranderd op 31 december 2022 staan. Het bedrag dat uit 2020 is overgebleven, is inmiddels gereserveerd voor een project dat nog in voorbereiding is.

Vanuit de provincie komt geen vervolg op de regeling Dorpsinitiatieven. Delen van de huidige regeling worden meegenomen in de Sociale Agenda 2020 – 2023 en daarbij zijn gemeenten partner in de uitvoering of onderdeel van te smeden allianties. Het financieel instrumentarium binnen de Sociale agenda voorziet volgens de provincie in de ontwikkeling van thema's die goed aansluiten bij de doelstellingen vanuit de oude regeling Dorpsinitiatieven. Opname in de Sociale Agenda voorziet in een meer integrale aanpak van gezondheid en vitaliteit, leefbaarheid en bereikbaarheid, wonen en sociale aspecten in het algemeen.'

- **Taakstelling Statushouders**

1. Als gemeente hebben wij een halfjaarlijkse taakstelling om een bepaald aantal statushouders te huisvesten. In 2020 was de totale taakstelling 24. De taakstelling eerste helft 2020 (11) hebben we behaald. We hebben in deze periode in totaal 14 statushouders gehuisvest. De taakstelling tweede helft 2020 (13) verwachten we in februari/maart 2021 te behalen. De taakstelling in 2021 is fors. We zijn op dit moment in goed overleg met de woningbouwcorporaties en VluchtelingenWerk om te zorgen dat we zoveel mogelijk statushouders kunnen huisvesten.
2. We hebben in 2020 extra ingezet op de integratie en participatie van statushouders. Daarnaast bereiden we ons voor op de nieuwe Wet inburgering. Onder het taakveld arbeidsparticipatie kunt u hier meer over lezen.

Wat hebben we bereikt?

Ten behoeve van de sociale samenhang en de leefbaarheid van buurten en dorpen bevorderen:

- Dat thema's op het gebied van leefbaarheid door inwoners(groepen) opgepakt (kunnen) worden en dat initiatieven van inwoners tot uitvoering komen (dorpenbeleid);
- Dat de dorpen de beschikking hebben over goede accommodaties voor ontmoeting en activiteiten;
- Dat we met het project Mooi op Eigen Kracht (MOEK) initiatieven uit de dorpen ondersteunen en waarderen;
- Dat projecten op het gebied van leefbaarheid, sociale infrastructuur, zorg en cultuur financiële ondersteuning kunnen krijgen;

- Dat bestaande overlegstructuur met inwoners- en dorpsbelangenorganisaties worden voortgezet.
- Collegebezoek aan de dorpsbelangenorganisaties;
- Subsidieren van de activiteiten van diverse instellingen zoals de Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe en van het maatschappelijk werk;
- Voldoen aan onze wettelijke verplichting om statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) te huisvesten en het aanbieden van maatschappelijke begeleiding via Vluchtelingenwerk;
- Het sociaal raadsliedenwerk continueren als laagdrempelige voorziening voor met name minima.
- In nauwe samenwerking met de woningcorporaties Actium en Woonservice en VluchtelingenWerk hebben we zoveel mogelijk statushouders in onze gemeente gehuisvest.
- We hebben de statushouders in onze gemeente zo goed mogelijk ondersteund, onder andere door het aanbieden van maatschappelijke begeleiding via Vluchtelingenwerk.

Taakstelling

Jaar	Achterstand/voorsprong	Taakstelling	Realisatie
2017	-1 (voorsprong)		46
2018	-27 (voorsprong)		48
2019	-2 (voorsprong)		24
2020	17 (achterstand)		24
2021	24 (achterstand)	26 (1e helft)	17

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- We ondersteunen initiatieven van inwoners, individueel of collectief, financieel en/of met menskracht
- We zetten in op het behoud van de bestaande accommodaties en onderzoeken, waar dat gevraagd wordt samen met inwoners, de mogelijkheden voor nieuwe accommodaties
- We hebben actief samengewerkt met het dorp Witteveen en een budget beschikbaar gesteld vanuit het programma Sociaal Domein.
- We zetten de middelen voor Vitaal Platteland ad. € 50.000 in voor aanvragers die voldoen aan de provinciale voorwaarden en organiseren intern de benodigde gemeentelijke cofinanciering.
- Subsidiering Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe.
- Uitvoering Subsidieregeling deskundigheidsbevordering vrijwilligers.
- Uitvoeren acties in Mantelzorg en vrijwilligersondersteuning.
- Subsidiering Vluchtelingenwerk.
- We faciliteren de sociaal raadvrouw en zorgen voor spreekuurlocaties in Beilen, Westerbork en Smilde.
- We hebben prestatieafspraken met woningcorporaties Actium en Woonservice om de benodigde woonruimte voor statushouders te realiseren.
- We hebben Vluchtelingen Werk gesubsidieerd, zodat zij de maatschappelijke begeleiding (inclusief pré huisvesting) kunnen aanbieden aan onze statushouders.
- We hebben nauw samengewerkt met de woningcorporaties Actium en Woonservice en Vluchtelingen Werk om zoveel mogelijk statushouders in onze gemeente te huisvesten.

Wat heeft het gekost?

Samenkracht en burgerparticipatie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	3.290	3.475	3.415	60
batens	4	54	52	3
resultaat	3.286	3.421	3.363	57

Taakveld Wijkteams

Ontwikkelingen

- In 2020 hebben we een start gemaakt met de inzet van de integrale ouderenzorg. Hierdoor is de samenwerking tussen huisartsen versterkt.
- Bij ondersteuningsvragen wordt geïnventariseerd wat een individu zelf kan, waar ondersteuning behoeften liggen. Vervolgens wordt gekeken welke combinatie van eigen kracht, sociaal netwerk en algemene of maatwerkvoorziening het best passen bij de ondersteuningsbehoefte.
- Ook is het VN panel Midden-Drenthe opgericht in verband met de belangenbehartiging voor mensen met een beperking.

Wat hebben we bereikt?

- In de wijkteams zijn we gestart met integrale ouderenzorg waarbij alle huisartsen hun 70+ populatie screenen en daar waar geen directe medische zorg nodig is heeft de cliëntadviseur/ouderenwerker een gesprek om onderwerpen zoals bewustwording, zelfredzaamheid en preventie te bespreken.
- We hebben een aanvraag ingediend in het kader van het Koplopersproject cliëntondersteuning waarmee we de onafhankelijke cliëntondersteuning verder professionaliseren en verbreden. In 2021 zullen we hier verdere stappen in zetten.
- In de afgelopen periode is er gewerkt met 3 wijkteams, Beilen, Smilde en Westerbork.
- Om integraal denken en handelen te versterken hebben we themabijeenkomsten georganiseerd binnen WelWoZo over onder andere eenzaamheid en integrale ouderenzorg.
- We hebben trainingen georganiseerd op de problematiek van de grensvlakken tussen zorgverzekeringswet, wet langdurige zorg en Wet maatschappelijke ondersteuning.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In de wijkteams zijn we gestart met integrale ouderenzorg waarbij alle huisartsen hun 70+ populatie screenen en daar waar geen directe medische zorg nodig is heeft de cliëntadviseur/ouderenwerker een gesprek om onderwerpen zoals bewustwording, zelfredzaamheid en preventie te bespreken.
- We gaan aan de slag met het professionaliseren van de onafhankelijke cliëntondersteuning in 2021. In 2020 zijn we met de voorbereiding hiervan begonnen door het opstellen van een plan en het indienen van een aanvraag bij Movisie.

Wat heeft het gekost?

Wijkteams				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	584	580	641	-61
baten	0	0	0	0
resultaat	584	580	641	-61

Ontwikkelingen

In 2020 hebben we ons Armoedebelaid geëvalueerd. We hebben geconstateerd dat er sinds de nota Armoedebelaid 2008 – 2012 veel veranderd is. Er werd nieuw beleid gemaakt omdat taken naar de gemeente kwamen (Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening, Notitie Kindpakket, Nota Chronisch Zieken en Gehandicapten) of omdat wetten werden gewijzigd (Bijstandswetgeving, Wmo) of kwamen te vervallen (Wtcg). Ook werden minimaregelingen verruimd (o.a. Zorgkostenregeling) en kwamen er nieuwe regelingen bij waaronder het Kindpakket en Bartje leert zwemmen.

De Coronapandemie heeft in 2020 een grote invloed gehad op de economie, maar ook op het sociale leven. Tegen alle verwachtingen in, is het aantal bijstandsuitkeringen niet erg gestegen. In december 2020 waren er 453 huishoudens met een Participatiewet-uitkering. Dat waren er maar 13 meer dan het jaar ervoor.

Binnen de gemeente is een breed pakket aan inkomensondersteuning beschikbaar. Door de lockdown was het gedurende 2020 een groot deel van het jaar niet mogelijk om deel te nemen aan bijv. evenementen of sportactiviteiten of om naar een pretpark, museum enz. te gaan. Ook de zwembaden waren het grootste deel van het jaar gesloten. We zien dan ook een hele forse daling van het aantal mensen dat gebruik heeft gemaakt van de uitkering voor activiteiten.

Ook in 2020 hebben we actief ingezet op het bieden van hulp bij het gebruik maken van de vergelijkingssite Polswijzer voor zorgverzekeringen. Wegens de lockdown werd alle hulp digitaal en telefonisch geboden. Nieuw was dat we in het kader van het tegengaan van energiearmoede ook bekendheid hebben gegeven aan het belang van het vergelijken van energieaanbieders voor het afsluiten van een nieuw contract. Van beide mogelijkheden werd goed gebruik gemaakt.

Wat hebben we bereikt?

Gebruik van de minimaregelingen

In 2020 zagen we een daling van ruim 23% van het aantal huishoudens dat gebruik maakte van de uitkering voor activiteiten. In 2019 waren dat er 747 en in 2020 waren dat er 574.

In 2019 hebben 237 huishoudens gebruik gemaakt van de sportbon. In 2020 is dat als gevolg van de corona maatregelen gedaald tot 92 huishoudens.

Het aantal rechthebbenden op de individuele inkomensvoet is licht gedaald in 2020 (van 418 in 2019 naar 397). Dit impliceert dat het aantal huishoudens dat langer dan 3 jaar onafgebroken een inkomen tot 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm had, redelijk stabiel is gebleven.

De doelgroep van de Zorgkostenregeling werd in 2018 verruimd van 110 naar 130%. Ook werd de aanvraagtermijn met 5 maanden verlengd. We zien deze verruimingen van de regeling terug in de cijfers. Het aantal toekenningen van de compensatie niet vergoede zorgkosten over 2019, steeg met 26% ten opzichte van het jaar 2018 en de compensatie eigen risico steeg met ruim 18%. Aanvragen

over 2020 kunnen nog tot 1 augustus 2021 worden aangeleverd, vandaar dat de cijfers de laatste twee afgesloten jaren betreffen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben onze inzet gecontinueerd om het niet gebruik van regelingen tegen te gaan. Door Corona werd voornamelijk thuis gewerkt waardoor alle inloopspreekuren bij de ondersteuners als de sociaal raadvrouw, budgetconsulent en cliëntondersteuners kwamen te vervallen. Hulpverlening via de telefoon was mogelijk, maar bleek voor velen een (te) hoge drempel.

Wat heeft het gekost?

Inkomensregelingen				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	9.772	9.910	11.169	-1.259
batens	7.578	7.572	10.300	-2.728
resultaat	2.194	2.338	870	1.469

Ontwikkelingen

In 2020 heeft de beleidsvoorbereiding plaatsgevonden voor een aantal onderwerpen. Dit betreffen het nieuwe vrijwilligersbeleid en het Wmo beleid. De verwachting is dat dit in het eerste halfjaar van 2021 is vastgesteld. Daarnaast is er in NMD verband de inkoop Jeugd/Wmo afgerond. Ook is gestart met het optimaal leven team.

Door de lockdown zien we een forse daling van het aantal inwoners dat gebruik maakt van de diensten van de budgetconsulent. Mede als gevolg hiervan zien we eveneens een daling van het aantal mensen dat een budgetbeheertraject of schuldhulptraject in ging bij Sociaal.nl.

Wat hebben we bereikt?

- Het resultaatgericht aanbestedingstraject Jeugd/Wmo in Noord Midden-Drents verband is afgerond;
- In het kader van de lokale aanpak Personen met Verward Gedrag is per 1 oktober 2020 een projectleider aangetrokken die zich richt op de voorbereidingen om in 2021 een Optimaal Leven team operationeel te hebben. Doel is dat met diverse (zorg)partijen zoals GGZ en Cosis maar ook met Welzijn, een Wmo-consulent en een ervaringsdeskundige op een integrale werkwijze wordt gewerkt aan het herstel van de persoon om zo weer zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren.
- De samenwerking met onze partners is ondanks corona verstevigd onder andere door middel van de WelWoZo overleggen.
- We hebben ons ingezet om mensen met een ondersteuningsbehoefte zo goed mogelijk te helpen. Daarnaast hebben we ons ingezet om vroegtijdig signalen op te pikken door onder andere medewerkers van de gemeente, Welzijn Midden-Drenthe en haar andere partners.
- Inwoners worden zoveel mogelijk vanuit de gemeentewinkel verder geholpen met hun ondersteuningsvraag. Vanuit daar worden ze warm overgedragen.
- In de gemeente Midden-Drenthe is een sociaal raadvrouw die mensen met schulden helpt, daarnaast zijn we aangesloten bij Sociaal.nl.
- Schuldhulpverlening
 1. In 2020 zien we een behoorlijke daling van het aantal mensen dat een beroep deed op de budgetconsulent. In 2020 waren er 102 aanmeldingen bij de budgetconsulent, waaruit 87 intakes werden gepland. In 2019 waren er 155 aanmeldingen en 136 intakes.
 2. Het aantal trajecten schuldhulpverlening bleef redelijk stabiel. In 2020 kochten wij 26 schuldregelingen in bij Sociaal.nl, tegen 29 in het jaar in 2019.
 3. Op 31 december 2020 waren er 23 mensen in budgetbeheer, tegen 28 mensen het jaar ervoor.
- Het stimuleringsfonds is in het voorjaar van 2017 ingesteld en bedoeld om organisaties in Midden-Drenthe de mogelijkheid te bieden vernieuwende projecten op het gebied van wonen, welzijn en zorg te starten waar de burgers in Midden-Drenthe bij gebaat zijn. Het project moet innovatieve oplossingen bieden voor maatschappelijke behoeften van

inwoners in de gemeente Midden-Drenthe. Bijvoorbeeld nieuwe vormen van samenwerking. Het project heeft daarnaast in elk geval de volgende twee doelstellingen. Het project:

1. draagt bij aan het welbevinden van de inwoners van de gemeente;
2. beoogt op termijn kosten te besparen. Bijvoorbeeld doordat het project een preventieve werking heeft en daarom op termijn eraan kan bijdragen dat er minder beroep op maatwerkvoorzieningen gedaan hoeft worden. Jaarlijks is € 100.000 beschikbaar. Verzoeken worden getoetst aan de van toepassing zijnde beleidsregels van de stimuleringsregeling. In de periode 2017 tot 2021 zijn verzoeken ingediend en gehonoreerd op het gebied van o.a. de opstart van Anwb automaatje(2017), een vervoervoorziening in de vorm van een elektrisch aangedreven bus, de opstart van Dorpskracht Hooghalen en Witteveen en een inloopvoorziening in Westerbork(2018) , een speeltuinvoorziening in Smilde ter bevordering integratie kinderen met een beperking en project de Sport carrousel (2019)en recent een innovatief bewegingsaanbod voor kinderen(2020). Het stimuleringsfonds heeft een positieve werking gehad op deze gebieden. In 2022 willen we het stimuleringsfonds evalueren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In 2020 hebben we samen met de gemeenten Assen, Aa en Hunze en Noordenveld het aanbestedingstraject Jeugd/Wmo afgerond. Er zijn meerjarige contracten afgesloten met aanbieders waarbij de focus ligt op resultaten;
- Met verschillende gemeentelijke afdelingen (leerplicht, Wmo, jeugd en beleid en samenleving), de IKC's en het voorgezet onderwijs zijn we structureel overleg gaan voeren over processen, taken, verantwoordelijkheden en verbindingen. Hiermee beogen we sneller de juiste hulp in te kunnen zetten en aanvullend op elkaar te werken.
- Op alle nota's hebben we een advies gevraagd en gekregen van de Wmo raad. We hebben deze adviezen beantwoord en waar wenselijk aangepast.
- In 2020 is een projectleider Optimaal leven geworven en worden de eerste stappen gezet om dit te borgen binnen de Midden-Drentse structuren.
- De ketenpartners, waaronder de woningcorporaties zijn goed op de hoogte van het werk van de budgetconsulent en verwijzen actief door. Door de Coronamaatregelen werd vooral via de telefoon ondersteuning geboden.
- De sociaal raadvrouw heeft in plaats van de inloopsprekuren extra telefonische spreekuren ingesteld en ook voor het eerst WhatsApp contact met cliënten mogelijk gemaakt.

Wat heeft het gekost?

Maatwerkdienstverlening 18+				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	8.109	8.135	9.314	-1.179
baten	350	350	336	14
resultaat	7.759	7.785	8.978	-1.193

Ontwikkelingen

- Stark is als leerwerkbedrijf nu ruim twee jaar operationeel. Het afgelopen jaar stond in het teken van het blijvend door ontwikkelen van het leerwerkbedrijf. Daarnaast heeft Stark last gehad van de coronacrisis. Een deel van de medewerkers mocht vanwege hun kwetsbare gesteldheid niet werken en trajecten werden tijdelijk stil gelegd. Met inachtneming van de coronamaatregelen is Stark in tegenstelling tot andere Sw-bedrijven, open gebleven. Het grootste gedeelte van de medewerkers is aan het werk en trajecten worden langzaam weer opgestart.

Wat hebben we bereikt?

- Onze uitvoeringsorganisatie Stark heeft onze kwetsbare inwoners zo goed mogelijk begeleid en ontwikkeld om aan het werk te gaan en blijven. Ons doel hierbij was om (uiteindelijk) zoveel mogelijk mensen buiten de organisatie van Stark te plaatsen.
- Stark heeft, samen met de gemeenten, ingezet op de doorontwikkeling van het leerwerkbedrijf.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- De gemeente heeft zelf de actieve bemiddeling naar werk gedaan. Voor de mensen die wat meer ondersteuning nodig hebben, heeft Stark trajecten aangeboden om de kans op uitstroom naar een reguliere werkgever te vergroten. Daarnaast hebben we mensen met een Wsw-indicatie en indicatie beschut werk aan het werk bij Stark.

Wat heeft het gekost?

Begeleide participatie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	436	393	120	274
baten	0	0	0	0
resultaat	436	393	120	274

Ontwikkelingen

- 2020 stond in het teken van de coronacrisis. Zowel in 2020 als in 2021 en mogelijk daaropvolgende jaren gaan we aandacht besteden aan de effecten van deze crisis op jongeren 18-;
- We gaan de samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs en zorg verstevigen;
- We zullen uitvoering geven aan de actiepunten die voortkomen uit het plan van aanpak Kansrijke Start.

Wat hebben we bereikt?

- Het resultaatgericht aanbestedingstraject Jeugd/Wmo in Noord Midden-Drents verband is afgerond;
- De samenwerking met huisartsen is verstevigd door onder andere de inzet van de POH Jeugd, waarmee de jeugdteams meer positie hebben gekregen in de indicatiestelling;
- Er is een routekaart dagbesteding en arbeid ontwikkelt;
- In 2020 zijn we gestart met het project Kansrijke Start;
- We zijn gestart met het afstemmingsoverleg kinderopvang, onderwijs en zorg;
- De verordening jeugd is herijkt en vastgesteld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In 2020 hebben we samen met de gemeenten Assen, Aa en Hunze en Noordenveld het aanbestedingstraject Jeugd/Wmo afgerond. Er zijn meerjarige contracten afgesloten met aanbieders waarbij de focus ligt op resultaten;
- In 2020 is de POH Jeugd gestart bij een aantal huisartsenpraktijken in Midden-Drenthe. Deze POH jeugd is in dienst van de gemeente Midden-Drenthe;
- De huisartsen zijn inmiddels enthousiast geraakt over de inzet van de POH Jeugd en benutten deze route steeds meer. De huisartsen zien de meerwaarde van de inzet van een POH Jeugd;
- De routekaart dagbesteding en arbeid is ontwikkelt in samenwerking met een aantal Pro/VSO scholen waar leerlingen uit Midden-Drenthe onderwijs volgen. Deze routekaart is een beschrijving van het proces voor een sluitende aanpak voor jongeren die vanuit Pro/VSO doorstromen naar dagbesteding of arbeid;
- Met partijen uit het sociaal en medisch domein zijn we gestart met het project Kansrijke Start. Samen met deze partijen onderzoeken we hoe we - gezamenlijk en aanvullend op elkaar – de eerste 1000 dagen van het leven van een kind kunnen optimaliseren;
- Met verschillende gemeentelijke afdelingen, de IKC's en het voorgezet onderwijs zijn we structureel overleg gaan voeren over processen, taken, verantwoordelijkheden en verbindingen tussen jeugdzorg en onderwijs. Hiermee beogen we sneller de juiste hulp in te kunnen zetten en aanvullend op elkaar te werken;
- In 2020 hebben we gewerkt aan de totstandkoming van het jeugdbeleid dat in 2021 wordt vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

Maatwerkdienstverlening 18-				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	8.315	8.981	9.927	-946
baten	0	0	0	0
resultaat	8.315	8.981	9.927	-946

Ontwikkelingen

- 2020 stond in het teken van een wereldwijde coronacrisis. Op dit moment zien we nog geen stijging van het aantal bijstandsgerechtigden, maar we verwachten dat deze stijging er in 2021 wel gaat komen.
- Begin 2020 was er sprake van een krappe tot gemiddelde arbeidsmarkt in Drenthe. Vanaf maart zijn veel branches stil komen te liggen en is het voor veel bedrijven onzeker of zij deze crisis overleven. Toch biedt de coronacrisis ook kansen voor een aantal bedrijven. In sommige branches is er meer werkgelegenheid ontstaan, terwijl in andere branches de werkgelegenheid afnam.
- We hebben de bestaande re-integratienota 'Re-integratie is (net)werken 2016 - 2020' geëvalueerd. De uitkomst is dat het huidige beleid nog steeds volstaat, maar dat het aangepast moet worden naar (landelijke en regionale) ontwikkelingen.
- In 2020 hebben we, middels het actieplan 'Versterking integratie en participatie statushouders 2019 - 2020' en een tweetal pilots extra ingezet op de ondersteuning van statushouders.
- Naar verwachting treedt de nieuwe inburgeringswet in op 1 januari 2022. Met deze wet krijgen gemeenten weer de regie op inburgering. In 2020 zijn we zowel regionaal als lokaal actief bezig geweest met de voorbereiding van deze wet.
- Corona heeft een grote impact op jongeren. Met name op het gebied van werk en ontwikkeling. Het komende jaar zullen we aandacht besteden aan deze groep. Dat doen we onder andere door het 'Actieplan versterking positie Midden-Drentse jongeren' tijdens en na corona dat in 2021 van start gaat.

Wat hebben we bereikt?

- Re-integratiebeleid 2016 - 2020
In april 2017 is het uitvoeringsbeleid re-integratie vastgesteld (als onderdeel van het vastgestelde re-integratiebeleid in 2016). Hier is opgenomen welke indicatoren er gebruikt worden om de resultaten van ons re-integratiebeleid te kunnen volgen.

Doelstellingen

1. We willen bijstandsgerechtigden (weer) zelfstandig maken.
2. We willen de mogelijkheden voor regulier werk bevorderen.
3. We willen het verdienvermogen van mensen benutten.
4. We willen scholing van met name de doelgroep 18 tot 27 jaar bevorderen.
5. We willen actieve deelname aan de maatschappij bevorderen.
6. We willen de contacten met (lokale) werkgevers onderhouden en uitbreiden.
7. We willen nauw samenwerken met andere gemeenten in de arbeidsmarktregio.
8. We willen werken op basis van vaste afspraken met onze klanten.

Indicatoren re-integratiebeleid	2017	2018	2019	2020
Aantal banen ingevuld bij werkgevers (doel 1, 2, 3, 5, 6)	79 fulltime 88 parttime	73 fulltime 82 parttime	56 fulltime 59 parttime	59 fulltime 36 parttime
Aantal proefplaatsingen ingevuld bij werkgevers (doel 1, 2, 3, 5, 6)	25	31	30	25
Aantal werkstages (excl. taalstages) ingevuld bij werkgevers (doel 1, 2, 3, 5, 6)	24	13	7	17
Aantal uitstroom van jongeren naar studiefinanciering (doel 1, 2, 4, 5)	5	13	10	5
Aantal uitstroom van jongeren naar werk (doel 1, 2, 5, 6)	18	17	10	18
Aantal gerealiseerde <u>baanafspraken</u> (doel 1, 2, 3, 5, 6)	35	37	48	40
Aantal gerealiseerde beschut werkplekken (doel 1, 2, 3, 5)	2	4	10	13
<i>Kengetallen gemiddeld aantal uitkeringen</i>				
Bijstandsuitkeringen Participatiewet	439	446	462	449
IOAW uitkeringen	38	41	41	34
IOAZ uitkeringen	6	6	7	7
Duurzaam Verblijf	55	53	49	53
<i>Kengetallen gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden</i>				
Bijstandsgerechtigden Participatiewet	511	544	531	511
Gemiddeld aantal IOAW gerechtigden	50	53	52	43
Gemiddeld aantal IOAZ gerechtigden	8	10	10	9
Duurzaam Verblijf	55	54	49	53
<i>Kengetallen grootte doelgroepen</i>				
Aantal 50 plussers	176	220	205	207
Aantal alleenstaande ouders	91	62	45	45
Aantal <u>ANW'ers</u> en <u>Nuggers</u>	14	10	9	19
Aantal <u>WIW'ers</u>	2	2	2	2

Over het algemeen zien we dat de cijfers over de jaren aardig gelijk zijn. Interessant is de afname in het aantal IOAW uitkeringen. Deze afname valt deels te verklaren door het feit dat een aantal mensen met een IOAW uitkering weer aan het werk zijn gegaan met behulp van onze ondersteuning. Ook zien we dat het aantal ANW'ers en Nuggers is toegenomen. Dit valt te verklaren door het feit dat steeds meer inwoners ons weten te vinden. Zij worden doorverwezen door bijvoorbeeld het UWV en Welzijnswerk of benaderen ons zelf.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- We hebben ons met name gericht op het actief bemiddelen van werkzoekenden naar duurzaam werk. We doen dit door vraag en aanbod zo goed mogelijk bij elkaar te brengen en rekening te houden met belemmeringen van mensen maar ook de wensen van werkgevers. Voor de mensen waarbij dat niet (direct) haalbaar is hebben we ingezet op re-integratie, sociale activering en participatie, onder andere door het inzetten van Stark en subsidies zoals Vitaal Platteland.

- We hebben uitvoering gegeven aan het actieplan 'Versterking integratie en participatie statushouders 2019 - 2020', de pilots integratie vrouwelijke nareizigers en gezinsmigranten en A tot Z route.
- In de Arbeidsmarktregio Drenthe hebben we uitvoering gegeven aan het actieplan Perspectief op werk en de pilot praktijkleren.

Wat heeft het gekost?

Arbeidsparticipatie				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.128	1.128	1.088	40
baten	0	0	-3	3
resultaat	1.128	1.128	1.090	37

Ontwikkelingen

- In 2020 is de regiovisie “Geweld hoort nergens thuis” vastgesteld. In 2021 zal het uitvoeringsprogramma worden beschreven waarin acties zijn opgenomen die ertoe bijdragen dat geweld eerder gesignaleerd wordt en zoveel mogelijk duurzaam wordt opgelost;
- We gaan aan de slag met de actiepunten en aanbevelingen die voortkomen uit het lokale plan van aanpak (Samen)werken aan veiligheid;
- In de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zal de focus meer liggen op versterking van het lokale veld. Veilig Thuis Drenthe zal meer ingezet worden als advies en expertisecentrum.

Wat hebben we bereikt?

- De regiovisie “Geweld hoort nergens thuis” is vastgesteld;
- In 2020 hebben we onderzocht hoe we lokaal de keten van veiligheid kunnen optimaliseren;
- De Drentse Verwijs Index is geactualiseerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- De regiovisie “Geweld hoort nergens thuis” is opgesteld met de 12 Drentse gemeenten, in samenwerking met partijen die een rol spelen in de signalering en/of aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Om te achterhalen in hoeverre onze gemeente en het lokale veld zijn toegerust op het signaleren van geweld en het duurzaam oplossen hebben we een aantal scans gedaan en interviews afgenomen. Het resultaat hiervan is vastgelegd in een plan van aanpak waarin een aantal actiepunten zijn opgenomen die bijdragen aan bovengenoemde actiepunten.

Wat heeft het gekost?

Geëscaleerde zorg 18-				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	512	526	499	27
batens	0	0	0	0
resultaat	512	526	499	27

Ontwikkelingen

In 2020 is gewerkt aan de nieuwe Wmo nota. In deze nota staat de wijze waarop de gemeente om wil gaan met ondersteuningsvragen centraal. Hier wordt bij ondersteuningsvragen bekeken welke combinatie van eigen kracht, preventieve inzet, algemene en maatwerkvoorzieningen mogelijk zijn. Deze wordt naar verwachting in de eerste helft van 2021 vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

- In de wijkteams zijn we gestart met integrale ouderenzorg waarbij alle huisartsen hun 70+ populatie screenen en daar waar geen directe medische zorg nodig is, heeft de cliëntadviseur/ouderenwerker een gesprek om onderwerpen zoals bewustwording, zelfredzaamheid en preventie te bespreken.
- In 2020 is welzijn Midden-Drenthe gesubsidieerd voor het uitvoeren van taken op het gebied van maatschappelijk werk en dorps en wijk ondersteuning. Op deze wijze is bijgedragen aan de zelf en samenredzaamheid. Dit heeft er indirect aan bijgedragen dat mensen langer zelfstandig thuis kunnen wonen.
- Mensen met verminderde mobiliteit kunnen een beroep doen op de preventieve voorliggende voorziening en voorzieningen vanuit de Wmo.
- Vanuit de GGZ is er aandacht voor personen met verward gedrag, bijvoorbeeld ook vanuit de pilot optimaal leven, welke in 2020 gestart is.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- We hebben blijvend geïnvesteerd in een sterk voorliggend veld met de welzijnsorganisatie als spil.
- In WelWoZo verband hebben we de Thuisblijver uitgebracht waar we extra aandacht hebben geschonken aan bewustwording, en het thema 1 tegen Eenzaamheid.
- Afhankelijk van de uitkomsten van de screening door de huisartsen heeft terugkoppeling in het wijkteam plaats gevonden.
- In NMD verband werken we aan de decentralisatie van Beschermd wonen naar onze gemeente waarbij we extra aandacht hebben voor de Toegang zodat zowel de cliënt als de zorgaanbieder(s) weet waar hij/zij terecht kan voor ondersteuning
- We hebben reële tarieven betaald voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners.

Wat heeft het gekost?

Maatwerkvoorzieningen (WMO)				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.424	1.424	1.429	-5
baten	13	13	8	4
resultaat	1.412	1.412	1.421	-9

Programma Volksgezondheid en milieu

Taakveld

Volksgezondheid

Riolering

Afval

Milieubeheer

Begraafplaatsen

Programmadoelstelling

- Wij bewaken en bevorderen de volksgezondheid.
- Wij scheppen voorwaarden voor een divers functioneel gebruik van de ruimte in zijn geheel.
- Wij hebben een zorgplicht voor een (milieuhygiënisch) goede kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de jaarstukken opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe. Een ? betekent dat de informatie niet beschikbaar is.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Huishoudelijk restafval	2019	19,0%		23,8%	Het percentage van het niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
	2018	21,4%		26,5%	
Huishoudelijk restafval	2019	123,9		154,1	Aantal kilo's per inwoner van het niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
	2018	136,8	145,0	161,3	
GFT - afval	2019	195,0	122,0	150,0	Aantal kilo's per inwoner van het GFT - afval.
	2018	195,0	115,0	144,0	
Totaal huishoudelijk afval	2019	651,0	533,0	577,0	Aantal kilo's per inwoner van het totaal ingezameld huishoudelijk afval.

	2018	639,0	533,0	562,0	
Grof huishoudelijk restafval	2019	29,7			Aantal kilo's per inwoner van het ingezameld grof huishoudelijk afval.
	2018	28,3		18,9	
Woningen met zonnepanelen	2019	28,9%	15,7%	21,6%	Het aandeel woningen met een zonnepaneel installatie.
	2018	24,3%	12,0%	17,2%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 21-04-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We gaan voluit voor duurzaamheid. De grondstoffen die we nu gebruiken raken op. En we zorgen dat we de veranderingen in het klimaat opvangen. Als gemeente geven we daarbij zelf het goede voorbeeld.
- We zijn samen verantwoordelijk voor duurzaamheid, energie en klimaat: de inwoners, de bedrijven, de overheid. Geen van de drie kan zeggen 'ik laat dit de anderen wel opknappen'.
- Daarom kiezen we een manier van werken waarbij al deze drie partijen meedoen.
- De afgelopen jaren hebben we in Midden-Drenthe veel gedaan aan duurzaamheid. We hebben allerlei maatregelen genomen. De komende periode moeten en willen we een grote stap vooruit zetten. Op weg naar een duurzaam Midden-Drenthe: klimaatneutraal en energieneutraal.
- We gaan eerst zo goed mogelijk uitzoeken wat we als gemeente moeten doen.
- Daarbij gaat het om twee opgaven. De eerste: wat kunnen we doen om het klimaat te helpen? Om het opraken van de grondstoffen tegen te gaan? De tweede: wat moeten we doen om ons aan te passen aan de veranderingen in het klimaat?
- We zorgen als gemeente op een natuurvriendelijke manier voor ons eigen groen. Bedrijven in de landbouw spelen een belangrijke rol in het beheer van groen. Daarom gaan we met hen in gesprek. We kijken waarin we elkaar kunnen versterken.
- We werken mee aan de kringlooeconomie: alles wat we maken, kunnen we opnieuw gebruiken. Afval is dan niet alleen afval. Het is meteen weer grondstof voor iets nieuws.
- We gaan verder met gescheiden inzameling. We blijven inwoners, ondernemers en organisaties voorlichting geven. We willen dat we allemaal goed weten waar het om gaat bij afval en duurzaamheid. Bovendien hebben we dan ook het recht om te handhaven als iemand zich niet aan de regels houdt.
- We gaan geen verschillende tarieven hanteren voor het restafval. Dus geen diftar.
- We komen in actie tegen zwerfvuil. We gaan zorgen voor genoeg afvalbakken en blikvangers. We gaan scholen en organisaties vragen mee te werken.

Verbonden partijen

[Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe \(GGD\)](#)

[Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe](#)

Beleidskaders

[Nota + Plan van aanpak lokaal gezondheidsbeleid Midden-Drenthe 2015-2019](#)

[Nota Volksgezondheid 2015-2019](#)

[Afvalstoffenbeleidsplan 2016-2019](#)

[Watertakenplan 2016-2021](#)

Duurzaamheidsprogramma 2015-2018

Nota Alcoholbeleid

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

[Nota bodembeheer](#)

[Begraafplaatsenbeleid 2020-2030](#)

Taakvelden

Taakveld	Volksgezondheid
----------	-----------------

Ontwikkelingen

- In de raadsvergadering van 27 juni 2019 is de beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023, "Met elkaar bewegen naar een gezonde toekomst" vastgesteld.
- Het sportakkoord is in 2020 uitgevoerd.
- Aansluiten bij samenwerkingsverband SZA.

Wat hebben we bereikt?

Team Gezond in Midden-Drenthe

Het beleid wordt voor een groot deel uitgevoerd door het team Gezond in Midden-Drenthe (GIMD). Het jaar 2020 heeft door de coronapandemie veel impact gehad op de gezondheid van een ieder in welke zin dan ook. Naast de "normale" werkzaamheden was het ook vaak een kwestie van inspringen, handelen, helpen in kwesties waar dat nodig was. Het team Gezond in Midden-Drenthe is in deze periode vraagbaak en ondersteunend geweest op vele sport en gezondheidsgebieden. Waarbij alles er op was gericht om inwoners, verenigingen en andere partijen zo goed mogelijk door de crisis te helpen.

Naast bovenstaande is het team verder gegaan met onderstaande werkzaamheden:

- Het team heeft samen met de sportformateur het sportakkoord vorm gegeven en ambassadeurs betrokken. Het sportakkoord is een akkoord van en tussen de diverse partners (ambassadeurs) en geeft weer aan welke ambities er gezamenlijk wordt gewerkt. Vanuit deze samenwerking ontstaan veel initiatieven waarbij het team ondersteunt.
- Het team werkt vanuit de samenwerkingen die ontstaan vanuit het sportakkoord, aan thema's die voortkomen uit het beleid:
 1. Bewustwording leefstijl
 2. Versterken sportverenigingen
 3. Tegengaan overgewicht
 4. Bewegen stimuleren
 5. Eenzaamheid verminderen
- In 2019 zijn vertegenwoordigers vanuit het primair onderwijs en gemeente met elkaar in gesprek gegaan met als doel om het bewegingsonderwijs een impuls te geven. In 2020 zijn vakdocenten bewegingsonderwijs aangesteld. Zij verzorgen op iedere basisschool aan elke klas minimaal een uur per week bewegingsonderwijs. Daarnaast worden de vakdocenten ingezet bij (na) schoolse sportactiviteiten. Ook in coronatijd hebben zij de kinderen op de scholen in beweging gebracht.
- Ook doet Midden-Drenthe mee aan het Drentse project "Aan de slag met preventie". Dit project is erop gericht om de gezondheid van de Drenten te bevorderen. Vanuit dit project is er in Midden-Drenthe onder andere voor gekozen om de interventie gezondheidsambassadeurs in te gaan zetten in het jaar 2020.

- Vanaf 2017 is er in Westerbork een netwerk "Gezond in Westerbork" en zijn er twee netwerkbijeenkomsten in 2019 geweest. Vanuit dit netwerk is onder andere de publieksactie "blijf in contact" ontstaan. Deze actie is erop gericht om mensen zich bewust te laten worden van hun sociale contacten (netwerken) en het onderhouden daarvan. Deze actie is voortgezet in 2020.

Samen Zorg Assen

Samen Zorg Assen(SZA) is een samenwerkingsverband tussen het Wilhelmina ziekenhuis Assen (WZA), de HuisartsenzorgDrenthe(HZD) een aantal grotere zorgaanbieders waaronder Icare, Interzorg en Zorggroep Drenthe en de gemeente(n) Assen en Midden-Drenthe die nauwere samenwerking nastreven. Door het SZA zijn de pilots Avond Nacht en weekendzorg tot stand gekomen en zijn kernteams operationeel geworden die de integrale ouderenzorg beter organiseren in het kader van de preventieve zorg(AdvanceCarePlanning). Ook een app tbv medicijngebruik en de aanpak rondom Eerste Lijns Verpleging(ELV) gericht op betere inzet van thuiszorg bedden tbv verpleging en behandeling). Al deze afspraken worden ook in onze gemeente toegepast.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- De huidige interventies gericht op het stimuleren van een gezonde leefstijl worden zoveel mogelijk voortgezet. Van alle interventies die er op dit moment zijn, is het uiteindelijk wel het streven dat de activiteiten geborgd worden door de aangehaakte partijen zelf.
- Naast de huidige aanpak gaat het team Gezond in Midden-Drenthe veel meer inzetten op verbinden, samenwerken en het aanjagen van initiatieven. Om dit te doen, gebruiken de teamleden hun al opgebouwde netwerk. De focus van het team komt dus meer te liggen op verbinden, stimuleren, meedenken en aanjagen dan op het daadwerkelijk uitvoeren van activiteiten. Dit is een proces dat tijd vraagt en dat wordt begeleid door een coördinator die eind 2019 is begonnen.
- De coronamaatregelen zoals die door de overheid vanaf het begin van de pandemie zijn bepaald, zijn van invloed geweest op de dienstverlening van de GGD. Overall is de dienstverlening zoveel als mogelijk doorgegaan of zijn inhaalacties gepleegd als de maatregelen dat toelieten.
- Midden-Drenthe is in het samenwerkingsverband WelWoZo lid van de stuurgroep SZA. In WelWoZo zitten ook Icare, Interzorg en Zorggroep Drenthe waardoor we als gemeente stevig "participeren in dit onderdeel op Volksgezondheid.

Wat heeft het gekost?

Volksgezondheid				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.486	1.457	1.423	33
baten	0	0	0	0
resultaat	1.486	1.457	1.423	33

Ontwikkelingen

- Komende jaren gaat naast het regulier onderhoud van de riolering de aandacht uit naar de klimaatadaptatie. Hierbij gaan we de risico's op het gebied van droogte, hitte en hevige regenval in beeld brengen (stresstesten). Wanneer de risicogebieden in beeld zijn, gaan we de risicodialoog aan met de belanghebbenden. En van daar uit gaan we naar een uitvoeringsprogramma. In 2021 gaan we samen met onze partners in de (afval)waterketen aan de slag met een nieuw watertakenplan. De aansluiting op de Omgevingswet en de klimaatadaptatie zullen een belangrijke plek krijgen in het nieuwe watertakenplan.

Wat hebben we bereikt?

- Het in 2016 vastgestelde "Watertakenplan Fluvius 2016-2021" vormt de basis van waaruit we invulling geven aan onze watertaken.
- We hebben vrijwel het gehele rioolstelsel geïnspecteerd. Dit geeft een goed beeld over de staat van het riool. Deze kennis hebben we nodig voor toekomstige investeringen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- We hebben het riool gereinigd en geïnspecteerd. Met behulp van de inspectiebeelden is het riool beoordeeld en zijn onderhoudsmaatregelen vastgesteld. Dit zijn reparaties maar kunnen ook rioolvervangingen zijn, die bij voorkeur met andere werkzaamheden ingepland worden.
- Ondanks dat we de risicodialoog nog niet gevoerd hebben wat wateroverlast betreft, beschouwen we de capaciteit van de riolering bij het vervangen van het riool als bekend is dat zich problemen kunnen voordoen. Daarmee kunnen we snel schakelen als we aan het werk gaan.
- Onze gemalen zijn gekeurd en gereinigd. Waar storingen optreden zijn deze verholpen.
- In 2020 hebben we voor bijna een miljoen geïnvesteerd in de riolering. Dit bedrag is onttrokken aan de voorziening riolering.

Wat heeft het gekost?

Riolering				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	3.218	3.138	4.065	-927
baten	3.941	3.941	4.904	-963
resultaat	-723	-803	-839	35

Ontwikkelingen

- Meer vervuiling van de ingezamelde grondstoffenstromen o.a. PMD. Door ingrepen is de vervuiling teruggedrongen, maar dit blijft een grote opgave.
- Afgenomen waarde van grondstoffenstromen o.a. oud papier en karton, textiel
- Nieuwe raamovereenkomst verpakkingen: wijzigen in subsidies en verantwoordelijkheden omtrent verwerken, sorteren en vermarkten PMD
- Voorbereiding grondstoffenbeleid in voor de periode 2021 -2025
- Corona en de lock down van het voorjaar hebben geleid tot meer afval en meer bezoekers op de milieustraat

Wat hebben we bereikt?

- Kwaliteit verbetering brongescheiden PMD waardoor en minder wordt afgekeurd
- De voorbereidingen voor het nieuwe PMD vergoedingen stelsel (VPKT) zijn afgerond
- We weten hoe inwoners van Midden-Drenthe over afval denken
- Het afvalbeleid 2016-2019 is geëvalueerd
- De continuïteit van de afvalinzameling is in Coronatijd gewaarborgd
- De drukte op de milieustraat is in goede banen geleid

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- In 2019 is de beleidsafdeling vergroot
- Nieuw contract met NEDVANG voor het inzamelen van PMD met ingang van 2021
- We hebben een nieuwe PMD reclamecampagne op regionaal niveau
- Een bewonersonderzoek uitgezet (enquête) onder meer dan 5000 inwoners
- Een analyse gemaakt van alle maatregelen en afvalcijfers van de periode 2016-2019 ten behoeve van de evaluatie
- Er is extra gecommuniceerd over de drukte op de milieustraat en de dienstverlening is aangepast op de drukte
- Door Corona zijn in 2020 een aantal acties beperkter of in een andere vorm uitgevoerd zoals de handhaving op PMD en de Zwerfafvalacties
- We hebben geïnvesteerd in glascontainers
- We hebben de oud papier regeling doorgezet voor het verenigingsleven

Wat heeft het gekost?

Afval				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	2.949	2.931	2.996	-65
baten	3.847	3.847	3.846	2
resultaat	-898	-916	-850	-67

Ontwikkelingen

Algemeen

In april 2020 heeft uw gemeenteraad de duurzaamheidsvisie vastgesteld. Samen met diverse stakeholders, inwoners en ondernemers is de visie tot stand gebracht. In de duurzaamheidsvisie zijn de volgende uitgangspunten en thema's benoemd: 1) verduurzaming is voor iedereen betaalbaar en behapbaar, 2) met elkaar en lokaal, 3) opbrengsten in de regio houden en 4) integraliteit en koppelkansen met andere ontwikkelingen. Deze uitgangspunten gelden voor de volgende vier thema's in de visie: duurzame elektriciteit, duurzame warmte, circulaire economie en voedsel. Daarnaast is een uitvoeringsprogramma gemaakt voor de Duurzaamheidsvisie. Het Uitvoeringsprogramma is u in de zomerperiode van 2020 ter informatie doorgestuurd.

Aanscherping strategie Duurzame Elektriciteit /Maatschappelijke Tender

Uit de samenleving klinkt steeds meer het geluid om eerst de daken van zonnepanelen te voorzien voordat wordt overwogen om grootschalige zonneparken op landbouwgrond toe te passen. Dit blijkt onder andere uit alle gesprekken die we in het kader van het schrijven van de tender voor grootschalig zon-op-land met onze stakeholders hebben gevoerd. De interesse om te investeren in duurzame elektriciteit is groot, alleen is het netwerk niet toereikend om deze vraag aan te kunnen. Initiatieven voor zon-op-dak concurreren daardoor bijvoorbeeld met grootschalige zonneparken op land. Het is van belang om als gemeente op deze ontwikkelingen in te spelen.

Regionale Energiestrategie (RES)

De rijksoverheid vraagt aan regio's in Nederland om voor de onderwerpen Duurzame Energieopwekking en Duurzaam Warmte een bijdrage te leveren aan het klimaatakkoord. In totaliteit moet in Nederland in 2050 35 TWh aan duurzame energie zijn opgewekt. Alle 30 regio's in Nederland zijn door de Rijksoverheid gevraagd om een bod uit te brengen die opgeteld minimaal 35 TWh is. Drenthe is één van deze regio's.

Warmtetransitie en besparing

Elke gemeente in Nederland moet eind 2021 beschikken over een vastgestelde warmtetransitievise en over wijkuitvoeringsplannen van de wijken die voor 2030 van het aardgas gaan. In een dergelijke visie moeten gemeenten de koers bepalen om in 2050 over gestapt te zijn op duurzame vormen van het verwarmen van gebouwen.

De rijksoverheid heeft in 2019 de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) en 2020 de Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW) opengesteld. Met deze regelingen kunnen verschillende projecten worden uitgevoerd om inwoners te stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen. De RRE is gericht op woningeigenaren, de RREW ook op huurders.

Wat hebben we bereikt?

Algemeen

- De duurzaamheidsvisie is door uw gemeenteraad vastgesteld. De visie biedt kaders voor zowel de lange, middellange en kort termijn voor de uitvoering van onze duurzaamheidstaken.
- Er is een uitvoeringsprogramma voor de Duurzaamheidsvisie ontwikkeld voor de periode 2020-2022.
- Er is een bijdrage vanuit de gemeente verstrekt aan het Natuur Lab van het IVN Drenthe.

Thema Duurzame elektriciteit

- Er is gewerkt aan de aanscherping van de strategie voor duurzame elektriciteit.
- De concept RES regio Drenthe is door uw gemeenteraad vastgesteld.
- Vanuit de gemeente is er zowel bestuurlijk als ambtelijk input geleverd voor de RES 1.0.
- In november is gestart met de productie van zonne-energie op het gemeentelijke zonnepark Leemdijk.
- Er is gewerkt aan de vereenvoudiging van de vergunningprocedure voor kleine windmolens tot 15 m as-hoogte en voor kleine zonneparken tot 2,5 ha met 100% lokaal eigendom.
- Er is samengewerkt met energietoedieners, de Drentse Kei en ontwikkelaars aan de ontwikkeling van zonneparken De Mussels, VAM-berg en de Lotten en aan het lokaal eigendom van de parken.
- Eind 2020 is de campagne groene energie voor ondernemers gestart. Ondernemers hebben een aanbod gekregen voor een energieadvies tegen gereduceerd tarief. Inmiddels lopen er 15 adviestrajecten.

Thema Duurzame warmte /besparing

- De contouren en aanpak voor de transitievisiewarmte zijn in beeld gebracht. Eind 2021 bieden wij u de transitievisie warmte ter vaststelling aan.
- De RRE subsidie is Drenthe breed aangevraagd en toegekend.
- Met de waardebonnenactie vanuit de RRE heeft zo'n 8 % van de inwoners inmiddels kleine energiebesparende producten aangeschaft.
- Midden-Drenthe heeft meegedaan aan de provinciale inkoopactie voor isolatie en duurzame energieopwekking voor inwoners.
- De aanvraag voor de RREW vanuit de gemeente is in 2020 tijdig aangevraagd.

Thema's Circulaire Economie en Voedsel

- De werving voor het koploperproject is gestart bij ondernemers.
- Er is gewerkt aan spelregels voor de bijdrage van lokale initiatieven voor voedselbossen /dorpstuinen.
- Er is een Plan van Aanpak gemaakt voor het project deelinitiatieven.
- Er is een Plan van Aanpak gemaakt voor het project korte voedselketens.
- De voedselprojecten van de vakgebieden bewegen & leefstijl, fairtrade en duurzaamheid worden gebundeld in één activiteitenoverzicht. Dit om de herkenbaarheid van het thema voedsel te vergroten bij onze inwoners en ondernemers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Algemeen

Er is een uitgebreid participatieproces gevolgd voor het vormgeven van de Duurzaamheidsvisie. Er zijn diverse werkbijeenkomsten met inwoners, ondernemers, andere stakeholders en collega's georganiseerd. Daarnaast zijn er 500 interviews afgenomen /enquêtes ingevuld waarin inwoners hun mening konden geven over zowel de omgevingsvisie als de duurzaamheidsvisie. De belangrijkste issues zijn in de raadscommissie Ruimte & Groen besproken. Op basis van deze discussie is de concept Duurzaamheidsvisie compleet gemaakt. De visie heeft tot en met 10 januari ter inzage gelegen. Er is een aantal reacties binnen gekomen. Deze zijn verwerkt in de Duurzaamheidsvisie dan wel opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

De gemeente heeft een bijdrage gedaan in het Natuurlab van het IVN Drenthe. Het Natuurlab wordt in 2021 gerealiseerd op de Veldhoeve in Orvelte. Het lab is bedoeld voor leerlingen en studenten om te leren in en van de natuur.

Thema Duurzame Elektriciteit

Aanscherpen strategie Duurzame Elektriciteit /Tender zonneparken

Ambtelijk is gewerkt aan de aanscherping van de strategie voor Duurzame elektriciteit. De aanscherping wordt in 2021 voorgelegd aan het bestuur.

Parapluplan kleine windmolens en zonneparken

In de Duurzaamheidsvisie is opgenomen dat de gemeente open staat voor kleine windmolens tot 15 meter as-hoogte en voor kleine zonneparken tot 2,5 hectare met 100% lokaal eigendom. Om de vergunningsprocedures hiervoor te vereenvoudigen, werken we aan een paraplubestemmingsplan.

Regionale Energiestrategie (RES)

In 2020 hebben vanuit de gemeente onze input gegeven voor het RES proces. Bestuurlijk is deelgenomen aan de Drentse Energietafel. Ambtelijk is deelgenomen aan de Werktafel en is inbreng gegeven via de overlegtafels Ruimte en Warmte. In de RES is een ambitie opgenomen van 3,45 TWh.

Lokaal Eigendom /ontwikkeling zonneparken

In mei 2020 hebben wij een omgevingsvergunning afgegeven voor het drijvende zonnepark op de zandwinplas aan De Mussels te Beilen. Sindsdien zijn we gezamenlijk met de ontwikkelaar in gesprek met de energiecoöperaties om te onderzoeken of het verkrijgen van 100% lokaal eigendom een mogelijkheid is.

In maart 2020 heeft de provincie een omgevingsvergunning afgegeven voor een zonnepark (22 ha) dat Attero aan de binnenzijde van de VAM-berg wil realiseren. Met Attero zijn we overeengekomen dat er een bepaald bedrag in een gebiedsfonds wordt gestort. Attero in gesprek met de coöperatie Duurzaam Drijber, over de mogelijkheid voor deze coöperatie om een klein deel van het zonnepark zelf te ontwikkelen.

Eind 2020 is begonnen met de aanleg van het zonnepark Leemdijk. Inwoners van de gemeente Midden-Drenthe kunnen vanaf begin 2021 via de lokale energiecoöperaties de opgewekte elektriciteit afnemen. Inwoners kunnen de elektriciteit afnemen tegen een gunstig tarief, daarnaast komen de financiële opbrengsten via duurzaamheidsprojecten terug naar onze inwoners.

Campagne groene energie

Aan de hand van een brief zijn ondernemers geïnformeerd over het aanbod vanuit de gemeente voor een advies over zon-op-dak en kleine windmolens tegen een gereduceerd tarief. In deze brief zijn ondernemers ook geattendeerd op het koploperproject en de MVO-award.

Thema Duurzame Warmte

Transitievisie Warmte

Er is een startdocument met uitgangspunten voor de Transitievisie Warmte opgesteld. Uw gemeenteraad is daar aan de hand van een brief van op de hoogte gesteld. Bureau Tauw heeft een Plan van Aanpak gemaakt voor het begeleiden van het proces en het vormgeven van de Transitievisie Warmte.

Besparing

In het kader van de RRE is via het Drents Energieloket een waardebonnenactie uitgezet. Men kan de waardebonnen nog verzilveren tot eind 2021. In 2021 geven wij extra publiciteit aan de regeling. Met de inkoopactie is inmiddels voor ruim € 32.000 aan energiebesparende maatregelen aangeschaft door onze inwoners (zonnepanelen, isolatie en dubbelglas). In verband met corona hebben we niet alle publieksacties kunnen uitvoeren. We verwachten deze in de loop van 2021 te kunnen uitvoeren. Eind 2020 is vanuit de RREW subsidie aangevraagd bij de rijksoverheid. Begin 2021 verwachten we uitsluitsel over de toekenning.

Thema's Circulaire Economie en voedsel

We hebben de Natuur en Milieufederatie gevraagd om een plan van aanpak te maken voor het project Deelinitiatieven. Met dit plan beogen we om diensten of producten in dorpen of wijken te delen. In 2021 gaan we op zoek naar dorpen en wijken die hier mee aan de slag willen.

Er is een Plan van Aanpak gemaakt voor het project korte voedselketens. Met dit project willen we de voedselketen verkorten: regionaal en duurzaam geproduceerd voedsel willen we graag stimuleren en promoten. Dit komt de lokale economie ten goede en levert veel milieuwinst op omdat voedsel niet van ver hoeft te worden getransporteerd en op een ecologische wijze wordt geproduceerd.

We werken aan een activiteitenoverzicht waarin de projecten en acties op het gebied van bewegen & leefstijl, fairtrade en duurzaamheid worden samengebracht. De projecten en acties willen we onder een gezamenlijke noemer aan onze inwoners en ondernemers presenteren zodat de herkenbaarheid wordt vergroot.

Wat heeft het gekost?

Milieubeheer				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.678	1.781	1.701	80
baten	0	0	0	0
resultaat	1.678	1.781	1.701	80

Taakveld Begraafplaatsen

Ontwikkelingen

- De landelijke trend is dat ruim 65% van de overledenen wordt gecremeerd. In Midden-Drenthe is deze trend ook herkenbaar. Ondanks dat het aantal aangiftes van overlijden stijgt, blijft het aantal begrafenissen gelijk. Ook de Corona-crisis heeft op deze trend geen effect gehad. De verwachting is dat deze trend de komende jaren doorzet.

Wat hebben we bereikt?

- De beleidsnota begraafplaatsen 2020-2030 is vastgesteld.
- De gemeente heeft een nieuwe consul voor de Oorlogsgravenstichting: Dhr. van Egten. Deze vervangt na 31 jaar Dhr. Wielink. De consul ziet toe op het beheer en onderhoud van de oorlogs- en verzetstrijdersgraven. Daarnaast coördineert hij het beheer van de gemeentelijke oorlogsgraven en gedenktekens.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- De stichting Herdenking Franse parachutisten is ondersteund bij het renoveren van een oorlogsgedenkteken in Spier en het plaatsen van een nieuw gedenkteken bij het Oranjekanaal.
- Op de natuurbegraafplaats in Witteveen zijn een groot aantal bomen gekapt door aantasting van een schadelijk insect. De gekapte bomen zijn vervangen door nieuwe bomen. hierbij is gelet op diversiteit.
- De schades ten gevolge van de langdurige droogte zijn zoveel mogelijk hersteld.
- Er zijn 2 gemeentelijke uitvaarten verzorgd.
- Ongeveer 120 gedenktekens die niet verlengd, dan wel waarvan afstand is gedaan, zijn verwijderd. Wanneer nodig kunnen de graven weer opnieuw worden uitgegeven. Hierdoor blijft de capaciteit van de huidige begraafplaatsen voldoen aan de vraag en zijn er in de toekomst geen nieuwe uitbreidingen nodig. Door deze aanpak worden de begraafplaatsen optimaal gebruikt en kunnen we beter sturen op beheer en onderhoud.
- Het periodiek overleg met de aula-, begrafenis-, en uitvaartverenigingen is dit jaar niet doorgegaan. Wel is waar nodig individueel met de verenigingen overlegd.

Wat heeft het gekost?

Begraafplaatsen				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	682	657	647	10
baten	400	400	363	37
resultaat	282	257	283	-26

Programma	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld	Ruimtelijke Ordening Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) Wonen en bouwen

Programmadoelstelling

- Wij willen bijdragen aan een goed woonklimaat waardoor het (economisch) aantrekkelijk wordt om in onze gemeente te wonen en te werken.
- Wij willen de woningbehoefte en het woningaanbod beter op elkaar aan laten sluiten zodat inwoners in staat zijn langer zelfstandig thuis te wonen.

Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV worden beleidsindicatoren in de jaarstukken opgenomen. De beleidsindicatoren dienen ter toelichting van de maatschappelijke effecten in de programma's. De beleidsindicatoren zijn voorgeschreven en afkomstig van de website 'Waar staat je gemeente'.

Hieronder staan de beleidsindicatoren met betrekking tot dit programma opgenomen. De cijfers voor Midden-Drenthe worden vergeleken met de cijfers van gemeenten uit de inwonersklasse 25.000 - 50.000 en de provincie Drenthe.

Indicator	jaar	Midden-Drenthe	25.000 - 50.000 inwoners	Drenthe	beschrijving
Nieuw gebouwde woningen	2018	3,9	7,5	6,1	Aantal gebouwde woningen per 1.000 woningen
	2017	10,2	7,4	6,4	
	2016	3,6	3,6	4,7	
Nieuwbouw koopsector	2018	85,7%	68,4%	63,0%	Percentage nieuwbouw koopsector van de totale nieuwbouw.
	2017	28,3%	63,2%	44,0%	
	2016	30,0%	58,8%	50,7%	
Nieuwbouw huursector	2018	14,3%	31,7%	37,0%	Percentage nieuwbouw huursector van de totale nieuwbouw.
	2017	71,7%	37,3%	56,0%	

	2016	70,0%	41,7%	49,4%	
Nieuwbouw corporatiehuurwoningen	2018	3,6%	20,7%	17,6%	Percentage nieuwbouw corporatiehuurwoningen van de totale nieuwbouw.
	2017	27,6%	20,2%	30,7%	
	2016	46,0%	23,2%	23,8%	

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl/jive (geraadpleegd 21-04-2021)

Afspraken uit coalitieakkoord

- We werken goed samen met de dorpen en wijken. Dat doen we in Midden-Drenthe al heel lang. Daar zijn we trots op. En daar gaan we mee door.
- Elk jaar gaan we met in elk geval één wijk of straat aan de slag om te verbeteren. Daarbij kijken we naar hoe het er uitziet: de straat, de stoep, het groen. We kijken ook naar hoe de mensen met elkaar samenleven.
- We maken in 2018 een plan welke wijken of straten de komende jaren aan de beurt komen.
- We hebben beleid voor dorpshuizen. Daarin hebben de inwoners veel eigen verantwoordelijkheid. Bij grote veranderingen springen we als gemeente bij. Dat beleid blijft zoals het is.
- De Omgevingswet komt er aan. Ook al duurt het nog wel een paar jaar, we zorgen dat we goed voorbereid zijn.
- We blijven samenwerken met de woningcorporaties. Die samenwerking helpt ons om te doen wat we in dit akkoord opschrijven. Een voorbeeld is de samenwerking in het WelWoZo overleg.
- Het college gaat daarnaast verder met het bestaande beleid. Voorbeelden daarvan zijn het woonplan en het beleid voor wegen en bruggen. Het college gaat dat gewoon uitvoeren.

Verbonden partijen

[Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe \(RUD\)](#)

Beleidskaders

[Welstandsnota \(2011\)](#)

Bestemmingsplannen

Kadernota toezicht en handhaving 2011-2014 Wabo

[Westerbork structuurvisie voor het dorp 2009-2020](#)

[Nota Grondbeleid](#)

[Nota Nieuwe landgoederen in Midden-Drenthe](#)

[Verordening Starterslening Midden-Drenthe](#)

[Woonplan Midden-Drenthe 2017-2021](#)

[Structuurvisie Midden-Drenthe 2030 'Platteland Leeft' \(2012\)](#)

[Visie op Beilen 2030 \(2013\)](#)

Dorpsvisies Oranje, Spier, Hijken, Hooghalen

[Coalitieakkoord 2018-2022 "Sociaal en ondernemend Midden-Drenthe"](#)

[VTH-beleidsplan](#)

[Verordening Verzilverlening](#)

Taakvelden

Taakveld	Ruimtelijke Ordening
----------	----------------------

Ontwikkelingen

- **Omgevingswet**

De Omgevingswet zal op 1 januari 2022 in werking treden. Met de komst van de Omgevingswet worden regels voor de leefomgeving eenvoudiger, gebundeld en meer in samenhang met elkaar gebracht. Het is belangrijk dat onze inwoners op 1 januari 2022 een aanvraag kunnen indienen volgens de nieuwe wetgeving. We steken daarom het komende jaar in op het inrichten van de werkprocessen voor onze vergunningverlening en het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO). Met het proces om de Omgevingswet ons eigen te maken, blijven we de komende jaren aan de slag.

- **Omgevingsvisie**

Een van de instrumenten uit de Omgevingswet is de omgevingsvisie. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen richting aan de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving voor het hele grondgebied van de gemeente. Er is een Koersdocument opgesteld, die begin 2020 opiniërend aan de raadscommissies is voorgelegd. Hierin is de basis voor de omgevingsvisie gelegd. Verder is in 2020 gewerkt aan het formuleren van gebiedsagenda's. Het streven is dat de omgevingsvisie eind 2021 gereed is, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

- **Gebiedsvisie De Haven in Beilen**

In 2020 is er een start gemaakt met de uitvoering van het plan van aanpak van de gebiedsvisie De Haven. De bouw van de nieuwe VO school en de voorbereidingen van de bouw van de gymzaal zijn in volle gang. Na realisatie van de gymzaal en het plaatsen van de brug zal de herinrichting van de Verlengde Havenstraat, als onderdeel van het uitvoeringsprogramma van de visie, in Beilen worden opgepakt.

- **Centrumvisie Beilen**

In 2020 wordt verder invulling gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Centrumvisie Beilen. De stimuleringsregeling voor het centrum is met twee jaar verlengd tot eind 2021. De aanpak van projecten in het openbaar gebied wordt uitgevoerd in de eerste helft van 2020

- **Visie op Smilde**

In het laatste kwartaal van dit jaar is een start gemaakt met de voorbereidingen voor het opstellen van een Visie op Smilde.

- **Centrumvisie Westerbork**

In 2021 wordt uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsplan Gastvrij Westerbork behorende bij de Centrumvisie Westerbork. Het dorp heeft hiervoor een dorpsmanager aangesteld.

- **Masterplan Orvelte**

In 2020 wordt er verdere uitvoering gegeven aan het Masterplan Orvelte.

- **Projecten**

Een groot deel van de woningen van het project Groene Brink in Beilen is inmiddels gebouwd en bewoond. Daarnaast is de bouw van de woningen in Woonservicezone in Beilen, Jade deelgebied D in volle gang. Voor wat betreft de inbreidingsprojecten De Lindelaar in Westerbork is een groot deel van de bestemmingsplanprocedure doorlopen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. Verwacht wordt dat nog in 2021 met de uitgifte van kavels kan worden gestart. Ten

aanzien van het project An de Boerbrink in Westerbork wordt samen met onze partner Hunebouw het plangebied wordt verder ontwikkeld voor de realisatie van ca. 34 woningen.

- **Lievingerveld**

Inmiddels zijn alle 150 kavels in Lievingerveld in optie of verkocht na de derde inschrijfronde van mei 2020. De infrastructuur en riolering is aangelegd door de Beheersvereniging en er wordt al flink gebouwd. De eerste bewoners wonen al op Lievingerveld. Verder zijn we met het waterschap in overleg over de invulling van de afspraken in het kader van natuurontwikkeling. In 2021 onderzoeken we de mogelijkheden om middels een bestemmingsplanwijziging ruimte te maken voor de uitgifte van de laatste gronden binnen het plan.

- **Dorpsvisie Hooghalen**

In 2021 wordt de dorpsvisie Hooghalen opgeleverd.

Wat hebben we bereikt?

- Er is gestart een start met de uitvoering van De Gebiedsvisie 'De Haven' in Beilen.
- Woonservicezone Jade deelgebied D is in uitvoering.
- Een groot deel van de woningen van het plan 'De Groene Brink' in Beilen is gebouwd en bewoond.
- Er is gestart met het traject Visie op Smilde.
- Masterplan Orvelte is vastgesteld.
- Aanleg van een voetpad langs de Wiet Orvelte.
- Plan van aanpak project stroomlijnen welstandsbeleid vastgesteld.
- Het Koersdocument voor de Omgevingsvisie is vastgesteld.
- Alle kavels in Lievingerveld zijn verkocht of in optie.
- Het uitvoeringsplan Gastvrij Westerbork is vastgesteld.
- De Verordening Leefomgeving is vastgesteld.
- Het openbaar gebied in het centrum van Beilen is opgewaardeerd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- **Omgevingswet**

In 2020 is vanuit diverse werkgroepen gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet. Denk hierbij aan de aansluiting op het digitaal stelsel Omgevingswet en het uitwerken van de werkprocessen onder de Omgevingswet. Diverse gemeentelijke verordeningen zijn samengevoegd in de Verordening Leefomgeving. Ook is gewerkt aan het opstellen van een handboek Omgevingsplan. Deze zal eind 2021 vastgesteld worden.

- **Omgevingsvisie**

We hebben via een breed participatieproces informatie opgehaald bij inwoners en organisaties. De hoofdlijnen hiervan hebben we verwerkt in het Koersdocument, waarin de rode draad, de basis voor de omgevingsvisie is weergegeven. Dit wordt verder uitgewerkt tot een omgevingsvisie.

- **Gebiedsvisie De Haven in Beilen**

Er is een provinciale subsidie aangevraagd en verkregen voor een beperkte inrichting van de Verlengde Havenstraat in Beilen. Wanneer de gymzaal is gerealiseerd en de brug geplaatst, kan dit deelgebied worden opgepakt.

- **Centrumvisie Beilen**

Om de stimuleringsregeling centrum Beilen aantrekkelijker te maken is de maximale subsidie voor de gevelverbetering is begin 2020 verhoogd. Het aanbrengen van het nieuwe profiel van de Raadhuisstraat (twee richtingen) en het opwaarderen van de Brinkstraat en de Markt met bankjes, bloemrekken, bloembakken en fietsnietjes heeft in het voorjaar plaatsgevonden. In juni heeft een feestelijke (coronaverantwoorde) heropening plaatsgevonden.

- **Visie op Smilde**

Eind dit jaar is er opdracht verleend aan een stedenbouwkundig bureau die zowel het proces begeleidt alsmede de visie gaat opstellen. De inbreng van de bewoners van Smilde is hierbij van groot belang. Het bewonersplatform Smilde heeft een adviserende rol in dit gehele traject en fungeert tevens als (communicatieve) schakel tussen de gemeente en de bewoners van Smilde. Inmiddels hebben de startgesprekken voor het opstellen van de visie plaatsgevonden.

- **Masterplan Orvelte**

Het masterplan Orvelte is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. De betrokken partijen in Orvelte (ondernemers, inwoners, culturele instellingen, Drents landschap en de gemeente) werkten in 2020 gezamenlijk aan de voorbereiding en uitvoering van de initiatieven uit het masterplan waarbij de regie bij de lokale stakeholders lag. Zo is de oprichting van een coöperatie in 2020 voorbereid. De speeltuin in Orvelte is hier een voorbeeld van. Deze is ondertussen gerealiseerd. Ook is een voetpad langs de Wiet aangelegd. Hier was een grote behoefte aan. Er is een begin gemaakt met Het vernieuwen van de bestrating en de riolering heeft in 2020 zijn vervolg gekregen.

- **Projecten**

Voor het project 'De Lindelaar' in Westerbork is een groot deel van de bestemmingsplan procedure doorlopen. Ondanks de beperkingen door Corona is voor dit plan een digitaal spreekuur gehouden. Zowel de direct omwonenden als belangstellen zijn en worden gedurende het gehele traject goed op de hoogte gehouden. Er zijn geen zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan ingediend. Wat betreft het project An de boerbrink is samen met de omwonenden de ontwikkeling van het woningbouwplan verder ter hand genomen. Met Hunebouw is een anterieure overeenkomst gesloten. In september heeft de raad het ontwerpbestemmingsplan vastgesteld.

- **Lievingerveld**

Het plan Lievingerveld zit middenin de realisatie. In mei 2020 is de derde inschrijfronde gestart waarbij er meer belangstelling was dan er kavels te vergeven waren.

- **Dorpsvisie Hooghalen**

Samen met dorpsbelangen Hooghalen en Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe is gewerkt aan een dorpsvisie voor Hooghalen. Er is een intentieovereenkomst opgesteld en een startnotitie vastgesteld. Vervolgens is een enquête uitgezet in het dorp en zijn de resultaten verwerkt. Een volgende stap is het toetsen van deze resultaten en het schrijven van een concept dorpsvisie.

- **Bodem en erfgoed**

In het kader van nieuwe zeer zorgwekkende stoffen(ZZS) is aanvullend onderzoek verricht naar de verspreiding van PFAS. Hiervoor is de bodemkwaliteitskaart geactualiseerd en de nota bodembeheer opnieuw vastgesteld.

Om bodem en ondergrond in te zetten voor de maatschappelijke opgaven(o.a. klimaatadaptatie, energie) heeft de gemeente als pilot dienst gedaan voor een kennisproject van het uitvoeringsprogramma Bodem van de Rijksoverheid. Het natuurlijke systeem van de bodem zijn

inzichtelijk gemaakt en kunnen als strategische onderlegger worden ingezet in de Omgevingsvisie. Deze gebiedsgenese is een inspiratiedocument en zal in 2021 erfgoedinclusief worden gemaakt.

Voor diverse planontwikkelingen zijn archeologische onderzoeken verricht. Specifieke onderzoeken zijn verricht door het graven van proefsleuven(An Boerbrink en Pompstation WMD). De onderzoeken zijn uitgevoerd op basis van vastgesteld beleid van de archeologische beleids- en verwachtingskaart(2012) en vertaald in de regels van de bestemmingsplannen. In 2021 worden voorbereidingen verricht voor actualisatie van de archeologische beleids- en verwachtingskaart.

Om gebruik en functie wonen mogelijk te maken worden diverse bodemonderzoeken verricht. In bepaalde gevallen is extra onderzoek vereist om bodemverontreiniging uit te sluiten. In dit kader kan vermeld worden dat extra onderzoek verricht is naar de verspreiding op het terrein van de voormalige gemeentelijke werkplaats te Beilen om de bodem gereed te maken voor toekomstig gebruik.

Door het reduceren van de gaswinning in Groningen wordt een grotere vraag gedaan op de kleinere gasvelden zoals in de directe omgeving van Assen(gasvelden Westerveld). Gezamenlijk met de Noord-Drentse gemeenten is beroep ingesteld tegen de winning. De Raad van State zal in 2021 een definitief besluit hierover nemen.

Wat heeft het gekost?

Ruimtelijke Ordening				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	805	603	515	88
baten	0	0	0	0
resultaat	805	603	515	88

Taakveld Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Ontwikkelingen

- In 2021 wordt de nota grondbeleid en het grondprijzenbeleid herzien.
- In Westerbork worden in 2021 de locaties An de Boerbrink en De Lindelaar in ontwikkeling gebracht

Wat hebben we bereikt?

- Dat we voldoende bouw kavels in diverse plannen kunnen aanbieden voor particuliere verkoop.
- In 2020 zijn 76 woningbouw kavels verkocht

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om bebouwing van kavels mogelijk te maken, is het volgende gedaan.

- Grondverwerving
- Het opstellen van een grondexploitatie en het aanvragen van krediet bij de gemeenteraad
- Bouwrijp maken: grondwerken, bodemonderzoek/sanering, verharding, riolering groenaanleg, straatverlichting en diversen
- Woonrijp maken: grondwerken, verharding, riolering, groenvoorziening, verlichting en brandkranen en diversen
- Voorbereiding en toezicht
- Rentelasten/baten afhankelijk van omloopsnelheid uitbreidingsplan
- Uitgifte/verkoop van bouw kavels
- Opstellen van overeenkomsten
- Overige ontvangsten: optiegelden, renteontvangsten, exploitatiebijdragen.

Wat heeft het gekost?

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	3.036	3.036	4.604	-1.568
baten	3.036	3.036	4.875	-1.840
resultaat	0	0	-271	271

Ontwikkelingen

- **Woningmarkt**

Door de verdere afname van het aantal woningen dat te koop staat zijn de woningprijzen weer verder gestegen. Hierdoor is het kopen van een woning voor huishoudens met een beperkt tot modaal inkomen (zoals starters) steeds lastiger geworden.

Op verschillende manieren proberen we deze groep te ondersteunen, onder meer door inzet van de starterslening en de bouw van betaalbare woningen. Op de locatie Lindelaar in Westerbork hebben we hier het afgelopen jaar druk aan gewerkt. Maar ook dit wordt lastiger vanwege gestegen bouwkosten.

Mede door de coronacrisis en het thuiswerken zien we dat er een toegenomen belangstelling is voor de woningen in Midden-Drenthe door kopers van elders.

Wat hebben we bereikt?

- **Uitvoering Woonplan**

Met de uitvoer van activiteiten op het gebied van wonen hebben we in 2020 bijgedragen aan het verwezenlijken van de in het Woonplan beschreven vijf belangrijke ambities:

1. Ontwikkeling van de woningvoorraad: bouwen in het ritme van vraag en aanbod
2. Voldoende betaalbare woningen
3. Impuls voor kwaliteitsverbetering en verduurzaming van bestaande woningen
4. Onze kernen en wijken zijn én blijven vitaal en leefbaar
5. Wonen, welzijn, zorg: iedereen kan een leven lang wonen in Midden-Drenthe.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- **Woningbouwplannen**

Via de ontwikkeling van woningbouwplannen en herstructureringsprojecten spelen we in op de in het Woonplan beschreven woningbehoefte en de gewenste ontwikkeling van de woningvoorraad.

Het afgelopen jaar is er weer volop gebouwd in de wijk Nagtegaal in Beilen. Ook is er gewerkt aan planvorming op inbreidingslocaties in Beilen en Westerbork (Lindelaar en Boerbrink). Op onze uitbreidingslocaties in de andere kernen zijn veel kavels verkocht.

- **Prestatieafspraken woningcorporaties**

In december 2020 hebben we de prestatieafspraken met woningcorporaties Actium en Woonservice en beide huurdersorganisaties voor het komende jaar getekend. Deze afspraken kunnen gezien worden als jaarschijf van de raamovereenkomst prestatieafspraken 2018-2021. In dit document hebben we afspraken vastgelegd over de beschikbaarheid, betaalbaarheid en verduurzaming van de sociale huurvoorraad.

- **Starterslening en Verzilverlening**

Via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) verstrekken we startersleningen aan starters op de koopmarkt. Dit zijn huizenkopers die nog niet eerder eigenaar van een woning zijn geweest. In 2020 hebben twee starters op de woningmarkt een beroep gedaan op de gemeente voor een lening voor de aankoop van hun eerste woning. Net als vorig jaar zijn dit er weer

minder dan de voorgaande jaren, wat grotendeels te verklaren is door het afgenomen woningaanbod en gestegen prijzen op de woningmarkt. In 2021 zetten we deze regeling voort. Voor senioren die hun woning levensloopbestendig willen maken bieden we de Verzilverlening aan. Deze lening is bedoeld voor senioren met een bescheiden inkomen en vermogen. Vaak ontbreekt het deze groep senioren aan de financiële middelen omdat het vermogen in stenen zit. De overwaarde van de woning kan dan worden gebruikt om de aanpassingen te financieren. In 2020 zijn geen leningen verstrekt, wel is er een lopende aanvraag.

- **Leefbaarheid en wijkverbetering**

In februari 2020 heeft in de Zes Lanenbuurt in Westerbork een wijkschouw plaatsgevonden. In samenwerking met een buurtwerkgroep wordt de herinrichting voor de Beukenlaan-Lindenlaan uitgewerkt. In 2021 wordt verder gewerkt aan het wijkverbeteringsproject in deze buurt.

- **Middenhuur**

Het rapport Middenhuur is opgeleverd. Het onderzoek geeft inzicht in de beschikbaarheid en behoefte aan huurwoningen in het middenhuursegment (700-900 euro). De resultaten worden meegenomen bij de actualisatie van het Woonplan.

Wat heeft het gekost?

Wonen en bouwen				
Bedragen x € 1.000	Begroting primitief	Begroting incl. wijz.	Rekening	Resultaat
lasten	1.950	2.011	2.130	-118
baten	944	934	2.327	-1.393
resultaat	1.006	1.077	-198	1.275

Paragrafen

Lokale heffingen

Lokale heffingen is een verzamelterm voor een aantal belastingen en rechten. De lokale heffingen vormen een aanzienlijk deel van de inkomsten van de gemeente en maken dus een wezenlijk onderdeel uit van het te voeren gemeentelijk beleid.

Voor de tarieven is voor 2020 het volgende kader vastgesteld:

- tariefstijging van 1,4% voor OZB en forensenbelasting
- tarief toeristenbelasting € 1,30 per persoon per overnachting
- kostendekkende leges voor omgevingsvergunningen
- tariefstijging van 2% voor overige belastingen, leges en verhuur van sportaccommodaties
- tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn gebaseerd op 100 % kostendekking; de kwijschelding is erin verwerkt.

In tabellen staan voor de verschillende heffingen de tarieven en de opbrengsten vermeld.

Daarnaast staat in deze paragraaf informatie over kwijschelding, over belastingdruk en kostendekking en wordt ingegaan op ontwikkelingen.

Opbrengsten belastingen, rechten en leges

Belastingsoorten	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020
Onroerende-zaakbelastingen	6.014	6.116	6.247
• woonruimten	3.365	3.491	3.632
• niet-woonruimten	2.649	2.625	2.615
Afvalstoffenheffing	2.610	3.040	3.111
Rioolheffing	3.870	3.955	3.915
Forensenbelasting	209	212	230
Toeristenbelasting	936	946	966
Bedrijven Investeringszone (BIZ)	31	32	32
Begrafenisrechten	367	333	363

Onderstaande tabel geeft inzicht in de inkomstenontwikkeling van een aantal soorten gemeentelijke leges.

Legesinkomsten (bedragen x € 1.000)

Soort	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020
Bouwleges	1.176	847	1.550
Huwelijksrechten	21	21	13
Bewijs opneming BRP	6	6	6
Gemeentelijke leges rijbewijzen	120	127	125
Leges eigen verklaring	21	24	19
Gemeentelijke leges paspoorten	83	32	15
Gemeentelijke leges identiteitskaarten	70	33	26

Tarieven en WOZ-waarden

Soort belasting/heffing		Tarief 2018 (% woz-waarde)	Tarief 2019 (% woz-waarde)	Tarief 2019 (% woz-waarde)
-	Onroerendezaakbelastingen			
	Woningen:			
	• Eigenaar	0,1165%	0,1132%	0,1102%*
	Niet woningen:			
	• Eigenaar	0,2058%	0,2105%	0,2134%*
	• Gebruiker	0,1650%	0,1687%	0,1710%*
-	Afvalstoffenheffing			
	• Eenpersoonshuishoudens	€ 160,00	€ 185,25	€ 192,25
	• Tweepersoonshuishoudens	€ 182,00	€ 207,25	€ 214,25
	• Drie- of meer persoonshuishoudens en voor recreatiewoningen	€ 205,00	€ 230,25	€ 237,25
	• Extra groene container	€ 90,00	€ 102,60	€ 106,10
-	Toeristenbelasting (tarief per overnachting)	€ 1,30	€ 1,30	€ 1,30
-	Forensenbelasting afhankelijk van de vastgestelde WOZ-waarde:			
	tot € 46.000	€ 397,50	€ 406,50	€ 412,00
	van € 46.000 tot € 70.000	€ 488,00	€ 499,00	€ 505,50
	van € 70.000 tot € 93.000	€ 513,00	€ 524,50	€ 531,50
	van € 93.000 tot € 116.000	€ 525,00	€ 537,00	€ 544,50
	van € 116.000 tot € 139.000	€ 593,50	€ 607,00	€ 615,00
	van € 139.000 of meer.	€ 748,00	€ 765,00	€ 775,50
-	Rioolheffing (per aansluiting)	€ 238,50	€ 238,50	€ 238,50

* Het uitgangspunt is + 1,4%. Er wordt jaarlijks rekening gehouden met de gevolgen van de herwaardering. Voor 2020 geldt de waarde naar waardepeildatum 1-1-2019.

WOZ-waarden onroerende zaken (bedragen x € 1.000)

	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020
Waarde WOZ-objecten **	3.708.925	3.889.060	4.083.816
Waarde OZB-objecten **	3.691.938	3.871.335	4.066.055
- waarde woonruimten	2.898.068	3.081.004	3.274.901
- waarde niet-woonruimten	793.870	790.331	791.154
- vervallen OZB-gebruikersheffing woningen en woongedeelte niet-woningen	<u>-/- 121.502</u>	<u>-/- 128.631</u>	<u>-/-127.024</u>
(amendement De Pater / motie van Beek)	672.367	661.700	664.130

**In de tabel WOZ-waarden onroerende zaken staan de geraamde en werkelijke waarden van de onroerende zaken in de gemeente. De economische waarde van de onroerende zaken in een gemeente vormt onder meer de grondslag voor de onroerende-zaakbelastingen. Van ieder object moet de economische waarde worden vastgesteld. Door in de wet genoemde vrijstellingen krijgt niet iedere

eigenaar of gebruiker van een gewaardeerd object een OZB-aanslag. Dit verklaart het verschil in waarden van WOZ-objecten en OZB-objecten.

Kwijtschelding

Belastingplichtigen met een laag inkomen kunnen kwijtschelding vragen van de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Dit geldt ook voor kleine zelfstandige ondernemers. De aanvragen worden wat betreft inkomen, vermogen en gezinssituatie getoetst aan door het rijk vastgestelde normen.

Onderstaande tabellen geven inzicht in het aantal (gehonoreerde) kwijtscheldingsverzoeken en de bedragen die daarmee gemoeid zijn.

Kwijtschelding

	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020
Aantal verzoeken	581	581	533
Aantal gehonoreerd	416	491	408
Bedrag (bedragen x € 1.000)	168	191	167

Kosten 2015-2019 gehonoreerde kwijtscheldingsverzoeken (bedragen x € 1.000)

Jaar	OZB	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal
2015	1	101	91	193
2016	2	114	91	207
2017	2	118	89	209
2018	1	96	71	168
2019	1	103	87	191
2020	1	89	77	167

Belastingdruk en kostendekking

Belastingdruk 2020 (x € 1.000)			
Opbrengst onroerende-zaakbelastingen	6.247		
af: opbrengst niet-woonruimten	-2.615		
		3.632	
Opbrengst rioolheffing	3.915		
af: opbrengst niet-woonruimten	-406		
		3.509	
Opbrengst afvalstoffenheffingen	3.111		
		3.111	
Totaalopbrengst particuliere huishoudingen			10.252

De totale geraamde belastingopbrengst van particuliere huishoudens in 2020 bedraagt € 10.252.000. De gemiddelde belastingdruk per woonruimte van een *koopwoning* bedraagt dan € 704,75 (2019: € 694,75).

Deze indicatoren zijn berekend volgens een eigen, bestendig toegepaste, methode. Door verschillen in definities, en daardoor in gehanteerde tarieven en hoeveelheden, wijken deze indicatoren af van de beleidsindicatoren in het programma Bestuur en ondersteuning.

Huurders betalen geen onroerende-zaakbelasting. De belastingdruk van een *huurwoning*, uitgaande van een drie- of meerpersoonshuishouden, bedraagt € 475,75 (2019: € 468,75). Dit is de optelsom van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Het aantal inwoners per 1 januari 2020 is 33.215. De belastingdruk per inwoner komt op €308,65 (2019: € 303,10).

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing

De hoofddoelen van het afvalstoffenbeleid 2016-2019 zijn een scheidingspercentage van 75% en 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020. Op dit moment is het scheidingspercentage 75% en 158 kg restafval per inwoner per jaar.

Per saldo zijn de lasten zo goed als in evenwicht. Het is een verschil van € 100.

Het kleine tekort wordt onttrokken aan de egalisatiereserve afvalstoffenheffing. Op 31 december 2020 heeft de reserve een saldo van bijna € 542.000.

Door een lichte stijging in de uitgaven (doorwerken vanuit 2019, indexeringen van bestaande contracten en nieuwe aanbestedingen) waren de tarieven voor 2020 met circa € 7 per aansluiting verhoogd.

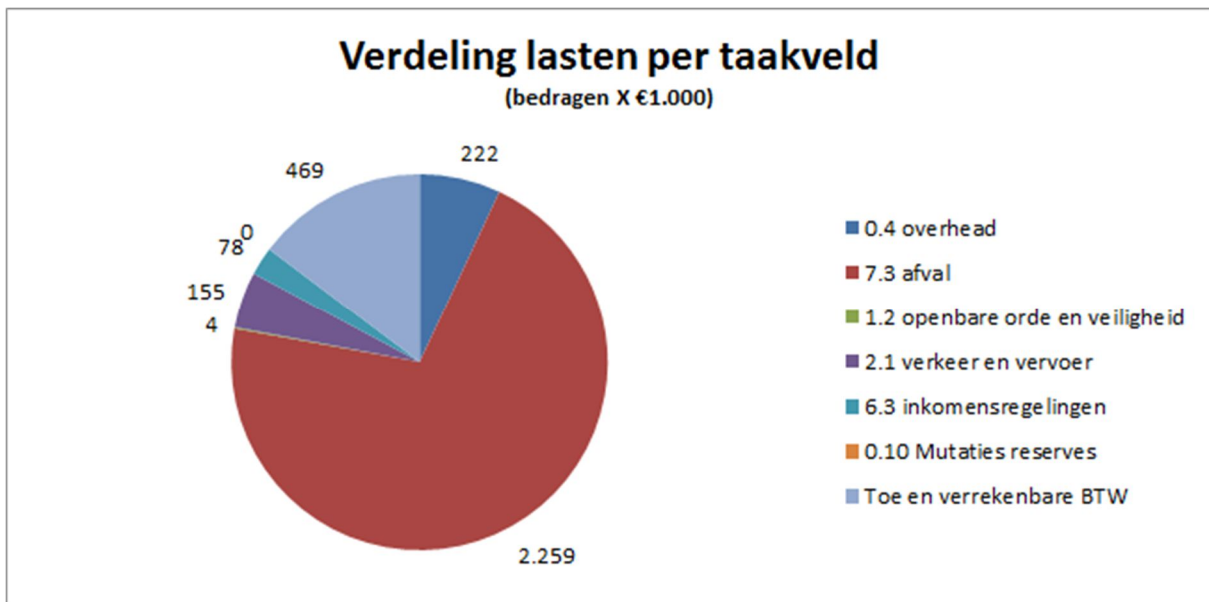
Alleen zijn een aantal positieve en negatieve afwijkingen.

De belangrijkste positieve afwijkingen zijn.

a. Lagere kosten ophalen vuil	€ 42.000
b. Netto saldo Nedvang	€ 171.000
c. Lagere kosten kwijtschelding	€ 15.000
d. Netto lagere toerekening btw	€ 77.000
e. Hoger baten afvalstoffenheffing	€ 13.000
f. Overige lagere uitgaven	€ 3.000

De belangrijkste negatieve afwijkingen zijn:

a. Hogere toegerekende overhead:	€ 33.000
b. Hogere kosten inhuur derden:	€ 42.000
c. Hogere stortkosten	€ 81.000
d. Inzameling incontinentiemateriaal	€ 27.000
e. Inzamelen oud papier	€ 80.000
f. Netto hogere kosten milieustraat	€ 58.000

Onderbouwing toegerekende kosten

0.10 Mutaties reserves

Voor 2019 zijn de verwachte meerkosten door afkeur PMD gedekt door een bijdrage uit de egaliseringsreserve afvalstoffenheffing.

0.4 Taakveld overhead

De toegerekende kosten betreffen de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

7.3 Taakveld afval

De toegerekende kosten betreffen alle kosten die gemaakt worden voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. Op dit taakveld worden ook de kosten van heffing en invordering van de afvalstoffenheffing verantwoord.

1.2 Taakveld openbare orde en veiligheid

De toegerekende kosten betreffen de kosten van de inzet van een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) voor toezicht en handhaving.

2.1 Taakveld verkeer en vervoer

De toegerekende kosten betreffen een deel van de kosten van het schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval.

6.3 Taakveld inkomensregelingen

De toegerekende kosten betreffen de kosten van kwijtschelding afvalstoffenheffing.

Toerekenbare BTW

De toegerekende kosten betreffen de geraamde btw op de exploitatie.

Taakveld	Bedrag	% van de totale lasten afval
Lasten		
0.4 overhead	221.657	7,1%
7.3 afval	2.993.420	96,2%
1.2 openbare orde en veiligheid	3.592	0,1%
2.1 verkeer en vervoer	193.755	6,2%
6.3 inkomensregelingen	78.213	2,5%
Toerekenbare BTW	468.743	15,1%
totale lasten	3.959.381	127,2%
Baten		
0.4 overhead	0	0,0%
7.3 afval	-734.354	-23,6%
1.2 openbare orde en veiligheid	0	0,0%
2.1 verkeer en vervoer	-38.396	-1,2%
0.10 Mutaties reserves	-74.956	-2,4%
6.3 inkomensregelingen	0	0,0%
totale lasten	-847.705	-27,2%
Saldo lasten minus baten	3.111.675	100,0%

Totaaloverzicht baten en lasten afvalstoffenheffing 2020	
De toegerekende lasten	3.111.675
Leges opbrengsten aansluitingen afvalstoffenheffing	-3.111.579
Verschil	97

Verloop egalisereserve tarief afvalstoffenheffing 2020	
Verwachte stand op 1 januari 2020	616.777
Mutatie	-75.053
Stand op 31 december 2020	541.725

Kostenonderbouwing rioolheffing

Het beleid en de doelen zijn vastgelegd in het Watertakenplan 2016-2021. Dit betreft onder andere:

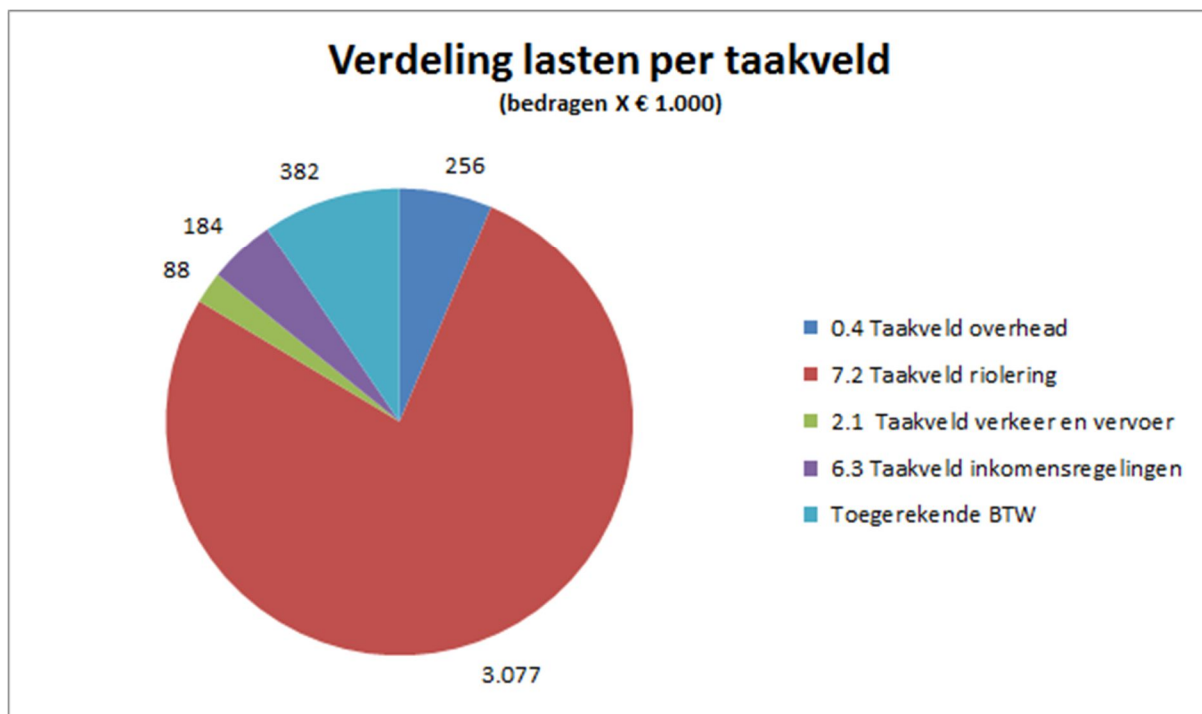
- Zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- Zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater;
- Zorgplicht voor voorkomen/beperken van schade door grondwateroverlast;
- Het waterakkoord dat de gemeente heeft gesloten met het waterschap.

Het begrote saldo van de exploitatie ad € 1.097.500 wordt toegevoegd aan de voorziening. De werkelijke investeringskosten bedroegen in 2020 € 986.000. Deze worden in mindering gebracht op de voorziening. Per saldo bedraagt de voorziening eind 2020 € 2.385.000.

De uitgaven vielen netto bijna € 61.000 hoger uit. De opbrengsten vielen €10.000 lager uit. Het tekort van bijna € 71.000 wordt onttrokken aan de reserve riolering.

Het saldo van de reserve bedraagt eind 2020 € 820.000.

De uitgaven voor het groot onderhoud vielen tegen (€ -70.000), hogere toerekening overhead (€- 38.000) netto hogere kosten onderhoud (€- 21.000) en hoger toe te rekenen btw (€-62.000). Hiertegenover stonden lagere kapitaallasten (€ 115.000 en lagere telefoonkosten (€ 15.000).

Onderbouwing toegerekende kosten

0.4 Taakveld overhead

De toegerekende kosten betreffen de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

2.1 Taakveld verkeer en vervoer

De toegerekende kosten betreffen een deel van de kosten van het schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval.

6.3 Taakveld inkomensregelingen

De toegerekende kosten betreffen de kosten van kwijtschelding afvalstoffenheffing.

7.2 Taakveld riolering

De toegerekende kosten betreffen alle kosten die behoren tot de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Op dit taakveld worden ook de kosten van heffing en invordering van de riolering verantwoord.

Toerekenbare BTW

De toegerekende kosten betreffen de geraamde btw op de exploitatie.

In onderstaande tabel wordt per taakveld weergegeven welk percentage van de afgeronde totale lasten of baten van het taakveld wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing.

Taakveld	Lasten van het taakveld	Toegerekende kosten	% van de totale lasten riolering
0.4 Taakveld overhead	256	256.221	6,4%
7.2 Taakveld riolering	3.077	3.076.754	77,2%
2.1 Taakveld verkeer en vervoer	88	87.857	2,2%
6.3 Taakveld inkomensregelingen	184	183.914	4,6%
Toegerekende BTW	382	381.614	9,6%
Totale lasten	3.987	3.986.360	100,0%

Totaaloverzicht baten en lasten rioolheffing 2020	
De toegerekende lasten	3.986.360
De toegerekende baten	3.915.389
Verschil	70.971

Verloop voorziening riolering	
Verwachte stand op 1 januari 2020 (zie onder de kop Overzichten de staat reserves en voorzieningen).	2.273.567
Dotatie	1.097.479
Onttrekking	-985.582
Stand op 31 december 2020	2.385.464

Verloop reserve riolering	
Verwachte stand op 1 januari 2020 (zie onder de kop Overzichten de staat reserves en voorzieningen).	891.404
Dotatie	0
Onttrekking	-70.971
Stand op 31 december 2020	820.433

Kostprijsberekening omgevingsvergunning

Alle kosten die betrekking hebben op omgevingsvergunning zijn in onze begroting op de volgende posten begroot en besteed.

		Begroot	Werkelijk
8.7156 Integrale toezicht en handhaving	Aandeel	233.000	207.721,27
	Overhead	198.000	233.954,70
	Btw	14.000	1.017,74

De lasten op het product integrale toezicht en handhaving worden voor 70% toegerekend. De overige lasten hebben betrekking op dienstverlening en handhaving en die mogen niet worden doorgerekend. Hiernaast wordt 70% van de toe te rekenen btw meegenomen.

8.7307 Welstand	Aandeel	30.000	17.645,59
	Btw	5.000	2.992,50

De lasten op het product Welstand worden voor 100% toegerekend. Hiernaast wordt de toe te rekenen btw meegenomen.

8.7312 Vergunningverlening	Aandeel	314.000	270.339,15
	Overhead	276.000	279.390,00
	Btw	5.000	5.282,69

De lasten op het product Vergunningverlening worden voor 60% toegerekend. De overige lasten hebben betrekking op dienstverlening en die mogen niet worden doorgerekend. Tevens wordt 60% van de toe te rekenen btw meegenomen.

9.7030 team Omgeving en veiligheid	Aandeel	0	132.001,99
	Btw	0	27.720,42

Door het grote aantal aanvragen is personeel ingehuurd via interconcept interim en Tempo team. Deze kosten worden voor 100% toegerekend.

Aan het product vergunningverlening wordt overhead afzonderlijk toegerekend. Deze staan centraal op het taakveld overhead. Op basis van een bedrag per toegerekende uur binnendienst: € 59,47 wordt de overhead toegerekend aan het bovengenoemd producten.

De werkelijke uitgaven in 2020 bedragen € 1.178.066,05 (begroot: € 1.075000). Hiervan wordt op basis van de toerekeningsfactoren € 1.141.052,70 + € 37.013,35 btw toegerekend aan de kostprijsberekening omgevingsvergunning.

In 2020 zijn € 1.549.784,73 (begroot € 700.000) aan baten ontvangen.

Voor 2020 bedraagt de dekkingsgraad 132%.

Kostprijsberekening begraafrechten

De btw wordt op grond van rechtelijke uitspraak vanaf 2019 verrekend met het btw compensatiefonds maar wordt wel meegenomen in de kostprijsberekening.

Alle kosten die betrekking hebben op lijkbezorging zijn in onze begroting op de volgende posten begroot en besteed.

		Begroot	Werkelijk
8.5600 Begraafrechten	Aandeel	14.000	13.593,75
	Overhead	13.000	15.676,20
	Btw	0	0,00

Dit product betreft alleen uren afdeling dienstverlening. Hiervan wordt 20% toe gerekend aan lijkbezorging voor het versturen van nota's, brieven, verlengingen, enz.

8.7800 Begraafplaatsen algemeen	Aandeel	355.000	330.841,16
	Overhead	20.000	23.332,84
	Btw	0	37.809,75

Van het product begraafplaatsen algemeen wordt 68% toegerekend omdat een gedeelte onder andere betrekking heeft op graven voor onbepaalde tijd . Hiernaast worden de kosten van de oorlogsgraven buiten beschouwing gelaten en de uren binnendienst maar voor 34% toegerekend.

8.7805 Grafdelven	Aandeel	430	38.913,26
	Overhead	7.000	8.309,00
	Btw	0	1.881,67

De lasten op het product grafdelven wordt voor 100% toegerekend. Deze kosten worden gemaakt op het moment dat er een graf ontstaat.

8.7810 Onderhoud graven	Aandeel	1.000	1.214,64
	Overhead	1.000	337,00
	Btw	0	0,00

De lasten op het product onderhoud graven worden voor 20% toegerekend. De overigen hebben het in het verleden meerjarig afgekocht.

Aan de producten wordt overhead afzonderlijk toegerekend. Deze staan centraal op het taakveld overhead. Op basis van een bedrag per toegerekende uur binnendienst: € 59,47 en buitendienst: € 11,46 wordt de overhead toegerekend aan de bovengenoemde producten.

In de 2020 werd in het totaal € 811.553,06 besteed (begroot: € 774.916) aan lijkbezorging. Hiervan is € 471.9009,27 (begroot: € 453.900) toegerekend aan de kostprijsberekening lijkbezorgingsrechten.

In 2020 zijn € 363.383,50 (begroot: € 400.000) als baten ontvangen. Hiermee is er voor 2020 een dekkingsgraad van 77% (begroot: 63%).

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De gemeente bevindt zich in een dynamische omgeving. Om ambities te formuleren, beleid te maken en uit te voeren moeten keuzes worden gemaakt en risico's worden afgewogen. De regeldruk neemt toe, het takenpakket wordt uitgebreid en we hebben te maken met verschillende verwachtingen van inwoners. Wat we als gemeente doen is zichtbaar voor iedereen. De kans op reputatie- en financiële schade neemt toe. Daarom moeten we als gemeente de risico's die er zijn beheersen.

De mate waarin de gemeente in staat is om de bestaande risico's op te vangen wordt uitgedrukt in de ratio Weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen de risico's die de gemeente loopt (*benodigde weerstandscapaciteit*) en de financiële middelen die de gemeente vrij kan maken om de nadelige gevolgen van deze risico's op te vangen (*beschikbare weerstandscapaciteit*).

$$\text{Weerstandsvermogen of ratio weerstandscapaciteit} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Voor beoordeling van de uitkomst van de ratio wordt gebruik gemaakt van onderstaande tabel:

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

In de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing staat dat de doelstelling van de gemeente is een ratio tussen 1 en 2. De gemeente heeft dan voldoende weerstandscapaciteit om mogelijke risico's af te dekken.

Vaststellen weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel staat de beschikbare weerstandscapaciteit opgenomen.

Weerstandscapaciteit (x 1.000)	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
<i>Exploitatie (structurele weerstandscapaciteit)</i>			
Onbenutte belastingcapaciteit	2.520	2.048	2.248
Onvoorzienne uitgaven	0	25	0
Bestedingsruimte	0	0	0
		p.m.	
<i>Vermogen (incidentele weerstandscapaciteit)</i>			
Rekeningsaldo	0		0
Incidentele bestedingsruimte	0	0	0
Algemene A-reserve	3.017	3.017	3.017
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	1.532	1.532	1.439
Bestemmingsreserves	0	1.118	0

Stille reserves	pm	pm	pm
Totaal	7.069	7.740	6.704

De beschikbare weerstandscapaciteit is afkomstig uit diverse buffers in het eigen vermogen (incidentele weerstandscapaciteit) en in de exploitatie (structurele weerstandscapaciteit). Specifiek gaat het om de reserves, de onbenutte belastingcapaciteit en eventuele ruimte in de begroting (meerjarige bestedingsruimte).

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, stelpost onvoorziene uitgaven en de structurele bestedingsruimte. De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de voor 2019 geraamde opbrengsten uit onroerende zaakbelasting en de door het rijk vastgestelde normopbrengst voor dat jaar. De normopbrengst voor 2020, dit is de door het rijk gehanteerde artikel 12-norm, is vastgesteld op 0,1853 % van de WOZ-waarde. De werkelijke opbrengst voor 2020 is € 6.516.770. De 'normopbrengst' voor 2019 is € 8.765.000. De onbenutte belastingcapaciteit is daarmee € 2.248.230

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het rekeningsaldo, de algemene reserves (Algemene A-reserve en de reserve bouwgrondexploitatie), de bestemmingsreserves, de incidentele bestedingsruimte en de stille reserves.

De bestemmingsreserves zijn niet in deze tabel opgenomen. Hiervoor is een specifieke aanwending voorzien.

De stille reserves zijn niet geïnventariseerd.

Tabel opbouw weerstandsvermogen (x € 1.000)

Omschrijving reserve	Wel in weerstandsvermogen	Niet in weerstandsvermogen
Algemeen Weerstandsvermogen	3.017	
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	1.439	
Conjunctuurreserve (C-reserve)		-
Egalisatie tarief afvalstoffenheffing	-	542
Algemene Bestemmingsreserve (vm. Res. Openb. Ruimte)	-	5.621
Openbare Verlichting	-	5
Dienstverleningsprogramma	-	-
Jeugdgezondheidszorg BDU CJG	-	394
Gezondheidszorg v.m. gemeente Beilen	-	49
Sociaal Domein (vm. Conjunctuurreserve)	-	2.007
Maatregelen Klimaatadaptie (vm Waterplan)	-	-
Alg. reserve Breedband	-	2.968
Reserve dekking kapitaallasten overig	-	2.638
Reserve dekking kapitaallasten wegen en bruggen	-	9.949
Budgetoverheveling	-	7.480
Lokaal onderwijsbeleid	-	-
Egalisatiereserve Onderhoud gebouwen	-	559
Reserve riolering		820

Vervangingsinvesteringen	0	1.135
Totaal bestemmingsreserves	4.456	34.167

Benodigde weerstandscapaciteit

Om de risico's in beeld te krijgen zijn de risico's geïdentificeerd en beoordeeld volgens het risicomanagementmodel uit de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement 2015

Per risico is ingeschat hoe groot de kans is dat deze zich voordoet en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn. Dit is gebeurd aan de hand van de tabellen Kansscore en Klasse.

Tabel: Kansscore

Kansscore	Omschrijving	Toelichting
1	Minder dan of 1 keer per 10 jaar	Zeer onwaarschijnlijk
2	1 keer per 5-10 jaar	Onwaarschijnlijk
3	1 keer per 2-5 jaar	Waarschijnlijk
4	1 keer per 1-2 jaar	Mogelijk
5	1 keer per jaar	Vrijwel zeker

Tabel: Klasse

Klasse	Financieel gevolg	Imagobeeld	Referentiebeeld
A	< € 75.000	Zeer klein	Geen bedreiging voor de doelstellingen
B	Tussen € 75.000 en € 250.000	Klein	Minimale bedreiging voor de doelstellingen
C	Tussen € 250.000 en € 1.000.000	Midden	Bedreiging voor de doelstellingen
D	Tussen € 1.000.000 en € 1.500.000	Groot	Ernstige bedreiging voor de doelstellingen
E	> € 1.500.000	Zeer groot	Zeer ernstige bedreiging voor de doelstellingen

Ieder risico krijgt zo een risicoscore waaraan een risicopercentage hangt. Dit percentage vermenigvuldigd met het risico leidt tot een risicobedrag. De uitkomsten hiervan staan opgenomen in het risicoprofiel of risicocontrolematrix.

Risico's

Onderwerp	Omschrijving van het risico	Risico-score	Risico-kans in %	Bedrag	Risico-bedrag	I of S	Reactie	Beheersmaatregel
<u>Sociaal domein</u> Het sociaal domein	De kosten binnen het sociaal domein stijgen de komende jaren met gemiddeld € 750.000. De verwachting is dat door de invoering van verschillende maatregelen uit het programma Sociaal Domein deze kostenstijging met 50% kan worden teruggebracht. Het risico bestaat dat dit niet of in beperkte mate gaat lukken.	3c	40%	375.000	150.000	S	verminderen / accepteren	Het beleid overeenkomstig aanpassen. Het aanwenden van de opgebouwde reserve.
<u>Participatiewet</u> Eigen risico Inkomensdeel	Uitkeringslasten tot 107,5% van het door het rijk toegekende inkomensdeel komen voor risico van de gemeente. De geraamde rijksbijdrage bedraagt afgerond € 7.344.500. 7,5% hiervan is € 550.838. Gelet op de arbeidsmarkt is de risicokans lager ingeschat.	3c	20%	550.838	110.168	S	verminderen / accepteren	In de werkprocessen is veel aandacht voor het voorkomen van fraude. In het kader van de re-integratie worden zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden naar werk begeleid. Een plotselinge stijging van het aantal bijstandsgerechtigden kan echter niet altijd worden opgevangen.
<u>Arbeidsparticipatie</u> Loonkostensubsidie	Open einderegeling	5a	20%	80.000	16.000	S	accepteren	Afhankelijk van de jaarlijkse uitkomst keuring moet uit eigen middelen worden bijgedragen.
<u>Overhead</u> Garantiestellingen	De gemeente heeft nog 2 gewaarborgde geldleningen. Restant waarde is nog € 1,683 miljoen. Het risicobedrag stellen wij op 25%	1b	15%	420.750	63.113	I	Accepteren/ beheersen	Wij kunnen hier niet zelf op sturen maar volgen het kritisch.
<u>Grondexploitatie</u> Bouwgrondexploitatie BIE plannen (<i>bedrag is 25% van de boekwaarde 31/12/2020</i>)	De boekwaarden en de begrote lasten worden niet meer afgedekt door de begrote baten.	1c	15%	1.355.750	203.363	I	beheersen	Toekomstige negatieve resultaten worden direct via een voorziening genomen. Pas investeren als er reële verkopen worden verwacht. Het saldo van de reserve

								bouwgrond is van voldoende omvang.
<u>Gemeentefonds</u> Gemeentefonds (bedrag is 5% van het totale begrote bedrag 2021)	Door aanpassingen in de accressen, lagere groei dan gemiddeld en het nadelig effect op de herijking gemeentefonds.	4d	60%	2.676.300	1.605.780	I	accepteren	Indien van toepassing kortingen doorrekenen aan de budgetten van de vakafdelingen.
<u>Milieu</u> Zonnelingen.	Er is een risico dat de verstrekte zonnelingen niet worden terugbetaald.	1c	15%	380.000	57.000	I	beheersen	Jaarlijks wordt de zonnelening afgelost waarmee het risico ook wordt afgebouwd.
<u>Overhead</u> Staatssteun & Europese aanbesteding	Onvoldoende kennis over de complexe regelgeving op dit gebied waardoor ten onrechte Staatssteun wordt verschaft of onjuist wordt aanbesteed.	1b	15%	500.000	75.000	S	verminderen	Processen zijn zo ingericht dat in principe advisering plaatsvindt door Juridische zaken (Staatssteun) en / of de inkoper (gecoördineerde inkoopfunctie).
<u>Ruimtelijke ordening</u> Legesopbrengsten omgevingsvergunningen	Dat de begrote legesopbrengsten niet worden gerealiseerd. Zeer conjunctuurgevoelig.	3b	20%	714.000	142.800	I	verminderen	Flexibel inspelen op de lastenkant als de baten/werkzaamheden achterblijven.
<u>Begraafplaatsen</u> Opbrengst begraafrechten	Dat de begrote legesopbrengsten niet worden gerealiseerd.	4a	15%	400.000	60.000	I	verminderen	Informereren over mogelijkheden gemeentelijke begraafplaatsen, lasten verlagen
<u>Overhead</u> Digitale dienstverlening (bedrag is een ingeschat bedrag)	Welke schade een inbraak kan veroorzaken is nauwelijks te geven. Hangt af van de informatie die er wordt afgehaald en wat ermee wordt gedaan.	2b	15%	500.000	75.000	I	voorkomen	Optimale beveiliging en jaarlijks via een audit toetsen.
<u>Economische ontwikkeling</u> Handhaving kettingbeding Westeinde 52A.	Mogelijk dat een schadeloosstelling moet worden betaald om het kettingbeding te beëindigen.	1C	15%	450.000	67.500	I	beheersen	De planning is om op dit gebied te bestemmen als parkeerplaats en niet voor de supermarkt. Bij de planontwikking hiermee rekening houden.

<u>Omgevingswet</u> Financiële gevolgen van de invoering	Dat de nieuwe omgevingswet een naderende financiële mistbank kan gaan worden.	4c	50%	500.000	250.000	I/S	beheersen	Welke financiële gevolgen brengt dit met zich mee? Tja, dát kan eigenlijk nog niemand overzien. Tijdig inspelen op verschuiving van werkzaamheden.
<u>Civiele projecten</u> Financiële gevolgen hogere uitvoeringskosten en langere looptijd project.	Door meer inspraak, onderzoek en marktontwikkelingen kunnen civiele projecten duurder worden dan begroot	3b	20%	4.000.000	800.000	I/S	beheersen	Continu de kredieten monitoren.
<u>Overige projecten</u> Financiële gevolgen hogere uitvoeringskosten en langere looptijd project.	Door meer inspraak en marktontwikkelingen kunnen overige projecten duurder worden dan begroot	4a	15%	15.000.000	2.250.000	I/S	beheersen	Continu de kredieten monitoren.
Corona effecten	Om besmettingen te minimaliseren zijn diverse maatregelen genomen					I	beheersen	De in 2020 ontvangen vergoeding was voldoende om dit risico te dekken.
PAS (Programma Aanpak Stikstof) ontwikkelingen.	Kan gevolgen hebben voor diverse bouwontwikkelingen					I	accepteren/ beheersen	Het PAS kan niet meer worden gebruikt voor het verlenen van vergunningen. Er moeten landelijk nieuwe beleidsregels opgesteld worden.
					5.925.723			

Vaststellen weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen 2020

Op basis van de berekende weerstandscapaciteit en het risicobedrag kan het weerstandsvermogen voor 2019 als volgt worden berekend:

Incidentele + structurele weerstandscapaciteit				6.704.000
Weerstandsvermogen =	-----	=	-----	= 1,14
Risicobedrag				5.926.000

Uit deze inventarisatie blijkt dat de gemeente voldoende in staat is om mogelijke risico's af te dekken.

Risico's matrix

Effect		A	B	C	D	E
		< 75.000	75.000-250.000	250.000-1.000.000	1.000.000-1.500.000	> 1.500.000
Kans						
5	1 per jr	1	0	0	0	0
4	1 per 1-2 jr	2	0	1	1	0
3	1 per 2-5 jr	0	2	2	0	0
2	1 per 5-10 jr	0	1	0	0	0
1	> 1 per 10 jr	0	2	3	0	0

Financiële kengetallen

De onderstaande genoemde kengetallen worden in de tijd gevolgd en zo mogelijk afgezet tegen landelijke gemiddelden. Er zijn landelijk en lokaal geen normen vastgesteld.

Verloop van de kengetallen

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
1a	Netto schuldquote	35%	92%	46%
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	34%	86%	43%
2	Solvabiliteitsratio	35%	24%	41%
3	Grondexploitatie	12%	19%	19%
4	Structurele exploitatieruimte	3,81%	0,90%	20,97%
5	Belastingcapaciteit			

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

		Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
a	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	58.714	52.169	31.712
b	Netto vlottende schuld(cf art 49 BBV)	11.586	25.000	16.785
c	Overlopende passiva (cf art 49 BBV)	616	600	1.334
d	Financiële activa (cf art 36 lid d, e en f BBV)	7.726	1.650	4.217
e	Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	8.589	2.000	8.437
f	Liquide middelen (cf art 40 BBV)	20.436	580	746
g	Overlopende activa (cf art 40a BBV)	70	-	79
h	Totale baten (cf art 17 lid c BBV (dus excl mutaties reserves)	96.948	80.311	79.843
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%)	35%	92%	46%

De netto schuldquote is een percentage dat ongeveer overeenkomt met het Europese schuldplafond van 60% van het bruto binnenlands product zoals dat voor de lidstaten van de Europese Unie geldt. Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. Met een schuldquote van 35% in 2020 kunnen we concluderen dat we ons schuldplafond op een aanvaardbaar niveau hebben. Het percentage in 2020 is naar verwachting tijdelijk lager door de hogere baten in 2020 als gevolg van relatief hogere incidentele bijdragen van het Rijk in 2020.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c BBV).

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
a	Vaste schulden (cf. art 46 BBV)	58.714	52.169	31.704
b	Netto vlottende schuld(cf art 49 BBV)	11.586	25.000	15.660
c	Overlopende passiva (cf art 49 BBV)	616	600	1.234
d	Financiële activa (cf art 36 lid b, c, d, e en f BBV)	9.280	5.867	5.867
e	Uitzettingen < 1 jaar (cf art. 39 BBV)	8.589	2.000	7.489
f	Liquide middelen (cf art 40 BBV)	20.436	580	746
g	Overlopende activa (cf art 40a BBV)	70	-	79
h	Totale baten (cf art 17 lid c BBV (dus excl mutaties reserves)	96.948	80.311	79.843
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle	34%	86%	43%

verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%)			
--	--	--	--

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
a	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	40.708	26.255	36.954
b	Balanstotaal	116.114	108.895	90.690
	Solvabiliteit (A/B) * 100%	35%	24%	41%

De solvabiliteit geeft een goed beeld van de mate waarin een gemeente zijn bezittingen financiert met eigen vermogen of vreemd vermogen.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. In artikel 38, onderdeel a, van het BBV wordt gevraagd om in de balans afzonderlijk op te nemen:

Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:

1. Niet in exploitatie genomen bouwgronden;
2. Overige grond- en hulpstoffen.

In onderdeel b van artikel 38 wordt gevraagd om 'onderhanden werk' te vermelden, hieronder vallen ook bouwgronden in exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
a	Niet in exploitatie genomen/m.i.v. 2017 strategische gronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	5.697	6.855	5.636
b	Bouwgrond in exploitatie (cf art 38 lid b BBV)	5.666	8.370	9.856
c	Totale baten (cf art 17 lid c BBV (dus excl mutaties reserves)	96.948	80.311	79.843
	Grondexploitatie (A+B)/C * 100%	12%	19%	19%

We hebben op 31 december 2020 € 11,4 miljoen aan gronden. Hiervan is € 5,7 miljoen in exploitatie en € 5,7 nog niet in exploitatie genomen. De waardering hiervan is afhankelijk van de (verwachte) toekomstige verkopen. Dit wordt jaarlijks intern geanalyseerd en beoordeeld door de accountant.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet conform het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

In artikel 19 onderdeel c BBV wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. In artikel 19 onderdeel d wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In artikel 23 BBV staat dat deze gegevens ook moeten worden verstrekt voor de meerjarenraming. Deze gegevens worden ook verstrekt bij de jaarrekening (zie artikel 19 BBV). Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
a	Totale structurele lasten	93.257	79.589	79.102
b	Totale structurele baten	96.948	80.311	95.843
c	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	14.632	2	14.552
d	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	12.867	47	15.872
e	Totale baten	96.948	80.311	79.843
	Structurele exploitatieruimte (B-A) + (D-C))/e* 100%	3,81%	0,9%	2,47%

In de rekening van 2020 zijn alle structurele lasten afgedekt met structurele baten. Dit is in overeenstemming met de eisen van de provincie als toezichthouder.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in jaar t (huidig jaar) te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (vorig jaar) en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2020 - op basis van de cijfers van het Coelo - bedragen € 719,75.

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
a	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	244,00	244,00	241,00
b	Rioolheffing voor een gezin	238,50	238,50	238,50
c	Afvalstoffenheffing voor een gezin	237,25	237,25	230,25
d	Eventuele heffingskorting	-	-	-
e	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (a + b + c - d)	719,75	719,75	710,00
f	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	776,00	740,00	740,00**
	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar t-1 (e / f) * 100%	92,75%	95,26%	95,95%

Analyse

Onze woonlasten zijn lager / minder gestegen dan het landelijk gemiddelde.

Kapitaalgoederen

Een aanzienlijk deel van de aanwezige kapitaalgoederen, zoals infrastructuur, gebouwen en plantsoenen is in beheer en onderhoud van de gemeente.

Door de gemeenteraad is hiervoor de verzamelnota Onderhoud kapitaalgoederen vastgesteld.

De verzamelnota geeft inzicht in:

- de beleidsuitgangspunten (= gewenste kwaliteit) uit de door de raad vastgestelde beleids- en beheersplannen.
- het (meerjarig) financiële beslag dat voortvloeit uit deze beleidskeuzes.

Onderdeel	Beleid	Gewenste kwaliteit
Wegen	Beleidsplan Wegen en bruggen 2018-2028	wegen: niveau B (CROW) fietspaden: niveau A (CROW)
Bruggen	Beleidsplan Wegen en bruggen 2018-2028	algemeen: niveau B (CROW) op fietsroutes: niveau A (CROW)
Riolering	Watertakenplan Fluvius 2016-2021 specificatie Midden-Drenthe	Technisch / functioneel
Openbaar groen		Technisch / functioneel / aanzien
• buiten bebouwde kom • binnen bebouwde kom	Landschapsbeleidsplan 2012 Groenbeleidsplan 2016-2025	
Openbare verlichting	Beleidsplan Verduurzaming openbare verlichting 2014-2023	Technisch / functioneel, milieu, groen
Speeltuinen	Beleidsplan Spelen in Midden-Drenthe 2011-2020	Technisch / functioneel
Gebouwen	Notitie gebouwenbeleid 2015	Hoog (gemeentehuis) redelijk (werkplaatsen en stallingsruimten) gemiddeld (alle overige gebouwen)

Voor de verschillende onderdelen zijn beheersplannen vastgesteld:

Beheersplannen	Vastgesteld door raad in (jaar)	Looptijd t/m (jaar)	Financiële vertaling in begroting
Wegen	2017	2027	ja
Bruggen	2017	2027	ja
Riolering	2016	2021	ja
Openbaar groen			
• buiten bebouwde kom • binnen bebouwde kom	2012 2016	- 2025	ja ja
Openbare verlichting	2014	2023	ja
Speeltuinen	2011	2020	ja
Gebouwen	2015	-	ja

Wegen

De gemeente Midden-Drenthe heeft als grote plattelandsgemeente een fors areaal aan wegen in beheer. Als wegbeheerder is de gemeente verantwoordelijk en aansprakelijk voor goed onderhoud. Daartoe worden jaarlijks onderhouds- en reconstructiewerkzaamheden uitgevoerd.

De uitgangspunten van het beleid staan beschreven in het beleidsstuk “Midden-Drenthe op de goede weg! – Beleid onderhoud Wegen en Bruggen 2018 – 2028”.

Samengevat komt het beleid er op neer dat we onze wegen, paden, bermen, bruggen en andere kunstwerken op het standaardniveau B onderhouden. Fietspaden en fietsroutes onderhouden we op het hogere niveau A, evenals centrumgebieden en gebieden met een bijzondere status. Wegen met een beperkte verkeersfunctie onderhouden we op een lager niveau dan standaard, niveau C.

We hebben circa 1000 km bermen. Door actief bermonderhoud proberen we de bermen zoveel mogelijk in een goede staat te houden. Door weers- en verkeersinvloeden kunnen we dit echter niet altijd op elk moment garanderen en ontstaan er op sommige plekken zachte drassige bermen. Langs drukke wegen en landbouwroutes leggen we bermverharding en passeerhavens aan voor het verbeteren we de uitwijkmogelijkheden voor het verkeer. Dit betekent dat verkeer niet in de drassige berm hoeft uit te wijken en voorkomen we verkeersonveilige situaties.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	Raming 2020	Werkelijk 2020
Exploitatiebudget voor groot onderhoud	192	182	181
Exploitatiebudget voor klein onderhoud	323	354	363
Investering wegen en fietspaden	934	5.893	4.107
Investering graskeien en passeerhavens	146	729	359

Uitgevoerde werkzaamheden in 2020

In 2020 zijn o.a. de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Bermverharding en passeerhavens:

- Drijber Kanaal Oostzijde
- Drijber De Hullen
- Drijber Het Binnenveld, De Hullen en Steendervalsweg (bermbeton)

Elementen onderhoud:

- De Ronge Beilen
- Langbos Westerbork
- Emelangen Wijster
- Clffortstraat Hoogersmilde
- Rozenstraat Bovensmilde
- A.M. Sorgstraat Smilde (i.c.m. rioolvervanging)

Asfaltonderhoud:

- Fietspad Ossevoort Elp
- Vaartweg Hoogersmilde
- Oranjekanaal NZ Hooghalen/Zwiggelte (in combinatie met bermverharding)
- Bosweg Witteveen
- Coehoorn Orvelte.

De planvoorbereiding vroeg door maatschappelijke ontwikkelingen, zoals meer inspraak, een langere voorbereidingstijd. Hierop hadden de coronaperikelen ook nog een vertragende werking. Ondanks dat we in 2020 niet alle werkzaamheden hebben kunnen uitvoeren is de veiligheid niet in gedrang gekomen. De planning is om in 2021 de achterstand zoveel mogelijk weer in te lopen.

Bruggen

Kerncijfers

Midden-Drenthe beheert en onderhoudt als onderdeel van de infrastructuur 85 bruggen en duikers verspreid over de gemeente.

Soort	Aantal
Beweegbare bruggen over de Drentse Hoofdvaart	7
Vaste verkeersbruggen	22
Duikerbruggen	4
Voormalige beweegbare bruggen	8
Fiets- en voetgangersbruggen	36
Duikers	8
totaal	85

Vervangingswaarde: € 18,5 miljoen

Voor regulier onderhoud wordt het budget in de begroting ingezet.

Voor ingrijpend onderhoud, renovaties en vervanging worden aparte kredieten aangevraagd.

(Eerste) Kunststof brug

Over de verlengde Middenraai is een houten brug vervangen door een kunststofbrug, waarbij de gemeente deze brug v/h waterschap heeft overgenomen.

Deze brug is onderhoudsvrij, duurzaam en van hoge kwaliteit.

De brug is gefinancierd door het waterschap en het onderhoud komt nu voor rekening v/d gemeente.

Nieuwe inspecties

Om de vijf jaar worden de bruggen geïnspecteerd. De rapportage hiervan is in februari 2021 opgeleverd en wordt binnenkort geëvalueerd.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	Raming 2020	Werkelijk 2020
Exploitantiebudget regulier onderhoud	154	182	155
Bedrag voor vervanging bruggen (investering)	257	718	198

Uitgevoerde werkzaamheden regulier onderhoud

- herstelwerkzaamheden aanvaarbeveiliging nabij bruggen (Drentse hoofdvaart)
- conservering brugleuningen
- schoonmaken bruggen (contract)
- reparaties houten brugdekken
- aanbrengen slijtlagen op brugdekken, diverse bruggen

- vervanging en reparatie van een steigers
- reparatie nabij landhoofden.
- in situ reparaties aan onderbouw houten bruggen en steigers
- reparaties van schades aan leuning

Deze bovengenoemde werkzaamheden zijn grotendeels uitgevoerd, volgens de inspectie rapporten en eigen visuele inspectie. Vooral is er in 2020 geïnvesteerd in onderhoud houten bruggen.

Reconstructie en vervanging bruggen

In 2017 is het beleid onderhoud wegen en bruggen vastgesteld. Hier komen diverse projecten (meerjarenplanning) uit voort voor 2018 en verder. Voor 2020 stonden er drie projecten in uitvoering volgens de planning. Deze projecten zijn nog in voorbereiding en worden binnenkort uitgevoerd. Deze vertraging komt oa. door extra onderzoekwerk, monumentale status van de draaibrug Witteveen en Covid. In 2021 worden deze drie bruggen/projecten vervangen.

Riolering

Op grond van de Wet milieubeheer rust op de gemeente de zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt binnen haar grondgebied. Verder is in de Waterwet geregeld dat de gemeente de zorgplicht heeft voor de doelmatige inzameling en transport van afvloeiend hemelwater. Ook is in de Waterwet geregeld dat de gemeente maatregelen moet treffen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming te voorkomen of te beperken voor zover doelmatig (Grondwaterzorgplicht).

Om aan de zorgplichten te voldoen zijn diverse voorzieningen (systemen) aangelegd. De gemeente dient de voorzieningen adequaat te beheren voor zover de gemeente beheerder is. Hoe de gemeente de voorzieningen beheert en financiert legt zij vast in een gemeentelijk rioleringsplan. Het Watertakenplan 2016-2021 is van toepassing.

In 2021 gaan we samen met onze partners in de (afval)waterketen (Fluvius) aan de slag met een nieuw watertakenplan.

Rioolheffing

De exploitatielasten voortvloeiend uit het rioleringsplan worden gedekt uit de rioolheffing. Uitgangspunt bij vaststelling van de rioolheffing is dat zij kostendekkend moet zijn. Op grond hiervan is de rioolheffing voor de looptijd van het Watertakenplan 2016-2021 vastgesteld op € 238,50.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	Raming 2020	Werkelijk 2020
Bedrag voor onderhoud (excl. BTW)	1.066	893	965
Bedrag voor investeringen (excl. BTW)	417	3.460	986

Het budget voor investeringen 2019 is inclusief nog niet bestede kredieten uit voorgaande jaren. Ook in 2020 konden niet alle geplande werkzaamheden worden uitgevoerd. Vaak ligt daaraan ten grondslag dat de plannen op andere deelterreinen nog niet voltooid zijn. Een voorbeeld hiervan is de herinrichting van de Esweg in Beilen. Tegelijk met de nieuwe herinrichting wordt ook de riolering vervangen.

Uitgevoerde werken in 2020

Er is ingezet op het vervangen en afkoppelen op diverse locaties. Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden vonden onderstaande incidentele werkzaamheden plaats.

Investeringsen

Afkoppelen

In combinatie met de werkzaamheden van de herinrichting van Westerbork zijn we begonnen met afkoppelen. Het hemelwater uit het bestemmingsplan "An den Boerbrink" kunnen we dan ook op een juiste manier aansluiten.

Vervangen

Naast het afkoppelen vervangen we ook het riool en vergroten we de capaciteit van het riool in Westerbork. Omdat het riool in de Binnenweg en de Pieterbergweg in slechte conditie was hebben we deze werkzaamheden gecombineerd met de herinrichting.

Vervanging pompen en gemalen

Renoveren of het aanpassen van gemalen doen we aan hand van inspecties en het aantal storingen. We hebben in 2020 een zestal aangepakt.

Al onze gemalen zijn voorzien van een melder (telemetrie). De technieken die we gebruiken voor de kleine gemalen zijn verouderd en worden niet meer ondersteund. De werkzaamheden om de melders te vervangen hebben we in 2020 aanbesteed en gaan we in 2021 uitvoeren. Het gaat om bijna 800 gemalen.

In 2019 hebben we in Orvelte een deel van het riool moeten vervangen omdat het riool was aangetast. In 2020 hebben we de oorzaak verholpen door een persleiding te verleggen. Hiermee kan het riool in Orvelte veel langer mee.

Openbaar groen

De kaders voor het onderhoud van het openbaar groen zijn vastgelegd in het Landschapsbeleidsplan (buiten bebouwde kom) en Groenbeleidsplan (binnen bebouwde kom).

Landschapsbeleidsplan

In het Landschapsbeleidsplan (vastgesteld 2012) staat de gemeentelijke visie op het landschap in het buitengebied. Doel is onder meer om de verschillende landschapstypen te versterken. Voor het beheer van bermen, bomen, sloten en struiken zijn richtlijnen aangegeven.

Groenbeleidsplan

Het Groenbeleidsplan 2016-2025, vastgesteld in maart 2016, gaat over het groen binnen de bebouwde kommen.

Doel van het Groenbeleidsplan is een samenhangend beleid en beheer van het openbaar groen. Ook is aangegeven waar de groenstructuur versterkt zou kunnen worden. Het plan bevat naast algemene uitgangspunten en richtlijnen per kern een uitwerking met onder andere een groenstructuurkaart. Het versterken van de groenstructuur en renovatie van oudere plantsoenen gebeurt zoveel mogelijk met inspraak van bewoners. De huidige bomenverordening is in 2016 vastgesteld.

Groenonderhoud

Het areaal groen en het merendeel van de bomen is opgenomen in een geautomatiseerd beheerprogramma. Het groenonderhoud voor de hele gemeente wordt uitbesteed op basis van beeldprestatiebestekken. In dit bestek wordt de gewenste kwaliteit omschreven en wordt per m² afgerekend. Het werkvoorzieningsschap Stark voert de meeste werkzaamheden uit.

Eikenprocessierups

De voorlichting en bestrijding van de eikenprocessierupsen wordt steeds intensiever. Er wordt steeds meer ingezet op preventieve bestrijding:

- Preventieve besputingen met diverse biologische middelen.
- Natuurvriendelijke maaibeeld.
- Omvormen gazons en berm na bloemenweides.

Toch moeten wij rekening houden dat door eiken gedomineerde bomenbestand de hinder de komende jaren nog zal toenemen.

Planmatig boombeheer

Langs onze gemeentelijke wegen en straten staan ruim 45.000 bomen. Om deze bomen goed en veilig te kunnen beheren worden de bomen periodiek geschouwd. Door de leeftijdsopbouw van ons bomenbestand bestaat de komende jaren een hoger onderhoudsbehoefte. Om dit beter inzichtelijke te maken gaan wij het boombeheer planmatig gaan aanpakken.

Budgetten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	Raming 2020	Werkelijk 2020
Bedrag voor onderhoud	2.758	3.115	2.672
Bestedingsplan	0	62	77

Dit betreffen de kosten van onderhoud bermen en wegbeplanting, kerntaken landschap en bossen, plantsoenen en wandelpaden en kerntaken groenvoorziening.

Uitgevoerde werken in 2020

De belangrijkste activiteiten zijn groenonderhoud (o.a. grasmaaien, onkruid- en zwerfvuilbeheersing, snoeien) boominspecties en -beheer, onderhoud gemeentelijke sportparken, beheersing eikenprocessierups, inzaaien bloemenweides, bermonderhoud en -beheer, uitvoering groenplan Westerbork, voorbereiden en omvormen naar natuurvriendelijke en bloemrijke bermen en -weides.

Openbare verlichting

Kerncijfers

Areaal	aantal
Lichtmasten:	8.263 stuks
• waarvan met LED-verlichting	2.216 stuks
Elektriciteitsverbruik per jaar:	
• 2013	1.092.800 kWh
• 2014	1.055.600 kWh
• 2015	1.008.700 kWh
• 2016	1.130.100 kWh
• 2017	972.700 kWh
• 2018	976.400 kWh
• 2019	995.988 kWh
• 2020	960.191 kWh

Vervangingswaarde € 8 miljoen.

De oorzaak van de toename in energieverbruik is onduidelijk. Enexis is op de hoogte gesteld dat het energieverbruik niet in verhouding staat tot eerdere verrekeringen. Enexis heeft aangegeven dat ze zijn

overgegaan op een nieuw systeem/berekeningsmethodiek. De verschillen zijn onderkend en onderzocht. De gemeente Midden-Drenthe was tot en met het 2e kwartaal 2019 een onbemeten gemeente. Vanaf het 3e kwartaal ging men landelijk verplicht over op C-arm astro data in plaats van de astronomische kalender.

Enexis heeft tot en met 2e kwartaal 2019 een astronomische kalender gehanteerd die gunstiger uitpakt heeft voor de onbemeten gemeentes.

Ambities voor het begrotingsjaar

Het beleidsplan Verduurzaming openbare verlichting is in 2013 vastgesteld.

Bij verduurzaming van de verlichting is er aandacht voor de volgende aspecten:

- Gelijkmatigheid van de verlichting
- Verlichtingssterkte
- Energiebesparing
- Lichthinder, lichtvervuiling en duisternis en materialisatie

Binnen bestaande budgetten is ruimte voor de uitvoering deze maatregelen.

Budget (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	Raming 2020	Werkelijk 2020
Exploitantiebudget voor onderhoud	265	297	320
Uitvoering beleidsplan	55	188	160

Realisatie 2020

Vanuit de planperiode 2013 tot 2023 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Een groot deel van het vervangingsplan 2019 is uitgevoerd in 2020.
- Projecten die in 2020 zijn uitgevoerd:
 - Westerbork, plan Borkerhout: vervangen masten en armaturen.
 - Beilen, Domoweg (project rotonde afslag 30): vervangen masten en armaturen.
- In 2020 zijn circa 50 lichtmasten vervangen als gevolg van schade.
- In totaal zijn in 2020:
 - 259 masten vervangen (vervangingsplan, projecten en schade masten).
 - 354 armaturen vervangen (vervangingsplan, projecten en schademasten).
- Herstelwerkzaamheden aan openbare verlichting en kleine vervangingen en reparaties zijn gewoon uitgevoerd.
- Het statisch dimmen van armaturen gebeurt doorlopend, na vervanging van armaturen.
- Op enkele plaatsen is de kom indicatie-verlichting verwijderd.

Speelvoorzieningen

Met de speelvoorzieningen in buurten, dorpen en op schoolpleinen, stimuleren we kinderen om buiten te spelen, op een eigen plek elkaar te ontmoeten en zelf de wereld om zich heen te laten ontdekken.

Bewonersparticipatie is een belangrijk onderdeel daarbij.

Het aantal speeltoestellen in de gemeente is circa 850 stuks (inclusief schoolpleinen) verdeeld over 139 locaties.

Beleidsplan speelvoorzieningen 2011-2020

In 2011 is het beleidsplan voor de speelvoorzieningen in Midden-Drenthe 2011-2020 vastgesteld.

Gestreefd wordt naar een verbetering van de spreiding van de speelvoorzieningen, waarbij gekeken wordt naar het aantal kinderen in een buurt of dorp en hun leeftijd. Het beleid is gericht op het

stimuleren van de lichamelijke en sociale ontwikkeling van kinderen. Vooral voor de groep van 9-14 jaar worden naar aanleiding van het beleidsplan meer voorzieningen gerealiseerd. Daarnaast willen we ook de betrokkenheid van bewoners bij hun buurt en het omzien naar elkaar stimuleren.

Bewonersparticipatie

De realisatie van speelvoorzieningen in buurten en dorpen vindt in Midden-Drenthe in principe slechts plaats wanneer vrijwilligers bereid zijn het dagelijkse beheer en het klein onderhoud van de speelvoorziening op zich te nemen. Groot onderhoud, vervangingen en veiligheidsinspecties worden gedaan door de gemeente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een overeenkomst. Speeltuinoverleg Midden-Drenthe behartigt de belangen van de speeltuinvrijwilligers. De vrijwilligersorganisatie ontvangt een bijdrage voor beheer, onderhoud en activiteiten. De bijdrage is mede afhankelijk van het aantal toestellen.

Schoolpleinen

In 2014 zijn overeenkomsten voor onbepaalde tijd gesloten met stichting OBOMD en COG Drenthe. Alle schoolpleinen bij de reguliere basisscholen zijn openbaar toegankelijk en vallen onder het speelvoorzieningenbeleid. Er zijn afspraken gemaakt over onder meer aansprakelijkheid, aantal toestellen en onderhoud.

Veiligheid

Op speelvoorzieningen is het Warenwetsbesluit attractie- en speeltoestellen van toepassing. Op grond van dit besluit is de beheerder verplicht de toestellen goed te onderhouden. In een logboek moeten per toestel gegevens m.b.t. onderhoud, inspecties, vervanging onderdelen, reparaties en ongevallen worden bijgehouden.

VN-verdrag handicap

In 2019 zijn afspraken gemaakt over een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen en niemand wordt gediscrimineerd of uitgesloten.

Data beheer

Alle speelvoorzieningen, contracten, inspecties, etc. zijn in een beheerssysteem ondergebracht. Dit systeem (ABS) is gekoppeld aan Midnet. Hierdoor kan op een vlotte manier inzicht worden verkregen op het onderhoud en maatregel van elke speeltoestel.

Budget (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2019	Raming 2020	Werkelijk 2020
Bedrag voor onderhoud en reparatie zandbakken en speeltoestellen	140	185	188
Investering	0	0	0

Uitgevoerde werken in 2020

Het budget is besteed aan onderhoud en vervanging van de speeltoestellen, ondergronden en zandbakken door de gemeente. Ook is een subsidie aan de speeltuinverenigingen verstrekt. Daarbij wordt kritisch gekeken naar vervanging en naar het vastgestelde beleidsplan en de daarin vastgestelde normen. Werkzaamheden zijn altijd in overleg met de vrijwilligersorganisaties. Bij grotere projecten is er overleg met de buurt.

Projecten die in 2020 zijn gerealiseerd:

- Beilen: extra toestellen De Eshorst
- Beilen: nieuwe toestellen en ondergronden speeltuin de Schapendrift
- Bovensmilde: renovatie speeltuin Riegheide
- Bovensmilde: nieuwe toestellen en ondergronden speeltuin Dopheide
- Drijber: renovatie speelvoorzieningen CBS Drijber
- Smilde: renovatie speelvoorzieningen OBS Margrietschool
- Smilde: aanleg geheel nieuwe speeltuin in de Marijkestraat
- In meerdere speeltuinen zijn als gevolg van technische veroudering toestellen vervangen.

Alle projecten zijn met inzet van bewoners en vrijwilligers gerealiseerd.

Projecten gestart in 2020 en uitvoering in 2021:

- Oranje, renovatie speeltuin bij buurthuis Oranje
- Hooghalen, Bosweg: renovatie speelvoorzieningen OBS De Bosvlinder
- Bovensmilde, Schoolstraat: opknappen speeltuin Brink Baru
- Smilde, Lijsterstraat: vervangen toestellen
- Smilde, CBS Schutkampen: renovatie speelvoorzieningen.

Gemeentelijke gebouwen

Het beheer en reguliere onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is een veelomvattende activiteit. De financiële middelen die hier jaarlijks voor nodig zijn worden betaald uit het aanwezige budget onderhoud gemeentelijke gebouwen. Indien het budget niet toereikend is, dan wordt het overige onttrokken aan de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen. Een overschot wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Om de kosten van het onderhoud zo laag mogelijk te houden is er binnen het vastgestelde onderhoudsbeleid voor gekozen om per soort gebouw onderhoudsniveaus te hanteren (collegebesluit van 16 september 2008).

Per gebouw is het onderhoudsniveau vastgelegd:

- a. hoog onderhoudsniveau: gemeentehuis
- b. gemiddeld onderhoudsniveau: overige gebouwen
- c. redelijk onderhoudsniveau: werkplaatsen en stallingsruimten

Voor enkele categorieën gebouwen gelden naast het onderhoudsbeleid enkele aanvullende/afwijkende regels:

Sportaccommodaties

In de gemeente bestaat tussen de sportaccommodaties verschil in exploitatie en beheer. Naast de accommodaties die wij zelf exploiteren zijn er (deels) verzelfstandigde accommodaties.

Laatstgenoemde categorie ontvangt van ons een bijdrage in de exploitatiekosten. De bijdragen worden jaarlijks geïndexeerd op basis van een vooraf afgesproken set van indexcijfers. Voor 2020 bedraagt de index 1,98%. Het betreft de volgende accommodaties:

Bedragen x € 1.000

Exploitatiekosten verzelfstandigde accommodaties	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020
Sportcomplex Hooghalen	36	38	36
Sportcomplex Noord-West Beilen	62	55	66
Sportcomplex Wijster	46	48	50
Korfbalaccommodatie Beilen	11	11	12
Tennisbanen Beilen	11	11	11
Tennisbanen Smilde	11	11	12
Tennisbanen Westerbork	9	10	10
Sportcomplex Smilde	8	9	9

Dorpshuizen

De koersnotitie Dorpshuizen Midden-Drenthe uit 2004 bevat onder meer de volgende afspraken:

- a. Klein en preventief onderhoud komt voor rekening van het dorpshuisbestuur.
- b. Groot onderhoud wordt uitgevoerd en georganiseerd door de dorpshuisbesturen. De kosten komen voor rekening van de gemeente. Bij gecombineerde dorpshuizen (en school: Balinge) vindt een verrekening plaats. De financiële bekostiging vindt plaats vanuit het budget onderhoud gemeentelijke gebouwen.
- c. De gemeente levert een bijdrage van maximaal 50%, tot een maximum van € 100.000 in de verbouwkosten voor functionele aanpassingen (50% regeling). De financiële dekking moet dan plaatsvinden vanuit de bestedingsruimte.

Aula's

In het kader van de harmonisatie zijn het beheer en het klein onderhoud van de aula's in Westerbork en Smilde overgedragen aan de betreffende aulaverenigingen. Wij blijven eigenaar van de gebouwen. Eigendom, beheer en onderhoud van de aula in Beilen was en blijft in handen van de stichting. Voorafgaand aan de harmonisatie zijn de drie de aula's in 2006 / 2007 toekomstbestendig gemaakt. Voor het groot onderhoud van de aula's geldt de 'dorpshuizenconstructie'. De vereniging / stichting zorgt er in overleg met de gemeente voor dat het groot onderhoud wordt georganiseerd en uitgevoerd. De kosten zijn voor rekening van de gemeente. De financiële bekostiging vindt plaats vanuit het budget onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Uitgevoerde werken in 2020

Het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen vindt plaats op basis van de betreffende geactualiseerde jaarschijf uit het meerjarenonderhoudsprogramma (o-prognose).

In de basis begroting 2020 was voor de uitvoering van diverse onderhoudsmaatregelen een bedrag van € 658.764 opgenomen. Bij de voorjaarsnota is dit verhoogd met € 89.150 en bij de najaarsnota met € 64.500. In het totaal was € 812.414 beschikbaar voor onderhoud. Hiervan is € 598.673 werkelijk besteed. Het verschil is € 153.650 (€ 812.414 - € 658.764), waarvan € 69.488 is onttrokken aan de bestemmingsreserve onderhoud gebouwen.

Verloop bestemmingsreserve onderhoud gebouwen 2020 (Bedragen x € 1.000)				
	Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2020
Bestemmingsreserve	590	38	69	559

De werkelijke uitgaven bedroegen € 598.673 Gespecificeerd ziet het er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Uitgaven onderhoud gebouwen	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020
Sportcomplexen	11	56	41
Sporthallen	70	167	81
Gymlokalen	60	77	66
Zwembaden	109	162	165
Dorpshuizen	71	57	45
Woningen	8	20	11
Baaruhuisjes	8	7	3
Aula's	1	28	20
Brandweerkazernes	13	29	19
Gemeentehuis	94	90	62
Multifunctionele accommodaties	34	71	57
Werkplaatsen	27	26	17
Diversen	7	4	12
Totaal	513	812	598

Uit het overzicht uitgaven onderhoud gebouwen blijkt dat er nogal wat verschillen zitten tussen hetgeen er begroot is voor 2020 en de werkelijke uitgaven aan onderhoud voor 2020.

Deze verschillen hebben grotendeels te maken met de coronamaatregelen die in maart 2020 van kracht werden, en het uitstellen van grote investeringen in verband met de uitkomsten van het Integraal Accommodatie beleid en de daarmee gepaard gaande verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Bedrijfsmiddelen

Om de bedrijfsvoering van de organisatie zo optimaal te kunnen uitvoeren beschikken wij over goed functionerende bedrijfsmiddelen. Het betreft materieel voor wegen en groen, automatisering, facilitair en materiaal voor sport- en welzijnsaccommodaties.

Hiervoor beschikken wij over een geactualiseerde meerjarig vervangingsschema. Hierin staan alle vervangingen van onze bedrijfsmiddelen meerjarig gepland.

Verloop van de beschikbare middelen voor vervangingen.

Vervangingsgroep	Besteed in 2019	Beschikbaar in 2020	Besteed in 2020	Restant
Automatisering incl. dienstverleningsprogramma	262	364	141	223
Materiaal team buitendienst	543	797	710	87
Sport	50	168	102	66
Totaal investeringen	855	1.329	953	376

De uit deze investeringen en de oude niet afgeschreven investeringen voortvloeiende kapitaallasten worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen. Vanuit de exploitatie wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Hiermee kunnen wij de jaarlijkse schommelingen in de kapitaallasten opvangen.

Gerealiseerde vervangingen in 2020

Door de nieuwe aanpak werd ICT anders ingevuld. Op grond hiervan hebben diverse automatiseringsvervangingen niet in 2020 plaatsgevonden en bleef er meer dan € 200.000 aan vervangingskredieten over. Ze zijn doorgeschoven naar 2021 of zijn komen te vervallen omdat andere keuzes werden gemaakt.

Voor de buitendienst zijn een vijf vervangingen doorgeschoven naar 2021. Dit betrof een tweetal sneeuwpluigen, een schijvenmachine, een versnipperaar en een opraapwagen..

Doordat door corona minder gesport kon worden zijn ook een aantal vervangingen doorgeschoven naar 2021.

Verloop bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen 2020 (Bedragen x € 1.000)				
	Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2020
Bestemmingsreserve	1.059	772	696	1.135

Financiering (Treasury)

In de begroting en in de jaarrekening is een paragraaf financiering opgenomen met als doel het treasurybeleid van de gemeente in beeld te brengen. In de begroting komen de concrete beleidsplannen aan de orde, terwijl in het jaarverslag de realisatie van het beleid wordt beschreven.

De gemeentelijke treasuryfunctie omvat het financieren van gemeentelijk beleid (de programma's) en het uitzetten van geldmiddelen die we niet direct nodig hebben.

De treasuryfunctie binnen onze gemeente houdt voornamelijk in:

- het tijdig aantrekken van voldoende financiële middelen om de programma's uit te kunnen voeren (beschikbaarheid);
- het beheersen van de risico's verbonden aan de treasuryfunctie (risico minimalisatie);
- het zoveel mogelijk beperken van de rentekosten (renteoptimalisatie);
- het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities (kosten minimalisatie).

Beleidskader

De Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) geeft de kaders aan waarbinnen decentrale overheden de treasuryactiviteiten moeten uitvoeren. Het doel hiervan is de bevordering van een gezonde financiering, het bijdragen aan het behouden van de goede kredietwaardigheid en de handhaving van de positie van decentrale overheden op de kapitaalmarkt.

Het financieringsbeleid is vastgelegd in de 'Financiële verordening gemeente Midden-Drenthe ex artikel 212 Gemeentewet' van 15 december 2016. Met de verordening stelt de raad op hoofdlijnen de spelregels voor het financiële beleid, de financiële organisatie en het financiële beheer vast. In artikel 14 wordt de financieringsfunctie behandeld. Dit zijn de uitvoeringsregels van het treasurybeleid. Hierin is opgenomen dat in principe geen geldleningen worden verstrekt. Het verstrekken van geldleningen kan slechts geschieden nadat de gemeenteraad hierover is gehoord en de publieke taak wordt gediend. Aan het verstrekken van leningen en garanties worden nadere voorwaarden verbonden.

De provincie houdt toezicht op de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente op basis van de gegevens die worden verstrekt uit hoofde van de Wet FIDO.

Marktontwikkeling en rentevisie

Bepalend voor de ontwikkelingen van de korte rente is het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Doelstelling is om de inflatie onder de 2% per jaar te houden. Daarnaast verzorgt de ECB onder andere de uitgifte van bankbiljetten, verricht de ECB valutamarktoperaties en probeert de ECB een goede werking van het internationale betalingsverkeer te bevorderen. Op 10 maart 2016 verlaagde de ECB de refirente (herfinancieringsrente) voor het laatst met vijf honderdste procent naar 0%.

De lange rente (20 jaar) is eind 2020 0,23% (was eind 2019 0,68%). De korte rente was in 2020 zelfs negatief. We hebben dit jaar drie langlopende geldleningen aangetrokken, n.l.:

- € 5,5 miljoen tot 2035 voor het zonnepark leemdijk tegen een rente van 0,41%
- € 7 miljoen tot 2030 om de benodigde investeringen te financieren tegen een rente van 0,295%
- € 18 miljoen tot 2060 om de bouw van de VO school in Beilen te financieren tegen een rente van 0,676%.

Omslagpercentage

In de kapitaallasten wordt het omslagpercentage gehanteerd.

Dit percentage komt tot stand door alle rentekosten in een jaar op te tellen en te delen door de boekwaarde van de investeringen per 1 januari.

Totale rentekosten in 2020:	
- Rente langlopende geldleningen	1.144.844
- Rente waarborgsommen	327
- Rente tekort financieringsmiddelen	-25.049
- Rente tekort financieringsmiddelen	32.270
- Rente eigen financieringsmiddelen	1.089.645
	<u>2.242.037</u>

Van deze rentekosten moet nog wel de rente van de kapitaalverstrekkingen worden afgetrokken, zoals voor de bouwgrondexploitatie en de andere verstrekte geldleningen.

Rente kapitaalverstrekkingen aan:	
- investeringen met een vast rente percentage	292.824
- investeringen met een omslag percentage	1.949.213

De totale boekwaarde van de investeringen bedroeg per 1 januari 2020 € 81.672.000.

Als je de boekwaarde van de kapitaalverstrekkingen per 1 januari 2020 hiervan aftrekt blijft er een boekwaarde van € 67.732.000 over voor het omslagpercentage.

In schema ziet dit er als volgt uit:

Boekwaarde:			
Boekwaarde investeringen per 1 januari:			81.672.488
Af: Boekwaarde kapitaalverstrekkingen:			
investeringen met een vast rente percentage:	Rente	BW	13.940.472
Bouwgrondexploitatie	1,32%	187.607	9.822.371
Geldleningen particulieren + Breedband		33.701	2.612.500
Geldlening aan WBV Smilde		71.516	1.505.601
		<u>292.824</u>	<u>13.940.472</u>
investeringen met een omslag percentage			<u>67.732.016</u>

De berekening van de omslagpercentage wordt dan de totale rentekosten gedeeld door de boekwaarde per 1 januari 2020:

Omslagpercentage:	
	$\frac{1.949.213}{67.732.016}$
	1% van
Omslagpercentage:	2,88%
afgerond	2,50%

Het omslagpercentage komt uit op 2,88.

Bij de begroting hadden we het percentage afgerond op 2,5%.

Dit betekent dat er een renteresultaat is van € 37.000 negatief.

Renteresultaat	
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1.949.213
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.986.126
Renteresultaat op het taakveld treasury	-37.000

Rentepercentage voor de bouwgrondexploitatie

De methode voor het hanteren van het rentepercentage voor de bouwgrondexploitatie is als volgt. Het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding Vreemd Vermogen / Totale Vermogen zonder de projectfinanciering.

Eigen vermogen:	
de stand van het eigen vermogen per 31-12-2019	34.983.150
de stand van het vreemd vermogen per 31-12-2019	52.510.549
de verhouding VV/TV	60%
het gewogen gemiddelde rentepercentage over het VV	1,32%

In de begroting is rekening gehouden met een percentage van 1,92.

Rente over de eigen financieringsmiddelen

De BBV geeft de mogelijkheid om de zogenaamde bespaarde rente ten gunste te brengen van de exploitatie.

Met de bespaarde rente wordt bedoeld de rente die bespaard wordt, omdat we reserves en voorzieningen hebben. Hiervoor hoeven we geen langlopende geldleningen aan te trekken.

De rente over de eigen financieringsmiddelen wordt bepaald door het gewogen percentage over de lang en de kort aangetrokken financieringsmiddelen.

Te betalen rente:	
de te betalen rente bedraagt over de langlopende geldleningen	1.145.171
de te betalen rente over de kasgeldleningen	7.221
de totale te betalen rente bedraagt	1.152.392
het te betalen gemiddelde rentepercentage over het VV	2,19%

In de begroting is rekening gehouden met een percentage van 2,67. Dit percentage hebben we aangehouden.

Renteresultaat

In onderstaand schema is te zien op welke wijze het renteresultaat op het taakveld treasury is berekend.

Renteschema t.b.v. de paragraaf financiering			
a	de externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.152.392
b	de externe rentebaten	-/-	-
	Saldo rentelasten en rentebaten		1.152.392
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend:	187.607	
c2	De rente van de projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	105.217	
		292.824	-292.824
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		859.568
d1	Rente over eigen vermogen		1.089.645
d2	Rente over voorzieningen		-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.949.213
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	1.986.126
f	Renteresultaat op het taakveld treasury		36.913

Verwachte liquiditeitsontwikkeling

Financieringsstructuur

De rentekosten worden berekend met een omslagpercentage met uitzondering van de bouwgrondexploitatie en doorgeleende geldleningen, zoals Breedband/glasvezelnetwerk voor particulieren in het buitengebied, een verstrekte geldlening aan de voormalige Woningbouwvereniging Smilde en het zonnepark aan de Leemdijk.

Per 1 januari 2020 was er sprake van een financieringstekort van € 11 miljoen. Het financieringstekort wordt gefinancierd met kort geld.

De rentekosten waren in 2020 € 2,2 miljoen, terwijl er € 2,4 miljoen in de primitieve begroting geraamd was.

Risicopositie

Onder financiële risico's vallen renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's. De Wet FIDO geeft een aantal verplichte elementen aan die het risico beperken. Een belangrijke eis uit de Wet FIDO is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke staak dient en dat het beheer prudent, oftewel verstandig, moet zijn.

We kennen zogenoemde vlottende en vaste schulden. Vlottende schulden zijn de schulden die wij op korte termijn moeten aflossen. Ieder jaar worden deze bij de jaarrekening verantwoord in de balans. We hebben de mogelijkheid om daggeld/week- en maandleningen af te sluiten waarmee we onze liquiditeitspositie op korte termijn in stand kunnen houden. Volgens de Wet FIDO is een lening met een looptijd langer dan 1 jaar een langlopende geldlening. Het aantrekken van kortlopende gelden vindt plaats binnen de hiervoor in de Wet FIDO gestelde normen (renterisiconorm).

Gemeente Midden-Drenthe maakt geen gebruik van derivaten.

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. De beheersing bestaat eruit dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden. In enig jaar mag over niet meer dan 20% van de totale leningenportefeuille renteherziening plaatsvinden.

De onderstaande tabel geeft het verwachte verloop voor 2019-2022 van de renterisiconorm.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2020	2021	2022	2023
(1)	Renteherzieningen	-	-	-	-
(2)	Aflossingen	3.498	4.625	4.986	4.993
(3)	Renterisico (1+2)	3.498	4.625	4.986	4.993
(4)	Renterisiconorm	15.915	15.915	15.915	15.915
(5a)= 4>3	Ruimte onder renterisiconorm	12.417	11.290	10.929	10.922
(5b)= 3>4	Overschrijding renterisiconorm				
	Berekening renterisiconorm				
	Begrotingstotaal jaar T	79.575			
(4a)	Percentage	20			
(4b)	Regeling				
	Renterisiconorm jaar T	15.915			
(4)	=4a*4b/100				

Het begrote lastentotaal voor 2020 is € 79,5 miljoen, waarmee de renterisiconorm op € 15,9 miljoen uitkomt (20% van € 79,5 miljoen).

Conclusie:

Het renterisico op de vaste schuld is in 2020 onder de renterisiconorm gebleven.

Leningenportefeuille

Onze langlopende leningenportefeuille had op 1 januari 2020 een schuldrestant van € 31,7 miljoen. De gemiddelde rente op de leningenportefeuille bedraagt in 2020 1,84%. We hebben dit jaar drie geldleningen aangetrokken van in totaal € 30,5 miljoen. Omdat we dit jaar aflossingen hebben gedaan van € 3,5 miljoen, is de schuldrestant op 31 december 2020 € 58,7 miljoen. De BNG bank is de grootste geldverstrekker.

De leningenportefeuille van de gemeente ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Saldo 1 jan.2020	Opgenomen geldleningen	Aflossingen	Saldo 31 dec.2020	Rente	Gemiddeld percentage
1. Leningen BNG	27.867.828	12.500.000	3.088.194	37.279.634	1.039.985	2,58
2. Leningen overige banken	3.836.341	18.000.000	409.768	21.426.573	104.859	0,48
3. Leningen pensioenfondsen	-	-	-	-	-	
4. Overige leningen	-	-	-	-	-	
	31.704.169	30.500.000	3.497.962	58.706.207	1.144.844	1,84

Kasgeldlimiet

Regelmatig stellen we liquiditeitsprognoses op. Op basis van deze prognoses trekken we leningen aan.

Het is voor de gemeente niet meer mogelijk om overtollige gelden uit te zetten bij banken. Deze overtollige gelden moeten verplicht worden overgeboekt naar het Rijk. Op het moment dat we de gelden weer nodig hebben, wordt het teruggeboekt. Dit noemen we schatkistbankieren.

De kasgeldlimiet is een percentage van 8,5% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal 2020 bedraagt € 79,6 miljoen, waarmee de kasgeldlimiet uitkomt op € 6,8 miljoen.

Over 2020 betekent dit dat de gemeente gemiddeld per kwartaal maximaal € 6,8 miljoen aan kortlopende gelden mag opnemen. Dit is een totaalbedrag voor alle rekening-courantsaldi bij de banken samen. Komt de gemeente voor een periode langer dan drie kwartalen boven dit bedrag, dan moet dit worden omgezet in een langlopende lening.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet een wisselend beeld laat zien. In het eerste kwartaal is de limiet overschreden. Deze overschrijding valt echter binnen de gestelde regels door de wet fido (maximaal drie opvolgende kwartalen).

In april is een langlopende geldlening aangetrokken van €25 miljoen, waarmee het overschreden kasgeldlimiet is rechtgetrokken. De langlopende geldlening bestaat uit €7 miljoen met een looptijd van 10 jaar en €18 miljoen met een looptijd van 40 jaar.

Onderstaande tabel geeft het verloop van de kasgeldlimiet weer (x € 1.000)

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottende (+) overschot middelen (-)
(1) - (2) = (3)			
Ultimo kwartaal 1	14.000	5.925	-8.075
Ultimo kwartaal 2	-	26.922	26.922
Ultimo kwartaal 3	-	25.963	25.963
Ultimo kwartaal 4	-	20.434	20.434
(4) gemiddelde van (12)			16.311
Stappen (5-9)	Variabelen		Bedragen
(5)	kasgeldlimiet (KGL)		6.764
(6a) = (5>4)	ruimte onder de KGL		23.075
(6b) = (4>5)	overschrijding van de KGL		
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		79.575
(8)	Percentage regeling		8,5
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		6.764

Bedrijfsvoering

Het gaat bij bedrijfsvoering om het antwoord op de vraag: hoe richt het college de ambtelijke organisatie zo in, dat die de beleidsdoelen realiseert, zo effectief en efficiënt mogelijk.

Daarbij gaat het allereerst om de mensen, de medewerkers. Zij zijn het belangrijkste kapitaal van de organisatie. Hun handelen is het meest bepalend voor succes. Daaraan geven we verderop in deze paragraaf aandacht bij het onderdeel Organisatieontwikkeling.

Vervolgens gaat het er ook om hoe de organisatie als geheel de werkzaamheden heeft ingericht. De belangrijke werkprocessen liggen daarom schriftelijk vast.

Daarbij maken we onderscheid tussen primaire processen (het verlenen van uitkeringen, vergunningen e.d.) en ondersteunende processen (organisatieontwikkeling, personeelsbeleid, financiën e.d.).

In de paragraaf Bedrijfsvoering gaat het om een aantal van deze ondersteunende processen.

Taakveld overhead en verdeling apparaatskosten

Om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en meer zeggenschap over die kosten te geven, is in de BBV bepaald dat in de begroting een apart overzicht opgenomen wordt van de overheadkosten.

Onder overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead.

Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden. Bijvoorbeeld de personeelskosten van de medewerkers van een bepaalde afdeling, rente- en afschrijvingslasten en andere kosten die direct verband houden met het betreffende taakveld.

Netto waren de kosten van de overhead € 530.000 hoger dan begroot. Dit is vooral te verklaren door hogere personeelskosten inhuur derden als gevolg van o.a. ziektevervangingskosten, incidentele opgaves en uitvoering coronaregelingen. Ook zijn er in 2020 extra kosten gemaakt om het thuiswerken en digitaal vergaderen te faciliteren. Met deze kosten was in de begroting geen rekening gehouden.

Organisatieontwikkeling

"We zijn een gemeente die past bij deze tijd. Inwoners, ondernemers en organisaties gaan dat merken. Onze medewerkers veranderen mee. Want zij zijn het visitekaartje van onze gemeente."

Dit citaat uit het coalitieakkoord typeert de organisatie die we willen en moeten zijn.

Als organisatie zitten we midden in een ontwikkelingstraject om een duurzaam fitte organisatie te worden. In 2020 hebben we een deel van de middelen die hiervoor in de begroting beschikbaar waren gesteld ook besteed. Met deze middelen zijn knelpunten opgelost om er voor te zorgen dat we ons werk goed kunnen blijven doen.

Een deel van de middelen nemen we mee naar 2021 omdat de ontwikkeling een meerjarig traject is. Bijvoorbeeld trajecten op het gebied van ICT en dienstverlening zijn wel gestart, maar lopen over het boekjaar 2020 heen. Zo verwachten we dat we in 2021 een belangrijke stap kunnen zetten op het

gebied van zaakgericht werken en er een nieuwe visie op dienstverlening komt. Daarvoor gebruiken we ook de middelen die voor het ontwikkelingstraject beschikbaar zijn gesteld.

In 2019 is de organisatiestructuur gewijzigd naar een directie van twee personen met teamleiders als centraal management van de organisatie. Op basis van de ervaringen in 2020 is ervoor gekozen de tweede directiefunctie niet in te vullen en te werken met afstemmingstafels: Dienstverlening, Beleid, Bedrijfsvoering, Sociaal Domein en Fysiek. Voor grotere projecten, zoals het programma sociaal domein en ICT, wordt gewerkt met stuurgroepen. In 2021 zal duidelijk worden hoe invulling zal worden gegeven aan de nieuwe organisatiestructuur.

Personeelsbeleid

2020 stond, ook voor het personeelsbeleid in het kader van Corona. Hoe passen we de landelijke richtlijnen toe in onze organisatie? Hoe te werken op kantoor? Hoe gaan we om met thuiswerken? Hoe geven we de aandacht aan de thuiswerkende collega's? Dit is een greep van de vragen waar we in 2020 de antwoorden op hebben gegeven. E.e.a. is gedaan binnen de opgezette werkgroepen, zoals de Coronawerkgroep.

Vanwege de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren hebben alle medewerkers met ingang van 1 januari 2020 een arbeidsovereenkomst gekregen in plaats van een aanstelling. Op Midnet is een Personeelshandboek geplaatst waarin alle personeelsbeleid en –regelingen zijn opgenomen die voldoen aan de nieuwe wet- en regelgeving.

In het eerste kwartaal van 2020 is voldaan aan de verplichting in de nieuwe cao Gemeenten om een reglement Geschillencommissie vast te stellen en voor de behandeling van geschillen aan te sluiten bij de geschillencommissie Noord-Drenthe.

Daarnaast is er meer aandacht gekomen voor veiligheid, gezondheid en welzijn. De in 2019 aangestelde Arbo adviseur voert regie op de uitvoering van de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) en er zijn twee preventiemedewerkers aangesteld en opgeleid. In 2020 hebben we stappen gezet met ons rookbeleid. De rookruimte in het gemeentehuis is gesloten, we hebben een rook-abri op de parkeerplaats buiten gerealiseerd. Verschillende medewerkers hebben succesvol deelgenomen aan de 'stoppen met roken' cursus.

Verder is een start gemaakt met de professionalisering van de aanpak van ziekteverzuim door het vaststellen van een visie op verzuim in het managementteam en het aanbesteden van een nieuw contract met een Arbodienst.

Ook is een aanbesteding gestart voor begeleiding bij het ontwikkelen van agressiebeleid en agressietrainingen.

De implementatie van beide aanbestedingen vindt in de eerste helft van 2021 plaats.

De instroom van nieuwe medewerkers en de uitstroom van (pensioengerechtigde) medewerkers was in 2020 een ander aandachtspunt. Het vinden van nieuwe medewerkers in een krappe arbeidsmarkt kost in toenemende mate tijd en energie.

We hebben een nieuw Werving- en selectiebeleid ontwikkeld dat na vaststelling door de directie vanaf 2021 kaders en ondersteuning biedt bij het vinden van nieuwe medewerkers, maar ook voor de doorstroom van onze eigen medewerkers.

Het afgelopen jaar zijn teamleiders binnen Midden-Drenthe voor het eerst gestart met Strategische personeelsplanning (SPP). In de essentie is SPP een methodiek waarmee je knelpunten op het gebied van personele bezetting en inzet kunt voorkomen of op kunt lossen. Het is dus een hulpmiddel voor leidinggevendenden om op een effectieve en gerichte manier te sturen op de optimale bezetting van een team. Voor het komend jaar zal er gewerkt worden aan het moderniseren van de ontwikkel- en beoordelingsgesprekken.

Financiën en controlling

Financiën

De verhouding tussen de taken die gemeente moet uitvoeren en de inkomsten die de gemeente van het Rijk krijgt, staat onder druk. Niet alleen omdat het Rijk minder uitgeeft dan verwacht, maar ook omdat er de afgelopen jaren steeds meer taken op het bord van de gemeente zijn komen te liggen, zonder bijpassende financiële middelen.

De gemeente Midden-Drenthe heeft jarenlang zorgvuldig financieel beleid gevoerd. Daardoor heeft de gemeente een goede reservepositie en konden we investeren in bijvoorbeeld het sociaal domein en de organisatieontwikkeling met incidentele middelen, in de verwachting dat de opbrengsten later zullen volgen.

In de begroting 2020 zijn de structurele middelen reeds meerjarig volledig ingezet. Doordat we zijn blijven investeren, heeft de gemeente ook ingeteerd op de reserves.

Door met name incidentele meevallers zoals de verkoop van vastgoed en een voordeel op legesvergoedingen is er in 2020 sprake van een fors exploitatieresultaat van ruim € 2 miljoen. Op basis van de bestemming rekeningresultaat wordt een deel van dit resultaat gebruikt om de algemene bestemmingsreserve weer aan te vullen.

COVID-19

Vanaf maart 2020 werkt een groot deel van onze medewerkers als gevolg van het coronavirus zoveel mogelijk thuis. Thuiswerken en digitaal vergaderen is inmiddels gemeengoed. Op veel plekken gaat dit heel goed en een belangrijk deel van de werkzaamheden kon gewoon doorgaan. Toch trekt het ook een wissel op de organisatie en moeten we de impact van het nagenoeg volledig thuiswerken niet onderschatten. Voor 2020 geldt dat wij er ons goed doorheen hebben geslagen en zowel qua gezondheid als financiën de consequenties beperkt zijn gebleven.

Het kabinet heeft gemeenten in een aantal tranches gecompenseerd voor nadelen als gevolg van COVID-19. Daarnaast hebben we als gemeente de opdracht gekregen om uitvoering te geven aan een aantal coronaregelingen zoals TOZO en de handhaving van coronamaatregelen door onze BOA'S.

Bij de najaarsnota is de eerste tranche van € 434.000 als voordeel meegenomen, omdat de verwachting bestond dat de kosten als gevolg corona gedekt zouden kunnen worden uit de twee en volgende tranches. Aanvullend op de eerste tranche heeft Midden-Drenthe in 2020 nog € 618.000 compensatie corona ontvangen.

In 2020 is € 225.000 betaald aan 'coronakosten', exclusief kosten TOZO en continuïteitsbijdragen en meerkosten sociaal domein. Deze kosten bestaan uit kosten voor extra toezicht en handhaving, bijdrages aan dorpshuizen, culturele instellingen en musea, compensatie eigen bijdrage kinderopvang

en facilitaire zaken zoals video-apparatuur in de raadszaal, spatschermen, mondkapjes en hygiënemaatregelen.

Naast deze kosten hebben we als gemeente ook te maken met gedeelde inkomsten, zoals huur en door te belasten energie sporthallen, kantines en overige accommodaties en entreegelden zwembaden.

Doordat in de zomer van 2020 er meer mogelijkheden waren op het gebied van toerisme, is er geen sprake van gedeelde inkomsten toeristenbelasting.

Per saldo heeft de gemeente in 2020 minder kosten dan ontvangen compensatie. Een deel van de reeds ontvangen compensatie is ook bedoeld voor kosten die pas in 2021 plaats gaan vinden, zoals kosten voor verkiezingen. Daarom wordt voorgesteld het restant van de coronacompensatie te reserveren voor kosten als gevolg van corona in 2021.

Communicatie

Corona en participatie

In 2020 is onze communicatie-inzet vooral gericht geweest op de coronacrisis. Dat hebben we samen met de VRD gedaan, waarbij we uiteraard ook communicatie naar onze gemeente hebben vertaald.

We hebben veel geëxperimenteerd met digitale communicatie met onze inwoners, want hoe organiseer je participatie in tijden van corona, zonder fysiek contact?

We hebben enquêtes uitgezet en digitale bijeenkomsten met inwoners, stakeholders en partners georganiseerd:

Enquêtes over onder meer:

- De Esweg (Noord- Zuid route)
- Het fietsplan
- Afvalinzameling
- De raadsvisie

Online bijeenkomsten over onder meer:

- Jeugdakkoord
- Sportakkoord
- Kleinschalige zonne- en windparken
- Klantenpanel

Deze manier van communicatie vraagt improvisatie, maar de opbrengsten waren goed. Bijkomend voordeel is dat we op deze manier ook andere doelgroepen bereiken zoals jongeren en ouders van jongen gezinnen. In de toekomst gaan we dan ook vaker kiezen voor hybride bijeenkomsten, waarbij we fysieke en digitale bijeenkomsten en digitale enquêtes combineren.

Maatwerk en middelen

Uitgangspunt bij al onze communicatie is maatwerk: welk middel of welke middelen passen het beste bij het vraagstuk, het beoogde doel en de doelgroep? Middelen die we daarvoor ontwikkelen en inzetten zijn onder meer: het tijdschrift De Thuisblijver, flyers voor bijvoorbeeld miniregelingen en het scheiden van afval, advertorials in de Krant van Midden-Drenthe, onze website en sociale media en (digitale) bijeenkomsten.

Website en sociale media

We hebben onze website laten toetsen op toegankelijkheid. In september 2020 hebben we onze toegankelijkheidsverklaring kunnen publiceren. In 2021 gaan we aan de slag met een nieuwe website, waarvoor we eerst intern en extern een inventarisatie van alle wensen gaan maken. Sociale media worden steeds belangrijker als communicatiemiddel. Zeker in het afgelopen jaar hebben we veel gebruik gemaakt van Facebook, Twitter, Instagram en LinkedIn. Voor het vieren van mijlpalen, boodschappen van het college en het communiceren van mooie resultaten.

Crisiscommunicatie

In 2020 was veel crisiscommunicatie gericht op de coronacrisis, maar ook de boerenprotesten hebben communicatie-inzet gevraagd. Meestal in goede samenwerking met de VRD of andere betrokken gemeenten. Heeft regelmatig gezorgd voor snelle acties en veel inzet, ook op incurante uren.

Juridische zaken

WOB-verzoeken

In 2020 was sprake van een groot aantal (18) WOB-verzoeken

Corona-aanpak

Inzet juristen in VRD juridische helpdesk voor gemeenten

Bezwarencommissie

Het secretariaat van de commissie bezwaarschriften is een belangrijke taak inclusief de voorbereiding op de advisering door de commissie aan het gemeentebestuur. In 2018 en 2019 zijn in totaal 92 respectievelijk 117 bezwaarschriften ontvangen. In 2020 zijn er 77 bezwaarschriften ontvangen waarvan er 36 op het gebied van het sociaal domein. De hoeveelheid ontvangen bezwaarschriften verschilt nogal van jaar tot jaar en wordt deels veroorzaakt door de inhoud van de genomen besluiten en deels door bijvoorbeeld nieuwe landelijke of gemeentelijke regelgeving, spraakmakende infra- of bouwprojecten of het uitvoeren van handhavingstrajecten.

Ook in 2020 is voorafgaand aan de voortzetting van de bezwaarprocedure via de commissie bezwaarschriften zoveel mogelijk bekeken of er tegemoet gekomen kan worden aan het bezwaar. Dit kan verduidelijking of aanpassing van het besluit inhouden of zelfs tot intrekking van het besluit leiden.

Beroepszaken

Eventuele beroepsprocedures zijn onderdeel van het werk van de vakafdeling, waar nodig wordt juridische zaken aangehaakt.

Informatievoorziening

De ontwikkelingen op het gebied van informatisering gaan snel en vragen constant aandacht. Voor alles wat we als gemeente doen is informatie nodig. Onze informatievoorziening is essentieel voor de dienstverlening aan onze inwoners en het goed functioneren van onze interne bedrijfsvoering. De afgelopen jaren is er een achterstand ontstaan in het bij de tijd houden van onze informatievoorziening. Eind 2020 heeft de raad middelen beschikbaar gesteld om de komende jaren de benodigde verbeteringen te kunnen realiseren voor een toekomstbestendige informatievoorziening.

Een van die verbeteringen is het zaakgericht werken, dat vormt in onze organisatie de basis achter onze dienstverlening en interne bedrijfsvoering. In 2020 is er een onderzoek uitgevoerd over de wijze waarop wij vormgeven aan zaakgericht werken en hoe wij dit kunnen verbeteren. In navolging van dat

onderzoek is er in 2020 gestart met een nadere uitwerking om het zaakgericht werken weer aan te laten sluiten bij de huidige eisen en wensen.

Op het gebied van ICT zijn er ook diverse landelijke ontwikkelingen en wetgevingen waar wij onze informatievoorziening op moeten aanpassen. Wij spelen hier op in door deze naar onze eigen gemeentelijke praktijk te vertalen. Een belangrijke wettelijke verplichting waar we in 2020 aan hebben gewerkt is de Omgevingswet, waarbij het aansluiten op het landelijke digitale stelsel (DSO) een randvoorwaarde is.

Informatieveiligheid en privacy

Informatieveiligheid en privacy zijn cruciale randvoorwaarden in de dienstverlening richting onze inwoners en bedrijven. Hier zijn wij continue mee bezig, we streven naar maximale borging. Een van de middelen die daarvoor worden gebruikt is de ENSIA audit. ENSIA is de verantwoordingssystematiek waarbij de toetsing van diverse aandachtsgebieden rondom informatiebeveiliging is samengevoegd en gestroomlijnd tot één audit, wat de efficiëntie ten goede komt. De horizontale verantwoording over informatieveiligheid sluit aan op de gemeentelijke planning en control-cyclus. Hierdoor hebben we meer overzicht over de informatieveiligheid van onze gemeente.

Archief

Sinds de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht (in 2012) is de gemeente zelf verantwoordelijk voor het toezicht op haar informatie- en archiefbeheer en voeren wij hieromtrent jaarlijks een zelftoets uit. Uit de jaarlijkse zelftoets is gebleken dat er nog een groot aantal verbeterlagen te maken zijn op het gebied van het informatie- en archiefbeheer. De formatie is in 2020 vertrekt en de eerste acties zijn in 2020 in gang gezet.

Inkoop

Inkoop en rechtmatigheid

In 2020 lag de focus op de verdere professionalisering van inkoop met aandacht voor rechtmatig en doelmatig inkopen en aanbesteden.

Hiervoor zijn in 2020 de volgende zaken uitgevoerd:

- Er zijn 9 Europese en Nationale aanbestedingen en diverse meervoudige onderhandse aanbestedingen uitgevoerd;
- Het doorlopen van de inkoopcyclus;
- Het doorontwikkelen van een digitaal inkoopproces;
- Blijvend aandacht besteden aan contractbeheer.

Vanuit de spendanalyse over boekjaar 2020 kan geconcludeerd worden dat verbetering merkbaar is op het gebied van recht- en doelmatigheid. Er zijn meer raamovereenkomsten afgesloten voor terugkerende diensten en leveringen. Er blijft echter continue ruimte voor verbetering. Jaarlijks terugkerende activiteiten zorgen ervoor dat hier meer grip en zicht op komt en dat er bewustwording in de organisatie ontstaat. Hierbij kan gedacht worden aan het uitvoeren van de inkoopcyclus; het periodiek proactief in gesprek gaan met de organisatie, uitvoeren van spendanalyses, opstellen van een inkoopplan en het opstarten van diverse aanbestedingen.

Inkoop is zichtbaar in de organisatie. De verwachting is dat deze zichtbaarheid in 2021 alleen nog maar verder toeneemt als gevolg van deze professionaliseringsslag.

Verantwoording interbestuurlijk toezicht 2020

Sinds 2015 wordt in de jaarrekening een overzicht opgenomen voor de verantwoording interbestuurlijk toezicht. Het betreft de volgende onderdelen:

- monumentenwet,
- huisvesting statushouders,
- ruimtelijke ordening,
- archieven,
- omgevingsrecht.

Het toezicht is bedoeld voor die gevallen waarin zich risico's of knelpunten kunnen voordoen bij de uitoefening van een bepaalde taak. Op de verschillende beleidsterreinen is overleg met de provincie als enige toezichthouder. In de jaarrekening wordt het totaaloverzicht gepresenteerd.

Gemeentelijke zelfevaluatie

Onderstaande toezichtinformatie geeft op hoofdlijnen weer of aan de wettelijke vereisten wordt voldaan.

	voldaan aan wettelijke eisen, geen extra aandacht nodig
	niet volledig voldaan aan wettelijke eisen, extra aandacht nodig
	niet voldaan aan wettelijke eisen

De informatie die hieronder is opgenomen betreft de gemeentelijke zelfevaluatie over 2020. Gedeputeerde Staten van Drenthe neemt eind 2021 een besluit.

Monumenten	Rood/Oranje/Groen
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; deze bestemmingsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld	
Gemeente heeft een commissie ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn	
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten	
Is er reden voor extra aandacht?	Nee

Huisvesting statushouders	Rood/Oranje/Groen
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in	
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in	
Is er reden voor extra aandacht?	Nee

In 2020 was de totale taakstelling 24. De taakstelling eerste helft 2020 (11) hebben we behaald. We hebben in deze periode in totaal 14 statushouders gehuisvest. De Provincie heeft het toezicht over de tweede helft van het jaar opgeschort vanwege een gebrek aan instroom van statushouders in 2019 en de maanden voor de zomer van 2020. De taakstelling tweede helft 2020 (13) hebben wij in maart 2021 alsnog behaald.

Ruimtelijke ordening	Rood/Oranje/Groen
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisie(s) conform de wettelijke vereisten	
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde bestemmingsplannen conform de wettelijke vereisten	
Is er reden voor extra aandacht?	Ja

Er zijn drie kleine hiaten:

- Spier (1989)
- Stukje naast de MFA in Westerbork
- Smilde (2009)

Archiefzorg (cruciale thema's 1 t/m 4)	Rood/Oranje/Groen
1 - Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem	KPI 1, 2, 3.4, 3.5 en 4
2 - Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht	KPI 5
3 - Zoals analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld	KPI: 6, 7 en 8
4 - Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende beheeromgevingen	KPI: 3.1, 3.2 en 3.3
Er is een passend verbeterplan voor het informatie- en archiefbeheer	volgt (bij toelichtend verslag)
Is er reden voor extra aandacht?	ja

Jaarlijks brengen wij op basis van het VNG-instrumentarium 'Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) gemeentelijke archiefketen' zelf in beeld of we voldoen aan de archief wettelijke eisen. Wanneer door ons niet aan deze eisen wordt voldaan, dan heeft dat gevolgen voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering én lopen we de kans dat de provincie ingrijpt.

De afzonderlijke KPI-resultaten over 2020 zijn hierboven samengevat en gegroepeerd per cruciaal thema (1 t/m 4), waarbij per thema is aangegeven welke KPI's daarvan onderdeel uitmaken. Halverwege 2021 zal aan de raad in een toelichtend verslag meer uitvoerig verslag worden gedaan over de thema's en afzonderlijke resultaten. En bij dit toelichtend verslag zullen dan ook de afzonderlijke KPI-resultaten worden gevoegd en zal worden aangegeven welke verbetermaatregelen worden getroffen.

In 2020 is er – op basis van een eerdere zelfevaluatie en risicoanalyse – gewerkt aan een achttal verbetermaatregelen. Twee van deze maatregelen zijn inmiddels uitgevoerd: het organiseren van de nieuwe IBT/Archief-cyclus en het vaststellen van het calamiteitenplan archiefbewaarplaats. En zes van deze maatregelen zijn nog in uitvoering: het samenstellen van het informatie-overzicht, het vaststellen

van het metagegevensschema, het uitvoeren van de vernietiging en overbrenging, het bewerken en materieel verzorgen van de analoge bouwvergunningen en het voorbereiden van de e-depotvoorziening.

Onze zelfevaluatie kan niet los worden gezien van de nog te treffen verbetermaatregelen. De kleur oranje wil namelijk zeggen: 'er wordt niet volledig voldaan aan alle wettelijke vereisten, maar er is voldoende aannemelijk gemaakt dat de risico's aanvaardbaar zijn en dat er wordt gewerkt aan de aanpak daarvan'.

Omdat bij twee van de voor 2020 geplande en nog in uitvoering zijnde verbetermaatregelen sprake is van aanzienlijke risico's (bij het niet-tijdig vernietigen en overbrengen van informatie), is er in 2021 reden voor extra aandacht en aanvullende maatregelen.

Omgevingsrecht	Rood/Oranje/Groen
Gemeente heeft een actueel beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse	
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen	
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld jaarverslag op het gebied van VTH	
Uit het jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten	
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening op het gebied van VTH	
<i>Is er reden voor extra aandacht?</i>	Nee

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Drenthe (GGD)

Algemeen		
Statutaire naam	GGD Drenthe	
Vestigingsplaats	Assen	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling	
Missie/doelstellingen/activiteiten	De GGD Drenthe bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten.	
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten om de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten te bewaken, beschermen en bevorderen.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Volksgezondheid en Milieu	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2020	€ 2.650.000
	31-12-2020	€ 2.913.000
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2020	€ 2.380.000
	31-12-2020	€ 6.672.000
Geraamde resultaat	2020	€ 99.000
Ontwikkelingen / risico's		
Ontwikkelingen	Ten aanzien van algemene <u>risico's</u> houdt de GGD een Algemene Reserve van maximaal 5% van de omzet voor de basistaken. Voor het programma additioneel wordt een opslag van 10% berekend op de kostprijs van de additionele producten. Deze opslag wordt gestort in de risicoreserve. De reserve heeft een maximum-omvang van 33% van de loonkosten van het programma additioneel. Voor Veilig Thuis Drenthe wordt de opslag van 10% niet berekend. De GGD werkt tegen kostprijs voor de gemeenten, met de afspraak dat wanneer de gemeenten het product substantieel wensen terug te brengen er aanvullende afspraken worden gemaakt over de dan optredende frictiekosten. Voor een uitgebreide beschrijving van de risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting 2021 e.v. van de GGD. De coronamaatregelen zoals die door de overheid vanaf het begin van de pandemie zijn bepaald, zijn van invloed geweest op de dienstverlening van de GGD. Overall is de dienstverlening zoveel als mogelijk doorgegaan of zijn inhaalacties gepleegd als de maatregelen dat toelieten. Essentiële dienstverlening, zoals bijvoorbeeld door Veilig Thuis of forensische zorg, is steeds gewaarborgd. Voor de inwoners betekent het dat de contacten met de GGD ook plaatsvinden binnen de coronamaatregelen	

	(digitaal contact, gebruik mondmaskers op consultatiebureaus e.d). Door de extra dienstverlening in verband met het coronavirus, heeft de GGD veel extra personeel moeten inzetten. Deze meerkosten voor de bestrijding van het coronavirus komen volledig voor rekening van het Rijk. In 2019 is de beleidsnota bewegen en leefstijl 2019-2023, "Met elkaar bewegen naar een gezonde toekomst" vastgesteld. Er is daarbij sprake van een goede samenwerking met de GGD Drenthe. Vanuit het Drentse project "aan de slag met preventie" wordt gebruik gemaakt van de kennis, kunde en advies van de GGD.
--	--

Werkvoorzieningsschap Stark

Algemeen		
Statutaire naam	Bedrijfsvoeringsorganisatie, genaamd Stark	
Vestigingsplaats	Hoogeveen	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling	
Missie/doelstellingen/activiteiten	Doelstelling: a. het bevorderen of uitvoeren van activiteiten welke gericht zijn op het creëren, bevorderen of in stand houden van werkgelegenheid voor natuurlijke personen die een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt; b. natuurlijke personen, ongeacht de soort uitkering en/of wettelijke basis, door middel van persoonlijke begeleiding en ondersteuning (jobcoaching), te laten re-integreren op de reguliere arbeidsmarkt, alles in de ruimste zin des woord; c. natuurlijke personen te laten participeren in de maatschappij, onder meer door arbeidsmatige dagbesteding. Activiteiten: Alle activiteiten welke dienstbaar kunnen zijn aan de doelstelling, waaronder het aanbieden van stageplaatsen werkplekken en sociaal-maatschappelijke activeringstrajecten.	
Openbaar belang	Kwetsbare inwoners vanuit Midden-Drenthe een baan / daginvulling bieden.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Sociaal Domein	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2020	€ 1.505.000
	31-12-2020	€ 2.137.000
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2020	€ 2.074.000
	31-12-2020	€ 2.365.000
Geraamde resultaat	2020	€ 632.000
Ontwikkelingen		

Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	Sinds maart 2020 wordt ook Stark geconfronteerd met de coronapandemie. In financiële zin heeft Stark een beter resultaat gerealiseerd dan begroot. Begroot was een verlies van € 692.000 en er is een nihil-resultaat gerealiseerd. Dit is totaal € 692.000 beter. Deze afwijking ontstaat voornamelijk door een hogere Rijksbijdrage ter compensatie voor de effecten van corona. Er vindt geen dotatie aan of onttrekking van de algemene reserve plaats. De gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten bedraagt € 1.103.340. Het is niet in te schatten wat de potentiële effecten zijn van de pandemie in het jaar 2021 (en verder). Anderzijds ziet Stark ook kansen: vanwege (nieuwe) economische omstandigheden en krapte aan personeel in bepaalde sectoren kunnen nieuwe leerwerkroutes worden ontwikkeld. Stark is als leerwerkbedrijf nu ruim twee jaar operationeel. Het afgelopen jaar stond in het teken van het blijvend doorontwikkelen van het leerwerkbedrijf. Dit zal het komende jaar ook het geval zijn. Een voorbeeld hiervan is dat wij samen met Stark gaan inzetten op een pilot met betrekking tot arbeidsmatige dagbesteding waarbij Stark gaat onderzoeken of ze hiervoor aanbieder kunnen worden. Stark heeft een goedkeurende accountantsverklaring over het jaar 2020 gekregen.
----------------------------------	--

In financiële zin heeft Stark een beter resultaat gerealiseerd dan begroot. Begroot was een verlies van € 692.000 en er is een nihil-resultaat gerealiseerd. Dit is totaal € 692.000 beter. Er vindt geen dotatie aan of onttrekking van de algemene reserve plaats. De gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten bedraagt € 1.103.340.

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Het uitvoeren van taken en bevoegdheden die bij of krachtens de wet aan de Veiligheidsregio zijn opgedragen. Het uitvoeren van overige taken en bevoegdheden welke door de deelnemende gemeenten aan de veiligheidsregio zijn opgedragen.

Algemeen	
Statutaire naam	Veiligheidsregio Drenthe
Vestigingsplaats	Assen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Missie/doelstellingen/activiteiten	De VRD hanteert de volgende missielijnen: · Het optreden bij calamiteiten en crises. · Het vergroten van de bewustwording bij inwoners, bedrijven en instellingen over fysieke veiligheid.

	· De VRD is onderdeel van de samenleving. · De VRD is een vitale en flexibele organisatie.	
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten ter ondersteuning van de gemeentelijke taken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Veiligheid	
Taakveld	Crisisbeheersing en brandweer	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2020	€ 2.005.000
	31-12-2020	€ 3.382.000
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2020	€ 19.509.000
	31-12-2020	€ 29.760.000
Geraamde resultaat	2020	€ 855.000
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	In de raadvergadering van 26 maart 2020 heeft de raad de kaderbrief VRD 2021 behandeld. De bevindingen zijn via een brief aan de VRD meegedeeld.	

Het resultaat van 2020 was € 854.508 en werd vooral veroorzaakt door COVID-19.

De algemene reserve van de VRD had een omvang van 3,22% van de begrote uitgaven; daarbij behoorde een beoordeling “onvoldoende”. Het algemeen bestuur had daarom in haar vergadering van 24 maart 2021 besloten om een bedrag van € 537.836,- toe te voegen aan de algemene reserve. Met deze toevoeging kwam de algemene reserve op 5% uit en werd beoordeeld als “ruim voldoende”. Het resterende bedrag van € 316.672,- werd terugbetaald aan de gemeenten.

Recreatieschap Drenthe

Algemeen	
Statutaire naam	Recreatieschap Drenthe
Vestigingsplaats	Diever
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Missie/doelstellingen/activiteiten	Het Recreatieschap heeft voor de Drentse gemeenten een stimulerende, initiërende en voorwaardenstellende rol op het gebied van recreatie en toerisme. Naast planontwikkeling adviseert het Recreatieschap de gemeenten gevraagd en ongevraagd over zaken welke van belang zijn voor recreatie en toerisme.

Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten en één Friese gemeente.	
Geraamde verandering in het belang		
Programma	Economie	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2020	€ 696.641
	31-12-2020	€ 1.385.757
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2020	€ 669.768
	31-12-2020	€ 813.152
Geraamde resultaat	2020	€ 577.443
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	Nieuwe huisvesting kantoor Recreatieschap Verkoop Pottendijk Emmen	

Het boekjaar wordt afgesloten met een positief resultaat van € 577.443,00. Hiervan heeft € 571.088,00 betrekking op de verkoop van Pottendijk in Emmen en € 6.355,00 op de lopende exploitatie.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 21 januari 2021 is besloten om de opbrengst van de verkoop Pottendijk als volgt te bestemmen:

- € 297.088,00 toevoegen aan bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme
- € 274.000,00 uitbetalen volgens verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten

De accountant heeft een goedkeurende verklaring voor de jaarrekening 2020 afgegeven.

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)

Sinds 2014 zijn de milieutaken ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD).

Algemeen	
Statutaire naam	Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
Vestigingsplaats	Assen en Emmen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Missie/doelstellingen/activiteiten	De RUD Drenthe is opgericht ter behartiging van de belangen van de deelnemers (gemeenten en provincie Drenthe) op het gebied van de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieuvorschriften krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en van overige milieuwet- en regelgeving, alsook voor de milieuadviesgeving (o.a. geluid, lucht en externe veiligheid).

Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen alle twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe op het gebied van milieu. Voor alle 13 deelnemende partijen voert de RUD het milieubrede takenpakket uit.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Volksgezondheid en milieu	
Taakveld	Milieubeheer	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	01-01-2020	€ 173.000
	31-12-2020	€ 91.000
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2020	€2.433.000
	31-12-2020	€ 1.568.000
Resultaat	2020	€ -82.000
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	In de raadvergadering van 28 maart 2019 heeft de raad de kaderbrief 2020 behandeld, met daarin de beleidsvoornemens voor 2020. De bevindingen zijn via een brief aan de RUD meegedeeld. In 2020 is een evaluatie gestart. Inmiddels is de verrekeningssystematiek gewijzigd.	

Publiek vervoer

Algemeen		
Statutaire naam	Samenwerkingsorganisatie Publiek Vervoer Groningen Drenthe	
Vestigingsplaats	Assen	
Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie op grond van de Wgr.	
Missie/doelstellingen/activiteiten	Ondersteuning van de deelnemers bij het uitvoeren van de vervoersovereenkomsten en de advisering bij de doorontwikkeling van het vervoer.	
Openbaar belang	Ondersteuning bij vervoerstaken (Wmo, leerlingenvervoer)	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Sociaal Domein	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2020	€ 5.000
	31-12-2020	€ 41.000
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2020	€ 334.000
	31-12-2020	€ 352.000
Geraamde resultaat	2020	€ 36.000
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	N.v.t.	

Vennootschappen en coöperaties

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Algemeen		
Statutaire naam	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG Bank)	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)	
Missie/doelstellingen/activiteiten	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid. Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer en advisering. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek private samenwerking.	
Openbaar belang	Diverse overheden en instellingen die werk doen op het gebied van het maatschappelijke belang.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Algemene middelen	
Financieel		
Eigen vermogen	1-1-2020	€ 4.887 miljoen
	31-12-2020	€ 5.097 miljoen
Vreemd vermogen	1-1-2020	€ 144.802 miljoen
	31-12-2020	€ 155.262 miljoen
Resultaat	2020	€ 76.500 (over 2019)
Aandelen	€ 2,50	60.138

BNG Bank zal op 19 maart 2021 overgaan tot uitkering van een deel van het goedgekeurde dividend 2019 ter grootte van circa EUR 25 miljoen. Het resterende bedrag van circa EUR 46 miljoen blijft gereserveerd voor uitkering op een later moment. Het precieze bedrag zal BNG Bank bekendmaken op 15 maart 2021, bij de publicatie van de jaarcijfers 2020.

Op 15 december jl. heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Dividenden mogen onder strikte voorwaarden maximaal 15% van de gecumuleerde winst 2019-2020 bedragen en niet hoger zijn dan 20 basispunten van de Common Equity Tier 1 (CET1)-ratio.

BNG Bank heeft besloten gebruik te maken van de ruimte die de ECB biedt en een bedrag van circa EUR 25 miljoen aan dividend over 2019 uit te keren (ongeveer EUR 0,45 per aandeel). Dit correspondeert met 20 basispunten van de Common Equity Tier 1 (CET1)-ratio. Het precieze bedrag zal op 15 maart 2021 worden bekendgemaakt en op 19 maart 2021 worden uitgekeerd.

Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag (EUR 46 miljoen) blijft gereserveerd voor uitkering. De

uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Voor het jaar 2020 zal BNG Bank de aandeelhouders een voorstel tot winstverdeling doen dat in lijn is met het dividendbeleid van de bank. Dit voorstel zal worden geagendeerd en aan de aandeelhouders voor besluitvorming worden voorgelegd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 april 2021. In het voorstel zal worden toegelicht dat uitkering niet zal plaatsvinden vóór 30 september 2021 en onderworpen is aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Enexis

Algemeen		
Statutaire naam	Enexis	
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (NV)	
Missie/doelstellingen/activiteiten		
Openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningsgebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Algemene middelen	
Financieel		
Eigen vermogen	1-1-2020	€ 4.112 miljoen
	31-12-2020	€ 4.116 miljoen
Vreemd vermogen	1-1-2020	€ 4.146 miljoen
	31-12-2020	€ 4.635 miljoen
Resultaat	2020	€ 145.000 (over 2019)
Aandelen	€ 1,-	206.779

Enexis heeft van de aandeelhouders een converteerbare hybride geldlening aangetrokken ter waarde van € 500 miljoen. Wij doen mee met Tranche B naar rato van ons aandelenbezit voor € 690.727 tegen een rente van € 1,4%.

De lening heeft een lange looptijd van 60 jaar. In principe is de lening dus bijna eeuwigdurend. De eerste resetdatum is eind 2030. Wij gaan ervan uit dat Enexis de lening dan aflost. Na 10 jaar dient Enexis namelijk een hogere rente te betalen en telt de lening ook niet meer mee tot het eigen vermogen van Enexis. Binnen de 10 jaar kan de lening worden omgezet in aandelen. Dan stijgt het eigen vermogen van Enexis en ons aandeel in het bedrijf.

Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)

Algemeen		
Statutaire naam	Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)	
Vestigingsplaats	Assen	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap (NV)	
Missie/doelstellingen/activiteiten	Het leveren van drinkwater aan de Drentse gemeenten.	
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen de provincie Drenthe en elf Drentse gemeenten (alle Drentsche gemeenten zonder Meppel)om drinkwater te leveren aan ca. 450.000 inwoners van de Drentse gemeenten met 196.708 aansluitingen.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Algemene middelen	
Financieel		
Eigen vermogen	1-1-2019	€ 34 miljoen
	31-12-2019	€ 39 miljoen
Vreemd vermogen	1-1-2019	€ 130 miljoen
	31-12-2019	€ 131 miljoen
Resultaat	2019	-
Aandelen	73	
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	Komende jaren zal in het teken staan van focus op de kernactiviteit. Alle andere activiteiten zullen worden afgebouwd.	

Stichtingen en verenigingen

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Algemeen		
Statutaire naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Rechtsvorm	Vereniging	
Missie/doelstellingen/activiteiten	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) werkt aan een krachtige lokale overheid.	
Openbaar belang	Dienstverlening: advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen (pro actief) en advisering aan individuele leden (op verzoek). De platformfunctie wordt uitgeoefend via de VNG-commissies, Provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en ledenraadplegingen.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Algemene Middelen.	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2019	€ 61.975.000
	31-12-2019	€ 64.627.000
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2019	€ 76.807.000
	31-12-2019	€ 86.221.000
Geraamde resultaat	2019	€ 1.174.000
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	N.v.t.	

De contributie in 2020 bedroeg € 49.575. Daarnaast is sprake van een bijdrage aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) in 2020 van € 83.022.

Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG)

Algemeen		
Statutaire naam	Vereniging van Drentse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Hoogeveen	
Rechtsvorm	Vereniging	
Missie/doelstellingen/activiteiten	De Vereniging van Drentse gemeenten is een provinciale afdeling van de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) en is een belangrijk en gewaardeerd platform met vier functies: - Kennis en expertise - Netwerken en ontmoeten - Afstemmen en afspraken maken - Interne en externe verbindingen realiseren	
Openbaar belang	De VDG is de Drentse afdeling van de VNG. De VDG dient als verbindend platform voor alle organisaties en ketenpartners die ten dienste staan van de Drentse gemeenten. Denk hierbij aan Provincie, Rijk, SNN, IPO, etc.). Daarnaast faciliteert de VDG interne verbindingen tussen ambtenaren en bestuurders.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Algemene Middelen	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2020	Niet bekend
	31-12-2020	Niet bekend
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2020	Niet bekend
	31-12-2020	Niet bekend
Geraamde resultaat	2020	Niet bekend
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen		

De contributie in 2020 bedroeg € 12.609

P10

Algemeen		
Statutaire naam	P10	
Vestigingsplaats	Beetsterzwaag	
Rechtsvorm	Samenwerkingsverband	
Missie/doelstellingen/activiteiten	De P10 is het samenwerkingsverband van grote plattelandsgemeenten. De zestien grootste plattelandsgemeenten van Nederland hebben veel dezelfde ambities en uitdagingen waarvoor zij zich dagelijks inzetten.	
Openbaar belang	In P10-verband brengen zij deze onder de aandacht van de landelijke en Europese politiek. De P10 is samen met andere organisaties zoals LTO, Vereniging Kleine kernen, Netwerk Platteland, één van de organisaties die de plattelandsthema's onder de aandacht brengt van diverse partijen. Gesprekspartners zijn o.a. VNG en diverse ministeries.	
Geraamde verandering in het belang	Nee	
Programma	Algemene Middelen	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2019	Niet bekend / N.v.t.
	31-12-2019	Niet bekend / N.v.t.
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2019	Niet bekend / N.v.t.
	31-12-2019	Niet bekend / N.v.t.
Geraamde resultaat	2019	Niet bekend / N.v.t.
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	Zie jaarverslag P10	

De contributie in 2020 bedroeg € 7.500.

Overige verbonden partijen

Bedrijvencentrum Ossebroeken VOF

Algemeen		
Statutaire naam	Bedrijvencentrum Ossebroeken V.O.F.	
Vestigingsplaats	Beilen	
Rechtsvorm	V.O.F.	
Missie/doelstellingen/activiteiten	Het voor rekening van de vennoten exploiteren van het Bedrijvencentrum Ossebroeken, overeenkomstig het door de gemeenteraad van Midden-Drenthe bij besluit van 24 juni 1999 vastgestelde bestemmingsplan Ossebroeken. Al hetgeen daartoe noodzakelijk en/of wenselijk wordt geacht. De verkoop van grond/gronden in dat bedrijvencentrum. Het verrichten van al hetgeen met vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.	
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen de gemeente Midden-Drenthe en Exploitatiemaatschappij Bedrijventerrein Ossebroeken b.v.	
Geraamde verandering in het belang	Niet van toepassing	
Programma	Werk en Inkomen	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2019	€ 11.146
	31-12-2019	€ 405.568
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2019	€ 42.045
	31-12-2019	€ 21.815
Geraamde resultaat	2019	€ 394.422
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	De gronden in Ossebroeken I zijn nagenoeg allemaal verkocht. Alleen in 2020 zijn er op Ossebroeken I Beilen geen kavels verkocht.	

Zonnepark Leemdijk BV

Algemeen		
Statutaire naam	Zonnepark Leemdijk BV	
Vestigingsplaats	Beilen	
Rechtsvorm	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid	
Missie/doelstellingen/activiteiten	Het doel van de vennootschap is: 1. het ontwikkelen en exploiteren van een zonnepark teneinde energie op te werken en te verkopen; 2. de netto opbrengst toevoegen aan een duurzaamheidsfonds waarmee duurzame plannen in de gemeente worden bekostigd.	
Openbaar belang	Het exploiteren van een zonnepanelenpark waarbij de netto opbrengst weer ten gunste van de burgers komt.	
Programma	Economie	
Financieel		
Geraamd eigen vermogen	1-1-2020	N.v.t.
	31-12-2020	0
Geraamd vreemd vermogen	1-1-2020	N.v.t.
	31-12-2020	p.m..
Geraamde resultaat	2020	N.v.t.
Ontwikkelingen		
Beleidsvoornemens/ontwikkelingen	Begin 2021 wordt het park operationeel.	

In de 2020 is het aangelegd. Alleen is er begin mei 2021 nog geen jaarrekening 2020 door Zonnepark Leemdijk BV opgesteld. Daarom staat het eigen vermogen op 0 en het vreemd vermogen op p.m.

Grondbeleid

Nota Grondbeleid Midden-Drenthe 2016-2020

Op 27 oktober 2016 is de nota Grondbeleid Midden-Drenthe 2016-2020 vastgesteld door de gemeenteraad.

Grond is het fundament voor ontwikkeling van ruimtelijke plannen. Grondbeleid is altijd volop in beweging en er gebeurt veel in het ruimtelijke-fysieke domein. De afgelopen jaren is er veel veranderd maar de hoofddoelstelling van het grondbeleid verandert nagenoeg niet:

“Grondbeleid ondersteunt de ontwikkeling van de gemeente zowel in uitleggebieden als herontwikkeling in en van bestaande structuren”.

De missie is om direct dan wel indirect met inzet van financiële en juridische instrumenten bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling van de gemeente Midden-Drenthe waarbij ruimte is voor doelgroepenbeleid.

In januari 2021 is de Nota Grondbeleid Midden-Drenthe 2021-2026 “Aan het roer” vastgesteld. De nota gaat niet alleen over abstracte en theoretische kaders, maar ook juist over mogelijkheden om snel en daadkrachtig te kunnen handelen. In het onderdeel weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie wordt alvast kort de verbinding gemaakt van de jaarrekening 2020 naar deze nieuwe nota en toekomstige ontwikkelingen.

Regels

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna BBV) beschrijft de regels die van toepassing zijn op de begroting en de jaarrekening van de gemeente. In het BBV is opgenomen dat er een commissie BBV is met als taak zorg te dragen voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV. Aan deze regels moet de gemeente voldoen.

Het BBV schrijft onder andere voor hoe we gronden moeten waarderen, wanneer we gronden lager moeten waarderen, welke termen we moeten gebruiken, welke kosten we wel en niet mogen toerekenen, hoe we rente moeten berekenen en welke besluiten moeten zijn genomen. Het BBV wil de transparantie van de bouwgrondexploitatie vergroten en er voor zorgen dat er wordt aangesloten bij nieuwe wet- en regelgeving, zoals vennootschapsbelasting (Vpb).

In de bouwgrondexploitatie hebben we te maken met gronden die al in ontwikkeling zijn, afgekort BIE (Bouwgrond in exploitatie). Daarnaast hebben we gronden die niet in exploitatie zijn. Deze gronden vallen sinds 1 januari 2016 niet meer onder de voorraden maar onder de materiële vaste activa (MVA). Materiële vaste activa zijn bezittingen van de gemeente die voor een langere periode worden gebruikt voor de bedrijfsvoering.

De MVA is verdeeld in twee categorieën:

1. Strategische gronden (gronden voor ontwikkeling) en
2. Gronden en terreinen

Hierbij was het uitgangspunt dat we de boekwaarde tot 2020 konden bevriezen. Dit onder de voorwaarde dat de plannen voor 2020 in exploitatie waren genomen. Zo niet dan waren we verplicht om de boekwaarde te verlagen naar de marktwaarde van de grond.

De nieuwe notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" van juli 2019 biedt voor de nog gerealiseerde woningbouwplannen nog een uitwijkmogelijkheid.

Stellige uitspraak: Gronden die zijn verworven met het oog op concrete ontwikkeling door de gemeente, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld mogen, voor wat betreft de toepassing van artikel 65 lid 1 BBV, worden gewaardeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, mits wordt voldaan aan de voorwaarden zoals verwoord in hoofdstuk 4.2 van deze notitie.

Voor de woningbouwlocaties hebben gebruik gemaakt van deze regeling. In 2020 zijn de overige gronden gewaardeerd in overeenstemming met de regels.

Ontwikkelingen

De commissie Besluit Begroting en Verantwoording heeft bepaald dat gronden die niet voor 31 december 2019 in exploitatie zijn genomen moeten worden afgewaardeerd naar de marktwaarde. In 2019 heeft de commissie de notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" uitgebracht. Onder bepaalde voorwaarden hoeven gronden die beoogd zijn woningbouw niet worden afgewaardeerd.

Voor de jaarrekening 2020 zijn de gegevens van de 'bouwgrond in exploitatie' geactualiseerd. Hierbij hebben geen planinhoudelijke aanpassingen plaats gevonden, ten opzichte van 2019.

Overzicht nog uit te geven kavels/grond

Stand 31/12/2020

Woningbouw

Plan	aantal kavels	aantal m2 grond	m2
Plan Oranje	8	2.400	m2
Plan Brootacker te Hooghalen	11	3.463	m2
Plan Hijken	1	1.060	m2
Plan Nw-Balinge	6	2.792	m2
Plan Zwiggelte	4	2.970	m2
Plan Drijber	7	2.679	m2
Plan Hoogersmilde	4	1.144	m2
Plan Bovensmilde	3	979	m2
Plan Lievingerveld	110	105.692	m2
Plan Witteveen	6	2.845	m2
Totaal	160	126.024	m2

Bedrijventerrein

Plan Leemdijk West	7.678	m2
Plan Nw Balinge	3.044	m2
Plan Dambroeken te Beilen	4.316	m2
Plan gronddepot Eursinge	5.400	m2
Totaal	20.438	m2

Risico's

Het BBV heeft als spelregel opgenomen dat de gronden gesplitst moeten worden in BIE-complexen en Materiële Vaste Activa (MVA). De BIE complexen zijn de gronden die in exploitatie zijn genomen en waarvoor de raad een exploitatieopzet heeft vastgesteld. De gronden die vallen onder MVA zijn aangekocht met de insteek om in de toekomst in ontwikkeling te worden genomen.

BIE-complexen

De BIE-complexen hebben te maken met risico's zoals rente, kostenstijgingen en vertraging in de verkoop van de kavels. Dit kan leiden tot een lager eindresultaat maar hoeft niet meteen tot een verlies te leiden.

Indien een BIE-complex op basis van de geactualiseerde dynamische kostprijsberekening een tekort verwacht dan is dit tekort door een bijdrage in de voorziening bouwgrond afgedekt. In 2020 zijn er 4 complexen met een mogelijk toekomstig tekort. Het saldo van de voorziening bouwgrond bedraagt circa € 243.000. Naast de verplichte winstneming is bij de overige plannen, exclusief mogelijke vennootschapsbelasting, nog een winst potentie aanwezig van circa € 871.000. De conclusie is dat de risico's in de BIE-complexen zeer gering zijn.

MVA

Nog niet in exploitatie genomen gronden zijn onder gebracht in de Materiële Vaste Activa. De boekwaarde van deze mag niet hoger zijn dan de marktwaarde. Voor gronden die beoogd zijn voor woningbouwontwikkeling is een aanvullende uitzondering gemaakt. De bedrijfsgronden zijn maximaal volgens de marktwaarde gewaardeerd. In 2020 heeft geen afwaardering van gronden plaatsgevonden.

Het zelfde geldt voor de verspreide gronden met boekwaarden. Hier moet ook jaarlijks de marktwaarde toets plaatsvinden. Ook hier leidt een lagere marktwaarde tot een afwaardering van de boekwaarde. Voor 2020 is dit niet toepassing.

Verlies en winstneming

Winstneming

Er is in maart 2018 vanuit de commissie BBV een aanvulling gekomen op de notitie Grondexploitatie 2016. De aanvulling betreft een nieuwe methode (= de POC-methode) voor het berekenen van tussentijds winst nemen. Voor de lopende grondexploitaties betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting.

Positieve resultaten of winstnemingen worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie.

Op grond van POC –methode moet in 2020 winst worden genomen. Het gaat om een bedrag van € 287.369.

Hiernaast werden de ontvangsten van het plan Nagtegaal en de winstuitkering plan Ossebroeken toegevoegd aan het weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie. Voor 2020 is conform de anterieure

overeenkomsten € 265.709 ontvangen van het plan Nagtegaal en heeft de VOF Ossebroeken € 175.000 winst uitgekeerd. Gezien de geringe risico's in de lopende BIE plannen, zie onderdeel risico's, hoeven deze gelden in 2020 niet persé aan het weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie worden toegevoegd. Wij stellen echter voor om dit wel te doen vanwege toekomstige ontwikkelingen. Onder het kopje weerstandvermogen hieronder gaan we hier op in.

Verliesnemering

In onze lopende BIE-complexen hoeven we geen verliezen te nemen Het saldo van onze voorziening bouwgrond kan zelfs met € 1.000 verlaagd worden.

VPB

Halverwege 2021 wordt de aangifte vennootschapsbelasting 2020 met externe ondersteuning opgesteld. Dan krijgen we inzicht in de stand van zaken of we net als voorgaande jaren nog geen VPB hoeven te betalen. Een toekomstige VPB betaling zal ten laste van de reserve weerstand bouwgrond gebracht worden.

Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie en voorzieningen

Sinds 2013 beschikt de gemeente over een voorziening bouwgrond. Hiernaast is bij de vaststelling van de nota Bouwgrondexploitatie 2015 besloten om alle toekomstige positieve resultaten of tussentijdse winstnemingen toe te voegen aan het weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie. Hiermee wordt ingespeeld om de mogelijke hogere risico's die zijn ontstaan door wijzigingen in de BBV.

Toekomstige ontwikkelingen

De Nota Grondbeleid Midden-Drenthe 2021-2026 "Aan het roer" gaat over de actieve rol van de gemeente daar waar dit nodig is. In paragraaf 3.1 van de nota is aangegeven dat de gemeente inzet op situationeel grondbeleid waarbij is aangegeven in welke kernen regie gewenst is.

Het afgelopen jaar is duidelijk te merken dat de woningbouwmarkt zwaar onder druk staat. Er is veel vraag naar woningen, niet alleen sociale huur en sociale koop, maar ook naar betaalbare twee-onder-één kapwoningen en middenhuur. Het aanbod was en is zeer beperkt. Om er voor te zorgen dat er voldoende geschikte woonruimte is voor alle doelgroepen, verwachten we de komende jaren een behoorlijke taakstelling met een actieve rol voor de gemeente. Bij de actualisatie van het Woonplan is dit een belangrijk onderdeel. Actief grondbeleid gaat gepaard met risico's. Het is logisch om de reserve te vergroten met gelden uit woningbouw- en bedrijfsontwikkelingen.

Zoals aangegeven zijn de gronden in de MVA gewaardeerd in overeenstemming met wet- en regelgeving. Op het moment dat deze gronden in ontwikkeling worden genomen, kan dit een toename van risico betekenen. De gronden worden tegen de marktwaarde in de grondexploitatie opgenomen. Hier komen dan nog de kosten voor bouw- en woonrijp maken, onvoorziene kosten, planschade etc. bij. Kort samengevat komt het er op neer dat een grondexploitatie (te) strak in zijn jas zit. Dit vormt een risico. Gronden voor ontwikkeling relatief goedkoop inkopen en gaan exploiteren is echt verleden tijd. Het tegenovergestelde is eerder aan de orde. Om doelgroepenbeleid, zoals bijvoorbeeld sociale koop mogelijk te maken en de risico's van toekomstige ontwikkelingen op voorhand zoveel mogelijk te kunnen beperken, is het solide keuze om resultaten en bijdragen uit ontwikkelingen door derden toe te voegen aan het weerstandvermogen bouwgrondexploitatie.

Daarom wordt voorgesteld om de winst uit de complexen, de bijdragen van Nagtegaal en VOF Ossebroeken toe te voegen aan het weerstandsvermogen.

In onderstaand geven we de huidige stand weer:

Voorziening

Stand per 1 januari 2020	243.981
Afname voorziening	<u>-1.092</u>
Stand per 31 december 2020	242.889

Weerstandsvermogen bouwgrond

Stand per 1 januari 2020	1.439.068
Toevoeging winstnemering 2020	287.369
Bijdrage Nagtegaal	265.709
Bijdrage VOF Ossebroeken	<u>175.000</u>
Stand per 31 december 2020	2.167.146

Meerjarig verloop boekwaarden BIE's

In onderstaande tabel wordt de verwachte boekwaarde tot en met 2024 van de BIE-complexen aangegeven. De basis hiervoor zijn de dynamische grondexploitatiebegrotingen.

In de tabel is rekening gehouden met de genomen besluiten zoals die verwerkt zijn in de jaarrekening 2020.

Stand per 1 januari	2021	2022	2023	2024
BIE:				
- woningbouw	4.966	2.777	619	-585
- bedrijventerrein	700	505	170	-
Totaal	5.666	3.282	789	-585

Subsidies

Subsidies 2020

Midden-Drenthe hanteert een regisserende rol in haar subsidiebeleid (Algemene subsidieverordening gemeente Midden-Drenthe 2012). De doelstelling van het subsidiebeleid is een efficiënte inzet van de middelen in relatie tot het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen. Uit oogpunt van deregulering is hierbij gekozen voor eenvoudige regelgeving.

Omschrijving	Werkelijk 2019	Bijgestelde begroting 2020	Jaarrekening 2020
Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe	3.133.029	3.220.754	3.220.754
zelfbeheer grote projecten dorpenoverleg	16.967	20.421	20.420
zelfbeheer dorpenoverleg	20.420	17.500	17.511
bijdrage Prov. Bibliotheekcentrale Assen	578.034	591.318	576.608
cultuuronderwijs scholen	100.000	100.000	98.250
subsidie wereldwinkel Westerbork	2.982	2.982	1.491
subsidie st. Zomeractiviteiten Westerbork	4.334	4.334	4.334
subsidie Stichting Beleef Beilen	1.905	1.905	1.905
subsidie Culturele Raad Smilde		2.500	-
subsidiering cultuurprojecten	5.497	35.000	36.648
subsidie culturele activiteiten	2.600	5.497	5.454
subsidie stichting Kunst4daagse	-	2.600	2.600
subsidie stichting Podia	1.125	3.500	-
subsidie Huus van de Taol	-	1.125	1.125
Jeugdcultuurfonds	-200	2.000	-
subsidie muziekverenigingen	16.699	22.041	16.387
subsidie zangverenigingen	681	911	454
subsidie st. Openluchtspel Westerbork	614	641	641
korpsen en korengala	3.715	3.715	3.715
subsidie Herinneringscentrum kamp Westerbork	-	42.042	42.000
subsidie museum voor papierknipkunst	5.800	5.850	5.800
bijdrage bureau slachtofferhulp	4.812	4.842	4.812
subsidie tel. hulpdienst "tegen haar wil"	2.857	2.880	2.880
uitvoering vrijwilligersbeleid	-	1.500	-
st. vluchtelingenwerk	60.503	62.840	62.840
overig sociaal cultureel werk		7.639	12.017
bijdrage Zuid-Molukse gemeenschap Bovensmilde	4.073	4.073	4.073
subsidie st. Welzijn Doven	800	800	800
subsidie st. Welzijn Midden-Drenthe	-	-	2.500
Koningsdag	2.155	2.700	1.079
bijdrage busdiensten	1.226	1.103	1.226
subsidie eenmalige activiteiten	20.250	1.495	691
vandalismepreventie oud en nieuw	500	400	-
subsidie st. adviesraad minimabeleid	2.942	2.942	3.195
subsidie St. Gehandicapten platform	-	600	-
subsidie scouting	1.175	1.500	-

subsidie schaapskuddes	10.723	10.739	10.723
bijdrage meldpunt discriminatie Drenthe	8.958	8.500	8.958
Viering 75 jaar bevrijding	-	-	9.249
bijdrage Stichting Paardrijden Gehandicapten	2.858	2.858	2.858
bijdrage Veteranendag	1.858	1.881	1.858
subsidie VNN	4.842	4.842	4.842
voedselbank	6.500	8.300	9.200
sociaal raadvrouw	100.959	106.088	111.188
bijdrage Humanitas thuisadministratie	1.500	1.500	1.500
subsidie WMO raad	13.375	11.250	13.375
subsidie schoolspordagen	1.014	1.853	996
subsidie gemeentelijke sportverenigingen	42.440	47.439	46.497
incidentele subs. sportactiviteiten	1.648	3.050	1.173
subsidie st. Het Drents Landschap	-	45	-
ontwikkeling TIP	95.346	93.233	89.690
bijdrage SBB fietspad Hooghalen/Smilde	-	150	91
bijdrage aan buurtverenigingen	9.367	13.000	11.958
startbijdrage inrichting nieuw terrein	-	1.200	1.200
bijdrage Rode Kruis	-	1.955	-
	4.296.883	4.499.833	4.477.566

Toelichting

In afgeronde bedragen is in 2020 € 4.448.000 aan subsidies verleend. Dit is € 22.000 lager dan begroot. Dit is het saldo van verschillende voor- en nadelen ten opzichte van de begroting met een diverse oorzaak. De subsidie voor het bibliotheekwerk valt bijna € 15.000 lager uit dan begroot. De liquidatie van de Stichting Openbare Bibliotheken Midden-Drenthe is in 2020 afgerond. Vanaf 2020 is er een subsidierelatie aangegaan met de Stichting Biblionet Drenthe. De bijdrage aan de sociaal raadvrouw valt € 5.100 hoger uit doordat de urenuitbreiding en de indexering niet (juist) in de begroting waren verwerkt. In de voorjaarsnota 2021 is dit aangepast. Door corona is een aantal cultuursubsidies niet (volledig) uitgekeerd. Ook is er sprake van 'onderuitputting' van budgetten door lagere aantallen leden. Tot slot is er sprake van een aantal in 2019 gehonoreerde activiteiten in het kader van de viering van 75 jaar vrijheid die in 2020 zijn betaald omdat de prestatie in 2020 plaatsvond in verband met Corona. Dit heeft geleid tot een overschrijding van afgerond € 9.250.

Transities

Transities

Per 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de taken die voortvloeien uit de Participatiewet, de Jeugdwet en de (nieuwe) Wet maatschappelijke ondersteuning. Onder de noemer Transities of Decentralisaties sociaal domein is een groot aantal taken van Rijk en Provincie overgegaan naar de gemeente. Deze paragraaf beoogt meer inzicht te verschaffen in de financiën rondom de 3 transities en verschaft (beleids)informatie over de ontwikkeling in aantallen gebruikers van voorzieningen op basis van deze wetten.

De beleidsinhoudelijke informatie over deze taken staat voornamelijk opgenomen in de volgende taakvelden:

- Inkomensregelingen (Wtcg)
- Begeleide participatie
- Arbeidsparticipatie
- Wijkteams
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Geëscaleerde zorg 18-
- Maatwerkvoorzieningen (wmo)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Volksgezondheid

Wat betreft het Programma Sociaal Domein verwijzen wij naast de informatie die in deze paragraaf staat opgenomen naar de tussenevaluatie die eind 2020 heeft plaatsgevonden en waarover de raads- en commissieleden zijn geïnformeerd.

Beleid en financiën

Rekeningresultaat sociaal domein

In 2020 waren de resultaten over de eerste drie kwartalen naar verwachting. De monitor Sociaal Domein 'light' over het derde kwartaal liet geen bijzonderheden zien. Voor de resultaten in het vierde kwartaal is de situatie drastisch veranderd en er is voor 2020 een overschrijding van de begroting ontstaan. Het rekeningresultaat van het sociaal domein laat ten opzichte van de begroting een tekort zien van afgerond € 1,9 miljoen. Dit is inclusief een voordeel op beschermd wonen van € 237.000 en een nadeel door nabetalingsen voor geleverde zorg in voorgaande jaren ter hoogte van € 207.000. De verwachting is dat het voordeel op beschermd wonen in 2021 weg zal vallen. Hierdoor komen we op een substantiële stijging van het tekort in 2021.

Sociaal domein	Rekening 2019	Begroting 2020	Prognose 2020 (NJN)	Q3	Rekening 2020	Saldo Rekening
Totaal Wmo HH	3.568.000	3.568.000	3.833.000	3.553.000	4.373.000	-540.000
Totaal Wmo BEG	3.504.000	4.013.000	3.777.000	3.970.000	4.438.000	-661.000
Totaal Jeugd	8.682.000	8.770.000	9.055.000	8.874.000	10.073.000	-1.018.000
Totaal P-wet	1.068.000	1.099.000	1.057.000	1.057.000	774.000	283.000
Totaal Sociaal domein	16.822.000	17.450.000	17.722.000	17.454.000	19.658.000	-1.936.000

Met name de onderdelen jeugd en wmo laten in 2020 een nadeel zien. Wij hebben naar aanleiding van deze uitkomst een analyse uitgevoerd op basis van twee vragen, namelijk:

1. Wat veroorzaakt de stijging van de kosten in het vierde kwartaal van 2020?
2. Was deze stijging in het derde kwartaal te voorzien?

Een belangrijke verklaring voor de stijging van de kosten is de toegepaste indexering op de inkoop in de regio Noord en Midden Drenthe. Het afsluiten van de nieuwe contracten is door de gang naar de rechter niet per 1 januari ingegaan, maar per 1 april en per 1 juni 2020. Het tarief voor zorgaanbieder is gebaseerd op de AmvB. Dat betekende een indexering per 1 januari van 2,6%. Bij het ingaan van de nieuwe contracten per 1 juni 2020 is nogmaals een prijsstijging doorgevoerd van gemiddeld 7%. Waarmee de totale indexering voor 2020 is uitgekomen op 9,6 %. Doordat de inkoopvorm de afgelopen jaren meerdere malen is gewijzigd (bijvoorbeeld naar resultaatgericht werken) en door de impact van Corona zijn er geen trends of historische gegevens te onderscheiden waarop we voor deze situatie een meerjarige analyse kunnen baseren. Door de declaratietermijn van 90 dagen en een overschrijding van deze termijn bij 50% van de declaraties was de doorwerking van dit effect in het derde kwartaal van 2020 niet te voorzien.

Dat moment van declaratie is tevens een oorzaak van de onverwachte kostenstijging over het vierde kwartaal 2020. Het vierde kwartaal is voor zorgaanbieders het moment om de declaraties over het hele jaar te verzamelen en in 2021 aan te bieden. Het declaratieverkeer loopt flink achter bij de norm van 90 dagen. In meer dan 30% van de gevallen wordt de declaratie pas ontvangen langer dan 90 dagen geleden na 'start zorg' en is er voor bijna 19% nog geen declaratie ingediend. Dat betekent dat in bijna 50% van de gevallen meer dan 3 maanden later zicht is op de verzilvering van ingezette voorzieningen. Overigens is de 90-dagen norm een contractafspraken en is de wettelijk bepaalde termijn 3 jaar. In december 2020 is nog een declaratie van ruim € 140.000 ingediend over de jaren 2017, 2018 en 2019 en betaald.

Een mogelijke verklaringen voor de kostenstijging is het invoeren van A-specifieke producten voor Jeugdzorg in de loop van 2020. Bij A-specifieke producten krijgt de zorgaanbieder een beschikking en kan zij zelf het niveau van zorg bepalen. Het gekozen zorgniveau en daarmee de prijs wordt bij de gemeente pas bekend op het moment van declaratie door de zorgaanbieder. We zullen de effecten hiervan nader analyseren.

In 2020 is door ons college een aantal besluiten is genomen om zorginstellingen overeind te houden om de zorg voor kinderen en jongeren niet in gevaar te brengen. Dit met op de achtergrond de Corona crisis die voor deze doelgroep grote impact heeft. In een aantal gevallen waren dit instellingen die dure, gespecialiseerde zorg aanboden wat in het vierde kwartaal in de kosten naar voren kwam. Vanuit het Rijk is een eenmalige Corona gerelateerde uitkering gedaan voor de continuïteit van zorg van € 43.012

Vijf gecontracteerde zorgaanbieders hadden tot en met het derde kwartaal 2020 geen kinderen uit onze gemeente in zorg. Hun inzet voor kinderen uit Midden-Drenthe in het vierde kwartaal van 2020 was in het derde kwartaal niet te voorzien.

Voor Wmo is de aanzuigende werking van het abonnementstarief, met uitzondering van Wmo Begeleiding, een reden voor de voortdurende stijging van de kosten. Dit is een ontwikkeling die door de

vergrijzing van steeds nieuwe cohorten blijft doorgaan. De vergrijzing speelt ook een rol in de relatieve toename van het aantal ouderen. De groep ouderen die een Wmo-aanvraag kan doen wordt steeds groter. De trend naar het ambulant aanbieden van zorg in Nederland is hier mede als oorzaak aan te wijzen. Deze trend vertaalt zich onder in langer thuis blijven wonen en minder beschikbare intramurale voorzieningen.

Overzicht Tariefswijziging Wmo Hulp bij Huishouding

Tarieven	1-jan-19	1-jan-20	Percentage	1-jan-21	Percentage
HH1	€ 26,40	€ 28,20	6,82%	€ 30	6,38%
HH2	€ 29,40	€ 29,40	0,00%	€ 30,60	4,08%

Maatregelen

De beschreven oorzaken voor de kostenstijging in het vierde kwartaal van 2020 zullen we zowel voor Jeugd als voor Wmo verder analyseren. We nemen een aantal maatregelen om de ontwikkelingen beter te kunnen volgen. En waar mogelijk te kunnen bijsturen, binnen de context van de landelijke ontwikkelingen. Een van de maatregelen is het inrichten van een Task Force uit de diverse ambtelijke disciplines die actuele ontwikkelingen op de voet volgt, die signaleert en analyseert. Om waar nodig de prognose zo snel mogelijk bij te stellen en efficiëntievoorstellen te doen. Deze Task Force wordt in haar functioneren ondersteund met data die door het project datagedreven werken vanaf medio 2021 geleverd kunnen worden. Een ander verbeterpunt is het versterken van het contractmanagement in ons samenwerkingsverband NMD. Door met aanbieders in gesprek te gaan over het declaratiegedrag kunnen we het aantal overschrijdingen van de 90 -dagen termijn terugbrengen. Daarmee krijgen we beter zicht op de kosten, en verbetert de liquiditeit van zorginstellingen. Vanuit het programma Sociaal Domein wordt gewerkt aan het optimaliseren van de (interne) werkprocessen, het afstemmen van de werkwijze, het genereren van data en het versterken van het voorliggend veld. Het programma heeft geen directe invloed op de kostenreductie, maar helpt de gemeentelijke organisatie bij de kwaliteitsopgave, de kostenbeheersing en het verbeteren van de dataverwerking in het Sociaal domein.

Het voordeel op participatie is positief door een fors lagere bijdrage in het exploitatietekort, vooral veroorzaakt door de coronacompensatie aan Sw-bedrijven.

Het vervolg van deze paragraaf gaat in op het programma Sociaal domein. Daarna volgt per beleidsveld – wmo, jeugd en participatie – de beleidsinformatie (aantallen), de financiën en een toelichting op hoofdlijnen hierop.

Programma sociaal domein

In 2020 is het programma Sociaal Domein Midden-Drenthe volop tot uitvoering gekomen. Met de steun en inzet van alle teams in het sociaal domein zijn projecten gestart en activiteiten ondernomen die bijdragen aan de driehoek beleid- budget-bedrijfsvoering. De doelen zijn uitgewerkt naar vijftien opgaves, activiteiten en projecten. De centrale visie achter het programma is een verdere doorvoering van de transformatie. In december 2020 is de tussenevaluatie van het programma aangeboden aan de raad. Binnen het kader van de driehoek beleid – budget- bedrijfsvoering zijn in 2020 zijn de volgende projecten en activiteiten gestart of uitgevoerd:

- Actualisatie van de verordeningen Jeugd
- Actualisatie van de verordening Wmo
- Start Praktijkondersteuner Huisartsen per 1 april 2020

- Aanbesteding Datagedreven werken en start projectleider per 1 oktober 2020
- Start data-analyst t.b.v. datagedreven werken per 1 oktober 2020
- Project en workshops 'Samenwerken binnen het sociaal domein' voor het omgaan met de regels en mogelijkheden binnen de AVG
- Project 'Werken aan werkprocessen' voor een update van de werkprocessen in het CJG en het Wmo-team, in nauwe samenwerking met datagedreven werken
- Start actualisatie Convenant CJG (tussen gemeente, Welzijnswerk en GGD)
- Ontschotting Wmo- arbeidsmatige dagbesteding in samenwerking met Stark
- Financiering van de Thuisblijver inclusief kosten van bezorging
- Start van de pilot Noaberschap 2.0 in Witteveen
- Vervolg inzet van de beleidsmedewerker Kwetsbare jongeren (gestart in 2019)
- Vervolg inzet van beleidsversterking (gestart in 2019) onder andere voor het nieuwe Vrijwilligersbeleid

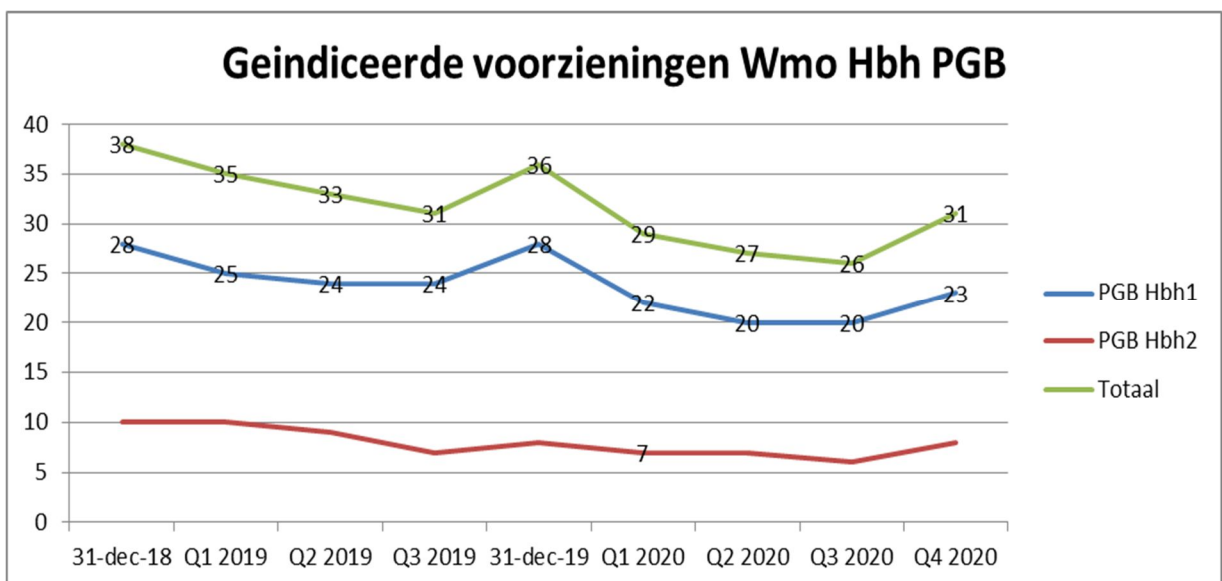
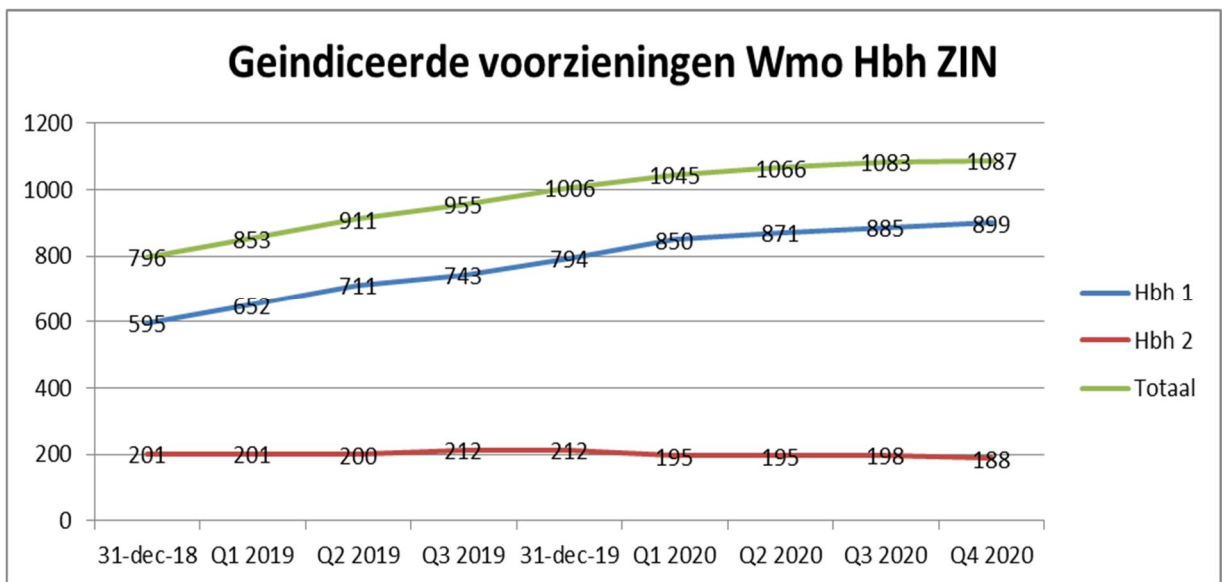
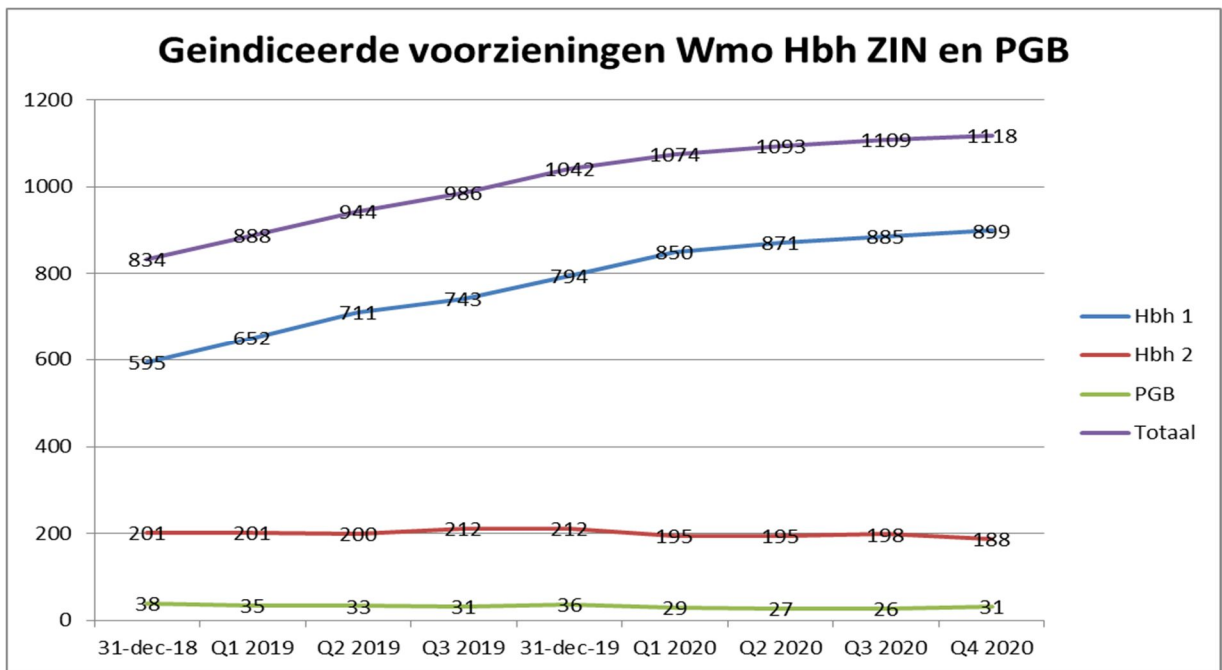
Een aantal van de genoemde activiteiten is gestart in het najaar van 2020. De eerste resultaten daarvan zijn voor de zomer van 2021 te verwachten. Met de gekozen programmatische aanpak zullen de budgetten in de loop van het programma alsnog ingezet worden voor de beoogde doelen. Er zijn bijvoorbeeld nog budgetten gereserveerd als bijdrage voor de uitvoering van het Wmo-beleid en voor het Jeugdbeleid na vaststelling door de raad.

Wmo beleid

In onderstaande tabellen en grafieken staat het verloop van het aantal geïndiceerde (beschikte) voorzieningen opgenomen. Er is nog niet 1-op-1 een relatie te leggen met de geprognosticeerde uitgaven, omdat in de praktijk niet alle indicaties direct leiden tot zorg(kosten) en niet alle indicaties worden verzilverd.

Wmo HH

Geïndiceerde voorzieningen	31-dec-18	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	31-dec-19	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
Wmo Hbh ZIN en PGB									
Hbh 1	595	652	711	743	794	850	871	885	899
Hbh 2	201	201	200	212	212	195	195	198	188
PGB Hbh1	28	25	24	24	28	22	20	20	23
PGB Hbh2	10	10	9	7	8	7	7	6	8
Totaal	834	888	944	986	1042	1074	1093	1109	1118

In de afgelopen jaren zien we vooral een toename in zowel uitgaven als indicaties op het gebied van huishoudelijke Hulp (HH). De voornaamste verklaring hiervoor is de invoering van het abonnementstarief voor de HH. Hierdoor moeten inwoners die de indicatie HH krijgen slechts € 19,- per maand betalen, ongeacht inkomen.

Financiën Wmo Hbh

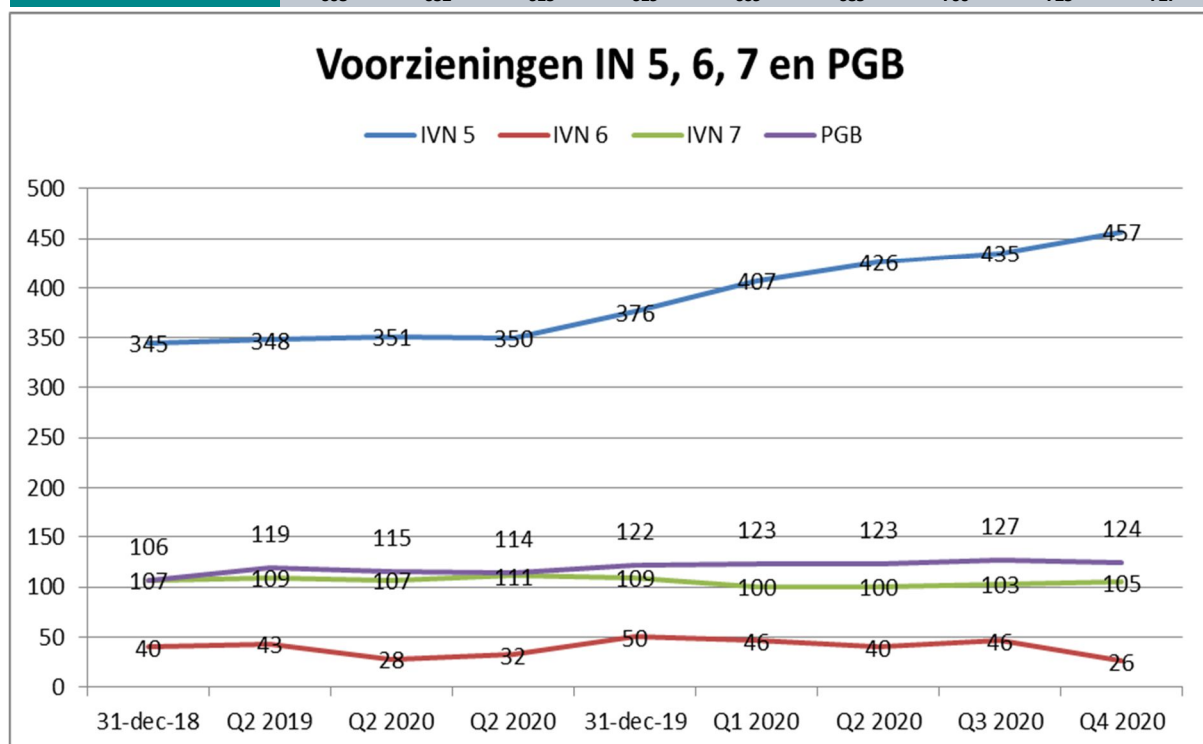
Wmo HH	Rekening 2019	Begroting 2020	Prognose 2020 (NJN)	Q3	Rekening 2020	Saldo Rekening
Wmo HH ZIN	3.659.000	3.575.000	3.944.000	3.672.000	4.420.000	-476.000
Wmo HH PGB	146.000	215.000	122.000	112.000	124.000	-2.000
Wmo HH overige kosten	121.000	128.000	117.000	119.000	126.000	-9.000
Wmo eigen bijdrage	-358.000	-350.000	-350.000	-350.000	-297.000	-53.000
Totaal Wmo HH	3.568.000	3.568.000	3.833.000	3.553.000	4.373.000	-540.000

Het abonnementstarief in de Wmo zorgt voor een verhoogd gebruik van de dienst Wmo HbH. Dit heeft als gevolg dat er vaker een beroep wordt gedaan op deze voorziening waardoor we als gemeente meer kosten maken voor HbH.

Dit heeft te maken met de Algemene Maatregel van bestuur (AmvB) reële tarieven. Als samenwerkingsverband NMD nemen wij deze AmvB in acht en indexerende wij jaarlijks de tarieven welke de kostprijs van de producten jaarlijks verhoogd.

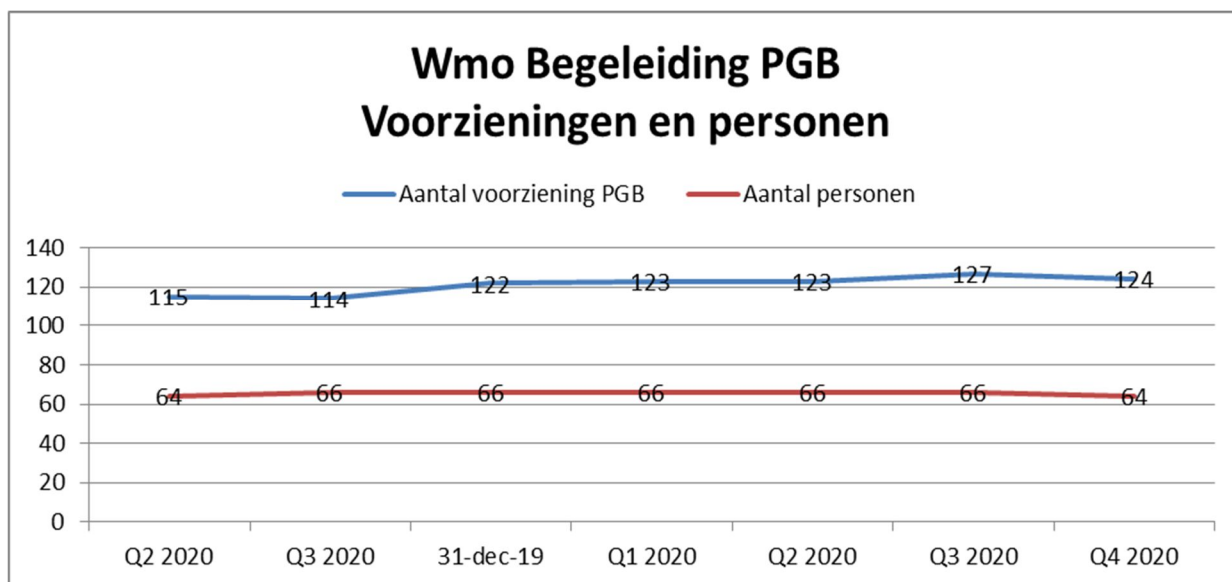
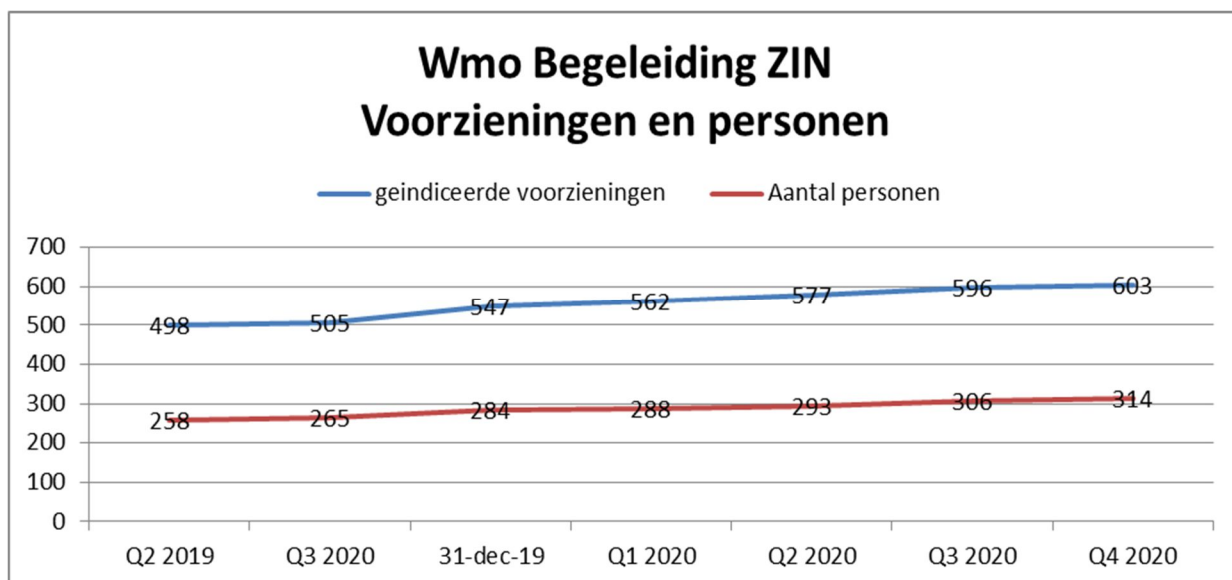
Wmo Begeleiding

Wmo Begeleiding ZIN en PGB Geïndiceerde voorzieningen	31-dec-18	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	31-dec-19	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
IVN 4	9	10	10	10	9	8	9	8	10
IVN 5	345	348	351	350	376	407	426	435	457
IVN 6	40	43	28	32	50	46	40	46	26
IVN 7	107	109	107	111	109	100	100	103	105
IVN 8	1	2	1	1	1	0			2
Landelijke producten		1	1	1	1		1	3	3
Individuele contracten					1	1	1	1	
PGB	106	119	115	114	122	123	123	127	124
Totaal	608	632	613	619	669	685	700	723	727

In de bovenstaande tabel wordt een structurele lichte stijging van het aantal indicaties begeleiding waargenomen. De meeste interventieniveaus zijn stabiel. Echter bij interventieniveau 5 is een stijging waarneembaar.

De stijging in interventieniveau 5 houdt mogelijk verband met een van de nieuwe randvoorwaarde voor indicering bij de nieuwe aanbesteding: 'Interventieniveau 6 kan alleen worden ingezet indien er een diffuus beeld aanwezig is, na zes maanden is het diffuus beeld verhelderd en ligt er een concreet ondersteuningsplan'. Hierdoor vindt instroom vaker in niveau 5 plaats. We zien ook dat deze trend zich doorzet in Q4.

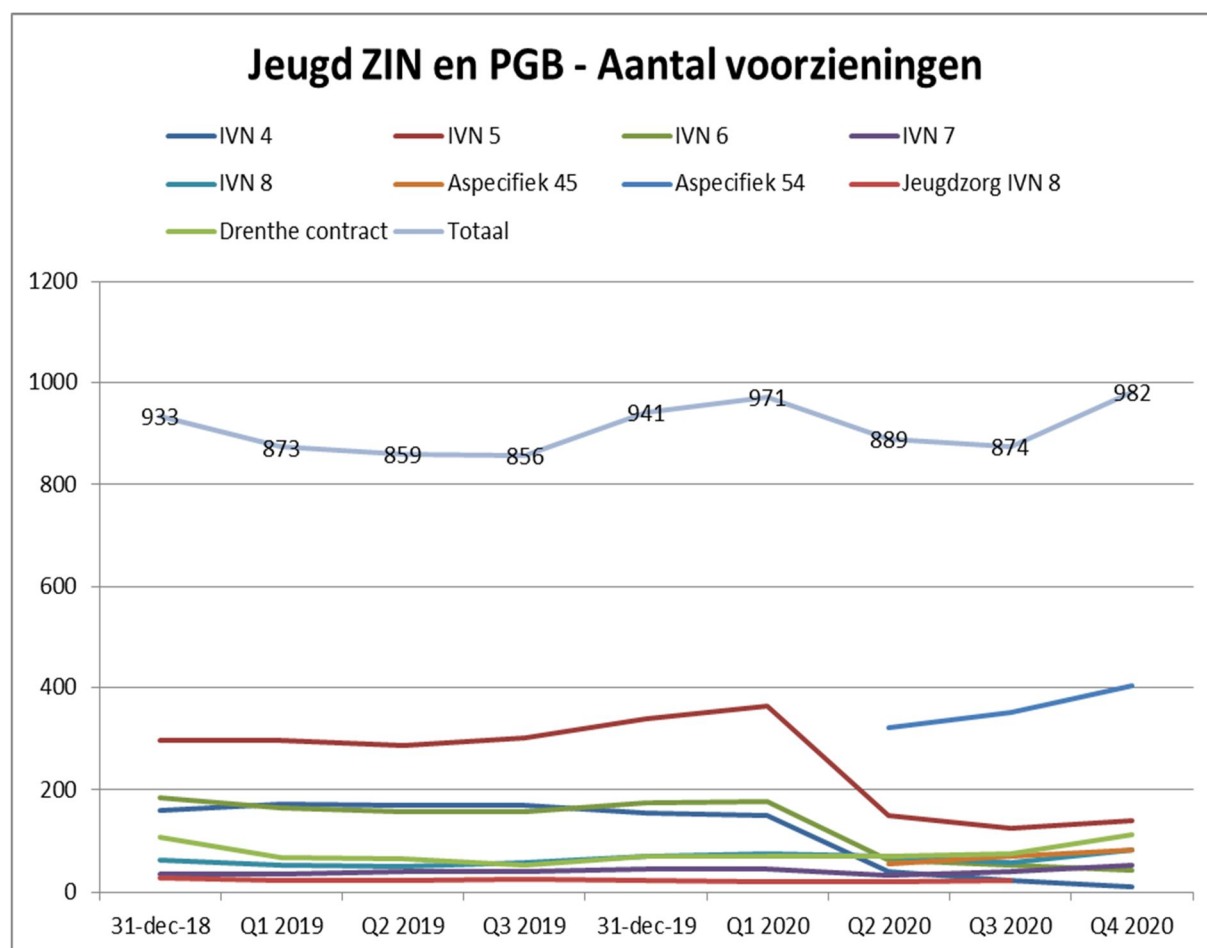
Financiën Wmo begeleiding

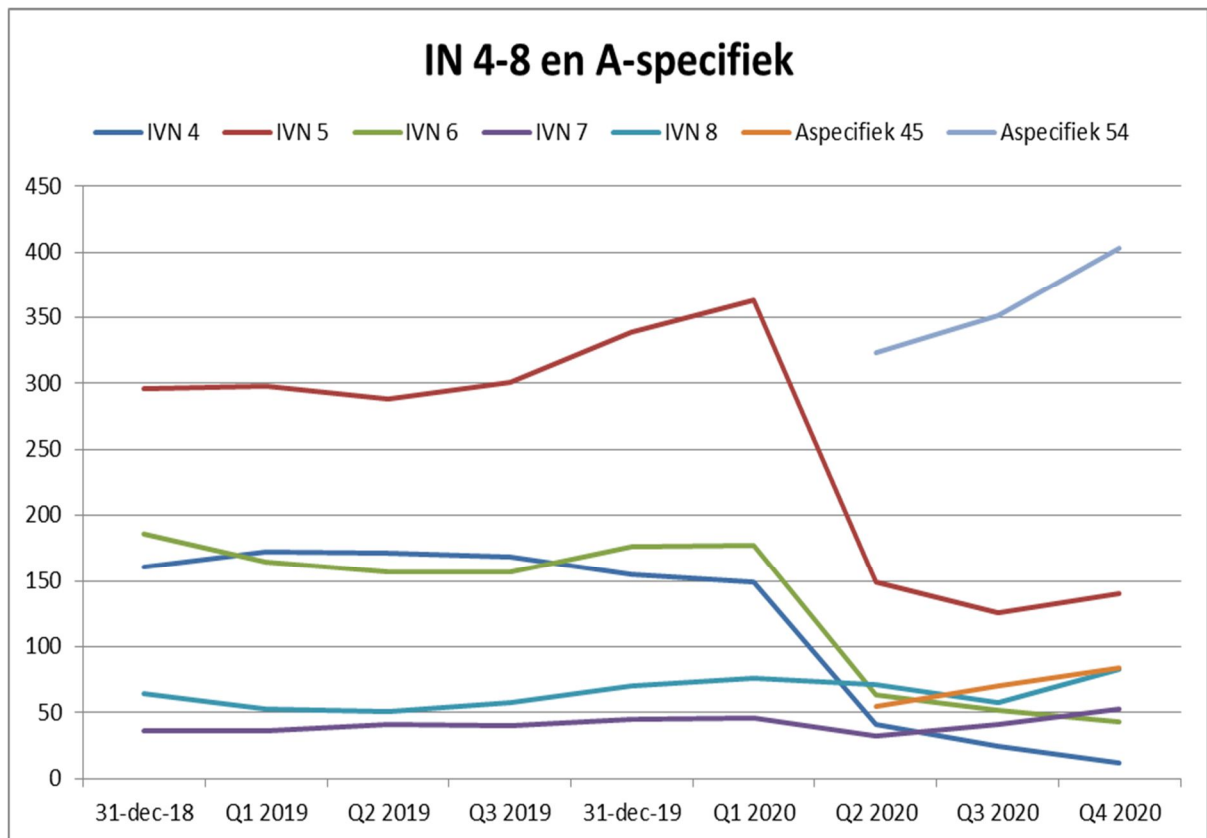
Wmo BEG	Rekening 2019	Begroting 2020	Prognose 2020 (NIN)	Q3	jaarrekening	Saldo Rekening
Wmo BEG ZIN	1.790.000	2.306.000	2.003.000	2.121.000	2.560.000	-557.000
Wmo BEG PGB	494.000	438.000	535.000	630.000	634.000	-99.000
Wmo BEG / Wtcg	167.000	200.000	170.000	170.000	158.000	12.000
Wmo Voorzieningen	1.053.000	1.069.000	1.069.000	1.049.000	1.086.000	-17.000
Totaal Wmo BEG	3.504.000	4.013.000	3.777.000	3.970.000	4.438.000	-661.000

We zien in de gemeente Midden-Drenthe dat het aantal volwassenen dat een indicatie heeft licht is gestegen en dat de prijzen van de zorg zijn gestegen. Dit heeft te maken met de Algemene Maatregel van bestuur (AmvB) reële tarieven. Als samenwerkingsverband NMD nemen wij deze AmvB in acht en indexeren wij jaarlijks de tarieven welke de kostprijs van de producten jaarlijks verhoogd.

Jeugd

Jeugd ZIN en PGB Aantal voorzieningen	31-dec-18	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	31-dec-19	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
IVN 4	161	172	171	169	155	149	41	24	12
IVN 5	296	298	288	301	339	363	149	126	140
IVN 6	186	165	157	157	176	177	63	52	43
IVN 7	36	36	41	40	45	46	32	41	53
IVN 8	64	53	51	58	70	76	71	58	83
Aspecifiek 45							55	70	84
Aspecifiek 54							323	352	403
Jeugdzorg IVN 8	28	22	23	25	23	21	21	23	
Drenthe contract	108	68	66	54	70	71	70	76	113
Landelijke producten	2	1	1	1	5	6	6	4	9
Individuele contracten	2	1	3	2	3	2	1	2	2
Aantal voorziening PGB	50	57	58	49	55	60	57	46	40
Totaal	933	873	859	856	941	971	889	874	982

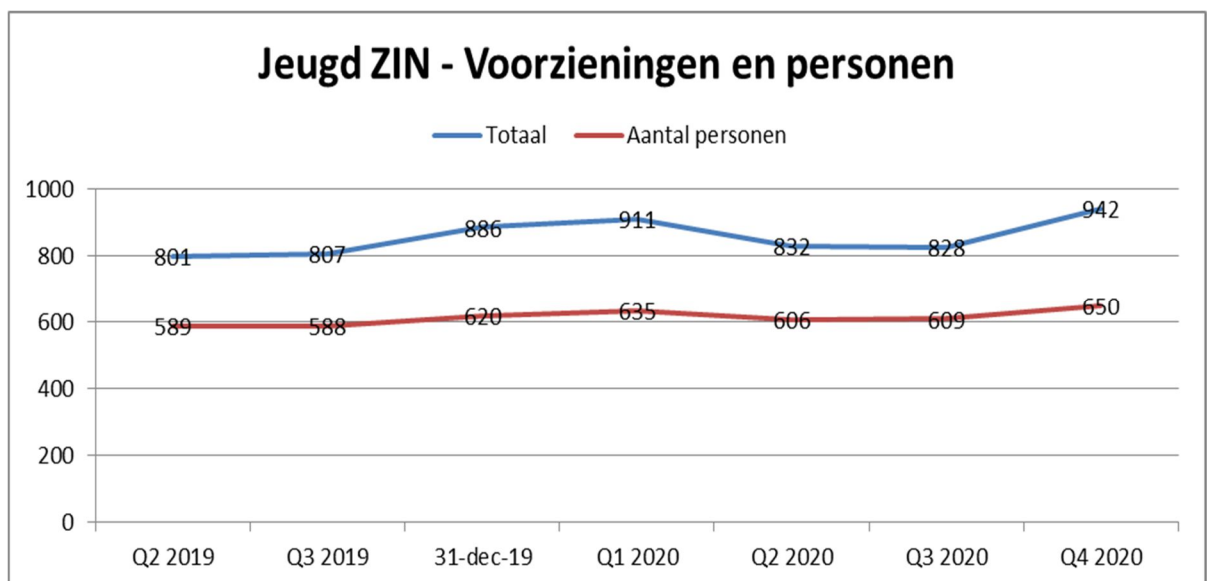

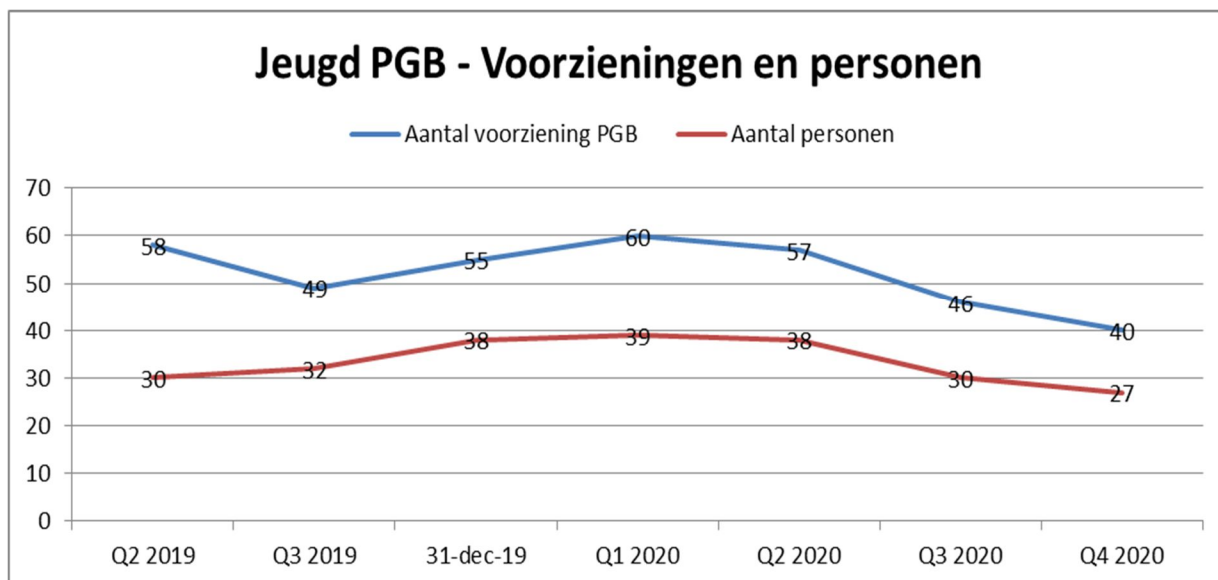

Op het gebied van jeugd zien we dat het aantal indicaties zich in bandbreedte beweegt van de afgelopen kwartalen. Tussen de circa 850 en 970 indicaties.

Vanaf de nieuwe aanbesteding (Q2) kunnen ook aspecifieke producten geïndiceerd worden. Doel van deze nieuwe producten is het bewerkstelligen van flexibiliteit en maatwerk door de zorgaanbieders, minder administratieve lasten en een betere kostenbeheersing en zo mogelijk kostenreductie.

De stijging die bij de aspecifieke producten te zien is, is de verklarende factor voor de daling bij de interventieniveaus 4,5 en 6. Immers het aantal indicaties blijft zich tussen de eerder genoemde bandbreedte bewegen. De aspecifieke producten worden door aanbieders specifiek gedeclareerd. Dus na declaratie kan het aspecifieke product toegeschreven worden aan interventieniveau 4,5 of 6.

Financiën jeugd

Jeugd	Rekening 2019	Begroting 2020	Prognose 2020 (NIN)	Q3	jaarrekening	Saldo Rekening
Jeugd ZIN	7.851.000	7.814.000	8.134.000	7.936.000	9.187.000	-1.053.000
Jeugd PGB	425.000	454.000	426.000	443.000	435.000	-9.000
Jeugd overige kosten	406.000	502.000	495.000	495.000	451.000	44.000
Totaal Jeugd	8.682.000	8.770.000	9.055.000	8.874.000	10.073.000	-1.018.000

Op het gebied van financiën kan aangegeven worden dat jeugd een open einde regeling is. De zorg kan geïndiceerd worden door de gemeente (het CJG), de Gecertificeerde Instelling (GI) of de huisarts. De factuur voor de geleverde zorg is voor de gemeente. De sturing op de GI en de huisarts is daardoor beperkt. Een nieuwe ontwikkeling is de inzet van de Praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen. De huisarts kan doorwijzen naar de POH jeugd waardoor zorgvragen vroegtijdig worden opgepakt, en waar nodig op of afgeschaald en waar mogelijk afgehandeld in een kort traject.

Op het gebied van de inkomsten heeft de gemeente Midden Drenthe in 2020 een extra bijdrage van het Rijk gekregen voor de kosten op het gebied van jeugdzorg.

We zien in de gemeente Midden-Drenthe dat het aantal jeugdigen dat een indicatie heeft licht is gestegen en dat de prijzen van de zorg zijn gestegen. Dit heeft te maken met de Algemene Maatregel van bestuur (AmvB) reële tarieven. Als samenwerkingsverband NMD nemen wij deze AmvB in acht en indexeren wij jaarlijks de tarieven welke de kostprijs van de producten jaarlijks verhoogd.

Participatiewet

Het jaar 2020 stond in het teken van een wereldwijde coronacrisis. Ondanks deze crisis, hebben we in 2020 geen significante stijging van het aantal bijstandsgerechtigden vernomen. Echter, we verwachten dat deze stijging er wel gaat komen op het moment dat alle steunmaatregelen vervallen.

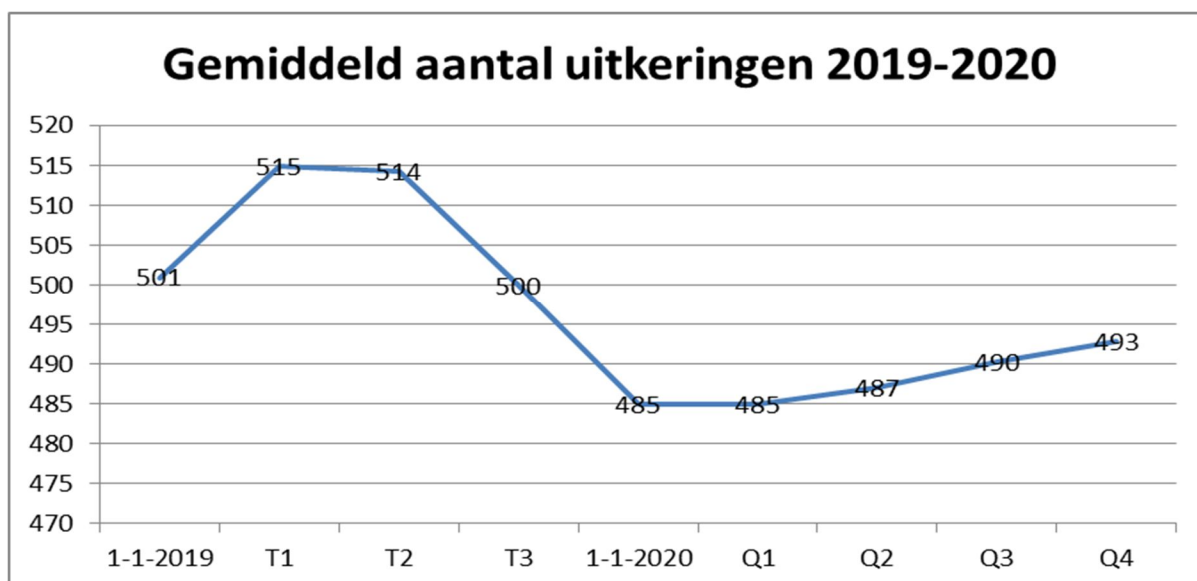
Begin 2020 was er sprake van een krappe tot gemiddelde arbeidsmarkt in Drenthe. Dit betekent dat de vraag naar arbeid het aanbod van arbeid overtrof waardoor werkgevers moeite hadden om openstaande vacatures te vervullen. Vanaf maart zijn veel branches stil komen te liggen en is het voor de bedrijven in deze branches onzeker of zij de crisis overleven. Dit betekent op den duur een kanteling in de arbeidsmarkt waardoor er naar verwachting over een tijdje meer werkzoekenden zijn dan vacatures. Toch biedt de coronacrisis ook kansen voor een aantal branches, zoals de zorg, pakketpost en productie. Juist in deze branches zal er meer werkgelegenheid ontstaan.

Kijkend naar het aantal uitkeringsgerechtigden en uitkeringen in onderstaande tabellen, zien we dat deze licht is toegenomen. Veel werkgevers hebben gebruik gemaakt van steunmaatregelen zoals de NOW-regeling en jongeren die werkloos raken, vinden snel weer een baan of kiezen ervoor om weer naar school te gaan. In het vierde kwartaal is een duidelijke daling te zien van het aantal uitkeringsgerechtigden. Deze uitstroom is grotendeels te verklaren door enerzijds het feit dat uitkeringsgerechtigden een baan hebben gevonden en anderzijds vanwege het feit dat relatief veel uitkeringsgerechtigden zijn verhuisd naar een andere gemeente. Ook stromen mensen uit doordat ze de AOW gerechtigde leeftijd bereiken, weer naar school gaan of een relatie krijgen waardoor ze geen recht meer hebben op een uitkering. Tussen maart en september 2020 is een stijging te zien in het aantal uitkeringsgerechtigden. Deze stijging kent ook uiteenlopende oorzaken en is niet uitsluitend toe te schrijven aan de consequenties van de coronacrisis.

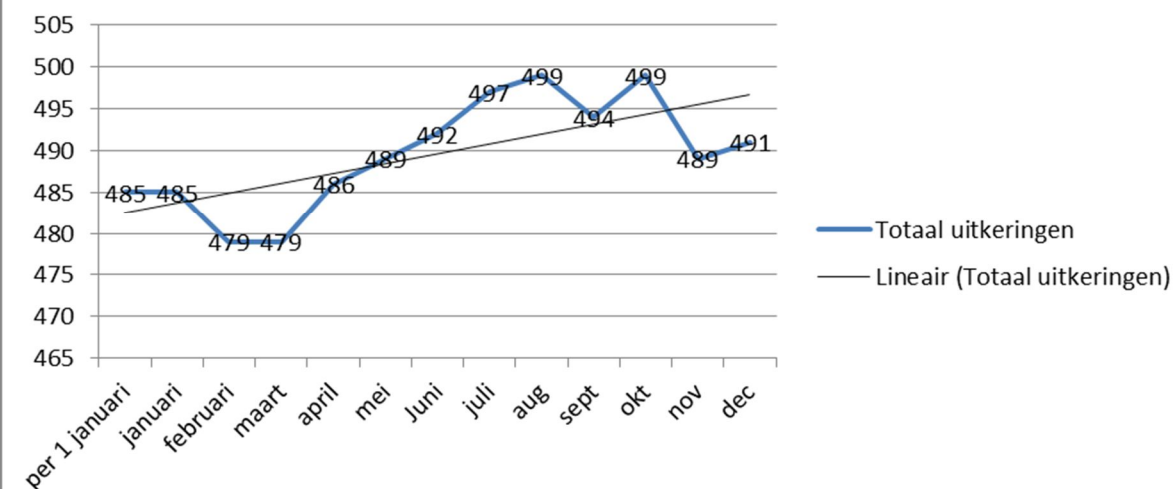
In 2020 zijn er een aantal belangrijke ontwikkelingen geweest:

- We hebben de bestaande re-integratienota 'Re-integratie is (net)werken 2016 - 2020' geëvalueerd. De uitkomst is dat het huidige beleid nog steeds volstaat, maar dat het aangepast moet worden naar (landelijke en regionale) ontwikkelingen. De verwachting is dat het nieuwe re-integratiebeleid in oktober 2021 door de raad wordt vastgesteld.
- We hebben ons in 2020 zowel in de Arbeidsmarktregio Drenthe (AMRD) als lokaal voorbereid op de nieuwe inburgeringswet die naar verwachting op 1 januari 2022 in werking treedt. Daarnaast hebben we in 2020, middels het actieplan 'Versterking integratie en participatie statushouders 2019 - 2020' en een tweetal pilots extra ingezet op de ondersteuning van statushouders. In 2021 gaan we hier mee door.
- In 2020 heeft het college het actieplan 'Versterking positie Midden-Drentse jongeren' vastgesteld. Dit plan is opgesteld, omdat we zien en horen dat Corona grote impact heeft op jongeren, met name op het gebied van werk en ontwikkeling. In 2021 zullen we extra aandacht besteden aan deze groep.

Monitor P-wet (aantal uitkeringen)	per 1 januari	Q1	Q2	Q3	Q4
Gemiddeld aantal Participatiewet **	442	437	447	455	453
Gemiddeld aantal Duurzaam Verblijf	47	46	46	45	44
Gemiddeld aantal VNN	32	33	30	36	32
Gemiddeld aantal IOAW	36	37	35	35	33
Gemiddeld aantal IOAZ	7	7	7	7	7
Totaal uitkeringen	485	485	487	490	493

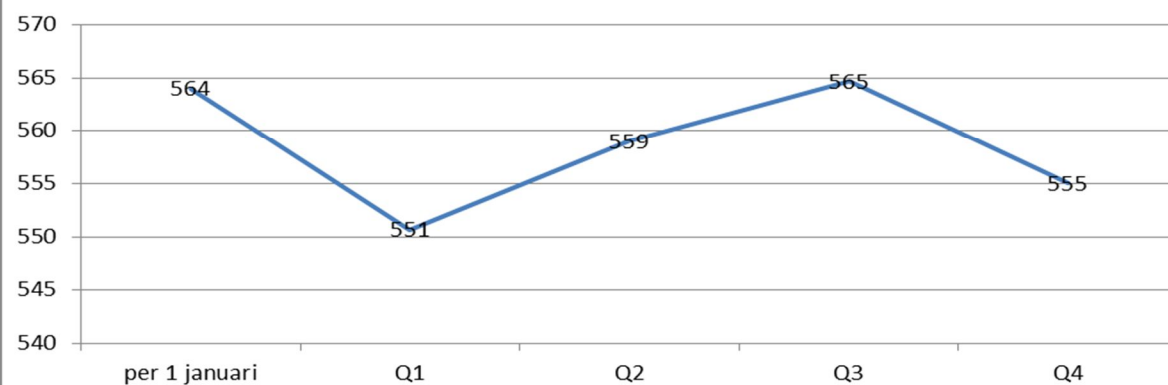

Gemiddeld aantal uitkeringen 2020 per maand

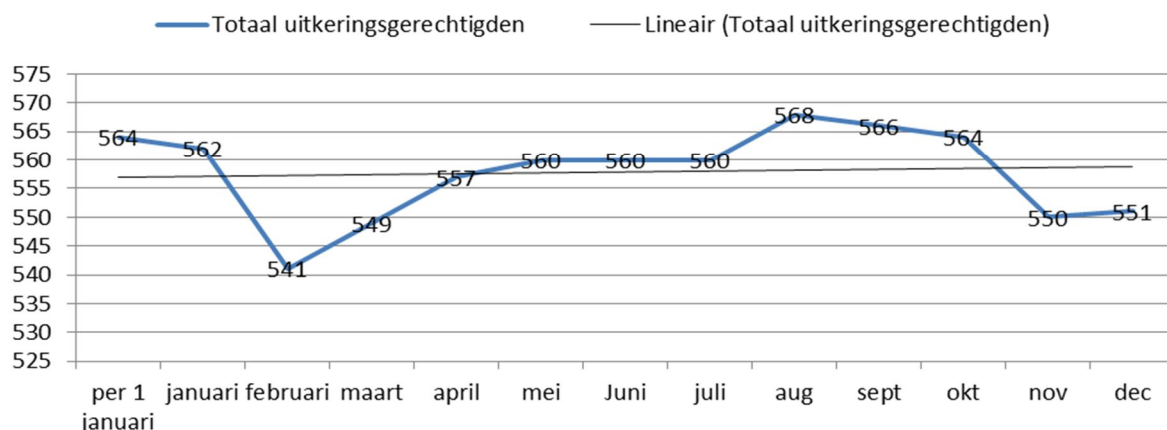

Monitor P-wet (aantal uitkeringsgerechtigden)	per 1 januari	Q1	Q2	Q3	Q4
Gemiddeld aantal Participatiewet **	509	495	507	514	506
Gemiddeld aantal Duurzaam Verblijf	47	46	46	45	44
Gemiddeld aantal VNN	32	33	30	36	32
Gemiddeld aantal IOAW	45	46	44	43	42
Gemiddeld aantal IOAZ	10	9	9	7	7
Totaal uitkeringsgerechtigden	564	551	559	565	555

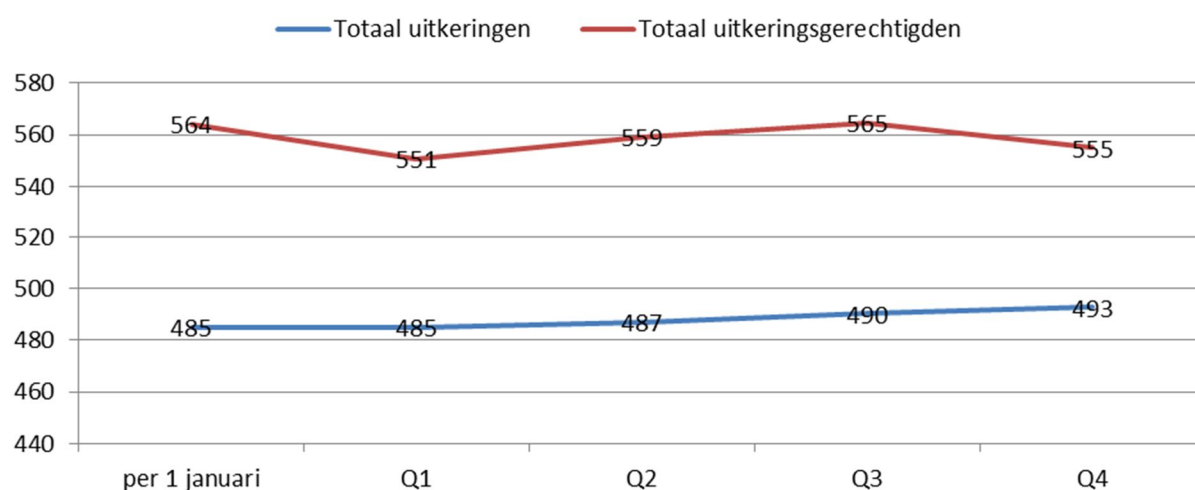
Gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden 2020 per kwartaal

Gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden 2020 per maand

Uitkeringen en uitkeringsgerechtigden

In- en uitstroom

In onderstaande tabellen staan de in- en uitstroomredenen met aantallen weergegeven. De instroom in het vierde kwartaal 2020 was 43 en is daarmee lager dan de instroom van het derde kwartaal. De redenen van instroom in het vierde kwartaal zijn uiteenlopend en niet uitsluitend toe te schrijven aan de coronacrisis.

De uitstroom in het vierde kwartaal is fors lager dan de uitstroom in het derde kwartaal. De grootste verschillen zitten in de verhuizing naar een andere gemeente en arbeid en dienstbetrekking. In het vierde kwartaal zijn veel mensen uitgestroomd naar arbeid. Cluster werk weet voldoende mensen te bemiddelen in branches waar momenteel werkgelegenheid is zoals in de productie en bij callcenters.

Reden uitstroom	Q1	Q2	Q3	Q4
Overlijden	0	4	0	1
Aangaan relatie	4	0	2	0
Geen inlichtingen	6	2	1	1
Verhuizing naar andere gemeente	18	12	17	16
Bereiken AOW gerechtigde leeftijd	5	1	4	4
Verhuizing naar buitenland	1	2	1	0
Oorzaak bij partner	14	6	3	1
Uitkering werkloosheid	0	0	0	0
Arbeid in dienstbetrekking	12	15	16	15
Andere oorzaak	1	9	4	0
Ander inkomen	2	2	1	1
Zelfstandig beroep of bedrijf	2	2	0	1
Wijziging kostendeler	0	0	0	0
Uitkering werkloosheid	0	0	0	0
Uitkering arbeidsongeschiktheid	2	0	0	1
Niet verschenen op herhaalde oproep	0	0	0	0
Detentie	1	0	0	1
Studie	2	1	2	0
Vermogensopbrengsten	2	1	1	1
Overschrijden maximale verblijfsduur buitenland	0	0	0	0
Niet nakomen verplichtingen art. 9 en/of art. 55	0	0	0	0
Totaal periode	72	57	52	43

Reden instroom	januari - maart	april - juni	juli - september	oktober - december
Andere oorzaak	5	2	2	5
Ander inkomen	9	4	6	3
Arbeids in dienstbetrekking/uitkering ziekte	9	9	5	6
Beëindiging huwelijk/relatie	1	0	1	1
Beëindiging studie	2	7	8	3
Inkomensvoorziening statushouders	4	0	0	3
Instroom uit andere gemeente	10	7	19	13
Oorzaak bij partner	8	4	4	3
Uitkering arbeidsongeschiktheid	0	0	1	1
Uitkering werkloosheid	10	7	1	5
Zelfstandig beroep of bedrijf	1	12	0	0
Totaal periode	59	52	47	43

Financiën re-integratie

Participatiewet	Rekening 2019	Begroting 2020	Prognose 2020 (NJN)	Q3	jaarrekening	Saldo Rekening
P-wet - Stark	324.000	395.000	353.000	353.000	102.000	251.000
P-wet - re-integratie	744.000	704.000	704.000	704.000	672.000	32.000
Totaal P-wet	1.068.000	1.099.000	1.057.000	1.057.000	774.000	283.000

De bijdrage in het exploitatietekort aan de GR Stark valt fors lager uit dan begroot. Stark heeft in financiële zin een beter resultaat gerealiseerd dan begroot. Begroot was een verlies van € 692.000 en er is een nihil-resultaat gerealiseerd. Deze afwijking ontstaat voornamelijk door een hogere Rijksbijdrage ter compensatie voor de effecten van corona.

Het bestuur heeft besloten dat er geen dotatie aan of onttrekking van de algemene reserve van Stark plaatsvindt. De financiële buffer van Stark om eventuele tekorten, mogelijk mede als gevolg van de effecten van de coronacrisis in 2021, op te kunnen vangen blijft hierdoor op het niveau per 1-1-2020 (€ 1,5 miljoen).

Het voordeel op re-integratie (€ 32.000) wordt vooral veroorzaakt door te hoog begrote loonkosten Wiw (€ 36.000). In de begroting 2022 wordt dit aangepast als resultaat van de operatie stofkam. Voor het overige zijn de budgetten conform begroting besteed.

Werk/re-integratie

Plaatsingen

In de volgende tabel staat het aantal geplaatste mensen op de door de gemeente binnen gehaalde werkstages, taalstages, proefplaatsingen en vacatures. Dit kunnen dus ook mensen zijn die geen

bijstandsuitkering ontvangen, de zogenaamde niet-uitkeringsgerechtigden (NUG). Alle in de tabel opgenomen NUG zijn woonachtig in Midden-Drenthe.

In de eerste helft van 2020 zijn er 56 mensen bemiddeld naar een werkstage, proefplaatsing of vacature en in de tweede helft van 2020 59 mensen. Ondanks de coronacrisis worden er nog steeds mensen bemiddeld naar (lokale) werkgevers. Wel zie je dat de branches waarin deze uitstroom plaatsvindt, verschilt ten opzichte van 2019. De branches die momenteel in zwaar weer verkeren zoals de detailhandel en de horeca hebben weinig tot geen mensen een plek geboden.

Geplaatste kandidaten	<i>januari - juni</i>	<i>juli - december</i>
Werkervaringsplaats	4	2
Proefplaatsing	17	14
Niet-uitkeringsgerechtigden (NUG)	6	9
Plaatsing (tussenkost gemeente)	20	24
Taalstages	9	10
Totaal	56	59

Loonkostensubsidie

Hieronder wordt weergegeven hoeveel mensen met een indicatie banenafspraken in de periode januari tot en met december aan het werk zijn. Aan het begin van 2020 waren er 41 mensen met loonkostensubsidie werkzaam en aan het einde van 2020 38. Voor de doelgroep waarvoor loonkostensubsidie wordt betaald, geldt dat er veel in, door- en uitstroom is. Zo gebeurt het dikwijls dat iemand toch niet op zijn plek zit en er gekeken moet worden naar een andere vervolgstap in de re-integratie. Dit kan bijvoorbeeld een andere werkgever zijn, een beschutte werkplek of een re-integratietraject.

Loonkosten subsidie	aantal personen
<i>januari - juni</i>	41
<i>mei - augustus</i>	41
<i>september - december</i>	41
<i>juli - december</i>	38

Beschut werk

In het vierde kwartaal zijn in totaal 12 mensen met een indicatie beschut werk op grond van de Participatiewet werkzaam. Hiervan zijn 10 mensen binnen Stark geplaatst en 2 personen buiten Stark (i-Werk).

Beschut werk	Eind 2020
Stark	10
Buitenschappen	2

Wsw

In onderstaande tabel staat het aantal werkzame Wsw'ers uit Midden-Drenthe. Omdat er met ingang van 1 januari 2015 geen instroom meer mogelijk is op grond van de Wsw, loopt dit aantal gemiddeld met 5% per jaar terug.

Wsw	Eind 2020
Stark	105
i-Werk Assen	35
Buitenschappen	2

Jaarrekening

Van begroting naar jaarrekening

Het doel van de jaarrekening is het getrouw weergeven van de feiten en cijfers uit het begrotingsjaar 2020 en een analyse daarvan. Na de vaststelling van de begroting 2020 op 7 november 2019 is in het begrotingsjaar twee keer gerapporteerd over de begrotingsuitvoering door een voor- en een najaarsnota. Door begrotingswijzigingen zijn toen de budgetten geactualiseerd. Mutaties buiten de voor- en najaarsnota om zijn afzonderlijk voorgelegd.

Resultaat jaarrekening

Voorjaarsnota

Het saldo van de voorjaarsnota was € 2.462.476 voordelig. De belangrijkste voor- en nadelen waren:

Voordelen	bedrag structureel	bedrag incidenteel
Mutaties gemeentefonds		2.562.818
Actualiseren van budgetten	49.412	
Btw effect begraafplaatsen	43.605	
Paasvuren		17.800
totaal voordelen	93.017	2.580.618

Nadelen	bedrag structureel	bedrag incidenteel
Baten OZB eigenaar niet-woningen	34.500	
Verzekeringen	83.000	
Studiekosten college		14.000
Budget aanpassingen.	40.250	12.000
Kleine mutaties	27.409	
totaal nadelen	185.159	26.000

Saldo	-92.142	2.554.618
Totaal positief resultaat:	2.462.476	

Najaarsnota

De najaarsnota leidt tot een positief resultaat van € 26.000. De belangrijkste voor- en nadelen waren:

Voordelen	Bedrag (€)
Effecten meicirculaire gemeentefonds	227.000
Corona compensatie	434.000
Sociaal domein (Beschermd wonen)	320.000

Bijdrage exploitatietekort Stark	42.000
Totaal voordelen	1.023.000

Nadelen	Bedrag (€)
Bestemming middelen meicirculaire (Inburgering)	79.000
Bestuurskosten	157.000
Sportmaterialen	21.000
Saldo kleine mutaties (< € 20.000)	11.000
Dividend BNG	95.000
Sociaal domein (verwachte uitgaven)	634.000
Totaal nadelen	997.000

Totaal positief resultaat	26.000
----------------------------------	---------------

Overheveling

In de raadsvergadering van 10 december 2020 is besloten om een deel van de in de begroting 2020 specifiek beschikbaar gestelde middelen over te hevelen naar 2021. De reden hiervoor was dat de beoogde prestaties niet in 2020 konden worden afgerond of opgestart. Door de overheveling van deze budgetten naar 2021 kunnen de prestaties en/of activiteiten in 2021 direct vanaf 1 januari worden verricht. Het totaalbedrag van deze begrote budgetten bedroeg € 6.887.000. Op basis van de rekeningcijfers bedroeg de werkelijke overheveling € 7.479.589.

September- en decembercirculaire

De financiële effecten voor het jaar 2020 uit de september- en decembercirculaire 2020 zijn verwerkt in de jaarrekening (Algemene uitkering). Dit betreft vooral het tweede en derde maatregelenpakket corona compensatie.

Voor sommige onderwerpen wordt de raad gevraagd dit budget door bestemming van het rekeningresultaat weer beschikbaar te stellen in 2021. Dit betreft bijvoorbeeld de extra middelen die in 2020 zijn ontvangen voor de pilot veranderopgave inburgering en de verkiezingen.

Resultaat

Het eindresultaat over 2020 uit de gewone bedrijfsvoering, inclusief de werkelijke overheveling, bedraagt € 2.225.673.

Voor details wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten.

Overzicht van baten en lasten

Programma Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief			Begroting 2020 incl. wijz.			Rekening 2020			Verschil Begroot Werkelijk
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	
Bestuur en ondersteuning	464	1.957	1.492	464	2.394	1.930	1.379	2.982	1.604	326
Veiligheid	13	2.231	2.218	13	2.236	2.223	20	2.207	2.187	36
Verkeer, vervoer en waterstaat	128	5.353	5.225	128	5.638	5.510	405	5.290	4.884	625
Economie	1.362	1.004	-357	1.362	910	-451	1.484	822	-662	210
Onderwijs	143	3.485	3.343	143	3.435	3.292	372	3.175	2.804	488
Sport, cultuur en recreatie	713	7.606	6.893	721	7.920	7.199	1.083	7.901	6.818	381
Sociaal domein	7.945	33.570	25.625	7.989	34.553	26.564	10.693	37.602	26.909	-345
Volksgesondheid en milieu	8.189	10.014	1.825	8.189	9.965	1.776	9.113	10.833	1.719	56
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.980	5.791	1.811	3.970	5.650	1.680	7.203	7.248	45	1.634
Algemene dekkingsmiddelen	57.201	384	-56.817	60.462	384	-60.078	61.453	937	-60.516	439
Overhead	98	8.755	8.658	137	9.920	9.783	285	10.598	10.313	-530
Onvoorzien	0	25	25	0	25	25	0	0	0	25
Vennootschapsbelasting										
Saldo van baten en lasten	80.236	80.175	-60	83.578	83.029	-549	93.489	85.594	-3.895	3.346
Mutaties reserves	2.046	2.106	60	12.924	13.473	549	12.867	14.537	1.669	-1.120
Resultaat	82.282	82.282	0	96.502	96.502	0	106.356	100.131	-2.226	2.226

Programma	Taakveld	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Bestuur en ondersteuning	Beheer overige gebouwen en gronden	Bouwgrond niet in exploitatie	328	
Bestuur en ondersteuning	Algemene uitkering en overige uitkeringen	Gemeentefonds inclusief coronavergoeding 2e en 3e ronde	737	
Bestuur en ondersteuning	Gemeentefonds	Niet bestede structurele budgetruimte	500	
Bestuur en ondersteuning	Overige baten en lasten	Onvoorziene uitgaven	25	
Bestuur en ondersteuning	Overige baten en lasten	Overige algemene baten en lasten	89	
Bestuur en ondersteuning	Overhead	Automatisering		47
Bestuur en ondersteuning	Overhead	Bijkomende personeelskosten		91
Economie	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Bedrijvenloket	27	

Onderwijs	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Leerlingenvervoer		38
Sociaal domein	Inkomensregelingen	Minimabeleid	108	
Sociaal domein	Diversen	Sociaal domein		1.939
Sociaal domein	Inkomensregelingen	WWB Levensonderhoud	1.309	
		Lagere huuropbrengsten entreegelden		356
Sport, cultuur en recreatie				
Verkeer, vervoer en waterstaat	Verkeer en vervoer	Gladheidsbestrijding	45	
Verkeer, vervoer en waterstaat	Verkeer en vervoer	Onderhoud bruggen	31	
Volksgezond en milieu	Afval en Riolering	Afval en riool	64	
Volksgezond en milieu	Milieubeheer	Duurzaamheid	51	
Volksgezond en milieu	Volksgezondheid	Lokaal volksgezondheidsbeleid	26	
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Wonen en bouwen	Uitvoering woonwagentaken		79
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Wonen en bouwen	Verkopen onroerend goed	498	
Diversen	Diversen	Bijdrage Spuk	202	
Diversen	Diversen	Corona bestedingen		225
Diversen	Diversen	Energiekosten		85
Diversen	Diversen	Kapitaallasten		421
Diversen	Diversen	Leges opbrengsten	817	
Diversen	Diversen	Resultaten bouwgrond	729	
		Salariskosten inclusie inhuur derden		379
Diversen	Diversen	studietoelagen/cursussen	99	
Diversen	Diversen	Voormalig personeel		35
Diversen	Diversen	Waterschapslasten	33	
Diversen	Diversen	Saldo kleine verschillen	203	
		Totaal	5.921	3.695
		Saldo rekening 2020	2.226	

Onderstaand wordt een korte toelichting gegeven van de hierboven genoemde oorzaken van het gerealiseerde resultaat over 2020. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de programma's.

Voordeel taakveld Beheer overige gebouwen en gronden van € 328.000

Het voordeel bestond vooral uit opbrengsten grondverkoop uit de gemeentelijke overige gronden. De grootste opbrengst was de grondverkoop aan LIDL. De begeleidingskosten voor de verkoop van de overhoeken waren hoger dan de opbrengsten.

Voordeel taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds van € 737.000

Het betrof de effecten van de september- en decembercirculaire inclusief de corena compensatie en verrekeningen van voorgaande jaren. In de september- en decembercirculaire was € 618.000 incidenteel beschikbaar gesteld als coronacompensatie.

Voordeel taakveld Overige baten en lasten van € 614.000

Het voordeel op het taakveld overige baten en lasten werd voor het grootste gedeelte verklaard door het niet besteden van de nog aanwezige bestedingsruimte van € 500.000. Hiernaast was geen beroep gedaan op de post onvoorzien van € 25.000, voor inruil van vervangende materiaal werd € 71.000 ontvangen, € 4.000 aan hogere BCF verrekeningen van derden en de vrijval posten van voorgaande jaren leverde een voordeel van € 14.000 op.

Voordeel taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen van € 27.000

Van de beschikbaar budgetten voor economische aangelegenheden werd minder besteed.

Nadeel taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken van € 38.000

De betaald bijdrage aan de vervoerders was € 43.000 hoger dan begroot. Hiertegenover staat aan de bijdrage aan de ouders € 5.000 lager was.

Voordeel taakveld Inkomensregelingen van € 108.000

Waarschijnlijk door de corona perikelen is er sprake van lagere uitkeringen voor activiteiten. Dit levert een voordeel van € 45.000 op. Er werd voor € 23.000 aan uitkeringen IOAZ teruggevorderd. Omdat dit op basis van het voorzichtigheidsbeginsel niet mag worden geraamd is dit een voordeel. De collectieve ziektekostenverzekering was € 21.000 voordelig. Het kindpakket in combinatie met de uitkeringen bijzondere bijstand leverde een voordeel op van € 23.000.

Nadeel taakvelden Sociaal domein van € 1.939.000

Dit betreft het saldo van hoger dan begrote uitgaven aan Wmo Huishoudelijke hulp (€ 540.000), Wmo Begeleiding (€ 661.000) en Jeugdhulp (€ 1.018.000) enerzijds en anderzijds een voordeel van € 283.000 op Participatie. De oorzaken van de hogere uitgaven zijn onder andere een toename van het aantal cliënten, hogere tarieven en mogelijk de inzet van duurdere jeugdzorg. De lagere uitgaven voor Participatie worden veroorzaakt door een lager dan begrote bijdrage in het exploitatietekort van Stark. Het resultaat in het sociaal domein wordt binnenkort nog nader geanalyseerd. Meer (beleids) informatie over staat opgenomen in de paragraaf transities en het programma sociaal domein.

Voordeel taakveld Inkomensregelingen van € 1.309.000

Het voordeel wordt voor het grootste deel verklaard door lager dan begrote uitgaven voor het inkomensdeel (€ 740.000) en teruggevorderde uitkeringen (€ 220.000). Meer informatie over het verloop van het aantal uitkeringen staat opgenomen in de paragraaf Transities.

Nadeel taakveld Sportaccommodaties van € 356.000

Door de corona perikelen kon weinig gebruik gemaakt worden van onze sportaccommodaties en zwembaden. Ondanks de ontvangen coronavergoeding van € 60.000 was er een forse teruggang in de baten.

Voordeel taakveld Wegen en Bruggen van € 76.000

Door de zachte winter waren kosten voor de gladheidsbestrijding lager. De inkoop van wegzout en materiaal was € 29.000 lager en de inhuur van derden voor het strooien € 16.000 lager.

In 2020 hoefde er minder klein onderhoud gepleegd te worden aan de bruggen. Hiermee vielen deze kosten € 31.000 lager uit.

Voordeel taakvelden Afval en Riolering van € 64.000

Het voordeel op de taakvelden Afval en Riolering ontstond doordat meer overhead was toegerekend en omdat in riolering meer was geïnvesteerd waardoor meer kon meer btw worden toegerekend.

Voordeel taakveld Milieubeheer van € 51.000

Van de beschikbare budgetten voor duurzaamheid was minder besteed dan begroot. Hiernaast werd ook nog bijna € 300.000 overgeheveld naar 2021.

Voordeel taakveld Volksgezondheidsbeleid van € 26.000

Door corona is het activiteitenbudget van € 50.000 dat beschikbaar is gesteld bij het uitvoeringsprogramma voor 'gezondheid en bewegen' niet volledig ingezet.

Voordeel taakveld Wonen en bouwen van € 419.000

De uitvoeringskosten van het woonwagengebeleid waren € 79.000 hoger. Opbrengst verkoop gebouw MFA en Boerenlaan 5 Smilde leverde een netto opbrengst op van € 498.000.

Nadeel taakveld Overhead onderdeel automatisering € 47.000

Het nadeel ontstaat vooral op het inrichten werkplekken en extra hardware ten gevolge van de corona perikelen.

Voordeel taakveld diversen: Spuk bijdrage exploitatie € 202.000

Het voordeel op de Spuk bijdrage exploitatie wordt vooral veroorzaakt door een directe hogere specifieke uitkering. Tot 2019 konden gemeenten op grond van het Sportbesluit de btw op uitgaven voor sportvoorzieningen in vooraf trek brengen. Ter compensatie van het vervallen van dit besluit, kunnen gemeenten nu een beroep doen op de Specifieke uitkering sport (SPUK). Op grond van de SPUK ontvangt onze gemeente over 2020 een bedrag van afgerond € 178.000. De SPUK regeling kent een plafond. Op dit moment gaan we ervan uit dat we 100% uitgekeerd krijgen. Volgens de SISA-systematiek is dit medio 2021 bekend.

Nadeel taakveld Overhead onderdeel bijkomende personeelskosten van € 91.000.

Het nadeel op de taakveld Overhead voor de bijkomende personeelskosten heeft naast diverse kleine posten met verschillen vooral betrekking op posten voorziening vacatures € 29.000 en de opgenomen stelpost voor de thuiswerkvergoeding van € 66.000.

Nadeel diverse taakvelden corona bestedingen van € 225.000

Ten gevolge van de corona waren bestedingen gepleegd. Een aantal was specifiek bijgehouden. Dit was voor een bedrag van € 255.000. Hiernaast waren ook corona bestedingen ten laste van bestaande budgetten gekomen.

Nadeel diverse taakvelden energiekosten van € 85.000

Voor alle gemeentelijke gebouwen waren de energiekosten hoger dan begoot. Het betrof een aantal gebouwen die weer terug gegaan zijn naar de gemeente, zwembaden, het gemeentehuis en afrekeningen voorgaande jaren.

Nadeel diverse taakvelden kapitaallasten van € 421.000

Dit betreft het saldo van diverse voor- en nadelen. De nadelen betreffen vooral de toerekening van lagere rente aan bouwgrond, hogere afschrijvingslasten, lagere opbrengsten rente langlopende leningen en lagere onderuitputting dan begroot. De voordelen betreffen hogere opbrengst inruil en lagere rentelasten kortlopende leningen.

Voordeel diverse taakvelden totale legesopbrengsten van € 817.000.

Door het loskomen van het plan Lievingerveld en een aantal andere grote bouwprojecten waren de leges van de omgevingsvergunningen € 850.000 hoger. Ook de leges voor kabels en leidingen waren € 52.000 hoger. Hiertegenover stonden lagere leges begraafrechten van € 37.000 en lagere leges dienstverlening (paspoorten en rijbewijzen) van € 41.000. De overige leges waren € 7.000 lager.

Voordeel diverse taakvelden resultaten bouwgrond van € 729.000

Het betreft een saldering van de verplichte winstneming: € 287.000, bijdrage van het plan bedrijventerrein Ossebroeken: € 175.000, bijdrage voor elke verkochte kavel in het plan Nagtegaal: € 266.000 en de mutatie in de voorziening bouwgrond: € 1.000.

Nadeel diverse taakvelden salariskosten inclusief inhuur derden van € 379.000

De overschrijding van de salariskosten wordt vooral verklaard door hogere kosten voor het verwerken van vergunningen. Daar staan ook fors hogere legesvergoedingen tegenover. Daarnaast zijn een aantal vacatures tijdelijk ingevuld d.m.v. externe inhuur omdat deze moeilijk konden worden ingevuld of voor ziektevervanging. Door corona is extra inzet gevraagd van o.a. communicatie- en ict-medewerkers en handhaving.

Voordeel diverse taakvelden studietoelagen/cursussen van € 99.000

Door de corona perikelen en het thuiswerken werd er in 2020 minder geld besteed aan het kunnen volgen van studies en congressen.

Nadeel op het voormalig personeel van € 35.000

Er werd € 28.000 minder uitgegeven aan ww uitkeringen voormalig personeel. Alleen moest er een eenmalige bijdrage betaald worden voor het overnemen van een voormalige medewerker. Hiermee verdween wel toekomstige betalingen en bijkomende risico's.

Voordeel diverse taakvelden waterschapslasten van € 33.000

Over elke gemeentelijke bezit, woningen en grond, moest waterschapslasten betaald worden. Voor woningen ging het om een percentage van de waarde van het pand en voor de gronden ging het om een bedrag per ha. Hierbij werd onderscheid gemaakt in wegen en natuurgebied. Door verkopen en het anders inrichten van gebieden waren de werkelijk te betalen waterschapslasten lager dan begroot.

Voordeel diverse taakvelden saldo kleine verschillen van € 203.000

Dit is het saldo van diverse overige budgetten waarvan de afwijkingen kleiner zijn dan € 25.000.

Toelichting op de programmarekening

Op grond van artikel 28 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bevat de toelichting op het overzicht van baten en lasten onder andere:

- Een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en het overzicht van baten en lasten op de volgende onderdelen:
 - de lasten en baten per programma;
 - de algemene dekkingsmiddelen;
 - het resultaat voor bestemming;
 - de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
 - het resultaat na bestemming.

Hierna staat dit per programma nader uitgewerkt.

Voorafgaand aan deze toelichting is in onderstaande 2 tabellen een analyse opgenomen met de kwalificatie van de overschrijding op basis van de in de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV opgenomen soorten begrotingsoverschrijdingen:

Begrotingsafwijking		Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
a)	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
b)	Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
c)	Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
d)	Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
e)	Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door		X

Begrotingsafwijking		Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
	extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		
f)	Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. • geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar • geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
g)	Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. • jaar van investeren • afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

Overzicht rechtmatigheidsanalyse 2020

Programma	Actuele begroting	Rekening	Saldo over (-) en onder schrijding	Soort begrotings-afwijking	Toelichting naar oorzaak en achtergronden bij overschrijdingen > € 100 duizend
(* € 1.000)	lasten	lasten			
Bestuur en ondersteuning – taakveld Ondersteuning organisatie	9.783	10.313	530	c	Zie toelichting programma Bestuur en ondersteuning De overschrijding betreft voornamelijk (doorbelaste) uren die onderdeel uitmaken van het totale salarisbudget.
Sociaal domein- taakveld inkomensregeling en / Tozo	0	2.272	2.272	c,d	Zie toelichting programma Sociaal domein
Sociaal domein – taakveld maatwerkdienst- verlening 18+	8.135	9.314	1.179	d	Zie toelichting programma Sociaal domein
Sociaal domein – taakveld geëscaleerde jeugdzorg	8.981	9.927	946	d	Zie toelichting programma Sociaal domein
Mutaties reserves	13.473	14.537	1.064	b	Zie toelichting programma bestuur en ondersteuning onder taakveld reserves.

Programma Bestuur en ondersteuning

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
Taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Verschil
Bestuur	1.641	0	1.819	0	1.768	0	51
Burgerzaken	920	354	925	354	867	332	36
Beheer overige gebouwen en gronden	175	95	175	95	343	620	357
Ondersteuning organisatie	8.755	98	9.920	137	10.598	285	-530
Treasury	-197	1.230	-197	1.135	377	1.433	-277
OZB woningen	410	3.563	410	3.563	391	3.634	89
OZB niet-woningen	172	2.765	172	2.731	168	2.617	-111

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	49.642	0	53.032	0	53.769	737
Overige baten en lasten	-754	15	-500	15	4	427	-93
Mutaties reserves	2.106	2.046	13.473	12.924	14.537	12.867	-1.120
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten/baten	13.227	59.809	26.197	73.988	29.054	75.984	-860

Toelichting:

Het nadeel van € 860.000 in dit programma wordt per saldo verklaard door:

- Het voordeel op het taakveld bestuur van € 51.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Het salaris en bijkomende kosten waren voor (voormalige) bestuurders € 25.000 lager dan begroot.
 - De kosten voor de begeleiding vertrek wethouder waren ruim € 14.000.
 - Door een goed rendement bij de verzekeraar was de toevoeging aan de pensioenvoorziening voor de bestuurders € 21.000 lager dan begroot.
 - Door corona vielen de vergoeding commissies, de studiekosten en de vergaderkosten € 19.000 lager uit.
 - De toerekening van de kostenplaatsen was € 26.000 lager dan begroot.
 - De overige kleine mutaties waren per saldo € 1.000 nadelig.
- Het voordeel op het taakveld burgerzaken van € 36.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - De werkelijke lasten voor het Geografisch informatiesysteem waren € 29.000 lager dan begroot.
 - In 2020 is geen BRP audit gehouden. Dit leverde een voordeel van € 9.000.
 - De leges opbrengsten burgerzaken minus de aanschafkosten en rijksafdrachten waren per saldo € 28.000 nadelig.
 - De toerekening van de kostenplaatsen was € 18.000 lager dan begroot.
 - De overige kleine mutaties waren per saldo € 8.000 voordelig.
- Het voordeel op het taakveld Beheer overige gebouwen en gronden van € 357.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Verkoop grond aan de LIDL leverde zonder de nog te maken kosten in 2021 een netto voordeel op € 379.000.
 - Het overige leverde een nadeel van € 22.000 op en wordt vooral veroorzaakt door de kosten verkopen van overhoeken.
- Het nadeel op het taakveld Ondersteuning organisatie van € 530.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Door toerekening van diverse overheadkosten ontstaat er een nadeel van € 970.000. De hogere overheadkosten zijn voornamelijk (€ 817.000) ontstaan door de inleen van personeel in diverse teams als gevolg van ziektevervanging, extra werk door veel vergunning afhandelingen, incidentele opgaves en de uitvoering coronamaatregelen. Deze kosten maken onderdeel uit van het totale salarisbudget

en waren niet begroot. Op onderdelen staan hier onderuitputting van salarislasteren en inkomsten tegenover (coronabijdrage, legesinkomsten; begrotingsafwijking c). Daarnaast is sprake van hoger dan begrote uitgaven door de thuiswerkvergoeding en aanschaf van hard- en software om het thuiswerken en digitaal vergaderen te faciliteren (€ 200.000). Hier tegenover staan hogere baten door de detachering van medewerkers bij o.a. VNG en gemeente Assen (€ 174.000). Dit is niet begroot.

- o De proceskosten leverde een voordeel € 23.000 op. Dit gold ook voor kosten internet en communicatie. Deze waren € 16.000 lager.
 - o Van de specifiek en incidenteel bedragen was nog € 379.000 te weinig overgeheveld. Dit voordeel op de onderdelen bedrijfsvoering en dienstverlening € 366.000, pilot inzet sociale media € 3.000 en onderzoekkosten gebouwenbeleid € 10.000, wordt via het taakveld reserves en voorzieningen alsnog overgeheveld.
 - o De overige kleine mutaties waren per saldo € 22.000 voordelig.
- Het nadeel op het taakveld Treasury van € 277.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o Door aflossing van de lening door Enexis verviel de begrote ontvangen rentepost van € 35.000.
 - o Een samenstelling van diverse oorzaken veroorzaken een groot verschil in de begrote en werkelijk toegerekende rente. De belangrijkste oorzaak is dat de rentetoe rekening aan de bouwgrond van 1,91% verlaagd moest worden naar 1,32%. Voor de algemene dienst had dit een nadeel van circa € 130.000.
- Het nadeel op het taakvelden OZB woningen en OZB niet woningen van € 22.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o De werkelijke opbrengsten van de OZB woningen en niet woningen waren € 28.000 lager.
 - o De rechtstreekse kostentoe rekening voor heffingen en invordering rioolheffingen was € 1.000 hoger.
 - o De kosten voor de uitvoering Wet WOZ waren € 7.000 lager.
- Het voordeel op het taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds van € 737.000.
 - o Het betrof de effecten van september- en decembercirculaire inclusief de corona compensatie en verrekeningen van voorgaande jaren. In afzonderlijke brieven was raad over de effecten van de circulaires geïnformeerd. In september- en decembercirculaire was € 618.000 incidenteel beschikbaar gesteld als coronacompensatie. Het niet bestede bedrag van de coronacompensatie willen we via de bestemming van het rekeningsaldo beschikbaar houden voor de coronaperikelen in 2021.
- Het voordeel op het taakveld Overige baten en lasten bedraagt € 93.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o Op de post onvoorzien van € 25.000 is geen beroep gedaan. Hetzelfde gold voor de nog aanwezige begrotingsruimte van € 501.000.
 - o De stelpost onderuitputting van -/- € 1.026.000 verviel. De onderuitputting betreft het begrote voordeel in de kapitaallasteren van de nog niet gerealiseerd investeringen. De werkelijke voordelen staan verspreid over alle taakvelden.

- Vrijval niet bestede verplichtingen van voorgaande jaren en ontvangen belastingen voorgaande jaren, voordeel € 14.000. Hiernaast was er een opbrengst van € 71.000 voor de inruil van de vervangingsinvesteringen.
- Er werd € 18.000 niet direct toe te rekenen coronakosten op dit taakveld verantwoord.
- Er werd € 266.000 ontvangen als bijdrage 2019 en 2020 voor de verkochte kavels in het plan Nagtegaal, € 49.000 ontvangen voor de afwikkeling faillissement Jadezorggroep en € 21.000 vergoeding voor ondersteunende diensten Zonnepanelenpark BV.
- De gemeente kon bijna € 4.000 meer BTW van de gemeenschappelijke regelingen declareren bij het BCF fonds.
- Per saldo € 1.120.000 lagere dotaties uit of aan de reserves. De mutaties reserves in dit programma bestaan uit:
 - De afwijkingen tussen de begrote en de werkelijke toevoegingen of onttrekkingen aan de reserves om de werkelijke lasten of verschillen tussen lasten en baten van bijvoorbeeld afval, riolering en onderhoud te dekken. De grootste negatieve mutaties zijn de lagere bijdrage van € 245.000 uit reserve onderhoud gebouwen, de niet noodzakelijke beschikking van € 325.000 voor het afboeken boekwaarde geluidsscherm Spier, de niet begrote toevoeging van € 212.000 aan de reserve kapitaallasten wegen en bruggen en de hogere werkelijke overheveling van budgetten van € 600.000 dat genoemd was in het raadsvoorstel van 10 december 2020. De hogere bijdrage voor de vervangingsinvesteringen leverde een voordeel van € 188.000 op.

Programma Veiligheid

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
Taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Verschil
Crisisbeheersing en Brandweer	1.886	0	1.886	0	1.860	10	36
Openbare orde en Veiligheid	345	13	350	13	347	10	0
Totaal lasten/baten	2.231	13	2.236	13	2.207	20	36

Toelichting:

Het voordeel van € 36.000 in dit programma wordt vooral verklaard door:

- Het voordeel op het taakveld crisisbeheersing en brandweer bedraagt € 36.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - De schoonmaakkosten van de brandweergarages waren € 8.000 lager en werd er ook € 10.000 van de VRD ontvangen als bijdrage in de exploitatiekosten.
 - De toerekening van de kostenplaatsen was € 10.000 lager dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door een lager toerekening onderhoud gebouwen.
 - De overige kleine mutaties waren per saldo € 8.000 voordelig.
- Het voordeel op het taakveld openbare orde en veiligheid bedraagt € 0. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Ten gevolge van de corona zijn de leges opbrengsten van de horeca, collectes, bingo's en loterijen ruim € 3.000 lager.
 - Hiertegen staat een lagere toerekening van de kostenplaatsen.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
Taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Verschil
Verkeer, wegen en water	5.353	128	5.638	128	5.290	405	625
Totaal lasten/baten	5.353	128	5.638	128	5.290	405	625

Toelichting:

Het voordeel van € 625.000 in dit programma wordt vooral verklaard door:

- Het voordeel op het taakveld Verkeer, wegen en water bedraagt € 390.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o De waterschapslasten voor wegen waren € 66.000 lager dan begroot.
 - o De gemaakte kosten inclusief toe rekeningen waren voor onderhoud bermen en wegbeplanting € 29.000 lager dan begroot.
 - o De milde winter leverde een voordeel van € 24.000 op voor de gladheidsbestrijding .
 - o Door de jaarlijkse energiebesparende vervangingen en de lagere aanwending van het beschikbaar budget bleef er binnen openbare verlichting € 137.000 over. Conform bestaand beleid is dit saldo toegevoegd aan de reserve openbare verlichting.
 - o Van het onderhoudsbudget voor bruggen hoefde dit jaar € 30.000 niet te worden besteed.
 - o Aan de uitvoering van de kerntaken wegen , verkeer en water was € 80.000 minder besteed. Hiervan was € 48.000 begroot als kapitaal van het krediet baggerplan vijvers.
 - o De overige lasten van dit taakveld leverden een voordeel van € 24.000 op.

Programma Economie

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
Taakveld	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Verschil
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	128	128	128	128	48	227	179
Bedrijfsloket en - regelingen	191	62	196	62	145	59	47
Economische promotie	686	1.172	586	1.172	628	1.198	-16
Totaal lasten/baten	1.004	1.362	910	1.362	822	1.484	210

Toelichting:

Het voordeel van € 210.000 in dit programma wordt vooral verklaard door:

- Het voordeel op het taakveld fysieke bedrijfsinfrastructuur bedraagt € 179.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o Door verplichte winstneming ontstaat er een voordeel van € 18.000.
 - o Door een hogere toevoeging aan de voorziening voor niet kostendekkende plannen ontstaat er een nadeel van € 14.000
 - o Bijdrage van de VOF Ossebroeken van € 175.000.
- Het voordeel op het taakveld bedrijvenloket en bedrijfsregelingen bedraagt € 47.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o De lasten van het bedrijvenloket leverden een voordeel van € 45.000 op. Dit werd veroorzaakt door lagere uitgaven met betrekking tot economische aangelegenheden en geen toerekening van rentekosten.
 - o Het voordelig restant van € 2.000 betreft de saldering van diverse overige kleine mutaties.
- Het nadeel op het taakveld economische promotie bedraagt € 16.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o Hogere opbrengsten toeristenbelasting: € 17.000 en woonforenzenbelasting: € 19.000.
 - o Het verstrekken van de 2e termijn van € 50.000 voor het wandelknooppuntennetwerk. Dit bedrag werd gedekt uit de algemene bestemmingsreserve.
 - o Het nadelig restant van € 2.000 betreft de saldering van diverse overige kleine mutaties.

Programma Onderwijs

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
Taakveld	lasten	bat	lasten	bat	lasten	bat	Verschil
Onderwijshuisvesting	2.149	49	2.094	49	1.566	28	508
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.336	94	1.340	94	1.609	343	-20
Totaal lasten/baten	3.485	143	3.435	143	3.175	372	488

Toelichting:

Het voordeel van € 488.000 in dit programma wordt vooral verklaard door:

- Het voordeel op het taakveld onderwijshuisvesting bedraagt € 508.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o Doordat de bouw van de nieuwe VO school niet op 1 januari 2020 was gestart en de lagere renteomslag vielen de kapitaallasten € 512.000 lager uit.
 - o Door lagere huuropbrengsten BSO en verhuur kantine gymlokaal de Bosrand waren de baten bijna € 24.000 lager.
 - o De toerekening van kostenplaatsen leverde een voordeel van € 31.000 op. Dit betrof vooral de lagere toerekening verzekeringskosten: € 13.000 en onderhoud gebouwen: € 17.000.
 - o Het opstellen van een actuele IHP kostte € 15.000.
 - o Het voordelig restant van € 4.000 betreft de saldering van diverse overige kleine mutaties.
- Het nadeel op het taakveld onderwijsbeleid en leerlingenzaken bedraagt € 20.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - o Door een hoger bijdrage viel de uitvoering van de leerplicht € 6.000 voordelig uit.
 - o De netto kosten leerlingen vervoer waren € 38.000 nadelig.
 - o Mede door corona was er op het gemeentelijk onderwijskansenbeleid (OAB) een nadeel van € 27.000 maar op de te betalen huurkosten gymgebruik basisonderwijs een voordeel van € 24.000 en op toezicht GGD een voordeel van € 8.000.
 - o De toerekening van kostenplaatsen leverde een voordeel van € 7.000 op.

Programma Sport, cultuur en recreatie

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
	lasten	batens	lasten	batens	lasten	batens	Verschil
Sportbeleid en activering	366	0	545	0	519	23	49
Sportaccommodaties	2.990	708	3.071	708	3.042	568	-112
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	205	0	205	0	276	104	32
Musea	128	0	138	8	138	-11	-18
Media	597	2	597	2	582	3	16
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.321	3	3.365	3	3.344	396	414
Totaal lasten/baten	7.606	713	7.920	721	7.901	1.083	381

Toelichting:

Het voordeel van € 381.000 in dit programma wordt vooral verklaard door:

- Het voordeel op het taakveld sportbeleid en activering bedraagt € 49.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Als compensatie voor de btw was als bijdrage SPUK Sportbeleid en activering € 23.000 ontvangen. De bijdrage SPUK was niet begroot.
 - Door corona waren diverse lasten (vervoerskosten, sportmateriaal en sportactiviteiten) lager uitgevallen. Dit levert een voordeel van € 19.000 op.
 - De kapitaallasten vielen bijna € 9.000 voordelig uit omdat de invulling van sporthart Westerbork pas in de loop van 2020 was gestart.
 - De overige kleine mutaties waren per saldo € 2.000 nadelig.
- Het taakveld sportaccommodaties heeft een nadeel van € 112.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Als compensatie voor de btw was als bijdrage SPUK Sportaccommodaties € 179.000 ontvangen. De bijdrage SPUK was niet begroot.
 - Door corona waren de huurbaten fors lager. In het totaal waren de baten € 346.000 lager. Hiervan kwam € 137.000 door entreegelden zwembaden en € 201.000 door lager huuropbrengsten sportgebouwen en sportvelden.
 - Per saldo waren de energiekosten van alle sportaccommodaties samen € 72.000 hoger van begroot.
 - De kosten voor het afvoeren afval waren € 10.000 hoger dan begroot.
 - De toerekening van kostenplaatsen leverde een voordeel op van € 125.000. Hiervan heeft € 98.000 betrekking op lagere bestedingen onderhoud gebouwen. Dit betrof vooral de sporthallen in Beilen, Smilde en Westerbork.
 - Doordat het project sporthart Westerbork pas eind 2020 was afgerond hoefde de hogere exploitatiebijdrage van € 15.000 nog niet in 2020 beschikbaar gesteld te worden.
 - De overige mutaties waren per saldo € 3.000 nadelig.

- Het voordeel op het taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie bedraagt € 32.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Per saldo waren de verstrekte subsidie aan culturele instellingen bijna € 16.000 lager dan begroot.
 - De ontvangen bijdrage voor culturele gemeente werd bijna volledig in 2020 besteed. Er resteerde nog een saldo van € 16.000.
- Het nadeel op het taakveld Musea bedraagt € 18.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Ten gevolge van corona was aan een drietal kleine musea € 15.000 als ondersteuning verstrekt.
 - Aan het rijk moest € 11.000 terugbetaald omdat door de verkoop van Villa Maria het onderhoud van het monumentale gebouw niet meer door de gemeente had plaatsgevonden.
 - De overige kleine mutaties waren per saldo € 8.000 voordelig.
- Het voordeel op het taakveld Media bedraagt € 16.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - De bijdrage aan de bibliotheek is € 22.000 lager.
 - Hier tegen over staan extra eenmalige kosten voor conditiemetingen gebouwen van € 6.000.
 - De kleine mutaties waren per saldo nihil.
- Het voordeel op het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie bedraagt € 414.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Door het terug ontvangen van de aanneemsom geluidscherm Spier ontstond er een voordeel van € 392.000.
 - De waterschapslasten voor openbaar groen waren € 33.000 hoger dan begroot.
 - De verwachting was dat de afronding van het groenplan Westerbork in 2021 zou plaatsvinden. Daarom was € 20.000 overgeheveld naar 2021. Alleen had de afronding bijna in 2020 volledig plaatsgevonden. Het overgehevelde bedrag wordt verlaagd met hogere besteding van € 17.000, zie taakveld reserve reservering rekeningsresultaat.
 - Het onderhoud van Stark en de stortkosten waren per saldo € 30.000 lager dan begroot.
 - Door vertraging in de investeringskredieten ontstond er op post kapitaallasten een voordeel van bijna € 45.000.
 - De kleine mutaties waren per saldo € 3.000 nadelig.

Programma Sociaal domein

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Verschil
Samenkracht en burgerparticipatie	3.290	4	3.475	54	3.415	52	57
Wijkteams	584	0	580	0	641	0	-61
Inkomensregelingen	9.772	7.578	9.910	7.572	11.169	10.300	1.469
Begeleide participatie	436	0	393	0	120	0	274
Arbeidsparticipatie	1.128	0	1.128	0	1.088	-3	37
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.424	13	1.424	13	1.429	8	-9
Maatwerkdienstverlening 18+	8.109	350	8.135	350	9.314	336	-1.193
Maatwerkdienstverlening 18-	8.315	0	8.981	0	9.927	0	-946
Geëscaleerde zorg 18-	512	0	526	0	499	0	27
Totaal lasten/baten	33.570	7.945	34.553	7.989	37.602	10.693	-345

Toelichting:

Het nadeel van € 345.000 in dit programma wordt vooral verklaard door:

- Het voordelig resultaat op het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie van € 57.000 wordt in hoofdzaak verklaard door het saldo van:
 - Lagere uitgaven kleine projecten dorpenbeleid (€ 17.500).
 - Uitgaven corona kosten voor dorpshuizen (€ 37.000). De inkomsten (corona compensatie van het rijk) zijn op een ander programma verantwoord.
 - Onderuitputting van de subsidieregeling dorpsinitiatieven (€ 37.000)
 - Per saldo lagere uitgaven voor inburgering (€ 43.000). Dit saldo wordt meegenomen in de werkelijke overheveling.
- Het nadelig resultaat op het taakveld Wijkteams van € 61.000 wordt in hoofdzaak verklaard door:
 - Per saldo hogere uitgaven CJG / preventief jeugdbeleid (€ 68.000).
- Het voordelig resultaat op het taakveld Inkomensregelingen van € 1.300.000 wordt in hoofdzaak verklaard door:
 - lager dan begrote uitgaven voor het inkomensdeel (Uitkeringen; € 740.000) en teruggevorderde uitkeringen (€ 220.000).
 - per saldo lagere uitgaven aan inkomensregelingen (€ 126.000), waaronder het Kindpakket (€ 255.000), activiteiten (€ 45.000) en collectieve ziektekostenverzekering (€ 44.000) en hogere uitgaven aan uitkeringen bijzondere bijstand (€ 219.000)
- Inkomensregelingen / Tozo:
De netto inkomsten en uitgaven in verband met de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) zijn verantwoord op het taakveld inkomensregelingen. In 2020 is een bedrag van ruim € 6.6 miljoen ontvangen als voorschot voor de uitvoering van deze regeling. ~~Deze inkomsten waren niet begroot.~~ Ten laste van de Tozo-middelen is een bedrag van € 2,1 miljoen aan uitkeringen voor levensonderhoud. Er is

een bedrag van € 170.000 aan bedrijfskredieten verstrekt. Dit is op de balans opgenomen als een terug te betalen lening.

Na aftrek van de uitvoeringskosten van deze regeling moet een bedrag van € 4.1 miljoen worden terugbetaald aan het rijk. Dit bedrag is op de balans opgenomen onder de overlopende passiva.

In verband met onduidelijkheden over de inkomsten en de hoogte van de uitgaven is er geen begrotingswijziging in procedure gebracht. De laatste TOZO bijdrage is in december 2020 ontvangen. De uitgaven hebben het karakter van een open einde regeling. (begrotingsafwijking c en d).

- Het voordelig resultaat op het taakveld Begeleide participatie van €274.000 wordt in hoofdzaak verklaard door een lagere bijdrage in het exploitatietekort van Starke (€ 250.000). Oorzaak hiervan is de corona compensatie van het rijk aan SW-bedrijven.
- Het voordelig resultaat op het taakveld Arbeidsparticipatie van € 37.000 wordt in hoofdzaak verklaard door lager dan begrote loonkosten voor voormalige Wiw-dienstbetrekkingen (€ 36.000).
- Het nadelig resultaat op het taakveld Maatwerkvoorzieningen Wmo van € 9.000 wordt vooral verklaard door het kleine negatieve resultaat op de voormalige WVG-voorzieningen als vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en hulpmiddelen (-€ 8.000).
- Het nadelig resultaat op het taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ van € 1.193.000 wordt in hoofdzaak verklaard door hogere uitgaven Wmo HH en Wmo Begeleiding, ZIN en PGB (€ 1.1 miljoen; begrotingsafwijking d.) en een lagere eigen bijdrage (€ 53.000). In verband met corona is de betaling van de eigen bijdrage van rijkswege voor 2 maanden stopgezet.
- Het nadelig resultaat op het taakveld Maatwerkvoorzieningen 18- en Geëscaleerde zorg 18- van in totaal € 919.000 wordt hoofdzakelijk verklaard door de hoger dan begrote uitgaven voor jeugdzorg, ZIN (€ 941.000; begrotingsafwijking d.). Deze en andere onderdelen van dit taakveld maken onderdeel uit van het sociaal domein. Een nadere verklaring staat opgenomen in de paragraaf Transitie. Het resultaat op het sociaal domein is € 1.9 miljoen negatief.

Programma Volksgezondheid en milieu

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
	lasten	bat	lasten	bat	lasten	bat	Vers
Taakveld							
Volksgezondheid	1.486	0	1.457	0	1.423	0	33
Riolering	3.218	3.941	3.138	3.941	4.065	4.904	35
Afval	2.949	3.847	2.931	3.847	2.996	3.846	-67
Milieubeheer	1.678	0	1.781	0	1.701	0	80
Begraafplaatsen	682	400	657	400	647	363	-26
Totaal lasten/baten	10.014	8.189	9.965	8.189	10.833	9.113	56

Toelichting:

Het voordeel van € 56.000 in dit programma wordt vooral verklaard door:

- Het voordeel op het taakveld Volksgezondheid bedraagt € 33.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Een nadeel van € 16.000 voor kosten inhuur/ eigen personeel voor de coördinatie van gezondheidsteam.
 - De totale bijdrage aan de GGD viel voor 2020 € 14.000 voordelig uit.
 - De kosten voor het lokaal volksgezondheidsbeleid en de EKD en verwijsindex waren € 31.000 lager.
 - Per saldo waren de toegerekende kosten € 4.000 voordelig.
- Het voordeel op het taakveld Riolering bedraagt € 35.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - De opbrengsten van de rioolheffingen waren € 10.000 lager dan begroot.
 - De diverse onderhoudskosten voor de riolering waren € 92.000 hoger dan begroot.
 - Hetzelfde geldt voor de elektriciteitskosten. Deze waren € 10.000 hoger.
 - De netto kapitaallasten waren € 115.000 lager dan begroot. Hiervan had € 80.000 betrekking op lagere rentekosten.
 - Het project samenwerking was niet gestart, voordeel € 15.000 en de telefoonkosten waren ruim € 15.000 lager.
- Het nadeel op het taakveld Afval bedraagt € 67.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - De opbrengsten van de afvalstoffenheffingen waren € 13.000 lager dan begroot.
 - De rechtstreekse kostentoekening voor heffingen en invordering rioolheffingen was € 8.000 hoger.
 - Netto leverde de huishoudelijk afval een nadeel op van € 124.000. Dit werd onder andere veroorzaakt door de gedeeltelijke terugbetaling van de Nedvang vergoeding voorgaande jaren nadeel € 30.000, hogere inzamelingskosten incontinentiemateriaal nadeel € 27.000, hogere personeelskosten nadeel € 42.000, hogere kosten verwijderd zwerfafval nadeel € 50.000 en lagere algemene uitgaven voordeel € 25.000.
 - De netto vergoeding voor bron- en nascheiding leverde een voordeel van € 207.000 op.

- De papiermarkt was nog steeds slecht. Het papier bracht niets op en er werd en hoger bedrag aan subsidie uitbetaald. Per saldo waren we € 80.000 meer kwijt om het papier te blijven inzamelen.
- In het totaal waren we voor de milieustraat € 57.000 meer kwijt dan begroot. De opbrengsten waren € 48.000 hoger maar het ophalen, verwerken en vervoeren van de diverse afvalstromen waren € 105.000 hoger.
- De overige kleine mutatie waren per saldo € 8.000 positief.

De lasten en baten van het Afval vallen binnen het door de raad geaccordeerde systeem van de afvalstoffenheffing. Voor- en nadelen worden op begroting- en rekeningbasis gedoteerd c.q. onttrokken aan de egalisatiereserve afval. Er is daardoor geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid

- Het voordeel op het taakveld Milieubeheer bedraagt € 80.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - Van de diverse duurzaamheidsbudgetten bleef € 58.000 over. Hiervan zal € 6.000 als aanvulling worden overgeheveld naar 2021 voor het realiseren van de duurzaamheidsvisie, zie taakveld reserve reservering rekeningsresultaat.
 - De toerekening vanuit de kostenplaatsen en de kapitaallasten waren per saldo € 16.000 lager.
 - werkelijke bestedingen voor de dierenopvang leverde een voordeel van € 7.000 op.
 - Het saldo van de overige posten was € 6.000 voordelig.
- Het nadeel op het taakveld Begraafplaatsen bedraagt € 26.000. Het betreft de volgende grotere verschillen:
 - De opbrengsten begraafrechten waren € 37.000 lager dan begroot.
 - Het saldo van de overige posten was € 11.000 voordelig. Hiervan was het grootste voordeel van € 6.000 voor de post onkruidbestrijding.

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bedragen x € 1.000	Begroting 2020 primitief		Begroting 2020 incl. wijz.		Rekening 2020		Begr versus Rek.
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Verschil
Ruimtelijke Ordening	805	0	603	0	515	0	88
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.036	3.036	3.036	3.036	4.604	4.875	271
Wonen en bouwen	1.950	944	2.011	934	2.130	2.327	1.275
Totaal lasten/baten	5.791	3.980	5.650	3.970	7.248	7.203	1.634

Toelichting:

Het voordeel van € 1.634.000 in dit programma wordt vooral verklaard door:

- Het voordeel op het taakveld Ruimtelijke Ordening bedraagt netto € 88.000. Het betreft de volgende verschillen:
 - Vooruitlopend op de jaarrekening is een gedeelte van het incidentele budget voor de invoering Omgevingswet overgeheveld naar 2021. De werkelijke overheveling is € 61.000 hoger. Dit wordt ook nog overgeheveld naar 2021, zie taakveld reserve reservering rekeningsresultaat.
 - In 2020 hoefden minder algemene planologische maatregelen worden getroffen. Dit leverde een voordeel van € 4.000 op
 - Van het budget voor Structuur- en bestemmingsplannen bleef € 11.000 over.
 - Vanuit de kostenplaatsen werd € 12.000 minder toegerekend.
- Het voordeel op het taakveld Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) bedraagt netto € 271.000. Het betreft de volgende verschillen:
 - Door verplichte winstneming ontstond er een voordeel van € 270.000.
 - Door een lagere toevoeging aan de voorziening voor niet kostendekkende plannen ontstond er een voordeel van € 15.000.
 - Door het extern inhuren van deskundigheid voor de vennootschapsbelasting en **particuliere initiatief een nadeel van € 14.000.**
- Het voordeel op het taakveld Wonen en bouwen bedraagt netto € 1.275.000. Het betreft de volgende verschillen:
 - Hoger leges opbrengsten omgevingsvergunning leverde een voordeel van € 850.000 op.
 - Verkoop van gebouwen leverde netto een voordeel van € 398.000 op.
 - De uitvoeringskosten voor het woonwagenebeleid waren hoger en leverde een nadeel op € 79.000.
 - In 2020 is € 23.000 minder onderhoud aan gebouwen gepleegd dan begroot. Ook de toegerekende apparaatskosten binnendienst leverde een voordeel van € 61.000 op.
 - Van het resterende budget voor het uitvoeringsprogramma Woonplan bleef € 13.000 over. Dit saldo wordt ook nog overgeheveld naar 2021, zie taakveld reserve reservering rekeningsresultaat.

- o De exploitatiekosten en baten voor onze gemeentelijke gebouwen waren netto € 9.000 voordelig. Het gaat hierbij om huuropbrengsten, gas, water, stroom, verzekeringen, enz.

Balans

Balans

Balans per 31 december 2020

(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

Activa (in duizenden euro's)	2020	2019
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.282	1.244
Totaal immateriële vaste activa	1.282	1.244
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	38.006	33.978
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	17.397	18.024
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.631	12.737
Totaal materiële vaste activa	71.034	64.739
Financiële vaste activa		
- woningbouwcorporaties	1.410	1.506
- deelnemingen	144	144
Overige langlopende leningen	7.895	4.217
Totaal financiële vaste activa	9.449	5.867
Totaal vaste activa	81.765	71.850
Vlottende activa		
Vorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	5.423	9.578
Totaal voorraden	5.423	9.578
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	5.617	4.756
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	19.772	838
Overige vorderingen	3.766	2.843
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	29.155	8.437

Liquide middelen

Kassaldi	16	11
Banksaldi	664	735
Totaal liquide middelen	680	746

Overlopende activa

Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	70	79
Totaal overlopende activa	70	79

Totaal vlottende activa

35.328	18.840
--------	--------

Totaal activa

117.093	90.690
----------------	---------------

Rechten op verliescompensatie VPB

47	47
----	----

Passiva (in duizenden euro's)

2020	2019
-------------	-------------

Vaste passiva**Eigen vermogen**

Reserves:

- algemene reserve	4.456	3.680
- bestemmingsreserves	34.167	31.303
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.225	1.971

Totaal eigen vermogen

40.848	36.954
--------	--------

Voorzieningen

4.515	3.905
-------	-------

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van:

- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.706	31.704
Waarborgsommen	8	8

Totaal vaste schulden

58.714	31.712
--------	--------

Totaal vaste passiva

104.077	72.571
---------	--------

Vlottende passiva**Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**

Overige kasgeldleningen	-	10.000
Overige schulden	8.341	6.785
Totaal netto-vlottende schulden	8.341	16.785

Overlopende passiva

De van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren

4.616 1.316

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

59 18

Totaal overlopende passiva

4.675 1.334

Totaal vlottende passiva

13.016 18.119

Totaal passiva

117.093 90.690

Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt

1.683 1.906

Waarderingsgrondslagen

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 15 december 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Conform voorgeschreven door het BBV worden de genoemde waarderingsgrondslagen consistent over meerdere jaren toegepast.

Gebruik van schattingen

Het College van Midden-Drenthe maakt gebruik van schattingen en veronderstellingen voor het (mede) bepalen van opgenomen bedragen. Wanneer het ten behoeve van inzicht noodzakelijk is, staan toelichtingen vermeld bij de betreffende posten waarin de methode van schatten is opgenomen. Dit geschiedt conform wet- en regelgeving.

Toerekeningsbeginsel overhead

Onder overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De overhead m.b.t. personele kosten wordt bepaald door voorafgaand aan het jaar de directie en indirecte uren per persoon in te schatten. Het gehanteerde tarief wordt berekend door de werkelijke personeelskosten te delen door het werkelijk aantal uren van het boekjaar.

Voor het team buitendienst geldt de uitzondering dat het tarief wordt bepaald door de personeelskosten van dit team te vermenigvuldigen met de verhouding indirect/directe uren van dit team.

De kosten voor automatisering, archief, huisvesting, catering en overige facilitaire zaken worden ook als overhead aangemerkt. De bijkomende personeelskosten en de kosten van voormalig personeel worden op basis van de verdeelsleutel aantal fte kantoor personeel/ totaal fte als overhead toegerekend.

Van ontvangen detacheringsvergoedingen wordt op basis van de feitelijke situatie per overeenkomst bepaald of dit als overhead moet worden aangemerkt.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT-verantwoording is opgemaakt in overeenstemming met de wet en de daaruit voortvloeiende regelingen. De verantwoorde bezoldiging is de som van de beloning, de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen en de beloningen betaalbaar op termijn. Op grond van de wet zijn de gemeentesecretaris en de griffier topfunctionarissen. Daarnaast zijn in de verantwoording die functionarissen opgenomen van wie de bezoldiging of de vergoeding bij beëindiging de op grond van de wet toegestane maxima overschrijden. Bij de bepaling van de hoogte van de vergoeding wordt in beginsel uitgegaan van de bezoldiging zoals bedoeld in de wet op de loonbelasting 1964, eventueel aangevuld met in het verslagjaar overeengekomen, in de toekomst uit te keren, (beëindigings)vergoedingen.

Continuïteit

Als het gevolg van het uitbreken van de coronacrisis is in de maatschappij een onzekere situatie ontstaan. Deze onzekerheid wordt mede veroorzaakt door maatregelen welke door de overheid worden ingesteld om de verspreiding van het coronavirus te beperken. Hoewel dit maatregelen zijn met ingrijpende effecten op burgers, bedrijven en onze economie als geheel, zal deze crisis voor de gemeente Midden-Drenthe niet leiden tot een continuïteitsprobleem, gezien haar rechtsvorm van publiekrechtelijke rechtspersoon (Gemeente). Wij zijn dan ook van mening dat de waarderingsgrondslagen op basis van continuïteit kunnen worden gehandhaafd. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente Midden-Drenthe.

Balans - Vaste activa: bezittingen met een lange looptijd

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventueel van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag. Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden lineair afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen die gelden voor de eigen materiële vaste activa.

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de

aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend. In dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut:

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Nieuwbouw woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen	40 jaar
Semipermanente nieuwbouw woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen	15 jaar
Renovatie, restauratie, bouwkundige voorzieningen, groot (levensduurverlengend) onderhoud of algehele aanpassing	20 jaar
Technische installaties en inventaris in bedrijfsgebouwen	5-20 jaar
Lichte transport- en technische hulpmiddelen, zoals aanhangwagens, tractoren, motorvoertuigen en strooiers	7-15 jaar
Zware transport- en technische hulpmiddelen, zoals vrachtauto's, sneeuwpluigen en bermvrijers	4-15 jaar
Automatiseringsapparatuur en software	4-6 jaar

Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) staan vanaf 1 januari 2016 onder de materiële vaste activa. Van alle mogelijke toekomstige bedrijventerreinen is grondwaarde niet hoger dan de marktwaarde. Voor de toekomstige woningbouwterreinen geldt nog een overgangsregeling. Per plan is getoetst of de boekwaarde via de toekomstige exploitatie is terug te verdienen. Voor 2020 heeft dit niet geleid tot aanpassingen van de bestaande boekwaarden.

Op 15 december 2016 is de Financiële verordening door de raad vastgesteld. Deze verordening geldt vanaf 1 januari 2017. Op gedane investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut voor 1 januari 2017 blijft de Financiële verordening 2015 van toepassing.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere als ook voor rechten die op grond van artk. 229 lid 1 a en b

Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Materiële vaste activa met economisch nut inzake riolering worden vanaf 2017 annuïtair in maximaal 50 jaar afgeschreven. Materiële vaste activa met economisch nut inzake pompen en gemalen worden annuïtair in maximaal 15 jaar afgeschreven.

Voor riolering gelden in 2017 nog verschillende afschrijvingsmethoden (lineair en annuïtair). In voorgaande jaren werd in de meeste gevallen op annuïteitsbasis afgeschreven, in enkele gevallen op lineaire basis. De destijds gekozen methodiek blijft gehandhaafd.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut:

Investeringen worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige levensduur afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Parken, sportvelden en groenvoorzieningen	30 jaar
Toplaag kunstgrasvelden	12 jaar
Wegen, pleinen, rotondes, waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing	20 jaar
Tunnels, viaducten, bruggen, havens, kades, sluizen en waterkeringen	40 jaar
Geluidschermen	50 jaar
Masten openbare verlichting	50 jaar
Armaturen openbare verlichting	20 jaar
Straatmeubilair en speeltoestellen	15 jaar

Activa die voldoen aan één van de volgende eisen worden niet geactiveerd:

- Een verkrijgingsprijs van € 15.000 of minder;
- Een levensduur die gelijk aan of korter is dan 4 jaar.

Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, overige leningen u/g en overige uitzettingen zijn, tenzij hierna naders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Balans - Vlottende activa: bezittingen met een korte looptijd

Vlottende activa zijn bezittingen met een relatief korte doorlooptijd. Dit betekent dat ze

gemakkelijk in geld zijn om te zetten.

Voorraden

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede rentekosten en administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Overige vlottende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten ingevoerd. Dit houdt in dat gemeenten die winst of structurele overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt vennootschapsbelasting gaan betalen. Op basis van de aangifte vennootschapsbelasting 2019 hoeft geen vennootschapsbelasting betaald te worden. Er is sprake van een verrekenbaar verlies. Daarvoor is een recht op verliescompensatie vennootschapsbelasting verantwoord buiten de balans.

De aangifte 2020 moet nog worden ingediend.

Balans - vaste passiva

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. De algemene reserves zijn alle reserves die primair dienen als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft meegegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de reeds opgebouwde toekomstige uitkeringsverplichting gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de gemeentelijke kapitaalgoederen.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De langlopende schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Balans - vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstelling

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Vaste activa

boekwaarden investeringen (bedragen x € 1.000)

VASTE ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
Immateriële vaste activa	1.282	1.244
Bijdragen aan activa in eigendom van derden <i>Er is voor € 138.500 geïnvesteerd in het sporthart Westerbork</i>	1.282	1.244
Materiële vaste activa	71.034	64.739
<i>Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:</i>		
Begraafplaatsen en milieustraat <i>Er is voor € 52.000 afgeschreven</i>	1.239	1.291
Aanleg riolering <i>Er is geïnvesteerd in: Vervangen van pompen en gemalen voor € 124.000 Vervanging van vrij verval riolering voor € 828.000 Afkoppelen voor € 33.800 Er is voor € 1,5 mln afgeschreven</i>	15.484	15.999
Aanschaf minicontainers en kipper begraafplaats <i>Er is voor € 44.795 geïnvesteerd in glascontainers aan de Ventweg-Zuid</i>	674	734
<i>Investerings met een economisch nut:</i>		
Gronden en terreinen <i>Er is voor € 175.000 afgeschreven</i>	1.173	1.348
Woonruimten <i>Er is voor € 13.500 afgeschreven</i>	11	24
Bedrijfsgebouwen <i>De grote investeringen zijn: Bouw school voor het voortgezet onderwijs € 3,8 mln Renovatie Harm Smeengeschool € 726.000 Verduurzaming sportaccommodaties € 100.000 Installaties sporthallen € 68.000 Er is in totaal € 1.470.000 afgeschreven</i>	27.928	24.557
Vervoermiddelen <i>Er is voor € 675.000 geïnvesteerd in vervoermiddelen Er is voor 156.000 afgeschreven</i>	1.241	722

Machines, apparaten en installaties <i>Er is voor € 166.000 geïnvesteerd in hardware, werkplekken, netwerken etc.</i>	1.029	1.254
Sportparken en speelvoorzieningen <i>Er is voor € 557.000 geïnvesteerd in de sportparken</i> <i>Er is voor € 66.000 afgeschreven</i>	928	437
Strategische Gronden <i>Er is voor € 60.000 geïnvesteerd.</i>	5.697	5.636
<i>Investerings met een maatschappelijk nut:</i> Grond-, weg- en waterbouwkundige werken <i>De grote investeringen zijn:</i> <i>Verkeersmaatregelen Westerbork € 1.190.000</i> <i>Rotonde afslag Beilen € 991.000</i> <i>Vervangen fietspaden voor € 371.000</i> <i>Vervangen bruggen voor € 198.000</i> <i>Centrum Beilen voor € 579.000</i> <i>Reconstructie wegen voor € 1.536.000</i> <i>Bermverhagingen en passeerhavens voor € 360.000</i> <i>Ruiming en nieuwbouw geluidswal Spier voor € 127.000</i> <i>Er is voor € 1.466.000 afgeschreven</i>	15.627	12.734
Overige	3	3

Materiële vaste activa

x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2020	Investerin gen	Desinve steringe n	Afschrij vingen	Bijdrage n van derden	Afwaard deringe n	Boekwaar de 31-12- 2020
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Bedrijfsgebouwen	1.291	-	-	52	-	-	1.239
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15.999	985	-	1.500	-	-	15.484
Overige materiële vaste activa	734	45	-	105	-	-	674
Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	18.024	1.030	-	1.657	-	-	17.397

x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2020	Invester ingen	Desinve steringe n	Afschrijv ingen	Bijdragen van derden	Afwaard eringen	Boekwaarde 31-12-2020
Investerings met economisch nut							
Gronden en terreinen	1.348	-	-	175	-	-	1.173
Woonruimten	24	-	-	13	-	-	11
Bedrijfsgebouwen	24.557	4.841	-	1.470	-	-	27.928
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	-	4	-	4	-	-	-
Vervoermiddelen	722	675	-	156	-	-	1.241
Machines, apparaten en installaties	1.254	166	-	391	-	-	1.029
Overige materiële vaste activa	437	557	-	66	-	-	928
Strategische gronden (NIEG)	5.636	60	-	-	-	-	5.696
Totaal investeringen met economisch nut	33.978	6.303	-	2.275	-	-	38.006

x € 1.000	Boekwaarde 1-1-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2020
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	12.734	5.392	-	1.466	1.031	-	15.629
Overige materiële vaste activa	3	-	-	1	-	-	2
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	12.737	5.392	-	1.467	1.031	-	15.631
Totaal materiële vaste activa	64.739	12.725	-	5.399	1.031	-	71.034

Financiële vaste activa

Financiële VASTE ACTIVA		9.449	5.867
		14	14
Deelnemingen (incl. beleggingen)	4	4	
Leningen aan woningbouwcorporaties		1.410	1.506
<i>Er is voor € 96.000 afgelost door Actium</i>			
Overige langlopende geldleningen		7.895	4.217
<i>Er is een geldlening aan het zonnepark in Leemdijk verstrekt van € 5,5 miljoen</i>			
<i>Er is een hybride lening verstrekt aan Enexis voor € 690.727</i>			
<i>De lening voor breedband is voor € 2,6 miljoen afgelost</i>			
<i>Er is voor € 78.000 afgelost op de verstrekte zonne- en startersleningen</i>			
<i>Er zijn bedrijfskredieten verstrekt van € 169.240.</i>			
Subtotaal VASTE ACTIVA		81.765	71.850

Toelichting op verloop (bedragen x € 1000)

Deelnemingen	Saldo 01-01- 2020	Investering	Desinvestering	Aflossing	Saldo 31-12- 2020
Aandelen BNG	137				137
Aandelen WMD	3				3
Aandelen Essent	4				4
Totaal Deelnemingen	144	-	-	-	144

	01-01- 2020	investeringen	desinvesteringen	Aflossing	31-12- 2020
Leningen WBV					
Geldlening aan de WBV Smilde	1.506			96	1.410
Totaal leningen WBV	1.506	-			1.410

Overige langlopende leningen	Saldo 01-01- 2020	Investering	Desinvestering	Aflossing	Saldo 31-12- 2020
Renteloze lening Ponnyclub	22			1	21
Afl. vrije starterlening	300				300
Starterslening 2013 (circularerende werking	330				330
Geldlening VOF Ossebroeken	-				-
Zonneleningen 2015(SVN 3203)	190			34	156
Zonneleningen 2016 (SVN 3204 en 3205)	259			35	224
Startersleningen SVN 2016 (3202 rentebijz.)	403	10		9	404
Lening coöp.. Sterk Midden-Drenthe	2.613			2.613	-
Verzilverlening	100				100
Geldlening zonnepark Leemdijk	-	5.500			5.500
Hybride lening Enexis	-	691			691
TOZO bedrijfskredietleningen	-	169			169
Totaal overige langlopende leningen	4.217	6.370	-	2.692	7.895

Vlottende activa Vorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december		Boekwaarde 31 december	
	€	€	€	€
Grond- en hulpstoffen		5.423		9.578
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	5.666		9.822	
Voorziening onderhanden werk	(243)		(244)	
Totaal onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		5.423		9.578
Gereed product en handelsgoederen		0.000		0.000
Vooruitbetalingen		0.000		0.000
Totaal voorraden		5.423		9.578

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2020 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boek- waarde 1 januari 2020	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Winst-uitname	Boek- waarde 31 decem-ber 2020	Voor-ziening verlies- latend complex	Balans- waarde 31 december 2020
	€	€	€	€	€	€	€
Complex Oranje	34.437	3.231	0.000	0.000	37.668	0.000	37.668
Complex Wijster	915	4.978	0.000	0.000	5.893	0.000	5.893
Complex Brootacker II	-13.783	10.926	-375.374	152.494	-225.737	0.000	-225.737
Complex Hijken	51.166	3.059	-413	0.000	53.812	0.000	53.812
Complex Nieuw Balinge	210.765	6.113	0.000	0.000	216.878	0.000	216.878
Complex Zwiggelte	372.466	8.256	-84.316	0.000	296.406	-15.177	281.227
Complex Drijber	147.340	5.846	0.000	0.000	153.186	0.000	153.186
Complex Hoogersmilde	138.667	5.311	-68.290	0.000	75.688	0.000	75.688
Complex Witterhof	285.530	6.049	-134.543	0.000	157.036	-134.133	22.903
Complex Lieveingerveld	7.364.672	223.345	-3.887.623	116.956	3.817.350	0.000	3.817.350
Complex Witteveen	368.384	9.842	-620	0.000	377.606	-22.387	355.219
Cpl Bt Leemdijk	66.256	5.608	0.000	17.919	89.783	0.000	89.783

Cpl Bt Nieuw Balinge	290.842	6.618	-58.450	0.000	239.010	-71.192	167.818
Cpl Bt Dambroeken	425.631	8.745	-143.280	0.000	291.096	0.000	291.096
Cpl Bt Eursing	79.083	1.044	0.000	0.000	80.127	0.000	80.127
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	9.822.371	308.973	-4.752.909	287.369	5.665.802	-242.889	5.422.911

	Balans-waarde 31 decem-ber 2020	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbreng-sten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
	€	€	€	€	€
Complex Oranje	37.668	144.754	268.800	-86.378	76.701
Complex Wijster	5.893	-655	0.000	5.238	0.000
Complex Brootacker II	-225.737	153.353	454.328	-436.026	379.431
Complex Hijken	53.812	6.745	109.760	-38.227	37.478
Complex Nieuw Balinge	216.878	81.351	383.068	-84.840	73.858
Complex Zwiggelte	281.227	30.322	310.300	16.428	-15.177
Complex Drijber	153.186	145.029	349.828	-51.614	43.188
Complex Hoogersmilde	75.688	28.137	144.144	-40.319	37.249
Complex Witterhof	22.903	115.675	130.368	142.343	-134.133
Complex Lieveingerveld	3.817.350	1.436.767	5.812.166	-558.050	53.629
Complex Witteveen	355.219	44.926	398.300	24.232	-22.387
Cpl Bt Leemdijk	89.783	25.469	265.725	-137.186	134.496
Cpl Bt Nieuw Balinge	167.818	37.259	202.200	74.068	-71.192
Cpl Bt Dambroeken	291.096	17.262	345.280	-36.922	34.793
Cpl Bt Eursing	80.127	149.011	324.000	-94.862	91.179
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	5.665.802	2.415.405	9.498.267	-1.302.115	719.113

Kortlopende vorderingen (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	5.617	4.756
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	19.772	838
Overige vorderingen	3.766	2.843
Totaal	29.155	8.437

Vorderingen op openbare lichamen

Het saldo van de vorderingen op openbare lichamen heeft voor € 4,4 miljoen betrekking op het BTW compensatiefonds.

Het overige deel van de vorderingen op openbare lichamen heeft onder andere betrekking op:
(x € 1.000)

- Min. BZK betreft verrekening Algemene Uitkering € 141;
- Prov. Drenthe diverse subsidies € 229;
- Gemeente Assen uitkering zorg in natura (beschermde wonen) € 237;
- Belastingdienst betreft te compenseren btw € 328;
- Gemeente Hogeveen betreft kosten projectleider Drentse jeugdacademie € 11;
- Veiligheidsregio Drenthe betreft verrekening huisvestingskosten en detachering € 33;
- Gemeente Assen betreft detachering en advieskosten herinr.plan € 12;
- Min. van SoZa betreft verstrekt bedrijfskapitaal BBZ nieuw € 194;
- Gemeente Meppel betreft facturen Comcept risicodialoog DPRA Fluvius € 29.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Dit betreft de post schatkistbankieren op 31-12-2020.

Dit bedrag is aanzienlijk hoger dan in 2019. Er zijn 2 vaste geldleningen afgesloten van in totaal € 25 miljoen.

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit (>€ 50.000): (x € 1.000)

- Diverse bedrijven proportioneel 2019 € 188;
- Not. Engelen / Not.Veldkamp &Prins betreft verkoop kavel Lievingerveld € 66;
- St. Stimuleringsfonds Volkshuisv. Ned.Gem./ afr.zonnelingen/afl.+rente € 78;
- Leges omgevingsvergunning € 99;
- Zonnepark Leemdijk BV /huur bijdrage en ambtelijk bestede uren € 59;
- Gem.belastingen € 1.214;
- Terugvordering BBZ, verhaal WWB, Krediethypotheek , Bijz.Bijstand en Minima € 574;
- CAK / eigen bijdrage WMO € 97;
- St. COG Drenthe Kinderopvang / terugbetaling subsidie € 192;
- BNG Bank NV / dividend 2019 € 77;
- Nagtegaal BV / bijdrage m.b.t. bovenwijkse voorzieningen Nagtegaal € 81;
- Afvalfonds Verpakkingen / vergoeding verpakkingsafval afwikkeling 2018 € 543;

Voor diverse vorderingen is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid ter hoogte van € 10.024. De voorziening oninbaarheid van belastingdebiteuren bedraagt € 106.365.

Liquide middelen (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Kassaldi	16	11
Banksaldi	664	735
Totaal	680	746

Het totaal banksaldi per 31 december 2020 bevat de tegoeden in rekening courant met de diverse banken.

Schatkistbankieren

Voor het schatkistbankieren wordt een drempel gehanteerd voor het geld dat buiten de schatkist gehouden mag worden. Voor de gemeente Midden-Drenthe geldt een drempel van € 613.000. Hieronder zijn per kwartaal de som van de op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen weergegeven:

Kwartaal 2020	Bedrag (x € 1.000)
1e kwartaal	631
2e kwartaal	550
3e kwartaal	658
4e kwartaal	651

Uit de tabel blijkt dat de drempel schatkistbankieren in 3 kwartalen is overschreden.

Vooruitbetaalde bedragen (x € 1.000)	31-12-2020
Teamviewer GmbH / teamviewer tot en met 15-03-2021	12
Improves BV Verlenging licenties Sophos 2020	9
Axians / Pro Active Care Service t/m 01-11-2021 en HP foundation care t/m mei 2021	19
Stichting Halt / subsidie 2021	3
CompetenSYS BV / Fee abonnement Diagnoseplatform 2021	4
GGD Drenthe / Aanv. activiteiten voorschoolse t/m aug. 2021	13
Diverse bedrijven / facturen 2020	10
Totaal	70

Vaste passiva

RESERVES EN VOORZIENINGEN (x € 1.000)

Omschrijving	Saldo op 1-jan	Rente	Toevoe- ging	Ont- trekking	Saldo op 31-dec
Algemene reserves					
<i>A - Reserve</i>					
Algemeen Weerstandsvermogen	3.017				3.017
Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie	663		776		1.439
					-
<i>B - Reserve</i>	-				-
Rekeningresultaat 2019	1.971			1.971	-
Totaal algemene reserves	5.651	-	776	1.971	4.456
Bestemmingsreserves					-
<i>Egalisatiereserves:</i>					-
Egalisatie tarief afvalstoffenheffing	617		-	75	542
Totaal egalisatiereserves	617	-	-	75	542
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>					-
Algemene Bestemmingsreserve	3.962		3.092	1.433	5.621
Openbare Verlichting	138		5	138	5
Dienstverleningsprogramma	42			42	-
Jeugdgezondheidszorg BDU CJG	394				394
Gezondheidszorg v.m. gemeente Beilen	48	1			49
Sociaal Domein (vm. Conjunctuurreserve)	2.428			422	2.006
Maatregelen Klimaatadaptie (vm Waterplan)	95			95	-
Algemene reserve Breedband	2.917		52		2.969
Reserve dekking kapitaallasten overig	2.172		750	284	2.638
Reserve dekking kapitaallasten wegen en bruggen	8.576		1.571	198	9.949
Budgetoverheveling	7.373		7.479	7.373	7.479
Egalisatiereserve Onderhoud gebouwen	590		38	69	559
Reserve riolering	891			71	821
Vervangingsinvesteringen	1.059		772	696	1.135
Totaal overige bestemmingsreserves	30.686	1	13.759	10.821	33.625
Voorzieningen					-
Voorziening APPA-pensioenen	1.459		613	95	1.977
Voorziening voormalig personeel	45			2	43
Voorziening vervanging riolering	2.274		1.097	986	2.385
Voorziening APPA-wachtgelden	36		122	48	110
Voorziening loonkosten	91			91	-
Totaal voorzieningen	3.905	-	1.832	1.222	4.515
Totaal generaal	40.859	1	16.367	14.089	43.138

Toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen:

A - Reserve

Algemeen weerstandsvermogen

De algemene reserve wordt gebruikt als buffer voor onvoorzienbare incidentele uitgaven en voor andere niet voorzienbare financiële risico's.

Stand per 1-1	3.017				
<i>Toevoegingen:</i>					
			-		
<i>Onttrekkingen:</i>					
				-	
Stand per 31-12					3.017

Weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie

De algemene reserve weerstandsvermogen bouwgrondexploitatie dient als buffer om financiële tegenvallers in de bouwgrondexploitatie op te vangen.

Stand per 1-1	663				
<i>Toevoegingen:</i>					
Bestemming resultaat 2019			776		
			776		
<i>Onttrekkingen:</i>					
				-	
Stand per 31-12					1.439

B - Reserve

Rekeningresultaat 2019

Stand per 1-1	1.971				
<i>Toevoegingen:</i>					
			-		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Bestemming resultaat 2019				1.971	
				1.971	
Stand per 31-12					-

Egalisatie tarief afvalstoffenheffing

Deze bestemmingsreserve dient om schommelingen in de tariefstelling afvalstoffenheffing op te kunnen vangen.

Stand per 1-1	617				
<i>Toevoegingen:</i>					
			-		
<i>Onttrekkingen:</i>					
tgw exploitatie				75	
				75	
Stand per 31-12					542

Algemene bestemmingsreserve (was Openbare ruimte)(x € 1.000)

De reserve heeft als doel om middelen te reserveren voor het dekken van incidentele exploitatiebudgetten of de afschrijvingskosten van investeringsprojecten.

Stand per 1-1	3.962				
<i>Toevoegingen:</i>					
Saldo voorjaarsnota			2.456		
Vrijval dorpsvisie Spier			179		
Resultaat najaarsnota			26		
Bestemming resultaat 2019			431		
			3.092		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Storting t.g.v. reserve kapitaallasten overig				750	
Binnenhalen subsidies				40	
Visieplan Smilde				100	
Visieplan Hooghalen				40	
Agenda Veenkoloniën				5	
Pilot inzet sociale media				20	
PVA bestuurlijke visie Midden-Drenthe				50	
Bloeiende bermen en gras				25	
Evenemententerrein Smilde				35	
Bijdrage Leader Zuidwest Drenthe				20	
Gebiedsvisie Haven				245	
Vergroenen AM Sorghstraat				7	
Singels sportpark NW				4	

tgV structuurvisie Westerbork				2	
tgV wandelknooppuntnetwerk				50	
tgV afstoting werf Westerbork				40	
				1.433	
Stand per 31-12					5.621

Openbare verlichting (x € 1.000)

De reserve heeft als doel het realiseren van het "Uitvoering beleidsplan Verduurzaming openbare verlichting 2014-2023".

Stand per 1-1	138				
<i>Toevoegingen:</i>					
Uit exploitatie 2020			5		
			5		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Ten gunste van het beleidsplan				138	
				138	
Stand per 31-12					5

Dienstverleningsprogramma

Deze bestemmingsreserve was bedoeld om incidentele middelen beschikbaar te hebben voor uitvoering van het dienstverleningsprogramma.

Stand per 1-1	42				
<i>Toevoegingen:</i>					
			-		
			-		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Opheffing reserve t.g.v. reserve				42	
Vervangingsinvesteringen				42	
Stand per 31-12					-

Jeugdgezondheidszorg BDU CIG

Het doel van deze reserve is om deze middelen beschikbaar te houden voor de jeugd(gezondheids)zorg.

Stand per 1-1	394				
<i>Toevoegingen:</i>					
			-		
<i>Onttrekkingen:</i>					

				-	
Stand per 31-12					394

Gezondheidszorg voormalige gemeente Beilen

De voormalige gemeente Beilen heeft in het verleden een schenking van het Groene Kruis aanvaard. De schenking is beschikbaar gesteld voor het vormen van een gemeentelijk fonds gezondheidszorg voor de bekostiging van projecten in de gezondheidszorg in het algemeen.

Stand per 1-1	48				
<i>Toevoegingen:</i>					
Rentebijdrage		1			
			1		
<i>Onttrekkingen:</i>					
				-	
Stand per 31-12					49

Sociaal domein (v.m. Conjunctuurreserve)

Deze reserve is bedoeld als buffer voor eventuele tekorten en/of investeringen in het sociaal domein. Uit de v.m. conjunctuurreserve komen de hieronder opgenomen onttrekkingen van het in 2019 vastgesteld uitvoeringsprogramma.

Stand per 1-1	2.428				
<i>Toevoegingen:</i>					
				-	
<i>Onttrekkingen:</i>					
Tgv Alleen regels die nodig zijn				32	
Tgv Klimaatadaptatie				80	
Tgv Duurzaamheid, energie en klimaat				150	
Tgv Gebouwenbeleid				160	
				422	
Stand per 31-12					2.006

Maatregelen klimaatadaptatie (v.m. Waterplan)

Deze reserve heeft als doel uitvoering te geven aan maatregelen in het kader van klimaatadaptatie. Voor 2020 is begroot om het totale saldo van deze reserve te bestemmen. Hiermee kan de reserve na 2020 komen te vervallen.

Stand per 1-1	95				
<i>Toevoegingen:</i>					
				-	
<i>Onttrekkingen:</i>					
Tgv gebiedsvisie haven				95	
				95	
Stand per 31-12					-

Algemene reserve breedband

Deze reserve heeft als doel het volledig afdekken van het risico met betrekking tot de verstrekte geldlening aanleg glasvezelkabel buitengebied.

Stand per 1-1	2.917				
<i>Toevoegingen:</i>					
Rentevoordeel			52		
			52		
<i>Onttrekkingen:</i>					
				-	
Stand per 31-12					2.969

Reserve dekking kapitaallasten overig

Deze bestemmingsreserve is bedoeld ter dekking van de kapitaallasten van investeringen met incidentele dekking (niet zijnde het project Wegen en bruggen).

Stand per 1-1	2.172				
<i>Toevoegingen:</i>					
Overboeking van Best.res. Kap.I. wegen en bruggen			750		
			750		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Vrijval dorpsvisie Spier				179	
Tgv exploitatie 2020				105	
				284	
Stand per 31-12					2.638

Reserve dekking kapitaallasten wegen en bruggen

Deze bestemmingsreserve is bedoeld ter dekking van de kapitaallasten van het project Wegen en bruggen.

Stand per 1-1	8.576				
<i>Toevoegingen:</i>					
bdu gelden prov bermverhardingen 2018			211		
Naar best.res. Kap.lasten overig			-750		
Indexering			3		
Onderuitputting best. plan 2020			1.026		
Storting t/m 2027			331		
Van algemene best. reserve t.b.v. scherm Spier			750		
			1.571		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Tgv exploitatie 2020				198	
				198	
Stand per 31-12					9.949

Budgetoverheveling					
Stand per 1-1	7.373				
<i>Toevoegingen:</i>					
Correctie budgetoverheveling			-96		
Corr. Overh. Budget incident. Bedr. Voering			-162		
Van budgetoverheveling 2020			7.737		
			7.479		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Beschikking reserve overheveling budgetten				7.373	
				7.373	
Stand per 31-12					7.479

Egalisatiereserve Onderhoud gebouwen

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijks schommelende onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen (exclusief schoolgebouwen), op basis van het meerjarig onderhoudsplan, te kunnen bekostigen.

Stand per 1-1	590				
<i>Toevoegingen:</i>					
Afwikkeling kosten verkoop Villa Maria			31		
Dotatie MFA de Spil			7		
			38		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Tgv exploitatie 2020				69	
				69	
Stand per 31-12					559

Reserve riolering

Deze bestemmingsreserve is bedoeld om de resultaten op riolering beschikbaar te houden voor dit onderdeel.

Stand per 1-1	891				
<i>Toevoegingen:</i>					
			-		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Tgv exploitatie 2020				71	
				71	
Stand per 31-12					821

Egalisatiereserve Vervangingsinvesteringen

Deze bestemmingsreserve is ingesteld om de jaarlijkse (schommelende) kapitaallasten van de vervangingsinvesteringen van materieel, meubilair en automatiseringsmiddelen te dekken.

Stand per 1-1	1.059				
<i>Toevoegingen:</i>					
exploitatiebijdrage			681		
Bestemming resultaat 2019			49		
Opheffen reservering Dienstverl. Programma			42		
			772		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Tgv exploitatie 2020				666	
Tgv bedrijfsvoering buitendienst				30	
				696	
Stand per 31-12					1.135

Voorzieningen:

Voorziening APPA-pensioenen

Deze voorziening is bedoeld voor de opbouw van de pensioenen van de wethouders.

De jaarlijkse toevoeging wordt actuarieel berekend.

Stand per 1-1	1.459				
<i>Toevoegingen:</i>					
Vrijval van twee vm wethouders			613		
			613		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Uitkering				95	
				95	
Stand per 31-12					1.977

Voorziening voormalig personeel

Deze voorziening is bedoeld voor het pensioen van een voormalig medewerker.

Stand per 1-1	45				
<i>Toevoegingen:</i>					
			-		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Wachtgeld				2	
				2	
Stand per 31-12					43

--	--	--	--	--	--

Voorziening vervanging riolering

Dit is een onderhoudsegalisatievoorziening voor riolering.

Stand per 1-1	2.274				
<i>Toevoegingen:</i>					
Resultaat			1.097		
			1.097		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Investering vervanging riolering				986	
				986	
Stand per 31-12					2.385

Voorziening APPA-wachtgelden

Dit is een voorziening voor het afdekken van het risico van te betalen wachtgelden.

Stand per 1-1	36				
<i>Toevoegingen:</i>					
Wachtgeld v.m. wethouder			122		
			122		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Wachtgeld v.m. wethouder				48	
				48	
Stand per 31-12					110

Voorziening loonkosten

Dit is een voorziening voor het afdekken van het risico van loonkosten van boventallig personeel.

Stand per 1-1	91				
<i>Toevoegingen:</i>					
			-		
<i>Onttrekkingen:</i>					
Betreft betaling en vrijval restant loonkosten vm medewerker				91	
				91	
Stand per 31-12					-

Langlopende schulden:

Omschrijving bedragen x € 1.000	Saldo 01-01-2020	Aflossingen	Opgenomen	Saldo 31-12-2020	Rente	Gem. percentage
1. Leningen BNG	27.868	3.088	12.500	37.280	1.040	2,58
2. Leningen overige banken	3.836	410	18.000	21.426	105	0,48
3. Leningen pensioenfondsen						
4. Overige leningen						
	31.704	3.498	30.500	58.706	1.145	1,84

Toelichting:

Dit jaar zijn er drie langlopende geldleningen afgesloten, namelijk:

Bij de BNG Bank een geldlening van € 5,5 miljoen voor het Zonnepark Leemdijk BV met een looptijd van 16 jaar en een geldlening van € 7 miljoen met een looptijd van 10 jaar.

Bij de Nederlandse Waterschapsbank een geldlening van € 18 miljoen met een looptijd van 40 jaar. Deze geldlening is bedoeld voor de bouw van de nieuwe school voor het voortgezet onderwijs in Beilen.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden (x 1.000)	Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2019
Kasgeldleningen	-	10.000
Overige schulden	8.341	6.785
Totaal kortlopende schulden	8.341	16.785

Overige schulden (x € 1.000)	31-12-2020
Crediteuren	1.173
Attero BV / gft	74
Remondis Ned. BV / ophalen containers	66
Wind Design & Build bv / termijn nieuwbouw gymzaal VO school	434
Stark / begeleidingskosten	197
RUD Drenthe / project WOB verzoek - compensabele btw	58
APG Premie- en Gegevensincasso / december	227
Min. van V.W.S. / terugbetaling SPUK bijdrage 2019	242
Schagen Infra BV / aanbrengen deklaag-asfalt / freesvlakken	137
Beugel Infrastructuur BV / herinrichting Westeinde-Hoofdstraat - Oosteinde	120
Belastingdienst / naheffing Netvang –afdr.loonheffing-aangifte bouwgrondexpl.	1.483
Belastingdienst / naheffingsaanslag 2016-2019 btw-compensatiefonds	213
Connexion Taxi Services / vervoer oktober - december	122
Waarborgsommen BAG	112
Crediteuren Soza	2.268
BNG en NWB nog te betalen rente	513
Gemeente Assen / Uitrol POD – overige uitgaven zorg/wmo begeleiding	99
Hulpmiddelen centrum WMO / uitkering hulpmiddelen	90
Diverse bedrijven jeugdzorg- zorg in natura - huish. verzorging	156
Diverse personen / uitkering zorg in natura	362
Te betalen WKR Belasting en thuiswerkvergoeding	110
Overige schulden, per saldo	85
Totaal overige schulden	8.341

Overlopende passiva (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
De van EU, Rijk en provincies ontvangen bedragen	4.616	1.316
Overige vooruitontvangen bedragen	59	18
Totaal Overlopende passiva	4.675	1.334

De van EU, Rijk en provincies ontvangen bedragen x (1.000)	Saldo 1-1-2020	Toevoeging	Vrijgevallen /bestede bedragen	Saldo 31-12-2020
Provincie Drenthe Bijdrage culturele impuls	124	64	124	64
Province Drenthe Subsidie bibliotheken	100	0	100	0

Provincie Drenthe Uitvoeringsprogramma centrumvisie Beilen	553	0	553	0
Provincie Drenthe Subsidie Garminger Stukken	180	0	7	173
Provincie Drenthe subsidie archeologisch beleefpunt	8	0	0	8
Waterschap Drents Overijsselse Delta bijdrage onderhoud brug	59	0	59	0
Min. van BZK rijksbijdrage pilot veranderopgave inburgering	165	0	165	0
Dienst Uitvoering Onderwijs onderwijsachterstand en beleid	127	23	127	23
Min. van V.W.S. Specifieke uitkering stimulering sport	0	144	0	144
Min. van Fin. kinderopvangtoeslag	0	17	0	17
Provincie Drenthe subsidie digitale winkelstraten	0	10	0	10
Gemeente Hogeveen regeling reductie energiegebruik	0	26	0	26
Zorg Onderzoek Ned. ZONMW subs. Drentse aanpak personen met verward gedrag	0	82	0	82
Min. SoZaWe terugbetaling teveel ontvangen Tozo gelden	0	4.070	0	4.070
Totaal De van EU, Rijk en provincies ontvangen bedragen	1.316	4.436	1135	4.616

Overige vooruit ontvangen bedragen (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Breistroeken Nieuw Balinge, wegen		10
Breistroeken Nieuw Balinge, groen		2
Div.personen sportbonnen zwembad De Peppel en De Smelte		3
Kindcentra Ned. huur brede school Bovensmilde		0
Eeckenhout pacht 2019-2020		2
Diversen	1	1
St. Prokino huur 1 ^e kwrt' 2021 mfc Westerbork	8	
Diverse personen huur Klateringerweg januari 2021	1	
Diverse personen verlenging opties	3	
Taylor Wessing NV verkoop percelen	35	
Diverse personen bijdrage sportgala	2	
1 persoon bijdrage groenfonds kern Elp/Hoofdstraat 7 Elp	9	
Totaal Overige vooruit ontvangen bedragen	59	18

Gewaarborgde geldleningen/garanties

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt gespecificeerd worden:

Naam	Oorspr. Hoofdsom	Rente	Saldo 01-01-2020	Saldo 31-12-2020
St. Openbare Bibliotheek Midden-Drenthe	158	6,10%	13	0
St. Interzorg Nederland	2.103	0,93%	1.893	1.683
Totaal	2.261		1.906	1.683

Wij hebben nog een gewaarborgde geldlening, namelijk die aan Stichting Interzorg Nederland met een restant schuld van € 1,6 miljoen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen groter dan € 50.000 waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Afval (inzameling en verwerking)	1.131.985	1.154.425	1.250.000	1.250.000
Schoonmaak, bode en catering	62.389	62.389	62.500	62.500
Hard- en software (o.a. licenties)	732.803	782.803	998.000	998.000
Zorg	pm*	pm*	pm*	pm*
Straatreiniging	330.000	330.000	330.000	
Telefonie en internet	61.476	88.500	88.500	88.500
Verzekeringen	68.704	191.000	191.000	191.000
Inhuur	375.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Gas	200.000	200.000	200.000	200.000
Elektriciteit	400.000	425.000	450.000	450.000
Totaal	3.348.061	4.734.117	5.070.000	4.740.000

*geschatte totale contractwaarde hulp in de huishouding € 13.492.000.

*straatreiniging kan verlengd worden tot en met 2022

Corona

De maatregelen van het Rijk om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan raken ook de gemeente Midden-Drenthe en haar inwoners. Ten tijde van het opmaken van de jaarstukken in maart en april 2021 zijn verregaande maatregelen genomen die zowel op onze organisatie als op de uitvoering van ons werk effect hebben. Ook de continuïteit van maatschappelijke organisaties en de ontwikkelingen op de financiële markten kunnen gevolgen hebben voor de gemeente.

Op dit moment is niet te voorzien hoe groot de impact zal zijn en in welke mate de impact langdurig is. Om die reden is ook geen concrete (financiële) vertaling te maken van de effecten die de coronamaatregelen op langere termijn op ons zullen hebben.

Bezoldiging topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2020

De WNT is van toepassing op de gemeente Midden-Drenthe. De gemeentesecretaris en de griffier zijn topfunctionaris. Het voor de gemeente Midden-Drenthe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020

bedragen x € 1	M. Hacking	C.A.M. Bodewes
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,89
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.972	€ 70.825
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.312	€ 12.564
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 136.284</i>	<i>€ 83.389</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 178.666
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 136.284	€ 83.389
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

bedragen x € 1	A. Pruntel	M. Hacking	C.A.M. Bodewes
Functiegegevens	gemeentesecretaris	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 30/04	01/10 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	0,89
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 28.735	€ 28.402	€ 67.550
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 6.011	€ 4.912	€ 11.747
<i>Subtotaal</i>	€ 34.746	€ 33.314	€ 79.297
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 63.781	€ 48.899	€ 172.444
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 34.746	€ 33.314	€ 79.297

De bezoldiging van A. Pruntel moet worden gekwalificeerd als 'Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking'.

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	G. van den Berg		
Functiegegevens	Interim-gemeentesecretaris		
Kalenderjaar	2020		2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)		n.v.t.	4-2 t/m 30-9
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar			8
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187		
Maxima op basis van de normbedragen per maand			€194.600
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 182.886		
Bezoldiging			

Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode		n.v.t.	€ 156.480
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 156.480		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 156.480		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		

De volgende onderdelen zijn niet van toepassing op de gemeente Midden-Drenthe en daarom ook niet in de verantwoording WNT opgenomen:

- Toezichthoudende topfunctionarissen;
- Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder;
- In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Incidentele baten en lasten

Incidentele budgetten, gedekt uit jaarrekeningresultaten en reserves:
(begrotingswijzigingen 2020)

Programma: Algemene Middelen

Versterking en begeleiding ambtelijke organisatie	2.500.000
Bestuurskosten (raadsexkursie)	10.000
Uitvoeringsagenda	38.000
Personeel van derden (WNRA)	27.000
Inhuur personeel t.b.v. vergunningsverlening	95.000
Plan van aanpak Bestuurlijke Visie Midden-Drenthe	50.000
Onderzoeksbudget van de Rekenkamercommissie	6.000
Bedrijfsvoering	399.320

Programma: Veiligheid

Taakgebied: Openbare Orde en Veiligheid	300.000
---	---------

Programma: Werk en inkomen

Impulsbanen	63.625
Kindpakket	290.000
Bloemrijke Akkers	10.000

Programma: Vrije Tijd

Beleid duurzaam sportaccommodaties	80.000
Bijdrage verduurzamen sportaccommodaties	274.000
Bestekken duurzame Sportaccommodaties	7.059
Basisvoorzieningen buitensport en energiescans	14.130
Subsidiering cultuurprojecten	12.000
Vrijetijdseconomie	50.000
Aanleg Sporthart Westerbork	163.000

Programma: Bouwen en wonen en milieu

Omgevingswet	70.000
Bestemmingsplan ETP/MERA	50.000
Cultuurhistorische Waardenkaart	7.000
Duurzaamheidsvisie	10.000
Subsidieregeling Energieneutraal bouwen	5.000
Duurzaam op Eigen kracht (DOEK)	16.000
Ecologische bestrijding eikenprocessierups	10.000
Aanpak Ielijke gebouwen	5.000
Opstellen visie MFA Smilde	25.000

Ontwikkelingen VTH	10.000
Masterplan Orvelte, aanschaf klein materiaal	116.000
Uitvoeringsprogramma Woonplan	55.000
Integraal gebouwenbeleid	35.000
Uitvoering duurzaamheidsvisie	239.583

Programma: Openbare Ruimte

Groenplan Westerbork	75.000
Groenfonds Elp	5.000
Herinrichting Esweg-route Noord-Zuid	70.000
Degeneratie herstellen straatwerk	45.000
Pilot Beilervaat	17.376
Verlaging Aanbesteding Brandenweg Westerbork	-15.000
Geluidscherm Spier	1.075.560

Bestedingsplan:

Visieplan Hooghalen	40.000
Vergroenen A.M. Sorghstraat	7.000
Evenemententerrein Smilde	35.000
Visieplan Smilde	100.000
Boomhutbattle	25.000
Pilot social media	20.000

Programma: Zorg en Welzijn

Gezondheid en bewegen	240.000
Nota bewegen, leefstijl en gezondheid	75.000
Dorpenbeleid	20.000
Vitaal platteland	20.966
Mooi op eigen kracht (MOEK)	5.750
Vergoeding verhoogde asielinstroom	320.000
WMO en Jeugdhulp voorber. e.d.	1.810.500
Asschergelden	21.100
Rijksmiddelen inburgering	58.445
Toevoegen aan budget Sociaal Domein	17.500

Overzicht taakvelden

Bedragen x € 1.000		Begroting 2020 primitief			Begroting 2020 incl. wijz.			Rekening 2020			Verschil Begroot Werkelijk
Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	
0.1	Bestuur	0	1.641	1.641	0	1.819	1.819	0	1.768	1.768	51
0.2	Burgerzaken	354	920	565	354	925	571	332	867	535	36
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	95	175	80	95	175	80	620	343	-277	357
0.4	Ondersteuning organisatie	98	8.755	8.658	137	9.920	9.783	285	10.598	10.313	-530
0.5	Treasury	1.230	-197	-1.428	1.135	-197	-1.333	1.433	377	-1.056	-277
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	49.642	0	-	53.032	0	-	53.769	0	-	737
0.8	Overige baten en lasten	15	-754	-769	15	-500	-515	427	4	-422	-93
0.10	Mutaties reserves	2.046	2.106	60	12.924	13.473	549	12.867	14.537	1.669	-1.120
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.61	OZB woningen	3.563	410	-3.153	3.563	410	-3.153	3.634	391	-3.243	89
0.62	OZB niet-woningen	2.765	172	-2.594	2.731	172	-2.559	2.617	168	-2.448	-111
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	0	1.886	1.886	0	1.886	1.886	10	1.860	1.850	36
1.2	Openbare orde en Veiligheid	13	345	332	13	350	337	10	347	337	0
2.1	Verkeer, wegen en water	128	5.353	5.225	128	5.638	5.510	405	5.290	4.884	625
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	128	128	0	128	128	0	227	48	-179	179
3.3	Bedrijfsloket en - regelingen	62	191	129	62	196	134	59	145	87	47
3.4	Economische promotie	1.172	686	-486	1.172	586	-586	1.198	628	-569	-16
4.2	Onderwijshuisvesting	49	2.149	2.100	49	2.094	2.046	28	1.566	1.538	508
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	94	1.336	1.242	94	1.340	1.246	343	1.609	1.266	-20
5.1	Sportbeleid en activering	0	366	366	0	545	545	23	519	496	49
5.2	Sportaccommodaties	708	2.990	2.282	708	3.071	2.363	568	3.042	2.474	-112
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	205	205	0	205	205	104	276	173	32
5.4	Musea	0	128	128	8	138	130	-11	138	148	-18
5.6	Media	2	597	595	2	597	595	3	582	579	16

5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	3.321	3.317	3	3.365	3.362	396	3.344	2.948	414
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4	3.290	3.286	54	3.475	3.421	52	3.415	3.363	57
6.2	Wijkteams	0	584	584	0	580	580	0	641	641	-61
6.3	Inkomensregelingen	7.578	9.772	2.194	7.572	9.910	2.338	10.300	11.169	870	1.469
6.4	Begeleide participatie	0	436	436	0	393	393	0	120	120	274
6.5	Arbeidsparticipatie	0	1.128	1.128	0	1.128	1.128	-3	1.088	1.090	37
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	13	1.424	1.412	13	1.424	1.412	8	1.429	1.421	-9
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	350	8.109	7.759	350	8.135	7.785	336	9.314	8.978	-1.193
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	8.315	8.315	0	8.981	8.981	0	9.927	9.927	-946
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	512	512	0	526	526	0	499	499	27
7.1	Volksgezondheid	0	1.486	1.486	0	1.457	1.457	0	1.423	1.423	33
7.2	Riolering	3.941	3.218	-723	3.941	3.138	-803	4.904	4.065	-839	35
7.3	Afval	3.847	2.949	-898	3.847	2.931	-916	3.846	2.996	-850	-67
7.4	Milieubeheer	0	1.678	1.678	0	1.781	1.781	0	1.701	1.701	80
7.5	Begraafplaatsen	400	682	282	400	657	257	363	647	283	-26
8.1	Ruimtelijke Ordening	0	805	805	0	603	603	0	515	515	88
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.036	3.036	0	3.036	3.036	0	4.875	4.604	-271	271
8.3	Wonen en bouwen	944	1.950	1.006	934	2.011	1.077	2.327	2.130	-198	1.275
Geheel - Totaal		82.282	82.282	0	96.502	96.502	0	106.357	104.131	-2.226	2.226

Single information en single audit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking ssa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/ Toeslagen)	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voor-schoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 318.509	€ 0	€ 0	€ 0		
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
		1						
		100						
IenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen	
		Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05	Aard controle R Indicator: E27B/06
		1	201401404-00445641/69497	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	oud201401407-00445710/69499 en (nieuw) 201401407-00718832	€ 205.258	€ 348.873	€ 0	€ 0	€ 0
		3	201802989-00794361	€ 250	€ 11.328	€ 0	€ 0	€ 0
		4	201802990-00794362	€ 434.980	€ 754.473	€ 0	€ 0	€ 0
		5	201902950-00858586	€ 32.387	€ 103.046	€ 0	€ 0	€ 0
		6	201802991-00794363	€ 85.458	€ 256.374	€ 0	€ 0	€ 0
		7						
		100						
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	
		1	201401404-00445641/69497	€ 71.985	€ 107.978	nvt	Ja	
		2	oud201401407-00445710/69499 en (nieuw) 201401407-00718832	€ 240.000	€ 423.727	Voor de aanvullende BDU subsidie met een eigen beschikingsnummer zal in 2021 een afzonderlijke verantwoording worden opgesteld.	Ja	
		3	201802989-00794361	€ 4.376	€ 15.453	nvt	Nee	
		4	201802990-00794362	€ 455.000	€ 786.744	nvt	Ja	
		5	201902950-00858586	€ 105.750	€ 323.134	nvt	Ja	
		6	201802991-00794363	€ 85.458	€ 256.374	nvt	Nee	
		7						
		100						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 5.484.447	€ 148.252	€ 494.308	€ 0	€ 103.333	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) (levensonderhoud)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) (levensonderhoud)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)		
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			€ 35.794	€ 251	€ 0	€ 560.664	€ 0	Ja

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06	
			€ 5.494.447	€ 148.252	€ 494.308	€ 0	€ 103.333	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12	
			€ 35.794	€ 251	€ 0	€ 560.664	€ 0	Ja	
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56 eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicator: G3/06	
			€ 169.240	€ 0	€ 52.043	€ 0	€ 0	€ 15.380	
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07						
			Ja						
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G4/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G4/03	Baten (jaar T) levensonderhoud Aard controle R Indicator: G4/04	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Aard controle R Indicator: G4/05	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.235.024	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 380.710	€ 166.583	€ 0	€ 1.355	€ 77	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 277.116	€ 2.657	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle R Indicator: G4/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	365	57	€ 0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	78	2		Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	92	1		Ja		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	Aard controle R Indicator: G4/16		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)						
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimuleringspact Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02					
			€ 356.766	€ 10.923					
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportsstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08	
100		Kopie projectnaam/nummer	1 802987	€ 345.843	€ 203.885	€ 128.889	€ 13.069		
100		Kopie projectnaam/nummer	1 802987						

VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd		
			Aard controle R Indicator: H8/01	Aard controle R Indicator: H8/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	
			€ 29.948	€ 24.563	€ 29.948	€ 24.563	Ja	
DRE	DRE2C	Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding (in jaar T)	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting
		Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen		Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe						
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/02	Aard controle R Indicator: DRE2C/03	Aard controle R Indicator: DRE2C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/06
			1 201503145-00607652/71374	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 42.452	€ 0	€ 108.320	mt
			2					
			3					
			100					
			Kopie beschikingsnummer	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/07	Aard controle R Indicator: DRE2C/08	Aard controle R Indicator: DRE2C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/10	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE2C/11	
			1 201503145-00607652/71374	€ 12.363	€ 0	€ 29.388	Nee	
			2					
			3					
			100					
DRE	DRE8C	Ruimtelijke ontwikkeling	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Welke regeling betreft het	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T	Toelichting
		Uitvoeringsregeling Binnenstadfonds			De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe						
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE8C/01	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE8C/02	Aard controle R Indicator: DRE8C/03	Aard controle R Indicator: DRE8C/04	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE8C/05	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE8C/06
			1 20/5 4/2018001215	8.3 Wonen en bouwen	€ 578.982	€ 0	€ 805.286	mt
			2					
			3					
			100					
			Kopie beschikingsnummer	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
				Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: DRE8C/07	Aard controle R Indicator: DRE8C/08	Aard controle R Indicator: DRE8C/09	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE8C/10	Aard controle n.v.t. Indicator: DRE8C/11	
			1 20/5 4/2018001215	€ 14.410	€ 0	€ 142.675	Nee	
			2					
			3					
			100					

Controleverklaring

